

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÖĞRETMEN

JACK
LYNN

DEV ROMANLAR

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

"DEV ROMANLAR" DİZİSİNİN
İKİNCİ ŞAHESERİ

ÖĞRETMEN

Jack Lynn

PROFESÖR PASTORE...

Hayat mücadelesini yüzünün akıyla vermiş, mutlu bir erkekti. Ömrünü, mesleğine ve fakir çocukların eğitime adamıştı. Öğretmen olarak korkusuzdu. Yine de kader bir gün birden bire onu mesleğinin zirvesinde hayatının en korkunç karar anıyla karşı karşıya getirdi.

Öğretmekten yılmamıştı; fakat şimdi, elinde olmayan şartlar altında, üniversite profesörlüğünden, Mafia çocuklarının öğretmenliğine geçecekti. Hayatının en çetin imtihanını da yüz akıyla vermesi gerekiyordu.

Sonra... Ömrünün en güzel ânında sonsuz bir kâbus birdenbire hayatını kararttı.

Amerika'dan Japonya'ya kadar şu anda dünyanın bütün ülkelerinde fırtınalar koparan bu büyük roman işte o kâbusu yaşayan bir öğretmenin zâlim hayat hikâyesidir.

Öğretmen

(The Professor)
JACK LYNN

Çeviren:
Zehra Ağralı

Nuruosmaniye Caddesi No: 3 — Cağaloğlu - İSTANBUL

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

HÜRRİYET YAYINLARI
DEV ROMANLAR : 2

ÖĞRETMEN

Jack Lynn

Yayın Hakkı (Copyright): Hürriyet Yayınları —
Allison and Busby Ltd.

Birinci baskı: Şubat 1972

Dizgi: Vatan Matbaası

Baskı: Garanti Matbaası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ÖĞRETMEN

ÖĞRETMEN JOSEPH C. PASTORE,
15 Mart 1904'te Brooklyn'de doğdu. Sağ kalabilmek için
çelikten sinir gereken, Brooklyn'in Williamsburg kes-
mindeki Montrose Bulvarında...

Anası, babası çok az İngilizce bilen Sicilyalı göç-
menlerdi. İşler kötü gidince küçük Joe'yu eşek sudan
gelene kadar dövmek gibi bir huyu vardı babasının. Ço-
ğu zaman da işler kötü gidiyordu. Anası yemeği pişi-
rir, ortalığı siler, süpürür ve çenesini tutardı. Babası,
Abraham ve Strauss Mağazasının Terzilik kısmında
düğme dikeyor, haftada aldığı birkaç dolar da ancak
peynirle şaraba yetiyordu. Çevrelerinde Almanların
oturduğu gecekondu vardı; babasının çoğu boş za-
manlarını onlarla geçirip Almanların sert disiplinini
benimsemesi ve onu oğluna da uygulaması durumu da-
ha da güçleştiriyordu.

Asıl eğitim, Montrose Bulvarına paralel sokaktan

Ö Ğ R E T M E N

geliyordu. Adı Johnson Bulvarı olan o sokaktan gelen küçük serseriler, kapının önünde kalacak kadar aptal her çocuğun tozunu almak için akşamları Montrose'yi ziyaret ederlerdi. Saat dokuzdan sonra sokakta dolaşırken yakalanan en yakın hastaneye sevk için bedava bilet almış demekti. Joe Pastore o bedava biletlerden nasibini epeyi almıştı.

Bazan, Cumartesi öğleden sonraları, anası için top-tancı bakkalına alışverişe gittiğinde güpegündüz yakalandığı da olurdu. Öyle zamanlarda, çoğunlukla, iki kere dayak yemek zorunda kalırdı. Anasının daha önce ısmarladığı haftalık erzakı iki büyük torba içinde eve getirmesi gerekirdi. Onun için de Johnson Bulvarı'ndan geçmesi şarttı. Orada da belâlılar onu bekler, üstüne atılır, dayaktan canını çıkarır, sonra da yükünü elinden alırlardı. Ardından da eve gittiğinde, eli boş döndü diye bir temiz babası tarafından dövülürdü. Günün birinde kendini biraz daha güçlü, biraz daha büyümüş ve epeyi akıllanmış buldu. Yanına irice bir paslı demir boru aldı, Johnson Bulvarlı birkaç çocuğun iyice canına okudu. O günden sonra da anası için yaptığı alışveriş gezileri bir dert olmaktan çıktı. Gittikçe daha dayanıklı oluyor, yumruk yediği kadar atmasını da kıvırıyor ve o sayede Montrose Bulvarı'nda hayatta kalabilmenin sırlarını öğreniyordu.

Baba Pastore, kuralları koyuyor, elinin tersi ve siyah İtalyan kunduralarının ucuyla da onlara uyulmasını sağlıyordu. Gerektiğinde yumrukları da hesaba katılıyordu. Okul bir imtiyazdı. Kutsal bir imtiyaz. Ya çalışıp öğrenirdiniz, ya da canınıza okurlardı. Çocuğun bütün ruhsal durumu bir çift güçlü bileğe bağlıydı.

Uzun boylu, sağlam yapılı göçmen, «Çalış!» dediği zaman çalışmaktan başka çare yoktur.

Babası her akşam işten döndüğünde, küçük Pastore'yi, yemek masası başında ödevlerine gömülmüş bulmak isterdi. Çoğu zaman da öyle bulurdu. Bir, iki defa Joe, okuldan hemen Popolardo'nun kasap dükkânına gidip oyun oynamış, babasının dönüş saatine yakın eve gitmişti. Yemek masasının üstüne bir sürü kâğıt yayıp bir sürü kitaba dalmış gibi yapmıştı. Babası İngilizce okuyamadığı ve bir kitabı veya kâğıdı ötekinden ayıramadığı halde, her seferinde hilenin farkına varır ve Joe'nun yakasına yapışırdı. Anası karışmazdı ama Joe her dayaktan sonra, onun kendisine acıdığını hissedirdi; çünkü dayak faslından sonra yemek sofrası, babasının nefret ettiği, fakat Joe'nun bayıldığı kurabiyelerle donatılırdı. Anası hiçbir zaman onu okşamaz veya teskine çalışmazdı. Baba evin hâkimi, ailenin kaderini elinde tutan kişiydi ve bu böylece kabul edilmişti. Evde saygı vardı. Joe Pastore çalışıyor, hem de çok çalışıyordu.

Hafta sonlarında, Joe sokağın yukarısındaki Alman ailelerine ait beyaz badanalı kapı önlerini yıkayarak aile bütçesine birkaç kuruş katkıda bulunurdu. Daima tehlikeli bir işti bu, çünkü Johnson Bulvarlı kabadayıların gündüz saldırılarına hedef olurdu insan. Joe, işini bitirdikten sonra da parasını kaptırmamak için, elindeki hortumu silâh olarak kullanmak zorunda kalırdı. Daha zayıf çocukların çoğu, en büyük Johnson kabadayılarından ikisine korunma parası öderlerdi. Fakat Pastore kendi kafasına gider, kapı önlerini temizler, döğüşür, parasını da kimseye kaptırmazdı. Onu dö-

Ö Ğ R E T M E N

verlerdi ama aynı zamanda saygı da duyarlardı. Genç Joe şapkasını yana yıkıp giymez ve dişlerinin arasından tükürmez, Saint Michael'in önündeki kaldırıma da işmezdi. Ama yine de ötekiler onun çetin ceviz olduğunu bilirlerdi. Ve yavaş yavaş ona dokunmamaya başlamışlardı. Bazan sokakta rastlaştıklarında, gece bile olsa, bir merhaba mırıldanıp yürümeye devam ettikleri olurdu.

Pastore, gür siyah saçları, kaba hatları ile güçlü ve sağlam yapılı bir delikanlı idi. Hassas, düşünceli ve anlayışlıydı. Ağlamayı da bilirdi. Anasını, babasını anladığını hissediyor, ikisini de seviyordu. Johnson Bulvarı'ndaki kabadayıları ve büyük evde oturan berbat Alman kadını anladığını da hissediyordu. Bütün bu kişilerin öyle davranışlarının bir nedeni olduğunu çok genç yaşta anlamıştı.

Herşeyin farkındaydı. Karşılaştığı her şey merakını uyandırıyor. Bir şakaya kasıkları ağrıyana kadar gülebilir, otomobil çarpmış bir köpek gördüğünde çocuk gibi ağlayabilir, gerektiği zaman da gırtlakınıza dişlerini geçirip bir hayvan gibi direnebilirdi.

Düşünceliydi ama hiç bir zaman umutsuz değildi; hüznü duyar, fakat hiç bir zaman mutsuz olmazdı. Yalnızlık hissetmeden yalnız kalabilirdi. Manda gibi yüreği, yeterince direnci ve ilerde herşeyin daha iyi olacağını bildiğinden gelecek için büyük umutları vardı.

Çevresinin bir parçasıydı; öyle olduğu halde kendi yolunda yürüyordu, kendine mahsus düşünceleri vardı, kendi plânlarını yapıyordu ama gene de kötü birşey vukuunda veya birinin yardıma ihtiyacı olduğunda, o yardımını ondan esirgemiyordu. En zorlu mahalle olan Brooklyn'in en çetin sokağında Joe Pastore kişiliğini

oluşturmaktaydı ve tahminler günün birinde onun önemli biri olacağı yönündeydi.

Yıllar geçti, Joe liseyi, sınıfın en iyileri arasında bitirmeyi başardı. Liseyi bitirdikten birkaç hafta sonra babası öldü. Joe, babasının yatağının yanında diz çöküp ağlamış ve hayatında ilk defa olarak ihtiyar adamın yüzüne başını yaklaştırarak, «Teşekkür ederim», diye fısıldamıştı. Babası sesini çıkarmadan ona bakmış, sonra oğlunun saçını okşamış ve ölmüştü.

Ondan sonra Joe babasının bütün sorumluluklarını da omuzlarına almış, kendininkilere eklemişti. Yaz tatilinde sofraya peynir ve şarap koyabilmek için gece gündüz çeşitli işlerde çalıştı ve anası yemek pişirdi, ortalığı temizledi ve çenesini tuttu. Baba hayattayken çok az konuşmuştu, şimdi ise hemen hiç konuşmuyordu. Babanın ölümünden sonra kendini daha çok dine vermişti ve saatlerce odasına kapanıp dua ediyordu. Joe anasını anladığını hissediyor ve onu çok seviyordu. Ana arada bir oğlunun sevdiği kurabiyelerden pişirir, o da onu yanağından öper, ana da gülümserdi. İşe gitmediği zamanlar yemek masasının başında hırsıyla çalışırdı; şimdi artık kendi disiplinini kendi sağlıyordu. Columbia Üniversitesi için bir burs kazandı.

Columbia'daki öğreniminin yarısına geldiğinde anası öldü. Bir elinde tesbih, ötekinde babanın resmi, huzur içinde gözlerini yumdu. Joe onun yanındaydı, fakat oğlunun varlığından habersizmiş gibiydi. Gözleri kapandı.

Joe Pastore artık yalnız kalmıştı.

Columbia Üniversitesinde çok çalıştı, derslerinde başarılıydı; bir eczanede gece işi buldu. Boş vakitlerin-

de de öğretmenlik yapıyordu. Bundan hem büyük zevk duyuyor, hem de havadan birkaç dolar çıkarıyordu. En zorlu mahallelerde iş arıyordu, çünkü o mahallelerin çocuklarını anladığını hissediyordu. Kısa zamanda öğretmenliğin kendi için biçilmiş kaftan olduğunu keşfetti ve öğrettikçe, işinden daha büyük zevk almaya başladı. Columbia'daki öğrenimine devam ederken bile, bütün hayatını öğretmenliğe adayacağını anlamıştı..

Bir gün arkadaşları onu bir partiye davet ettiler. Aslında hemen bütün davetleri ayaküstü reddediyordu, çünkü sosyal faaliyetlere ayıracak vakti yoktu. O yüzden, çokları Joe'dan hoşlandıkları ve arkadaşlığından yararlanmayı samimi olarak arzuladıkları halde, onu çağırmaktan vazgeçmişlerdi; çünkü emeklerinin boşa gideceğini biliyorlardı. Ama bu defa, üniversitedeki arkadaşlarından biri olan Chuck Venturi dayatmıştı. Joe'ya, kendini genç yaşta diri diri mezara gömmekten vazgeçmesini ihtar etti; sonra partiye gelip biraz rahatlaması, kafayı çekip biraz dansetmesi, dünyayı görmesi, bir kızla gönül eğlendirmesi ve herşeyi unutması için ona yalvardı.

Pastore, gerçekten çılgın bir tempoya kaptırmıştı kendini. Azıcık dünyayı görmek, iyi bir fikir gibi geldi ona. Hele bir kızla gönül eğlendirmek düşüncesi hepsinden iyiydi. Biraz kafayı çekmeye değerdi şu Allahın cezası dünyada. Chuck'a o gece vereceği dersi iptal edeceğini söyledi. Chuck da o gece ders vermeyeceğini, o akşamki partiden ders alacağını söyledi. Partiye Clara Watts adında bir kız gelecekti. Clara, ona yirmi dakika içinde yepyeni bir yaşama tarzı öğretirdi. O kızın bildikleri de hiçbir ders kitabında yoktu doğrusu.

Kararı verdikten sonra, Clara Watts fikri bile Pastore'ye cazip geldi. Oysa henüz on iki yaşındayken, kaç Clara Watts'la iş tuttuğunu, ondan sonra da bir sürü kızla düşüp kalktığını, Chuck Venturi'ye pekâlâ anlatabilirdi. Meğer ki, kızın, bacaklarının arasında bir yerine iki deliği olsun! Ama Joe, seks konusunda övünmekten ve öyle şeyleri tartışmaktan hiç hoşlanmazdı. Sesini çıkarmadı onun için.

Joe partiye gitti ve Chuck'a hak verdi. Kızlardan birinde kendi için yepyeni birşey keşfetti ama, o kız Clara Watts değildi. Clara ile tanıştı, onunla dans ederken ucuz bir takım el şakalarına da girişti. Chuck Venturi'nin yerden göğ e kadar hakkı vardı. Kızı odanın ortasına yatırıp herkesin alkışları arasında oracıkta becerseydi, Clara zevkten geberecekti. Ama gelgelelim, Joe Pastore'nin gözü partide sessiz sedasız oturan bir baska kıza ilismişti. Clara Watts'dan bambaska bir kızdı bu. Adı Anna idi. Ve simdive kadar gördüğü varattıkların da en güzeliydi. Brooklyn'de yetişmiş bir İtalyan kızına benziyor, avnı zamanda Çin porseleninden mâm ul, narin bir bibloyu andırıyordu. Konustular, dansettiler, sonra Joe kı zı alıp evine götürdü ve birbirlerine âsık oldular.

Joe Pastore, Columbia Üniversitesinin Fen Bölümünden parlak bir dereceyle mezun oldu. Ve Anna ile evlendi. Anna, mezuniyet yıllarını izleyen mücadelelerin, mahrumiyetlerin ve ufak ödüllerin hepsini kocasıyla paylaştı, ona şefkat ve anlayış gösterdi, bir de çocuk verdi; sadık bir eş olduğu gibi, şehrin en kötü mahallesinden gelen bu azimli ve kültürlü kabadayıya olan inancını da hiçbir zaman yitirmedi.

Ö Ğ R E T M E N

Türlü engellerle dolu olan akademik bataklıkta adım adım ilerlemeye başladılar. Pastore'nin öğrencilerle ve fakülte mensuplarıyla arası her zaman çok iyiydi. Hareketli ve renkli bir kişiliği vardı. Konuştuğu zaman ince, aydın cümleleri Brooklyn sokaklarının pis lehçesiyle karıştırıyordu. Şakacılığı bulaşıcıydı. Azimli ve samimi bir insandı. Öğrencileriyle yakından ilgileniyor, problemi olan çocuklara karşı da özel itina gösteriyordu. Akşamları ders veriyor, çoğu zaman da para almıyordu. Yardım isteyen her gence yararlı olmaya çalışıyordu. Sapına kadar öğretmendi Joe Pastore.

Bir işten ötekine koşuyor, mesleğinden hiç bıkmıyordu. Her yeni görev ona heyecan veriyor, onu kamçıliyordu. Sonunda öğretim üyesi olarak New York Üniversitesine tayin edildi. Brooklyn'in Williamsburgh kesiminin Montrose mahallesinden gelen çocuk Profesör Joseph C. Pastore oldu.

Üniversitede en sevilen hocaydı. Akşam kurslarını sürdürmeye devam etti. Karısı Anna ve kızları Nancy ile New York'un New Rochelle semtindeki yeni evlerine taşındılar. Hayatlarında ilk defa ev sahibi olmuşlardı. Popolardo'nun kasap dükkânı artık çok uzaklarda kalmıştı. Joe Pastore kendi kendini yetiştirmiş, adam etmişti.

ÖĞRETMEN, NEW YORK'UN NEW ROCHELLE semtindeki eviyle iftihar ediyordu. Mineola'daki Harrison kardeşlerin seri inşaat örneklerinden biri olan evin ufak bir girişi, güzel br tarhı, önünde de bir sokak feneri vardı. Mektup kutusunun üzerinde de şu ibare yazılıydı: **Pastore Ailesi.**

Bu ev, Pastore'nin New York dolaylarındaki malikânesiydi ve Brooklyn'in fakir mahallesinden bir hayli uzaktı. Burada temiz hava tenëffüs edebiliyordu. Broadway'e kırkbeş dakika mesafede, New York Üniversitesindeki işine ise daha da yakındı. Bu ev, New York ve New Jersey'deki onca inatçı akademik duvarı, direnciyle ve zekâsıyla yıllarca zorlamanın bir mükâfa-

tıydı. Aynı zamanda, karısı Anna'nın sadakatine bir karşılık, on beş yaşındaki kızı Nancy için bir temel teşkil ediyordu; uzun ve meşakkatli bir tırmanıştan sonra, varılan bir zirveydi. İşte bu gece o zirveye bayrağını dikcekti.

Pastore ailesinin evinde bir kutlama töreni yapılıyordu. Birçok öğretim üyeleriyle karıları Pastore'nin yakın bir tarihte Psikoloji Bölümü Başkanlığına terfii-ni kutlamaya gelmişlerdi. Montrose Bulvarı'ndan gelen bu kabadayı bir düşü gerçekleştirmiş, Williamsburgh batağından kendini çekip çıkarmıştı. Akademik kariyerin batağındaki bütün engelleri aşarak inatla kendi yolunu açmış, kırkaltı yaşında olduğu halde, ünlü bir üniversitenin Psikoloji Bölümünün başına geçmeye hazırlanıyordu. Şakakları ağarmaya başlamıştı bile. Ama asla basmakalıp bir insan değildi. Sol gözünün üstünde ince bir yara izi dikkati çekiyordu. Johnson Bulvarı serserilerinden kalma bir yadigârdı bu. Pastore derin düşüncelere daldığı zaman, o yara izini ellemeyi âdet edinmişti. 1.80'e yakın boyu, sağlam yapısı, yakısıklı ve erkeksi görünüşüyle, her duruma hâkim olabilecek bir adam hissini veriyordu insana. Bu gece, onun zafer gecesi-ydi, Willow Lane'deki ev, konuklarla dolup taşıyor, iltifatlar şarap gibi akıp gidiyordu. Parker, şarabını yudum-larken, «Siz eşi az bulunur bir insansınız», diyordu Pastore'ye. «Eşine az rastlanır bir insansınız.»

Erkekler ev sahibini holde sıkıştırmış, kadınları umursamıyorlardı bile. Pastore, elindeki işaret ederek konuşan Parker'e gülümsedi. «Mesleğini ifa etmekle kalmıyorsun, ona âşıksın. Kendini adamışsın âdeta. Bu mesleğe kendini adayan çok az insan kaldı artık.» Par-

ker'in herhangi bir içkiden birkaç yudum alınca hemen sarhoş olduğunu herkes biliyordu. Tam zamanında ayılıp da ders yapabildiğine kimse akıl erdiremiyordu. «Bence bu adam bir pırlanta», diyordu Greenberg. Uzun boylu, sıska bir adamdı Greenberg. Profesörün yanında pek hantal kalıyordu. «Sizin kadar çok ders veren bir insanın artık emekliye ayrılıp, sırtüstü yatacak kadar parası birikmiş olmalı şimdiye kadar». Pastore, «Olmadığını ne biliyorsunuz, Greenberg?» dedi.

— «Zenginler gibi ötmüyorsunuz da ondan.. Ben sizi bilirim. Olur olmaz saatlerde ders verdiğiniz öğrencilerin de çoğunu tanıyorum. Kızlarına giyecek donları yok çoğunun. Üste veriyorsunuzdur, Allah bilir.»

Pastore güldü, Greenberg'in omuzuna vurdu. On-
dan hoşlanır, iyi bir hoca olduğunu bilirdi.

— «Ben gerçekçiyim», diye devam etti Greenberg. «İnan bana senin kadar çok çalışmak istesem, emeklerimi boşa harcamaz, ne yapar eder, para çıkarmanın bir yolunu bulurdum. Hocalık bana göre meslek, sana göre ise kutsal bir şey.»

Parker, on dakika içinde, şarap kadehini belki onuncu defa kaldırdı. «Son defa, şerefimize, Profesör Joseph Pastore, Psikoloji Bölümü Başkanı. Üniversite-nin ve öğretmenlik mesleğinin medarı iftiharı.»

«Parker, sen yağcının tekisin,» dedi Greenberg. «Ama Pastore'nin şerefine ben de kadehimi kaldırıyorum.» Kadehini kaldırdı. «Pırlantanın şerefine. Ama terfi etmesinin şerefine değil, bana milyon verseler kabul etmem. Ben, hayattan ne istediğini bilen bir adamın şerefine içiyorum. Böylesi az bulunur.»

Onlar şerefine içerken, Pastore için için terfiini dü-

şündü. Tabii, çok mutluydu ve son derece gururluydu. Maaşına yapılan zam, evi ve genç kızlık dönemine girmiş, partiler için süslenmeye başlamış kızı bakımından önemliydi. Ama, idarî formaliteleri, bir kürsüyü yönetmenin kendine yükleyeceği ek sorumlulukları, bitip tükenmeyen toplantıları, bir sürü gereksiz kırtasiyecilikleri, Rektör Whitmore'un baskısını ve Üniversite Yönetim Kurulunu şöyle bir aklından geçirdi. Yeni görevi, kendini çocuklardan, özellikle geceleri ve hafta sonları özel yardımına ihtiyacı olan çocuklardan uzaklaştıracaksa, o zaman Whitmore, bu işi alıp kafasına çalsındı. Mil-yon verseler kabul etmeyecekti o zaman.

Parker, hafifçe sallanarak, «Ben galiba viskiye başlıyacağım,» diye mırıldandı, «Şarap içince mideme kramp giriyor.»

— «Parker, asıl sen insana karın ağrısı veriyorsun,» dedi Greenberg. Sonra Pastore'ye döndü: «Hadi, sen işine bak,» dedi. «Konuklarının yanına dön de biraz alkış toplamaya bak, reveranslar yağdır. Kerata seni! Ben bu ayyaşın çâresine bakarım.»

Pastore, konukların arasına karıştı. Gevezelikler sürüp gidiyordu, şarap evin her köşesinde oluklar gibi akıyordu. Psikoloji Bölümünün öğretim üyelerinden Barrows hariç, herkes gelmişti. Ama herkes Barrows'un Yönetim Kurulunun gözüne girmek için uğraştığını ve kendini asla kapıp koyvermeyeceğini, şarabı fazla kaçırma tehlikesini göze alamayacağını biliyordu. Fakülte Dekanı Jonas Whitmore bile gelmiş, Anna Pastore'nin elçeğiyle hazırladığı iki porsiyon lasagne'yi yalayıp yutarak ona iltifat etmeye bilhassa dikkat etmişti. Bu da, Profesörü meslektaşlarının demeçlerinden çok da-

ha fazla sevindirmişti. Whitmore, midesinden rahat-sızdı ve kesin perhiz yaptığını da bütün fakülte bilirdi. O da ufak tefek karısının sevimliliğine ve zarafetine hiçbir erkeğin karşı koyamayacağını gösteren yeterli bir delildi Pastore için. Karısı konukların arasında do-laşırken, Pastore onu gururla seyretti ve bu geceye en az kendi kadar karısının da anlam verdiğini farketti. Nancy'nin o geceyi, New Jersey'de Donato'ların yanın-da geçirdiğine ayrıca seviniyordu. Aslında kızının, bir-kaç üniversite profesörünün sarhoş olup kendilerinden geçerek, kıçüstü oturmalarını büyük zevkle seyredece-ğini biliyordu. İlk su koyverenlerden birinin de Parker olacağından hiç şüphesi yoktu. Pastore, Jonas Whit-more'un ünlü kara listesini hatırlıyarak güldü. Öğretim üyeleri, bir partide yakışksız davranışlarda bulunduk-ları zaman, Dekanın onları birer birer kafasına not et-mek gibi garip bir huyu vardı. Günü gelince, herhangi birine haddini bildirmek gerektiği zaman o şahsı mal-zemeyi aleyhlerinde kullanırdı. Dekan Whitmore ile ka-rısının hazır ve nazır bulundukları bu gibi toplantılarda, lehte, ya da aleyhte puvan kazanılırdı.

Pastore öğretim üyeleri içerisinde, bu gibi bayağı ve küçük oyunları hiç umursamayan ve böyle şeyler-den zerre kadar müteessir olmayan tek hocaydı. Bu dü-zene ayak uydurmayı her zaman şiddetle reddetmişti. Görevini hakkıyla yapıyor ve iyi sonuçlar alıyordu. Böy-lesine yapmacık kurallar, Parker'e, ya da başkalarına karşı uygulanabilirdi. Ama Pastore'ye sökmezdi. An-cak şimdi Psikoloji Bölümünün başına geçerken duru-mu da değişmiyordu. Bu da, serbestçe hareket olanak-larının kısıtlanmasına yol açabilirdi. Bunun düşüncesi

bile, onu kaygılandırmaya idarî sorumlulukları kadar yetiyordu.

Kutlama törenine katılanlar, ikinci kattaki misafir tuvaleti de dahil, Pastore malikânesinin her köşesinden rahatça yararlanıyorlardı. Öğretim üyelerinden birkaçının karıları, salonun sıkışık bir köşesindeki oyun masasının etrafına oturmuş, orada olmayan profesör karılarının canına okuyorlardı. Özellikle, bir hukuk profesörünün asistanının genç karısı Sandy Call'u didik didik ediyorlardı. Sandy'nin ya adaleli vücutlu kültür fizik öğretmeni Ad Winston'la yattığını, ya da okulun kalorifer dairesinde, kaloriferci Franklin'le kırıştırdığını ileri sürüyorlardı. Franklin, altmışına yakındı. Kazanı yakmak işi zaten canına okuyordu; başka işlere pek vakti kalmıyordu.

Bu celseye, her zamanki gibi Doris Greenberg başkanlık ediyordu. Uzun boylu, kırkına yaklaşmış, alımlı bir kadındı. Doris'in her altı ayda bir saç rengini ve biçimini değiştirdiği bilinirdi. Bu kurnazca taktiği sayesinde, kocasının katiyen başka kadınlarla düşüp kalkmayacağını iddia ederdi. «Her altı ayda bir, değişik bir kariyla yattığını sanıyor,» derdi Doris.

Hal ise, bir keresinde, Doris söylemese, onda herhangi bir değişikliğin farkında bile olmayacağını, Joe Pastore'ye itiraf etmişti. Anna Pastore, oyun masasından mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışırdı. Ev sahibesi olarak kendine düşen görevleri biliyor, kocasını memnun etmeyi gönülden istiyordu ama, adilliklere ve zalim dedikodulara hiç gelemiyordu. Kendi kabuğuna çekilmesinin ve üniversite çaylarının çoğuna katılmayışının nedenlerinden biri de buydu. Birkaç kere de-

nemiş ama her seferinde utanç duymuş, rahatsız olmuş ve sudan çıkmış balığa dönmüştü.

Profesörün karısı da Brooklyn'in Williamsburgh semtinde yetişmişti. Aslında, Montrose Bulvarı'ndan on sokak ötede büyülmüştü. Ama aradaki o on sokaklık mesafe herşeyi değiştirmişti. Kendi oturduğu mahalle, o zamanlar, o civarın en iyi mahallelerinden biri sayılıyordu. Anna, ince ve narin yüz hatlarıyla iddiasız bir güzelliğe sahip bir genç kızdı. İri ve anlamlı gözleri, solgun bir yüzü ve kuzgunî siyah saçları vardı. Bonavina'lar, Joe Pastore'nin anasıyla babası gibi İtalya'da doğup büyümemişlerdi; Pennsylvania'nın Scranton kesiminden gelmişlerdi. Anna'yı yedi yaşında Brooklyn'e getirmişlerdi. Babası usta bir otomobil tamircisiydi ve hayatlarında hiçbir mahrumiyet çekmemişlerdi. Babası yakışıklı, sıcak kanlı, insancıl bir adamdı. Anna ona tapardı. On beş yaşındayken babası ölmüştü. O zaman artık kendi hayatının da bittiğini sanmıştı. Anasına karşı hiçbir zaman yakınlık duymamıştı. Babasının ölümünden sonra ise durum büsbütün kötüleşmişti. Anna, anasının çok güzel, bencil, otoriter ve kocasını bedbaht etmeyen bir kadın olduğunu hissediyordu. Joe Pastore ile tanıştığında, Anna ondokuzundaydı. Aynı yıl içinde annesini de kaybetmişti. Anna, o kötü mahalleden gelme çocuğu partide görür görmez âşık olmuştu. Onun herkesten başka bir erkek, anlayışa ve özel bir ihtimama ihtiyacı olduğunu hemen anlamıştı. Belli bir amacı, yüksek idealleri vardı ve hayatta ne yapmak istediğini de biliyordu. Amacına erişmek için mücadele ederken, Anna da ona destek olmaya, ona gereken sevgiyi, şefkati ve rahatlığı sağlamaya ahdedti. Anna, oyun

masası sohbetlerinden mümkün olduğu kadar kaçınmaya çalışmakla birlikte, aslında cinsel bakımdan soğuk bir kadın olmaktan uzaktı. Cinsel ilişkiden adamakıllı zevk alıyordu ve azgın bir boğadan farksız olan erkeğini de tatmin etmeyi biliyordu. Ama bu, mahrem, güzel ve sevdiği erkeğe mahsus bir şeydi. Joe'nun da kendini anladığını ve bu davranışa saygı beslediğini hissediyordu. Ama Joe'nun aynı zamanda, Doris Greenberg gibi bir kadından da rahatsız olmadığını hattâ onun yanında bayağı hoşça vakit geçirdiğini de biliyordu.

Bu gece hiçbir şey Anna'nın mutluluğunu bozamazdı. Profesör, onu, akşam için bir yardımcı tutmaya zorlamış, masrafları da hiç düşünmemesini söylemişti. Anna, ilk defa bir eğlenceye katılıyordu. Mutfakta köfte yoğuran, bulaşık yıkayan bir İtalyan köylüsünün karısı olacağı yerde, bugüne bugün bir ev sahibesi ve bir profesör karısıydı. Atlas Acentası kendisine Porto Rico'lu bir hizmetçi kız yollamıştı. Maria idi adı kızın. Kocasının, kar gibi temiz önlüklü ve başlıklı kızın poposuna çimdik attığını da biliyordu. Hattâ hattâ, onu suçüstü bile yakalamıştı. Ama Joe gülümseyerek göz kırpmıştı. Şıfıntı o kadar da sevimliydi ki! Profesör karılarının, kocasını çok cazip bulmaları ona gurur veriyordu.!

— «Joe, sapına kadar dürüst bir erkek», diyordu Doris Greenberg. Anna, oyun masasına doğru ilerliyordu. İltifatları neşeyle karşıladı. Joseph Pastore gibi bir erkekle evli olduğu için çok şanslı bir kadındı. Ama kadınların gözleri biçimli poposunu sallıya sallıya mutfığa doğru seyirtten Maria'ya takılınca, konuşmalar yine mâlum mecraya döküldü. Rita Cogan, «Bu kızı sakın

kaçırma,» dedi. Rita, tarih bölümündeki bir asistanın karısıydı. «Bu da terfinin mükâfatlarından biri şekerim. Koskoca bir Bölüm Başkanının bir de câriyesi olmalı, değil mi ya? Öyle değil mi Doris?»

Mrs. Greenberg, «Bu kız bizde olsaydı, kocam olacak kaçık yahudinin elinde başı belâdan kurtulmazdı,» diye karşılık verdi. «Onsekizinde, koca popolu, Porto Rico'lu bir kız eksik zaten bizim evde. Onun bitişik odada yattığını düşünabiliyor musunuz? Sanki başımdaki belâ yetmiyormuş gibi.»

Rita Cogan başını kaldırdı, gülümsemeye çalışan Anna Pastore'ye baktı. Sonra Doris Greenberg'e yaklaşıp, sesini alçalttı. «Zavallı Hal'den sanki bir seksoman-yakmış gibi bahsediyorsun.»

Mrs. Greenberg, fincanını masaya koyup kahkahayla güldü. «Seksomanyak mı? Nerede o günler? Her gece yalnız seks lâfı eder, sonra da vaktini spor dergisiyle başbaşa, tuvaletin üstünde tünemekle geçirir.»

Anna, Dekan Whitmore'un mutfağa açılan kapının yanında kocasıyla konuştuğunu gördü. Kaçmak için tam fırsattı. Nazikâne «Dekan gitmeye hazırlanıyor galiba,» dedi. «Müsaadenizle.»

Jonas Whitmore, uzun boylu, kibar, altmışına yakın bir erkekti. Dokuz yıldır Dekandı. Dekanlığı sırasında olağanüstü hiçbir şey olmamıştı; çünkü hep orta yolu tercih eder, tartışmadan kaçınır, suya sabuna dokunmadan çalışırdı. Zaten Yönetim Kurulunun istediği de buydu. Whitmore, Pastore'yi severdi. Gerek öğrencilerinin, gerek fakülte mensuplarının kendisine karşı duydukları aşırı hayranlığın farkındaydı. Ama Profesörün birçok akademik problemleri, özellikle öğrenci

problemlerini, mutlak ve alışlagelmiş üsullerin dışında bir tarzda ele aldığını da biliyordu. Ancak, Pastore daima iyi sonuç aldığından, bir türlü onu suçlamaya fırsat bulamıyordu. Yine de gözünü ondan ayırmamaya kararlıydı. Pastore, terfii için Yönetim Kuruluna başvurduğu zaman, Whitmore onu desteklemiş ve bu terfii hakettiğine, Yönetim Kurulunun da bunu onaylayacağına samimi olarak inanmıştı.

Anna Pastore kocasıyla Dekan arasında geçen konuşmayı dinlerken, birden kendini çok yorgun hissetti. Aslında bu kutlama töreninden çok memnundu ama artık herkes bir an önce evine gitse ve Joe ile başbaşa kalsa iyi olacaktı. Joe da bitkin gibiydi ve hayli şarap içtiği belliydi. Ama Anna Pastore bunu ona hissettirmenin doğru olmayacağını da biliyordu. Bu güçlü adam, hayatının sıkıntılı yıllarını geride bırakmış ve bütün çocukluk hayallerini gerçekleştirmişti. Bir an için, Anna Pastore, «Joe'nun babası hayatta olsa, bu gece oğluyla ne kadar iftihar ederdi» diye geçirdi. Sonra ansızın Dekanın kendisine bir soru sorduğunu farketti. Whitmore, «Zavallı Anna,» dedi. «Kimbilir ne kadar yorgunsunuz.»

— «Özür dilerim, Mr. Whitmore.» Anna kocasına baktı. «Bir an dalmış gitmişim.»

Profesör kolunu, karısının ince beline dolayıp onu kendine doğru çekti.

— «Jonas, asıl terfii hakeden bu işte. İnsan karısını nasıl terfi ettirir, sövlesenize?»

Dekan güldü. «Onu böyle mutlu kılmaya devam et, yeter.»

Pastore gülümsedi, karısını yanağından öptü.

Dekan bir an düşündükten sonra konuşmasına devam etti. «Tabii, bunu söylemek bana düşmez, ama, karına biraz daha vakit ayırabilsen, onu daha da mutlu kılabilirdin. Ders programın normalin çok üstünde. Bazan durumun beni kaygılandırıyor.»

Profesörün yüz ifadesi değişti birdenbire. Belli belirsiz bir değişiklikti bu. Ne zaman sinirlense böyle olurdu. Herkesin, ders saatleriyle, özel dersleriyle ve maddiyattan uzak oluşuyla böyle sürekli ilgilenmesinden bıkip usanmıştı. Bu, onun bileceği şey, onun özel hayatıydı. Herşeyden evvel bir öğretmendi. Öğretmenliğini de kendi bildiği gibi uygulayacaktı.

— «Doğru. Bu size düşmez.» Pastore gülümsemeye çalıştı. «Küstahlık ediyorum, sanmayın. Bu gerçek. Özel işlerim, okuldaki işimi aksatırsa, o zaman beni uyar-mak hakkınızdır. Onu söylemek de size düşer, o zaman.»

Anna dikkatle Dekana bir göz attı. Ama Dekan tepki göstermedi. Pastore ile uzun zamandır çalıştığı için, onun ne kadar dobra dobra konuştuğunu bilirdi. Kızacak yerde, gülümsedi, elini Pastore'nin omuzuna koydu.

— «Ben sadece düşüncemi belirttim, Joe. Hepsi bu kadar. Senin iyiliğini samimi olarak istediğimi bilirsin.»

Pastore: «Biliyorum, Jonas,» dedi. Sinirleri yatışmıştı. «Gösterdiğin ilgiyi takdir ediyorum.»

Salon tarafındaki kanapelerin birinden gürültüler yükseldi. Sonra Greenberg'in kahkahası duyuldu. Pastore, partinin artık sonuna yaklaştığını biliyordu. Dekanın kara listesinin uzayıp gittiğini düşündükçe kendi kendine gülümsedi.

Dekan gürültüye aldırmadı. «Şunu bilmeni isterim,»

diye devam etti. «Terfiinden ötürü çok mutluyum. İş resmîyete dökülür dökülmez, seninle oturup etraflıca konuşalım. Dümenin başına yeni bir adamın geçmesi demek, gecikmiş birçok reformların gerçekleştirilmesi demektir.»

Pastore: «Peki, Jonas» dedi. Yavaş yavaş içtiği şarabın ve gecenin verdiği yorgunluğun etkilerini hissetmeye başlıyordu.

— «Biraz dinlenmek için de kendine vakit ayır.» Jonas Whitmore elini kaldırdı. «Dur, dur. Sakın saldır-maya kalkma yine.»

— «Saldırmıyorum, Jonas.»

Flora Whitmore onların grubuna katıldı. O da kocası gibi, temiz pak ve zevkli giyinmişti. Whitmore'lar herkesin gözünde kibar ve soylu bir çifttiler.

Eşi: «Önemli bir konuşmayı yarıda mı kesiyorum yoksa?» diyerek Dekanın elinden tuttu.

Pastore, gülümseyerek, «Evet, Mrs. Whitmore», dedi. «Ama sizi görmekle bahtiyarım.»

Bayan Whitmore kocasının elini sıktı. «Jonas, büronda değilsin, unutma. Nutuk çekmeyi bırak da zavallı adamcağız bu gecenin tadını çıkarsın.» Anna'ya döndü: «Burası senin evin Anna'cığım. İstersen, şu can sıkıcı adamı kapı dışarı edebilirsin.»

Dekan güldü, yalandan teslim olmuş gibi ellerini kaldırdı.

— «Peki, peki. Durmadan öğretmek isteyen bir öğretmene de ben engel olacak değilim, herhalde. Haşâ!»

Bir patırdı koptu, sonra Greenberg'in gürültülü kahkahası yeniden duyuldu.

Bayan Whitmore: «Biz çabuk gidelim artık, şeke-

rim,» dedi. «Korkarım, saygıdeğer öğretim üyelerinden biri, salonun ortasında kendinden geçti.»

Sonra kocasını kapıya doğru itmeye başladı, ev sahibiyle ev sahibesi de onları izlediler.

Gitmeye hazırlanırken, Dekanın karısı, gayet ince bir davranışla, «Çok güzel bir gece geçirdik,» dedi.

Dekan: «Bu gece ne kadar mütehassis olduğumu biliyorsun, Joe,» dedi. Sonra Anna'ya dönüp onun elini sıktı. «Beni gene böyle nefis bir lasagne yemeğe çağırmanı rica edeceğim, Anna. Gerçekten nefisti. Çok güzel bir gece geçirdik. Bizi çağırdığınız için ne kadar teşekkür etsek azdır.»

Joe ile Anna da, Whitmore'lara teşekkür ettiler, onlar da salona dönüp bakmadan gittiler.

Profesör Joseph Pastore derhal harekete geçti.

— «Haydi!» diye haykırdı. «Şu Allahın belâsı Parker'i ayağa kaldırın, bakalım. Winston, omuzlarının altından tut.»

Profesör bağıra bağıra direktifler verirken, kurtarma ameliyesi nihayet tamamlandı; Winston da, Parker'i eve götürme sorumluluğunu üzerine aldı.

New Rochelle'deki parti böylece sona ermişti.

Son teşekkürlerden ve kutlamalardan ve son konuklar da uğurlandıktan sonra, Joe ile Anna Pastore ön kapıyı kapattılar. Ev sessizliğe kavuştu.

Sessiz sedasız salona dönerlerken, Profesör kolunu karısının beline doladı. Biraz sendeliyordu. Anna gülmekten kendini alamadı. Başka zaman olsa, salonun kargaşalığı kendisini rahatsız ederdi. Temizlik bahsinde çok titizdi. Evi tertemiz ve düzenli tutmayı kendine kutsal görev edinmişti. Ama bu gece değil. Bu gece

özel bir geceydi. Her yer altüst olmuştu, ama buna aldırmadılar; ikisi de ayrı ayrı koltuklara attılar kendilerini. Gecenin heyecanı, ikisini de bitap düşürmüştü, âdeta uyuşturmuştu.

Profesör, gülümsedi ve başını koltuktan kaldırmadan, «Bu toplumsal bir başarı, Annacığım,» dedi.

— «İnşallah öyledir» dedi Anna sükûnetle.

Profesör, dudaklarını şapırdattı: «Senin lasagne de hani Vatikan'daki ziyafetlere lâayık nefasetteydi.»

— «Dekan bayıldı.»

— «Parker hepsini çıkardı. Ama onunki sayılmaz tabii.»

Anna: «Onun yediğı ravioli idi,» dedi.

İkisi de güldüler.

— «Oğlanlar, âlem..»

İkisi de sustu, gözlerini yummuşlardı. Bu anı iyice içlerine sindirmek, geçmişteki anıları düşünmek istiyorlardı.

Telefon çaldı.

Pastore, gözlerini açmadan: «Gecenin bu saatinde hangi hergele arıyor acaba?» diye homurdandı.

Anna kendini zorlayarak kalktı, telefona cevap vermek için bitişik odaya geçti. Pastore ise, gözleri kapalı, düşüncelerinde yine partiye, Whitmore'a, Greenberg'e ve terfi meselesine döndü. Mide boşluğunda yine bir rahatsızlık duymaya başlamıştı. Bu Allahın belâsı adamlar öğretmen denilen şeyden ne anlarlardı? Belki de haklıydı Greenberg. Kendine göre öğretmenlik, kutsal bir şeydi. Anna kendisini anlıyordu. Tâ başından beri de anlamıştı. Herkesin horladığı, hakları elinden alınmış, ihmale uğramış, tecrit edilmiş bir sokak serseri-

sini elinden tutup ona ilgi göstermenin, disipline sokmanın, ona umut vermenin, onu eğitmenin ne denli heyecan verici bir şey olduğunu ve aleyhteki bütün unsurlara rağmen onu eğitmede ilerlediğini görmenin sağladığı sevinç çok iyi anlıyordu. O serserinin topluma katılışına, belki de en ön saflara geçtiğine, ezilmişlerin hâkim duruma geldiğine tanık olmak ne ulvî bir şeydi. Para da, terfi de yere batsındı. Pastore, yumruğunu koltuğunun kenarına indirdi. Kendini o bataktan çekip çıkarmıştı ya, başka serserilerin de bunu başarmalarını sağlamak, onlara yardım etmek en tabii görevidi. Kimse onu bu davasından alakoyamazdı artık.

Anna odaya girip de ondaki değişikliği görünce biraz şaşırdı.

Pastore: «Kimmiş, sevgilim?» diye sordu.

— «Dr. Carlton. Seninle bir mesele hakkında görüşmek istiyor. Yarın işin bittikten sonra, üniversiteden geçip seni alacak.»

Ed Carlton, eski bir aile dostları ve aynı zamanda lüks mahalle Park Avenue'da muayenehanesi olan, milyonlarca dolar kazanan başarılı bir doktordu. Pastore onunla arkadaşlık etmekten çok hoşlanırdı ama bir an kaygılanmaktan kendini alamadı.

— «Son zamanlarda hiç ona muayeneye gittin mi?»

— «Hayır, Joe. Ya sen?»

— «Hayır.» Karısının yüzüne baktı ve gülümsedi. «Koca hergele, herhalde terfi meselesini duymuş olmalı.»

Anna, yavaşça, «Joe,» dedi. «Seninle ne kadar iftihar ediyorum, bir bilsen.»

— «Yanıma gel de bir daha tekrar et bakayım, güzelim.»

Profesör kollarını karısına doğru uzattı, Anna ona yaklaştı. Pastore, karısını yavaşça kucağına oturttu, ona sarıldı.

— «Kimse, senin bu mevkii nasıl hakettiğini bilmiyor, aslında.»

Pastore, ona daha sıkı sarıldı. Yüzü kocasının yüzüne değen Anna fısıldadı. «Hayatımın en mutlu dakikalarını yaşıyorum.»

Profesör Joseph Pastore, karısını uzun uzun ve tutkuyla öptü. Birden ağlamak geldi içinden Anna'nın. Whitmore'lar, Greenberg'ler, Parker'ler ve Carlton'lar, dolup taşan sigara tablaları, bardaklar, herşey anlamını yitirdi ve unutuluverdi birden. New York'un New Rochelle semtinde tarihî bir gece yaşanıyordu. Dağın zirvesinde zafer bayrağı dalgalanıyordu.

2

PASTORE SINIFINA BİR

göz attı. Duruma tamamen hâkimdi. Her dersin sonunda, öğrencileri teker teker gözden geçirerek değerlendirebilirdi. Dersi kavrayıp kavramadıklarını, genç dimağlarında o bilgiyi nasıl yoğurduklarını, dersi kimin umursadığını, kimin umursamadığını, kimin daha fazla bilgi edinmek isteğiyle çırpındığını, kimin bundan en iyi şekilde yararlanabileceğini anlıyordu. Bütün standart öğretim sistemini bir yana bıraksa da, yine her birinin dimağına hükmedebilirdi. Bundan emindi. Benliklerinin içine kadar nüfuz etmişti. Bunu onlar da biliyorlardı. Kendinden hiç bir şey saklayamazlardı.

— «Simpson. Ayağa kalk.»

Ders sona ermişti; öğrenciler de bunun farkındaydılar ama kimse deli gibi kapıya doğru koşmak istemiyordu; çünkü Pastore'nin kendilerine bir sürpriz hazırladığını hissediyorlardı. Bunu, onun ses tonundan ve hepsini bir bir gözden geçirmesinden anlamışlardı.

Uzun boylu bir çocuktan Simpson. Sınıfın en yakışıklı ve en iyi giyinen öğrencilerinden biriydi. Pastore bu defaki mizansen için onu kendine yıldız seçmişti; seyirci de heyecanla bekliyordu. Simpson kalktı, yükseltilmiş platform üzerindeki kürsünün arkasında oturmaya devam eden Pastore'ye gözünü dikti.

— «Simpson, dersimiz bitti. Zaten bu son dersimizdi. Herkesi tuttuğum için özür dilerim. Ama sizi temin ederim, bu çok kısa sürecek. Seni kısa bir sözlü sınavdan geçireceğim, Simpson. Kırk yılda bir hazırsın, sanıyorum.»

Sınıf heyecanla bekliyordu. Simpson durduğu yerde ayak değiştirdi.

— «Bugünkü Ekoloji sınavın çok kötü geçmiş. Kâğıdın berbat. Onun için sana bir şans daha tanımak istiyorum. Bu sözlü sınavda başarı sağlarsan, yazılı imtihan kâğıdındaki o kepaşeliği unutacağım. Söz veriyorum. Nasıl, pazarlığa razı mısın?»

Birkaç alaycı gülüş işitildi. Pastore aldırmadı. Gözlerini yere diken Simpson'a teksif etti dikkatini. Simpson gülümsedi, sonra oyuna katılmaya karar verdi. Gözlerini kaldırdı, Profesöre baktı.

— «Razıyım.»

— «Söylediğini işitmiyorum, Simpson.»

— «Pazarlığa razıyım dedim.»

— «Aslan Simpson. Şimdi kafanı çevirmeden, sırf

Ö Ğ R E T M E N

ezbere, bugün sınıfa yeni katılan genç kızı tarif et bana. Adı Vera Hennings ve sınıfın en arka sıralarında, pencere yakınında oturuyor.»

Bu, harikaydı. Sınıf kendini zor tuttu. Yeni öğrenciyi sınıfa, Mr. Ackerman ders başladıktan sonra getirmişti... Kimsenin ona iyice bakmaya vakti olmamıştı, ama ilk bakışta, yemliklerin arasına katılacak tipte olduğunu sevinçle müşahade etmişlerdi. Simpson'un oturduğu yer, odanın pencereden uzak tarafında, ikinci sıradaydı. Simpson tekrar gözlerini yere eğdi ve gülümsedi.

— «Haydi bakalım, Simpson. Pazarlığı kabul ettin bir kere. Sınava devam.»

— «Yüzünü iyice göremedim.»

Profesör kürsünün arkasında ayağa kalktı, plâtfonun kenarına kadar geldi. Dün gecedен beri hâlâ başı dönüyordu; daha sonra da Carlton'la buluşacaktı ama şu anda önündeki çocuk kendi için herşeyden önemliydi.

— «Bak, çok ciddiym, Simpson. Bugünkü sınav kâğıdın gerçekten başarısızdı. Ama onu telâflı edebilirsin. Bu test, ayrıntıları ne derece süratle, ne derece kesinlikle hafızana nakşettiğini ve başkalarına anlatma kabiliyetinin derecesini tayin edecek. Haydi Simpson, bu şimdiye kadar yaptığın yazarlıkların en iyisi.»

Simpson, çekingen: «Ama bu saçma bir şey,» dedi.

— «Saçma mı? Ben burada bir saat Ekoloji hakkında çene patlatayım, sen ise dinleme, bambaşka işlerle uğraş. O saçma olmuyor da bu mu saçma? Ben de o işler üzerinden not atayım, bari. Haydi bakalım, dök-tür.»

Simpson: «Size özel olarak anlatırım,» dedi.

Ö Ğ R E T M E N

— «Hayır, burada olduğun yerde anlatacaksın, Simpson. Haydi, durma. Çocukları boş yere alakoyuyorum. Bana bak, tarif yanlış, ya da eksik olursa bugün iki testte birden başarı sağlayamadın demektir. Haydi, başla bakalım.»

Simpson, fena kısıtırıldığını anlamıştı; ayrıca namussuzun ciddi olduğunu ve kendisine resmen not vereceğini de biliyordu. Pastore aklına bir şey koydu mu onu sonuna kadar götürürdü, bunun çok iyi farkındaydı.

Simpson: «Pekâlâ,» dedi. «Gayret edeceğim.»

— «Güzel. Şimdi söyle bakalım.»

— «Galiba... Öyle sanıyorum ki...» Simpson kızardı, derin nefes aldı. «Siyah saçlı... Başında bir kurdele var... Galiba mavi renkte... Hayır yeşil.»

Öğrenciler kakhkahayla gülmeye başladılar, yavaş yavaş zıvanadan çıkmağa başlıyorlardı.

Profesör: «Kesin gürültüyü,» dedi. «Bu öğrenci önemli bir sınav geçiriyor. Ona biraz saygı gösterin. Evet, devam edin Mr. Simpson, gayet iyi gidiyorsunuz.»

Simpson yeniden gülümsedi, kapıdan yana bakarak, gözlerini arkadaşlarının bakışlarından kaçırdı.

— «Aşağı yukarı 1.68 boyunda... Üstünde yeşil bir etek ve yeşil bir bluz var. Hayır, hayır bluz değil, bir yün kazak... dik yakalı... Boynunda bir zincir var... gülmüşten... bir de sağ şeyinin üstünde bir iğne... Okul rozeti gibi bir şey...»

Simpson'un utangaç gülüşü diğer öğrencilere de sirayet etti. Vera Hennings'e gelince ilk günden kendisine gösterilen ilgiden pek memnun olmuş gibiydi.

Pastore:

Ö Ğ R E T M E N

— «Sakin ol Simpson, şu Allahın belâsı sınavı da bitir artık!» dedi.

Simpson, dimdik karşıya bakarak, «Bu kadarı yetmez mi?» diye sordu.

Öğretmen: «Ne münasebet!» dedi. «Sen anlattıklarından çok daha fazlasını gördün. Şimdi asıl önemli olan ayrıntılara geçelim.»

Kahkahalar yatıştıktan sonra, Simpson kendinden emin bir şekilde devam etti:

— «Gözleri iri iri ve çok güzel. Hafif çekik. Şahane... daha doğrusu, güzel göğüsleri var... Teni mat... Çok az makyaj yapmış... Ama güzel. Dolgun dudakları var. Özellikle alt dudağı... ve... hepsi bu kadar...»

Öğretmen yeniden, konuşmaya başlayabilmek için kahkahaların yatışmasını beklemek zorunda kaldı.

— «Peki, bacakları, poposu nasıl?»

Simpson herkesle birlikte gülerek, «Onları göremedim,» dedi.

— «Eh, haklısın. Oturduğun yerden onun bacaklarını görebilmen için cambaz filan olman lâzım.» Öğretmen plâtfomdan indi, o koşullar altında mümkün olduğu kadar ciddi görünmeğe çalışan Simpson'a doğru yürüdü.

Sonra: «Simpson,» dedi. «Seni kutlarım. Mis Hennings'in tarifine diyecek yok doğrusu. Hele oturduğun yer ve benim Ekoloji tartışmalarımın seni ne denli rahatsız ettiği düşünülecek olursa... Bravo, doğrusu! Bu not, sana söz verdiğim şekilde, karnene geçecek.»

Simpson: «Teşekkür ederim, Hocam,» dedi.

Öğretmen sınıfın arka taraflarına baktı.

— «Mis Hennings, bu denemede özellikle ilk gününüzde sizden yararlandığım için özür dilerim. Bunu, sınıf arkadaşlarınızla şatafatlı bir tanışma merasimi de sayabilirsiniz.» Dikkatini diğer öğrencilere çevirdi. «Bugün Çarşamba. Cumaya bu sınıfta test yapacağım. Siz de bu teste dahilsiniz, Simpson. Umarım, sınav kâğıdınız bugünkü Hennings testi kadar başarılı olur. Yoksa yandığınızın resmidir. Mis Hennings, yarın lütfen odama gelin, size bazı notlar vereceğim. Diğer arkadaşlarınıza yetişmenizi isterim.» Odayı bir gözden geçirdi. «Hepsi bu kadar, çocuklar. Teşekkür ederim.»

Öğrencilerin eşyalarını toparlayıp odadan dışarı sızmağa başlamalarıyla ortalık hemen yatıştı. Öğretmenlerinin böyle dramatik jestlerinden aslında hoşlanmasına hoşlanıyorlardı ama onun attığı her adımın ardında bir maksadın gizli olduğunu da biliyorlardı. Ona güveniyor, samimiyetine de inanıyorlardı. Simpson'un bugünkü testten çok iyi not alacağını, Pastore'nin onun başarısız geçen yazılı sınavını da saymayacağını biliyorlardı. Simpson da karşılık olarak, yarınki derse daha çok ilgi gösterecekti. Yeni gelen kız da, Ekoloji notlarını daha büyük bir şevkle inceliyecekti. Pastore onları anlıyor, her biriyle ilgileniyordu; kişisel problemleri ne olursa olsun, kendisine ihtiyaç duydukları takdirde, onları destekliyecekti. Uyguladığı yöntemler çok hızlı ve yorucuydu. Bazan, sınıfta canlarına okuduğu için ona gizli gizli küfrederlerdi ama ilerlemelerini, kendilerinden çok Pastore'nin istediğini de sezinliyorlardı.

Öğrenciler, Pastore'nin önünden geçerlerken, arada

sırada Hoca başını kaldırır, onlara gülümser, göz kırpar, ya da baş sallardı. Hepsini teker teker tanıyordu. Öğrencileri sadece birer isimden ibaret değildi, onun için. Öğretmenliğin kurallarından biri olan, öğrencilerle fazla içli dışlı olmamak ilkesine hiç bir zaman riayet etmemişti zaten. «İyi ama,» derdi Pastore, «Onları iyice tanımadan, kendilerine ne öğretebilirsiniz? Hepsi birbirinden o kadar farklı ki!»

Farraday adında, tıknaz, sarı saçlı, yüzü çiçek bozuğu ve sırtındaki kahverengi kazağı hayli yıpranmış bir öğrenci, sınıf arkadaşlarının çıkmasını bekleyerek pencereden dışarısını seyrediyor, vakit kazanmaya çalışıyordu, besbelli. Öğretmen gözucuyla onu süzüyor, ne yapacağını merak ediyordu.

Simpson, diğer öğrencilerle çıkarken, bir an kürsünün önünde durdu.

— «İkazınızı anladım, Hocam. Sağolun. Cuma günü Ekoloji testinde telâfi etmeye çalışırım,» dedi.

Pastore başını kaldırdı, bir an onu süzdü, sonra öne doğru eğildi:

— «İyi edersin, Simpson. Aslında bu testten ötürü canına okumam lâzımdı senin!»

Simpson şaşırmıştı: «Nasıl olur? Bana iyi bildiğimi söylediniz ama,» dedi.

— «Çok kötüydün, Simpson. Seni arkadaşlarının önünde mahcup etmek istemedim. En önemli noktayı gözden kaçırdın. Okul rozeti, kızın sol göğsünün üzerindeydi, sağ değil. Dikkatin noksan. Haydi bakalım, çek şimdi.»

Simpson bir an durakladı, başını salladı, sonra öbürlerini takip etti.

Genç Farraday o zaman kürsüye doğru yöneldi. Öğretmen de o sırada, sınav kâğıtlarını gece evde incelemek üzere, çantasına yerleştirmekle meşguldü.

Farraday:

— «Yarın gece, evinize gelebilir miyim, Hocam?» diye sordu.

Öğretmen başını kaldırmadan mukabele etti:

— «Geçen Perşembe gecesi neredeydin, Farradây?»

— «İşim vardı.»

Öğretmen, çocuğun gözlerinin içine bakarak: «Güzel. Demek işin vardı,» dedi. «Sen görünmeyince, biz de maaile sinemaya gittik. Bir de ne göreyim, zavallı işi başından aşkın Farraday da flörtüyle birlikte orada değil mi? Daha da ayrıntılı anlatayım mı?»

— «Hayır, anlatmayın.»

— «Bana bak Farraday. Şunu kafana sok, sinemada ne halte diyordun, beni hiç ilgilendirmez. Orası senin bileceğin iş. Ama benim vaktimi israf etme. Anlaşıldı mı?»

Öğretmen, bütün kâğıtlarını hemen hemen toparlamış, gitmeye hazırdı.

— «Hocam, yarın sizinle çalışamazsam, Cuma günkü sınavı vermeme imkân yok.»

Farraday bayağı endişeli görünüyordu. «Bu sınavda da başarı sağlayamazsam, bir daha kendimi toparlayamam. Bunu biliyorsunuz.»

Öğretmen, son kâğıtları da çantasına verlestirirken: «Bunu geçen Perşembe gecesi düşüünmeliydin. O zaman aklın neredeydi?» dedi.

— «Hocam, ne olursunuz.»

Pastore, çantasını gürültüyle kapatarak çocuğa baktı:

— «Farraday, bu zor devreyi sana geçirtmek için özel olarak yardım edeceğimi söylemiştim. Ama, bana yüzde yüz yardımcı olmadığın takdirde, seni bir çuval gibi fırlatıp atacağımı da söylemiştim. Ben vaktimi ancak yardımına ihtiyacı olanlara hasredebilirim. Oyun oynamaya vaktim yok!»

— «Size yüzde yüz yardımcı olacağım, söz veriyorum, Hocam.»

Öğretmen serviyeti koltuğunun altında, plâtformdan indi, kapıya doğru seyirtti. Farraday onu izliyordu. Öğretmen kapıda durdu, çocuğu yukarıdan aşağı süzdü. Dikkatle onun gözlerinin içine baktıktan sonra, parmağını kaldırdı.

— «Sana bir fırsat daha vereceğim, Farraday. Son bir fırsat daha. Ondan sonra kendi haline bırakırım.»

— «Yarın gece sekizde mi, Hocam?»

— «Evet. Yarın gece sekizde?»

— «Bir gün bu ders ücretlerinin hepsini size ödeyeceğim, Hocam.»

— «General Motors'un başına geçtiğin zaman bana da hisse senedi verirsin.»

Profesör Pastore sınıfı terketti, koridordan ileri, fakültenin kantinine doğru yürümeye başladı. Dr. Carlton'la randevusuna gitmeden bir fincan kahve içecek kadar vakti vardı. Pastore, hızlı adımlarla yürüyor, her adımda insana güven telkin ediyordu. Üniversite içinde olağanüstü sevilen bir hocaydı. Oğlanlar, o geçerken el sallıyor, kızlar da kıkır kıkır gülüşüyorlardı. Öğretim üyeleri, gerekli olsun olmasın, durup onunla bir iki

lâf etmeden yapamazlardı. Pastore, bu sevgi gösterilerinden için için memnun olurdu. Hayatına anlam veren, onu değerlendiren buydu işte. Bu dünyada kimse tarafından tanınmadan yaşamak, hiç yaşamamaktan farksızdı.

Fakülte kantini, İdare'nin ilk katında, giriş kapısına yakın bir yerdeydi. Birkaç deri koltuk ve alçak masayla sade bir tarzda döşenmiş küçük bir odaydı burası. Genellikle oraya buraya atılmış dergiler ve gazeteler göze çarpardı, ama bunlar günlük olmaktan uzaktı; çünkü birçok fakülte mensupları, özellikle, abone olmaya üşenen Cogan, yenilerini kaşla göz arasında yürütürlerdi. Pastore, Psikoloji Bölümündeki meslektaşlarından Barrows'u, Parker'i, Greenberg'i, bir de Stringfellow adındaki yaşlı bir hukuk profesörünü gördü. Stringfellow, emeklilik vakti gelmiş, birkaç kitap yazmış, sakallı, hemen hemen sağır bir hukuk profesörüydü. Çok az konuşur, gayet ağır hareket eder ve enerjisini daima derslerine saklardı. Emekliliğinin resmen kabul edilmesine altı ay kalmıştı. O yüzden kuvvetten düşmek istemiyordu.

Barrows, altmışına yaklaşmış ve öğretim üyelerinden çoğunu, yaşlı Stringfellow da dahil, kendinden küçük görürdü. Oysa çoğunun ders programları Barrows'unkinden yüklüydü. Öğrencilerle fakülte mensupları arasında pek sevilmezdi. Ama Yönetim Kuruluna göre tertemiz bir sicili vardı. Olgun ve seçkin bir yönetici sayılıvordu. Barrows'a göre, Pastore, bilimsel öğretim metotlarına davanacak yerde, bir takım teatral numaralardan yararlanan görgüsüz türedinin biriydi. Pastore'ye göre ise, Barrows, kalın sesli, temiz gömlekli, et

kafalı bir sahtekârdan başka bir şey değildi. Yine de birlikte oldukları sürece, birbirlerine nazik davranıyor ve tartışmaya girmekten kaçınıyorlardı. Pastore, «Harold'un metotları başka, benimkiler başka. Psikoloji Bölümü bu sayede daha ilginç bir nitelik kazanıyor,» diyordu.

Pastore, kahve tezgâhına yürüdü, fincanını koyu kahveyle doldurdu, sonra gidip deri koltuklardan birine oturdu.

Parker: «Beni tanıdın mı?» dedi. «Senin kahve sehpasının altında konaklayan adamım.»

Pastore gülümsedi: «Nasıl, kendine gelebildin mi bari?»

Parker: «Biraz endişeliyim, doğrusunu istersen,» dedi. «Whitmore'un huzurunda o haltı yememeliydim. Bu sabah karşılaştığımız zaman yüzünü öbür tarafa çevirdi gibi geldi bana.»

Greenberg: «Haline şükret,» dedi. «Boş ver.»

Pastore: «Fazla vesveselisin, Parker,» dedi.

Stringfellow, öne doğru eğildi; konuşmayı bütün dikkatiyle izlemeye çalışıyor, ama muvaffak olamıyordu. Barrows ise, o konuşmanın şerefiyle mütenasip olmadığını, sohbetlerine katılmaya tenezzül etmediğini belli edercesine suratını asmış oturuyordu; yine de dayanamadı. «Partiye gelemediğime üzgünüm, Joe,» dedi. «Ellen biraz rahatsızdı da.»

Profesör: «Seni aradık, Harold,» dedi. «Gelemediğine de üzüldük, doğrusu.»

Barrows bir sigara çıkardı, paketi oturanlara da bir bir uzattı, ama kimse almadı. Barrows sigarasını yaktı; sonra:

— «Bu terfi senin için iyi bir aşama oldu, Joe,» dedi. Sözlerine daha da etkili bir hava vermek için dumanı burnundan saldı. «Ellen bugün Anna'yı kutlamak için aradı. İkimiz de senin hesabına çok sevindik.»

Pastore, kahvesini yudumlayarak, «Teşekkür ederim, Harold,» dedi. «Ellen çok nazık. Anna mütehassis olmuştur.»

Barrows, sigarasının ucuna baktı: «Yönetim Kurulunun onaylamasını beklemek seni biraz sinirlendiriyor, herhalde,» dedi.

Greenberg'le Parker, Barrows'a baktılar. Pastore, bir yudum daha alarak gülümsedi.

Parker: «Nihayet bir formaliteden ibaret bu,» dedi.

Barrows, en kalın ses tonuyla «Tabii,» dedi. «Ama o mahut damgayı basmadıkça, iş resmiyete dökülemiyor bir türlü. Onu demek istedim. Tabii, Joe Pastore'nin durumunda, bu bir formaliteden ibaret.»

Greenberg: «O halde niye bunu ihsas ettiniz?» diye sordu.

Pastore: «Harold'un yerden göğe kadar hakkı var,» dedi. «Terfi ancak, Yönetim Kurulu'nun nihai tasdikinden geçtikten sonra resmiyete girer.»

Bir sigara çıkararak ağzına tıktı, sonra yakmadan devam etti: «Kimbilir, belki de eskiden Komünist Partisi üyesi olduğumu ya da gençliğinle bir delikanlının ırzına filân geçtiğimi öğrenirler belki.»

Stringfellow, öne doğru eğilmişti, işitme cihazını kulağına iyice yerleştirdi.

Parker: «Ya yüksek sesle konuş, ya da çeneni tut,» dedi. «Profesör Stringfellow, konuşmanın can alıcı nok-

talarımı izliyor. Bu da üniversitede yeni dedikodulara yol açabilir.»

Pastore kahvesini bitirdi, sigarasını yaktı, sonra gitmeğe hazırlandı. Ed Carlton, her zaman gecikirdi, ama Profesör şu anda daha fazla dedikodu ve gevezelik dinleyecek durumda değildi. Barrows hiç bir zaman çekilmezdi, Parker'e gelince, o da bir süre sonra insanın canına okurdu.

Pastore ayağa kalktı, yaşlı profesöre doğru gitti; eğilerek yaşlı adamın kulağına bağırdı:

— «NASILSINIZ ÜSTADIM?»

Yaşlı adam:

— «İyiym, sağol,» dedi. «Tebrikler, Pastore. Müjdeyi aldım. O mevkie lâıksın.»

— «TEŞEKKÜR EDERİM, STRINGFELLOW. ÇOK NAZİKSİNİZ.»

Barrows da kalktı, Profesöre yaklaştı, elini uzattı.

Pastore muhterem Psikoloji profesörünün elini sırkarken gülümsedi.

— «Tekrar teşekkür ederim, Harold. Ama şu mahut damganın basılmasını beklemek daha yerinde olacak, sanırım.»

Barrows: «Senin için endişe edecek bir şey yok,» dedi.

Pastore gitmeye hazırlandı, sonra bir an durakladı.

— «Sana bir şey söylüyeyim mi, Harold? Bir bölümün başına geçmek benim için nihai amaç demek değildir O görev beni tatmin edecek mi, hâlâ kestiremiyorum.»

— «İşinin ehli olan için normal bir aşamadır bu.»

— «Doğru. Ama çocuklardan da uzaklaşıyor insan.

İdari işler insanı çocuklardan uzaklaştırıyor. Kafam karmakarışık.»

Parker, oturduğu yerden:

— «Maaşına gelecek zam, yaralarına merhem olur, Dr. Schweitzer,» dedi.

Pastore güldü, Greenberg'le Parker el salladılar, Stringfellow şaşkın şaşkın baktı, Pastore kantinden çıktı.

İdare Bölümü'nden ayrılan Profesör meydanı geçti, üniversitenin giriş kapısından tarafa yöneldi. Barrows'u düşünüyordu. Birden, ona terfi hakkındaki endişelerini açıkladığına pişman oldu. Pastore, aslında açık yürekli bir insandı ama, saygı duymadığı kimse-
lere en mahrem duygularını açıklamaktan nefret ederdi. Nitekim, Harold Barrows'a karşı hiçbir saygı duymuyordu. Ama söylediklerinde de gerçeğin payı büyüktü. En büyük korkusu, idari işlerin, kırtasiyeciliğin kendini çocuklardan uzaklaştırması, onu bir yönetici, bir danışman haline getirmesi korkusuydu. O yüzden de, dünyada en sevdiği işe istediği gibi vakit ayıramayacaktı. Bunu düşündükçe içini bir hüznün kaplıyordu.

Ama Barrows da haklıydı. Bu terfi, mesleğinde normal bir aşamaydı. Fazla paraya ihtiyacı vardı. Sorumlulukları ağır basıyordu. Ailesi olmasa, geçim derdi olmasa, dünyanın bütün fakir mahallelerini, batakhanelerini dolaşacak, okumaya ilgi duyan kabadayıları, hayattaki şanslarını henüz yitirmemiş, ıslaha muhtaç bütün serserileri arayıp bulacak, onları eğitmeye, yöğürmeye ve düzeltmeye çalışacaktı. Hayatta kendi elde ettiği iyi şeylerden yararlanma fırsatının o çocuklara da tanınması için dua ediyordu. Güzel bir düştten ibaretti bu,

biliyordu ama arada bir öyle hayal kurmak da hoşuna gidiyordu. Tanrım, bir şeyler öğrendiği zaman bir çocuğun yüzünde beliren ifadeyi gördünüz mü hiç? İnsanın yaptığı işin mükâfatı o kadar büyük olur ki! Bunu düşünmek bile sarsıyor insanı!

Hava açık ve berraktı. Gökyüzü güzel bir tablodan farksızdı. Üniversite bahçesi bu mevsimde çok güzel olurdu. Pastore, meydandan geçip, Carlton'un kendisini beklediği sokağa çıkan beton merdivenlere doğru yürürken kendine çekidüzen verdi. Merdivenin son basamağından inerken, yeni bir Mercedes arabanın yanında bekleyen yakışıklı, uzun boylu doktoru gördü. Ed Carlton, parasını centilmence harcamaktan hoşlanırdı. Her zaman pahalı giysiler içinde olan bu adam, ilaçlarla reçeteleri, şampanyalar ve yarış atları ile karıştırmanın formülünü bulmuştu. Ama iyi bir arkadaştı. Pastore, bir gün, parasının ve hovarda pozlarının arkadaşlıklarına halel getirmediğini ona söylemişti.

Profesör elini uzatırken, «Yahu bugüne kadar nelerdeydin?» diye sordu.

— «Çok meşguldüm, Joe. Yahu terfi etmişsin. Tebrikler.»

— «Dedikodu. Sen turp gibi görünüyorsun. Senin bulvarda işler nasıl?»

— «Hep aynı zengin karılar. Anna ne âlemde?»

— «İyidir.» Profesör, otomobilin kapısına yaslandı: «Yahu, neydi o kadar telâşın? Önemli bir şey mi yoksa?» Carlton güldü.

Profesör devam etti: «Beni korkutuyorsun. Yoksa bende nadir görülen bir hastalık falan mı keşfettin?»

Belsoğukluğu filân olmasın. Bu Allahın belâsı sır ne, açıkla bakalım.»

Doktor, parlak renkli yeni arabasına yaslandı, bir paket sigara çıkardı, bir tane Joe'ya ikram etti, ikisi de sigaralarını yaktılar.

— «Seninle konuşmak istiyorum Joe.»

— «İyi ya, konuş, ne duruyorsun?»

— «Bir gençle ilgili. Çeşitli problemleri olan, hassas bir delikanlı. Özel bir durumu var. Babası benim hastalarımından.»

Pastore sigarasından bir nefes çekti, yanlarından geçen bir öğrenciye el salladı, sonra alaylı bir şaşkınlık içinde başını kaşdı.

— «Bir genç mi? Bu kadar yolu sırf bir gençten bahsetmek için mi katettin? Peki, benim evimin suyu mu çıktı? Neden eve gelmedin? Çok önemli bir hasta olmalı bu.»

— «Öyle,» dedi Carlton. «Çok önemli bir hasta.»

Pastore, Carlton'un ciddi, profesyonel bir tavır takındığını farketti; o da ona uydu.

— «Bana bak Ed, zaten özel derslerim başımdan aşkın,» dedi.

— «Bu bambaşka bir iş, Joe.» Durdu sonra sözlerini dikkatle seçerek devam etti. «Babası korkunç bir para babası. Tabii, orası seni etkilemez, biliyorum. Sana şöyle anlatmaya çalışayım. Bu çocuğun problemleri senin mesleğin bakımından ilginç olabilir, seni tahrik edebilir. Sen bu çeşit problemlerle karşılaşmadın henüz. Tam sana göre biçilmiş bir kaftan bu, Joe.»

«— Meraklanmağa başladım. Kararsızım, ama yine de merak etmekten kendimi alamıyorum.»

Carlton: «Öyleyse, senden bir şey isteyeceğim,» dedi. «Atla arabaya, benimle gel, çocuğun evine bir uğrayalım. Evi seninkine yakın.»

Pastore, doktoru dikkatle süzdü. Carlton'un iyice kararlı olduğunu anlamıştı ama durumun bu kadar âcil olması da kendini şaşırtıyordu doğrusu.

— «Vay anasına, bu kadar aceleye ne lüzum var? Ben eve gitmek isterim, Anna yemeğe bekliyor.»

— «Joe, ben bütün sorumluluğu üzerime alarak, çocuğun babasına seni şimdi alıp getireceğimi söyledim. İşi başından aşkın bir adam, şu anda seni bekliyor. Ne olur, hatırlımı kırma. Bu çocuğa yardım etmek isteyeceksin, eminim.»

Pastore sigarasını yere atıp ayağıyla ezdi.

— «Doktor,» dedi. «Bu aile, senin için bir altın madeni anlaşılan.»

— «Öyle, ama ısrarımın asıl nedeni bu değil. Çocuğun yardıma ihtiyacı var, biliyorum. Ona bu yardımı sağlayacak yegâne insan da sensin.»

— «Bu işi kabul etmem için daha kuvvetli nedenler olmalı. Ama sana zaten bir çok şeyler borçlu durumdayım. O sayede bari o Allahın belâsı trene bineceğime eve de bedavaya gitmiş olurum.»

— «Geliyorsun demek?»

Pastore: «Anna'ya yolda bir yerden telefon ederim,» dedi. «Bu arada sen şu kafamı da bir muayeneden geçirsen iyi olacak.»

Pastore, Mercedes'e binerken Carlton güldü. Doktor da onu izledi, motoru çalıştırdı.

— «Doktor, dün gece biri bana altın kalpli bir pır-

Ö Ğ R E T M E N

lanta, bir schmuck olduğumu söyledi. Schmuck ne demek, biliyor musun?»

Carlton, Üniversiteden uzaklaşırken cevap verdi: «Schmuck diye müşterisi olmayan yahudi avukatlara, ya da bankada hesabı olmayan İtalyan asıllı, parlak öğretim görevlisine derler.»

Güzel siyah araba hızlandı, New York eyalet sınırına doğru yol alırken, ikisi de güldüler.

OTOMOBİL HIZLA YOL

alırken, Pastore'nin merakı da gitgide artıyordu. Bu ziyaretin, şu ya da bu şekilde Ed Carlton için bir prestij ve para meselesi olduğunu tahmin ediyordu. Arkadaşı için bu derece önemi haiz olduğuna göre —ki öyle görünüyordu— ona yardıma hazırdı. Kendi açısından, problemi olan bir çocuk söz konusu olduğunda, daima ilgilenirdi. Bu problemler çetin olduğu nisbette onu tahrik ederdi. Ama ders programı, hele bir de bu terfi meselesi ortaya çıkınca, işler zaten yeterince vaktini almağa başlamıştı. Yine de bu durumla ilgilenmek arzusu-
nu içinde duydu. Yine de taahhüt altına girmeden dikkatli davranması gerekiyordu.

Carlton: «Riverdale'de dururuz,» dedi. «Yol kenarında bir telefon kulübesi var. Oradan Anna'ya telefon edebilirsin. Halden anlar Anna.»

— «O her zaman halden anlar,» diye cevap verdi. «Karım daima halden anlar. Hey Allahım, o kadının hakkını nasıl ödeyeceğim, bilmiyorum.»

Doktor, gözlerini yoldan ayırmadan, «Biraz para yapmayı denesen,» dedi.

Pastore, bu klâsik bahsi yüzünü ekşiterek dinledi.

«— Klâsik çözüm yolu.»

— «Denemeden kesip atma.»

Profesör, «Bana komik geliyor doğrusu,» dedi ve kahkahayı bastı.

— «Ciddî söylüyorum, Joe. Bu meslekte en ehliyetli hocalardan birisin. Aldığın paradan çok daha fazlasına lâyıksın. Para da bu hayatın bir parçası nihayet.»

Pastore'nin midesindeki kramp yeniden başladı, yayılma istidadını gösteriyordu. Bugüne kadar hep kendini tutmuştu ama bir gün tutamıyacak ve bir şeyler kırıp dökecekti.

— «Ed, ben öğrenci değilim. Bana ders vermeye kalkışma. O benim işim. Sen hastalarına bak.»

Carlton başını salladı. «Bir gün aklın başına gelecek, o zaman kendi fiyatını kendin biçeceksin.»

— «Böyle lâflar tepemi attırır.»

Carlton: «Ama gerçek,» dedi.

— «Ben acemi çaylak, ya da dünkü çocuk değilim. Para nelere kadirdir, bilirim. Ama gelgelelim, benim katkıda bulunduğum insanlar genellikle züğürt oluyorlar. Bu yüzden onları ihmal edecek, ya da cezalandıracak değilim herhalde.»

Ö Ğ R E T M E N

— «O kadar parlama, Joe.»

Pastore içini çekti, akşamın alaca karanlığında artık seçilemez hale gelmiş manzarayı seyre koyuldu.

— «Kimse senden çocukları cezalandırmanı, onları yoksun bırakmanı istemiyor, Joe,» diye Carlton devam etti. «Ama ödeme gücü olan biri de çıktı mı, o fırsattan yararlanmamak da cinayet doğrusu.»

Profesör güldü. «Herhalde gerçek bir para baba-sına düştük bu sefer. Park Avenue'yi aşındıran o zengin kaknem karılardan biri mi yoksa?»

— «Ondan çok daha yağlı bir müşteri. Göreceksin.»

— «Peki, bu esrar havası ne böyle?»

— «Neredeyse geldik. Az sonra herşeyi bir çırpıda anlayacaksın.»

Pastore koltuğa iyice gömüldü. Şu günlerde paraya, yaşamak için gerekli olduğu günlerdekinden çok daha az önem verdiği bir gerçektir. Sofrada yemek boldu. Vâdesi geldikçe evin taksitlerini ödüyor, arada bir de bir gece kulübü için yeterli para harcayabiliyor, Nancy'ye cep harçlığı verebiliyorlardı; bankada bir kaç kuruşları da vardı. Bunların dışında parayı pek düşündüğü yoktu. Ne zaman biri, o özel dersleri hakkında fikir beyanına kalkışsa, Pastore kendini gülünç hissediyor, müşkül durumda kalıyordu. Emeklerini, insanlık hizmeti uğruna harcar görünen, övünge, ukalâ ve iyilik-sever geçinen bir adammış gibi görüyordu kendini. O zamanlar, hekesten uzaklaşıp gizlice ders verme isteğine kapılıyordu. Böylelikle, bu konuda açıklamalarda bulunmak ve herkesten tekrar tekrar nutuk dinlemek derdinden de kurtulmuş olacaktı.

Carlton, gözlerini kısarak camdan dışarı baktı: «Riverdale'e geldik. İşte telefon kulübesi,» dedi.

Araba durdu, Pastore dışarı çıktı. Carlton, manikürlü tırnaklarıyla arabanın direksiyonunu tıkırdatıyor ve dikbaşlı İtalyan arkadaşının, kendini bir kaç kilometre ötede, bir kaç dakika sonra bekleyen durumla nasıl başedeceğini merak etmekten kendini alamıyordu. Doktor, Pastore'ye karşı saygı besliyor, onun müstesna bir insan olduğunu biliyordu. Geride kalan yıllar boyunca onun yaptığı işlerin sonuçlarına tanık olmuştu. Yine de, Pastore'nin mesleğine olan fanatik tutumunda bir anormallik sezmekten kendini alamıyordu. Bunu anlayabilmek için, Pastore'nin çocukluk dönemini, o zamanki çevresini ve kendini Brooklyn batağından çekip çıkarmak için yaptığı mücadeleleri hesaba katmak lâzımdı.

Carlton arabanın kapısını açık tutarak Pastore'nin binmesini bekledi. Carlton motoru çalıştırırken, Pastore: «Yemeğini yemesini sonra oturup beni beklemesini söyledim Anna'ya,» dedi. «Bir süre seninle beraber olacağımı da anlattım.»

— «O da, şimdi acaba ne halt karıştırıyorsun diye sordu, değil mi?»

— «Hayır, son doktor faturasını şişirmiştin Anna'nın. Onu söyledi.»

Carlton güldü:

— «Önce biraz para yap da ondan sonra bana muayeneye gel.»

Profesör birden yorgun olduğunu hissetti, gözlerini yumdu. Biraz kestirdikten sonra onları açtığında, White Plains bölgesinden geçtiklerini farketti... Yol daralmış,

devâsâ ağaçlar ve şâhâne malikânelerle çevrelenmişti. Buraların kendine aşına gelmesinin sebebi, bir kaç ay önce, Anna ve Nancy ile bir piknik yeri ararlarken yanlışlıkla buraya sapmış olmasından ileri geliyordu. Bir Pazar öğleden sonrasıydı hatırladığına göre. Ama başlarının üzerinde yükselen ağaçların sık dalları ve yaprakları, burasını güpegündüz aydınlıkta bile geceye çevirmişti. Şimdi de ortalık zifiri karanlık gibiydi; oysa saat henüz yedi bile olmamıştı.

— «Neredeyse geliyoruz,» dedi Carlton.

— «Nereye geliyoruz?»

— «Park Avenue'ye düşen yağlı müşterinin evine. Buraları bilir misin?»

— «Bilmez olur muyum? Çocukluğumda burada otururdum. Sonra çingeneler beni çalıp götürdüler.»

Carlton: «Ciddî söylüyorum,» dedi. «Bu malikânelerin hepsi birer hazine. Sen de bunların en mükellefine gidiyorsun, dostum.»

Pastore: «Bayağı etkilendim, doğrusu,» dedi. «Karım acıktı, meraklandım, biraz da yorgun hissediyorum kendimi. Ama neme lâzım, etkilendim, doğrusu.»

— «Henüz hiç bir şey görmüş sayılmazsın.»

Pastore: «Peki ama, benden ne istiyorlar?» diye sordu. «Ne diye üniversiteyi satın alıp çocuğun eline oyuncak diye vermiyorlar?»

— «Babası istese yapardı herhalde.»

Otomobil sağa döndü, yol birden genişledi. Şimdi başlarının üstündeki sık dallar kaybolmuş, kararan gökyüzüne rağmen manzarayı açık ve seçik görmek kabıl olmuştu.

Ö Ğ R E T M E N

Carlton: «Şu bayırdan aşağı inip iki dönemeçten sonra eve geldik demektir,» dedi.

Pastore doktora yan gözle baktı, ama beriki hiç renk vermiyordu. Görünürde pek az ev vardı. Yuvarlak tepeler ve küçük bir göl göze çarpıyordu. Renkler akşamın alaca karanlığında bile çok güzeldi. Burası New York sınırları içinde bir yer olmaktan çok, tuval üstüne yapılmış bir manzarayı andırıyordu.

Pastore, oturduğu yerde kıpırdandı: «Carlton» dedi. «Yanılmıyorsam artık herşeyi öğrenmenin zamanı geldi.»

Carlton önce ses çıkarmadı, sonra sakin ve ağır ağır söze başladı:

— «Diyelim ki, çok özel bir durumla karşı karşıyayız. Bunu sana başka şekilde anlatamazdım. Onun için buraya getirdim. Birazdan anlayacaksın.»

Doktorun ses tonu, Pastore'yi ilk defa kuşkulandırdı. Carlton'un esrarlı tavrı ve bu âcil durum onu şaşırtıyordu. Profesör, yüzündeki yara izini elledi sonra, kaygılanmayı bir yana bıraktı. Herşeyi, Carlton'un işgüzarlığına ve aceleciliğine atfetti. Bu güzel manzara için yolculuk yapmaya değerci doğrusu.

Doktorun tarifi doğrudu. İkinci virajı döner dönmez ev göründü. Pastore, derin bir nefes aldı ve hayretle bir ıslık çalmaktan kendini alamadı. Virajı alırken manzara tabak gibi gözönüne seriliyordu. Yer yer ağaçlarla, fundalıklarla, mermerden bahçe eşyasıyla, fıskiyelele donatılmış şahane bir park. Bakım fevkalâdeydi. Herşeye büyük itina gösterilmişti; herşeyin mütehasıs elinden çıktığı belliydi. Otomobil, bayır aşı-

ğı, yekpare demir bahçe kapısına doğru yol almaya başladı.

Pastore, malikânenin yanibaşındaki gölde kuğuların yüzdüğünü farketti. Birden, ev bütün ihtişamıyla ortaya çıktı. Burası, restore edilmiş, kolonyal tarzında bir malikâneydi. Pastore böylesini hiç görmemişti. Tarihi, aynı zamanda çağdaş bir mimar tarzındaydı.

Demir kapılardan geçtiler, muntazam ağaçlıklı bir yolda kısa bir mesafe katettikten sonra, daire biçimindeki geniş bir otomobil yolu onları evin giriş kapısının önündeki merdivenlerin alt basamağına kadar getirdi. Kapıda bekleyen üniformalı uşak, araba durur durmaz kapıyı açtı. Pastore, bir an kımıldamadan yerinde öylece kaldı.

Carlton: «İşte geldik,» dedi. «Nasıl dediklerim doğru muymuş?»

Pastore'nin nutku tutulmuştu. Etrafındaki ihtişamdan afallamış halde yavaş yavaş arabadan çıkmaya çalıştı. Doktor daha evvel indi, Pastore ile uşağın birbirlerine bakışıp durdukları tarafa doğru yöneldi.

Uşak: «İyi akşamlar, Dr. Carlton,» dedi.

— «İyi akşamlar, Hawkins.»

Profesör, ellerini kalçalarına koydu. «Muhteşem!» diye mırıldandı. «Gözlerim kamaştı.»

Carlton: «Sen hele içerisini bir gör,» dedi.

Pastore başını kaldırıp evi gözden geçirdi. «Tahmin ediyorum,» dedi.

— «İyi. Hawkins sana yolu gösterir. Ben hemen döneceğim.»

Carlton'un sözleri Pastore'yi yerinden oynattı.

— «Ne dedin, ne dedin?»

Ö Ğ R E T M E N

Carlton, Profesörün koluna girdi. Uşaktan biraz uzaklaştırdı, sonra hafifçe: «Joe, ev sahibi senin hakkında herşeyi biliyor. İçerde seni bekliyor şu anda,» dedi.

— «Sen gelmeyecek misin? Bizi tanıştırmayacak mısın?»

— «Bana ihtiyacın yok, Joe. Keyfini kaçırmak istemem. Sonra onun arabasıyla evine dönerdin.»

— «Gizli gizli kürtaj yapıp muazzam para kıran bir doktor olmandan şüphe etmeye başladım. Bazan insan-da öyle bir intiba bırakıyorsun.»

Pastore'nin içinde bir tehlike hissi uyanmıştı.

Carlton güldü: «Daha değil,» dedi. «O işlere gelecek aydan itibaren başlıyorum. Şansım yardım ederse.»

Profesör, Doktorun yüzünü inceledi.

— «Burada işin bittikten sonra, fırsat olursa, bu gece beni ara.»

Pastore: «Sağol, Ed,» dedi. Biraz durduktan sonra, «İnşallah,» diye ekledi.

Doktor arabasına binerken gülüyordu.

— «Sana yolda söylediklerimi unutma, dostum. Gördüğün gibi, böyle bir fırsat bir daha ele geçmez. Talihin açık olsun.»

Carlton, Uşağın yanında şaşkın şaşkın bir psikoloji öğretmeni bırakarak arabasına bindi, gitti. İki adam, demir kapıya doğru yol alan arabanın ardından kaybolana kadar bakakaldılar. Pastore düşünüyordu: arkadaşının, kendini o muazzam servetin ortasında bırakıp gitmesi için bir takım dolambaçlı sebepler olması gerekti. Bildiği bir şey varsa, o da Ed Carlton, sempatik,

ikna kabiliyeti yüksek, geniş yürekli bir hergele oluşuydu.

Uşak:

— «İçeri buyurmaz mısınız, efendim,» dedi.

Pastore, düşüncelere boş verip işin tadını çıkarmaya karar verdi.

— «Hay hay,» dedi. «Siz bana yolu gösterin.»

Sonra, Uşağın peşine takıldı, şatafatlı cephe kapısından girdi, dolambaçlı güzel bir merdivenden çıkıp indi, sonra ikinci kattaki uzun bir koridordan yürümeye başladı. Herşeyi ağırdan almaya, bütün bu zarafet ve ihtişamı içine sindirmeye ve Anna'ya bütün ayrıntılarıyla anlatmaya karar vermişti. Böylesine bir eve ilk defa geliyordu. Bir daha da geleceği yoktu herhalde. Yine de Carlton'un bu delice macerasından ne diye yararlanmasındı? Her tablonun önünde durup inceliyor, vazoları elliyordu. Ayakları sık dokunmuş halılara gömüldükçe haz duyuyordu. Uşak iki adımda bir duruyor, Pastore'yi bekliyordu.

Profesör, koridorun sonundaki bir peyzayı incelerken o sarayda oturanların nasıl insanlar olabileceğini düşündü. Merdivenden çıkarken Uşağa aile hakkında bir şeyler sormayı düşünmüş, ama sonradan vazgeçmişti. Belki eski bir Devlet Bakanı, önemli bir politikacı, ya da devlet adamı, belki tanınmış bir film yıldızı —ama buna pek ihtimal veremiyordu— önemli bir bankacı, Walt Street kodamanlarından biri, bir gazeteci, ya da helki bu babadan kalma konağı, yıllar boyunca, birbirlerine devreden şımarık, zengin çocukları olabiliirdi.

Hawkins nihayet bir kapının önünde durdu: «Sığınağa geldik, efendim,» dedi.

— «Efendim?»

Uşak; «Burası sığınak, efendim,» diye tekrarladı.

Pastore, tablodan uzaklaşarak önündeki maun kapıyı hafifçe tıkırdatan uşağın yanına geldi. Kapı, içerisini azar azar seyircinin gözleri önüne seren ağır bir hareketle açıldı, Pastore'nin gözleri yeniden kamaştı. İçeri girmesiyle, kapının ardından usulcacık kapandığını duydu. Herşey belirli bir düzen içerisinde tıkır tıkır işliyordu.

Sığınak, çok geniş olmakla birlikte, odanın renkleri, duvarlardaki lâmbriler, mobilyalar, hepsi odaya bir sıcaklık veriyordu. Hemen herşey duvarlara gömmeydi. Muhteşem bir bar, büyük bir sinema ekranı ve kitaplarla dolu raflar...

Tam önünde, odanın öbür ucunda, zengin drape perdelerin önündeki kocaman cilâlı yazı masasının arkasında bir adam oturuyordu. Kahverengi robdöşambrili biri... Adam gülümsüyordu.

Joe Pastore, malikânenin sahibiyle karşı karşıyaydı.

Adam kalktı, yazı masasının önünden geçti, Profesöre yaklaşarak elini uzattı. Sıcakkanlı ve samimi bir hali vardı.

— «Kendimi tanıtayım. Adım Albert Salvatore. Evime şeref verdiniz.»

Profesör otomatik olarak muhatabının elini sıktı. Şaşkına dönmüştü. Şaşkınlığının yüzüne aksedip aksetmediğini merak ediyordu.

— «Teşekkür ederim,» dedi. Sözleri hayal meyal

duyuluyordu. Salvatore, kolunu Pastore'nin omuzuna attı, onu yazı masasının yanındaki bir koltuğa götürdü.

Salvatore: «Buyrun, oturun, istirahat edin,» dedi. «Herhalde yorgunsunuz.»

Pastore hâlâ şaşkın bir halde oturuyor, kendisini kurulu bir kukla gibi görüyor, gördüklerine inanamıyordu.

— «Ne içersiniz?»

Pastore: «Teşekkür ederim, hiçbir şey içmem,» dedi. Hâlâ konuşmakta güçlük çekiyordu.

Salvatore:

— «Çok istirham ederim,» dedi. «Özel bir Stregam var. Ondan içmenizi tavsiye ederim.»

Ev sahibi bara gitti, içkileri hazırlamaya başladı. Pastore, oturduğu yerde, nabızlarının attığını duyuyordu. Ev sahibini tahlile çalışırken, onun bu kategoriden biri olabileceği aklının köşesinden dahi geçmemiştir. Salvatore, içkileri bardaklara boşaltırken, yüzünde yaygın bir tebessümle,

— «Bırakın da biraz gösteriş yapayım,» dedi. «Bu nefis bir içki. Zamana, zemine de uygun.»

Pastore, kelimeler boğazında düğümlendiği halde, birşeyler söylemeye çalıştı. Sonunda, güçlkle:

— «Eve diyecek yok, doğrusu,» diyebilirdi. Salvatore: «Ev bir harika,» diye cevap verdi. «Onunla iftihar ediyoruz. Bizim yerimizde kim olsa eder. Öyle değil mi?» İçkilerden birini Pastore'ye verdi, sonra Profesörün karşısındaki bir koltuğa oturdu. Bardağını kaldırdı.

— «Salute, Professore.»

— «Salute... Bay Salvatore.»

Salvatore içkisini bir yudumda boşalttı, sonra Pro-

fesörü süzmeye koyuldu. Pastore, önce bardağına, sonra Salvatore'ye baktı, içkisini yudumladı. Salvatore, bir süre Profesörü inceledikten sonra koltuğuna iyice yerleşti.

— «Hemen sadede gelemim,» dedi. Oğlumun yardıma ihtiyacı var. Dikkatle ele alınıp tashihî gereken bazı tarafları var. Bu işi lâıykıyla yapacak bir insan aradım. Bu çok itina isteyen özel bir eğitim işi. Yaptığım araştırmalar sonucunda, bu işi ancak sizin yapabileceğinizi anlamış bulunuyorum.»

Profesör, hâlâ iyice sesine hâkim olamayarak: «İltifat ediyorsunuz,» dedi. «Siz bu iş için biçilmiş kaftansınız. Geçmişinizi inceledim. Tam oğluma göre bir insansınız.»

Profesör, bardağını, yanibaşındaki sehpanın üzerine bıraktı. Yavaş yavaş kendine hâkim olmaya başlamıştı.

— «Derdi nedir oğlunuzun?» diye sordu.

Salvatore, söze başlamadan önce, Pastore'yi yeniden gözden geçirdi.

— «Aslında mükemmel bir çocuk. Cin gibi. Ama kendini derse vermek istemiyor. Çalışmıyor. Notları çok düşük. Okulda önüne gelen kızla gönül eğlendiriyor... Benim paramla tabii... Bir de ağzı çok bozuk» Salvatore'nin doğru söylüyormuş ve söyledikleri kendisine acı veriyormuş gibi bir hali vardı. «Bunun dışında, pırlanta gibi bir çocuk,» dedi.

Pastore, «Adı ne?» diye sordu.

— «Al. Albert. Albert Salvatore Jr. Onaltı yaşında.»

Pastore, karşısında oturan adama uzun uzun, dikkatle baktı, sonra, içindeki korkulu düşünce kendisini

ancak hafiften rahatsız edecek kadar yatıştı. Bu konağın sahibi, çocuğun babası, Carlton'un müşterisi olan bu adam, Mafia'nın başı, gangsterler dünyasının lideri idi. Gazetelerde okuduğu hikâyeleri, seri halindeki cinayetleri, gangster savaşlarını aklından geçirdi. İşte hepsinin başı karşısında oturuyordu.

— «Benden ne yapmamı istiyorsunuz?»

— «Haftada bir, ya da iki defa gelip ona özel ders vermenizi, yardım etmenizi istiyorum. Çocuğun liseye girmesini istiyorum. Bunu sizin sağlamanızı istiyorum.»

— «Hangi okula gidiyor?»

— «Scarsdale'de özel bir okula.»

— «Peki, onların yardımı dokunmuyor mu?»

Salvatore: «Sadece her ay dolgun bir çek almayı biliyorlar. O işi çok iyi beceriyorlar, doğrusu,» dedi.

Pastore, uzun yıllardır ilk defa, ne yapacağını bilemez durumdaydı. Bu o kadar beklenmedik, o kadar uzak, o derece akla hayale gelmeyen bir şeydi ki, bir türlü dikkatini toplayamıyordu.

Salvatore, gözlerini onun yüzünden ayırmamıştı.

— «Hemen hiç boş vaktim yok, Bay Salvatore.»

— «Adım Al.»

— «Ben de aile reisiyim, Al. Boş vakitlerimi onlarla geçirmek isterim. Elimden geldiği kadar.»

Salvatore ayağa kalktı, ipek robdöşambrını düzelterek yazı masasının kenarına ilişti. Yüzünü Pastore'ye yaklaştırdı. Yavaş sesle konuşuyordu. Her halinden çok ciddi olduğu belliydi. Sözlerinde samimi olduğuna da şüphe yoktu.

— «Professore. Vaktinizi istediğiniz gibi ayarlayın. İsteddiğiniz zaman gelin. Şoförüm sizi evinizden gelir

alır, dönüşte de yine bırakır. Şimdilik haftada bir olsun. İlerde duruma göre karar verirsiniz.»

Mafia lideri, yazı masasının üzerindeki altın tabakasından bir sigara çıkarıp yaktı, dumanını havaya üfledikten sonra:

«Gönlünüzde yatan aslanı siz söyleyin,» dedi. «Anlıyorsunuz, değil mi?»

— «Dâva o değil, Bay Salvatore. Dâva para meselesi değil.» Pastore başını salladı.

Salvatore, Pastore'nin sözlerine aldırış etmedi:

— «Yapacağınız işe kendiniz fiyat biçin,» dedi.

Pastore: «Bu işi üzerime alırsam sadece normal bir ders ücreti alırım. O kadar,» diye cevap verdi. «Benim derdim zaman meselesi. Çok az boş vaktim var. Özel derslerim, kendi öğrencilerim.»

— «Biliyorum. Hepsinden de iyi sonuçlar alıyorsunuz. Burada oluşunuzun sebebi de o zaten.»

Salvatore ayağa kalktı, yazı masasının arkasındaki yerini aldı.

— «Bir içki daha alır mısınız?»

— «Hayır, teşekkür ederim.»

Profesör başını kaldırmamıştı cevap verirken.

Salvatore oturduğu yerde bir an düşündü. Sonra her kelimesini vurgulayarak söze başladı:

— «Kendisi çok zeki bir çocuk. Çok iyi randıman verebilir. Ayrıca okumak, öğrenmek de istiyor. Bazı kişisel problemleri var. Siz anlarsınız. Ona yardım edebileceğinize eminim.»

Pastore, Salvatore'nin gözlerinin içine bakarak cevap verdi:

— «Dr. Carlton, lehimde fazlaca propaganda yapmış olmalı.»

— «Carlton bana ancak tavsiyede bulundu. Hakkınızdaki araştırmaları bizzat kendim yaptım. Bilinmesi gereken herşeyi biliyorum hakkınızda. Beni kimse faka bastıramaz. Bu çocuğu ele almanızı istiyorum.»

Pastore, mantık ve pratik açısından yapılacak en doğru işi biliyordu; o teklifi kensinlikle reddetmek, çekip gitmek ve herşeyi unutmak... Ama yapamadı. Koltuğuna mihlanmıştı sanki.

Biraz düşündü, sonra:

— «Bu gece karımla konuşayım, cevabımı size sonra bildiririm,» dedi.

Salvatore, altın bir kitap açacağı alarak sigara kutusunun kapağına vurdu. Vahşi bir takım düşünceler Pastore'nin kafasının içinde birbirini kovalamaya başlamıştı yine. Şu karşınızda oturan sevimli, atik tetik, ipek robdöşambrlı centilmen aslında bir cellât, bir câni, yeraltı dünyasının en ünlü kişilerinden biriydi. Kimbilir kaç kişi, böyle kendi gibi, onun karşısında oturmuş, onun kitap açacağıyla sigara kutusuna vuruşlarını dinlemişti. Kimbilir kaçının kaderi şu odada tayin edilmişti.

— «Bir teklifte bulunabilir miyim?» dedi.

Pastore «evet» anlamında başını salladı. «Çocukla bir konuşun. O zaman ne demek istediğimi anlayacaksınız. Onunla konuşursanız, garanti, bu işi kabul edersiniz.»

Salvatore ayağa kalktı. Pastore vaktin dolduğunu anlamıştı, içi rahat etti. Kendini çok yorgun hissediyordu.

yordu. Kalktı. Salvatore yüzünde yaygın bir gülümsemeyle, yazı masasının yanından dolanıp yanına geldi.

— «Bu hususta size güvenebilir miyim?» diye sordu.

— «Karımla konuşmam gerekiyor, Bay Salvatore. Bu konu üzerinde uzun boylu düşüneceğim.»

— «Haklısınız. Buraya gelmek zahmetine katlandığınız için de ayrıca size müteşekkirim. Bunu unutmayacağım.»

Salvatore, Pastore'nin kolundan tutarak onu kapıya kadar götürdü, sonra uşağı çağırmak için zile bastı.

— «Bir gece yine buluşalım, konuşalım. Birkaç kadeh atarız. Birbirimizi daha yakından tanırız.» Salvatore çok sevinçliydi. Büyük bir pazarlığı halletmiş bir iş adamına benziyordu. «Bu çocuğun benim için ne büyük önem taşıdığını anlamanızı isterim. İnşallah cevabınız müspet olur. Beni çok mutlu kılarırsınız.»

Pastore:

— «Sizi mümkün mertebe çabuk aramaya çalışacağım,» dedi.

El sıkıştılar.

— «Arrivederci, Professore.»

— «Arrivederci, Bay Salvatore.»

Profesör Joseph C. Pastore, konağın ikinci kat koridorundan yürürken, üniformalı uşak Hawkins de onu izliyordu. Artık Profesör tabloların önünde durup bakmıyor, vazoları ellemiyor, ayaklarının altındaki halıların yumuşak temasını da duymuyordu. Hızla yürüyüp giderken, düşünceleri bambaşka yerlerdeydi.

4

AKŞAM YEMEĞİNDEN SONRA,

Joe ile Anna, oturma odasında sakın sakın oturuyorlardı. Pastore, Salvatore malikânesine yaptığı ziyareti bütün ayrıntılarıyla canlandırırken, Anna onu sessiz sedasız dinlemiş, pek az konuşmuştu. O yatmaya çıkarırken, Pastore de duş yapmaya hazırlanıyordu. Teklif üzerinde biraz daha düşündükten sonra, ertesi gün, Carlton'a telefon etmeye karar vermişti.

Genellikle duş yaparken şarkı söylemek adetindegidi ama bu gece kafası fazlaca meşgûldü. Karşılaşma kısa sürmüştü ama unutulmaz birşeydi. Hawkins onu, Salvatore'nin muhteşem siyah arabasına bindirdikten sonra, şoför arabayı çalıştırmış, kendi de kafasını çe-

ÖĞRETMEN

virerek, malikâneye dönüp dönüp bakmış, bütün ayrıntılarıyla onu hafızasına naksetmeye çalışmıştı. Arabanın kadife döşemesini ellemiş, pırıl pırıl parlayan sigara tablalarını, koltuğun kenarındaki radyo-pikap setinin kadranını okşamıştı. Önündeki cam bölmeden üniformalı şoförü seyretmiş ve para kırmanın yolları üzerinde kendine nutuk çeken Carlton'un sözlerini hatırlayıp gülmüştü. Neden sonra, şoförün kendisini dikiz aynasından seyrettiğinin farkına varmıştı. Aralarındaki cam bölmeyi kapatan siyah perdeyi düşünmüş, bir an sonra vazgeçmişti.

Pastore, şampuanla başına friksiyon yaptıktan sonra onu düşün altına tuttu, suyun üzerinden şırl şırl akışına kaptırdı kendini. Olup bitenleri düşündükçe, olaylar kendine büsbütün gerçek dışıymış gibi gelmeye başlamıştı. Ama işin duygusal ve saçma olan cephesi bir yana, durum aslında basitti. Scarsdale'deki özel bir okulda okuyan bir delikanlının, güç bir dönemi atlatabilmek için özel derslere ihtiyacı vardı. Oğluna derin bir sevgiyle bağlı olan baba da duruma bir çözüm yolu bulmaya kararlıydı. Joe Pastore, ortak bir arkadaş tarafından salık verilmişti. Bu iş için biçilmiş kaftan olduğundan da kimsenin şüphesi yoktu. Baba, çocuğuna özel ders vermesi için onu haftada bir defaya mahsus olmak üzere evine çağırmıştı. İster kabul eder, ister reddederdi. Mesele bundan ibaretti.

Tabii, burada gözden kaçırılmaması gereken iki husus vardı. Çocuğun babası son derece varlıklı bir adam ve Amerika Birleşik Devletlerindeki Mafia şebekesinin başta gelenlerindendi. Pastore, Salvatore'nin cana yakın ve sıcakkanlı halini düşününce gülümsedi.

Ö Ğ R E T M E N

Herhalde Nazilerin Auschwitz tecrit kampı hakkında direktifler vermek üzere telefona sarılmadan önce Adolf Hitler ile de böyle dostça kadeh tokuşturabilirdi insan. Pastore, ünlü cânilerin özellikle fanatik bir aile sevgisi besledikleri hakkındaki söylentileri hatırladı. Bunun ufak çapta bir örneğine, Salvatore'nin sığınağında tanık olmuştu. Garip ve herkesten tecrit edilmiş bir dünyaya kısa bir yolculuk yapmıştı.

Ama değmişti, doğrusu.

Anna Pastore, yatağında kocasını beklerken endişe içindeydi. Kocasının her yaptığına akıl erdiremezdi, ama onun beylik, basma kalıp şeylerden nefret ettiğini, orijinal şeylerden hoşlandığını ve tahrik edici olaylara karşı ilgi duyduğunu da bilirdi. Böyle durumlarda, kocası garip bir şekilde değişir, sinirli ve hassas olurdu. Evlilikleri süresince, başka dekorlar içinde geçmiş buna benzer geceleri hatırlıyordu Anna Pastore. Her seferinde, kendine hâkim olmayı bilmiş, mantığını kullanmış, kocasını sinirlendirmemeye, üzmemeye muvaffak olmuştu. Kocasının yatağına bir göz attı. Çarşaf lar ve battaniye açılmış, herşey onun rahatını sağlayacak şekilde hazırlanmıştı. Başucundaki masanın üzerindeki kitaplar onu bekliyordu. Az önce anlattığı hikâyeye inanılmaz bir şeydi. Kendi de, düşün altında hiç sesi çıkmadan yıkanıyordu. Hiç şaşmıyan tehlike işaretleriydi bunlar.

Pastore, sırtında en sevdiği, kırmızı damalı bir yün bornoz olduğu halde odaya girdi. Bornoz artık lime lime olmuştu ama ondan bir türlü ayrılamazdı. Boynunda havlusuyla, pencerenin yanındaki aynanın önüne kadar gitti. Sonra oturduğu yerde, arkası Anna'ya dönük,

Ö Ğ R E T M E N

abuk abuk saçlarını kurulamaa başladı. Anna ona bakmıyordu. Gözlerini tavana dikmişti.

Pastore:

— «Anna, Allahaşkına uyu artık,» dedi. «Kendini zme. Pireyi deve yapıyorsun. Nihayet fazladan bir özel ders çıktı demek, hepsi o kadar.» Birkaç dakika daha saçını kurulamaya devam ettikten sonra, kendi yatağına doğru yürüdü, Anna'nın karşısına geçip oturdu. «Ayrıca, henüz işi kabul de etmiş değilim.»

Anna yavaşça başını çevirdi, kocasına baktı.

— «Henüz çocuğu görmedim bile.»

Anna, yavaşça: «Peki, görececek misin?» dedi.

— «Düşünüyorum.»

Anna dirseğine dayanarak doğruldu. Çok ince ve narin bir görünüşü vardı.

— «Joe, şu anda herşey o kadar güzel ki. Niye herşeyi allak bullak edebilecek bir işi atılıyorsun?»

— «ocuğun problemleri var anlaşılan. Babası yüzünden cezalandırılması için sebep göremiyorum.»

— «Babası Mafia'dan. Gangsterler dünyasından ama.»

— «Benim muhatabım baba Albert Salvatore olacak. O kadar. Bu işi kabul edersem sadece normal ders ücretimi alırım. Onun dışında da hiçbir şey beni ilgilen-dirmez.»

— «İçimde çok kötü bir his var, Joe. Hemen bu gece telefon et, red cevabı ver. Ne olursun!»

Pastore, gözlerini Anna'dan kaçırmak istedi. Terfi meselesini, ders programını düşündü, hiç vakti olmadığını düşündü, ama yine de işten o kadar kolay vazgeçmek istemedi. Yeniden tuvalet masasının önüne gitti,

havlusunu katladı, bornozunu astı. Anna'nın yatağına doğru yürüdü, ona sevgiyle gülümsedi.

— «Hele çocuğu göreyim, onunla bir konuşayım. Ondan sonra kararımı veririm. Herşey çocuğa bağlı.»

Birbirlerine baktılar.

— «Anna, adam bana karşı gayet nazikti. Tam bir centilmen gibi davrandı. Oğluna yardım etmemi istedi benden. Bir öğretmen olarak bunu dikkate almam gerekir. Çocuğu gördükten sonra kararımızı verimiz.»

Karısını öptü.

Anna, yavaşça:

— «Bu centilmenin bir gangster olduğunu unutma,» dedi. «O da beni korkutuyor.»

Pastore, karısının saçlarını okşadı. Anna gülümsemeye çalıştı.

— «Hah, şöyle. Şimdi biraz uyumaya çalış, bakayım. Herşeyi fazla büyütüyorsun. İyi geceler, yavrum.»

Pastore elektriği söndürdü, sonra yatağına uzanarak kollarını başının gerisinde kenetledi. Carlton'u, Salvatore'yi, sonra çocuğu, Mafia liderinin oğlu olan delikanlıyı düşünüyordu. Malikânenin ihtişamı, kristal bardakta ikram edilen Strega şarabının tadı aklından çıkmıyordu. Son kararını çocukla konuştuğundan sonra verecekti. Sağına döndü, gözlerini yumdu.

Anna Pastore ise sessiz sedasız yatıyor, bir türlü uyuyamıyor, düşünüyordu.

Öğretmen Pastore, ertesi günkü derslerini kendine özgü dinamizm ve şevkle yürütmeye çalıştı ama her zamanki formunda olmadığını içinden hissediyordu. Öğrencileri bunun farkında değildiler; tam tersine, ders

eskisinden canlı, daha zevkli bir hava içinde geçiyordu. Simpson bile konuşmaya büyük ilgi gösteriyor, durmadan not alıyor, her kelimeye önem verdiğini belirtmek için de var gücüyle gayret gösteriyordu. Vera Hennings, vücudunu sımsıkı saran bir kazakla etek giymiş, saçlarını da modaya uygun bir şekilde taramıştı. Herhalde yeniden projektör ışıklarının altına çıkarılmayı bekliyordu. Ama şöhreti kısa süreli olmaya mahkûmdu. Pastore onu birkaç kez derse kaldırmış ve verdiği cevaplardan, geri zekâlılara yakın durumda olduğu kanısına varmıştı. Yaptığı bir test sırasında Pastore ağır ağır öğrencileri arasında dolaşırken, birinin Ralph Harrington'un sırasına koyduğu bir kâğıda gözü takıldı. Kâğıtta şunlar yazılıydı: «Moğol kızı becermek yasalara aykırıdır.»

Pastore aldırmayıp yürümeye devamı daha uygun buldu.

Sabah, dersten önce, Albert Salvatore'ye telefon etmişti. Ders sonunda, öğrenciler kapıya hücum ederken, Pastore, yaptıkları konuşmayı, tekrar aklından geçirdi. Kısa ve kesin bir konuşma yapmıştı. Albert Salvatore'nin o akşam yedide, Profesörün evine gelip kendini tanıtmaması öngörülmüştü. Çocukla konuştuktan sonra, ona özel ders verip vermeyeceğini kararlaştıracaktı. Mafia lideri o anlaşmadan memnun görünüyordu. Pastore ise işe gereğinden fazla önem vermemek gereğindeydi.

Dersten hemen sonra, Pastore'ye, rahip Monzati'nin kendini kantinde beklediği haberi iletildi. Profesör kâğıtlarını toparlayıp kantine gitti.

Rahip Victor Monzati, bir cizvit papazıydı. New

Rochelle yakınlarında ufak bir kilisede vaizlik yapıyordu. Ellisine yaklaşmış, zayıf, kuru bir adamdı. Rahip, Columbia Üniversitesindeki öğrencilik günlerinden beri Profesörün yakın dostu olduğu gibi, iyi kalpliliği ve şakacılığı sayesinde, Anna ile Nancy'nin de kalplerini fethetmeyi bilmişti. Her an yardıma hazır, ailenin hem iyi, hem de kara gün dostuydu. Ama, Pastore ile Monzati arasında sık sık gürültülü tartışmalar da eksik olmuyordu. Anna aslında, her ikisinin de bundan büyük zevk aldıklarını bilmiyor değildi. Pastore kantine girdiği zaman, Monzati kahvesini yudumlamakla meşguldü.

Pastore, Monzati'yi gördüğüne çok sevinmişti ama bunu itirafı da kendine yediremiyordu. Ona takılmaktan kendini alamadı:

— «Kilisenin kahve stoku mu tükendi yoksa?» dedi.

— «Sen buna kahve mi diyorsun?»

— «Bedava hiç olmazsa..»

— «Ona bakarsan, çamur da bedava,» dedi Rahip.

Pastore:

— «Ee, yolculuğun nasıl geçti?» diye sordu.

Rahip Monzati, birkaç haftalığına Washington'a gitmiş, kilisenin himayesinde kurulması tasarlanan bir kimsesiz çocuklar yuvası için para toplamaya çalışıyordu. Pastore onun bu konuda birçok güçlüklerle karşılaştığını biliyordu.

— «Beş, on kuruş topladık işte.»

— «Peki, burada işin ne? Yoksa benden de mi para koparmaya geldin?»

— «Terfi ettiğini duyduk da...»

Pastore:

— «Teberru sandığına bağışta bulunuruz gerekirse,» dedi. Sonra rahibin, birkaç dakika konuşmadan kahvesini yudumlamasını seyretti. Monzati, başını kaldırarak sessizliği bozdu:

— «Bugün geçerken size uğradım. Anna ile öğle yemeği yedik.»

Pastore gülümsedi: «Yine benden gizli ha?» dedi. Espriyi sürdürmek istiyordu, ama rahip kısa kesti:

— «Anna'yı üzgün gördüm.»

Ancak Pastore'yi çok yakından tanıyan biri, o anda yüzünde beliren ufak değişikliğin farkına varabilirdi. Gözleri hafifçe kısılmış, çene mafsallarında da belli belirsiz bir kısılma olmuştu. Rahip o değişikliğin hemen farkına vardı, tavrını değiştirdi.

— «Bana öyle geldi belki,» dedi.

Profesör, bir sigara tellendirdi.

— «Ben eve sadece merhaba demek için uğradığımı sanmıştım,» dedi.

— «Öyle.»

— «Yoksa başka bir işin mi var? Ruhumu selâmette kavuşturmak niyetinde falan mısınız?»

Rahip:

— «Herhalde, şu çamur gibi kahveyi içmeye gelmedim,» dedi.

«Biraz yürüyelim mi?»

Profesör: «Bu akşam yemeğe gelsene,» dedi.

— «Bu gece gelemem. Ama seni trene kadar geçireyim.»

Ayağa kalktılar, Cogan'la birkaç öğretim görevlisini başlarıyla selâmlıyarak kantinden çıktılar. İdarenin kapısına doğru yürürlerken Monzati sözlerine dikkat

etmeyi tasarladı. Pastore de, Monzati, gangsterler dünyasının kötülükleri ve gangsterlerle suç ortaklığının tehlikeleri üzerinde vaaz vermeye kalkıştığı takdirde, sinirlerine hâkim olmaya kendi kendine söz vermişti.

Binanın önünde toplanan öğrencileri selâmladıktan sonra Profesör'le rahip ağır adımlarla üniversite bahçesinden yürümeye başladılar. Güneşin son ışınlarını seyrediyorlar, tatlı meltemle sonbaharın değişen renklerini içlerine sindiriyorlardı. Bir süre ikisi de sessiz sedasız yürümeye devam ettiler. Pastore konuşmaya başladığı zaman, Monzati, onun ses tonundan, artık şakacı ruh halinin geçtiğini anladı.

Pastore:

— «Anna sana neden üzüldüğünü söyledi mi?» diye sordu.

— «Albert Salvatore'nin oğluna özel ders vermeyi tasarlıyormuşsun. Onu anlattı.»

— «Doğru,» dedi Profesör. «Sen ne dersin?»

— «Ne mi derim?»

— «Hadi, vaaza başla, bakalım.»

— «Vaaz vermeyeceğim, Joe,» dedi. «Anna biraz sinirli görünüyordu da, benim yapabileceğim birşey var mı diye düşündüm.»

Bahçeden sokağa açılan patikanın üzerinde bir kanye gözlerine ilişti.

Pastore'nin sigara paketinden birer sigara alıp yaktılar.

Profesör: «Anna işi fazlaca büyütüyor,» dedi. «Benim için bu da diğer derslerime ek bir görevden başka birşey değil. Kabul veya reddetmekte tamamen serbestim.»

— «Salvatore, Mafia'nın şefidir. Bu, işin çehresini biraz değıştirmiyor mu?»

— «Elbette değıştiriyor. Beni de kara kara düşündüren bu zaten.»

Monzati:

— «Bütün dâva senin onunla ilişki kurmanda. Üstelik, bugünlerde terfi de edeceksin,» dedi.

— «İlişki ha? Bir çocuk güç durumda kalmış, sırf babası gangster olduğu için onun kefaretinin onun mu ödemesi gerekiyor. Umursamıyalım mı demek istiyorsun, yani?»

— «Albert Salvatore'nin bir gangsterden çok daha beter bir mahlûk olduğunu biliyorsun değil mi, Joe?»

— «Onun kimliği bana vız gelir.»

Rahip Monzati, cevap vermeden sigarasını tütündürmeye devam etti.

Pastore sözüne devam etti: «Campbell'i hatırlıyorsun, değil mi? Babası, beş para etmeyen bir zanaatkâr, anası da orospuydu. Çocuğun olağanüstü bir kafası ve kendini doğru yola itecek birine ihtiyacı vardı. Hatırlıyorsun, değil mi? Anası babası yüzünden onu red mi ettim?»

— «Hayır. Etmedin.»

— «Tabii, etmedim. O çocuk şimdi bizim üniversitede, sınıfının birincisi. Onu da biliyor muydun?»

— «Evet, biliyorum.»

— «Peki, onunla uğraştım diye şimdi herkes benim ucuz zanaatla uğraştığıma, ya da genelevlere devam ettiğime mi inanıyor?»

Rahip:

— «Bu bambaşka,» dedi. «Mafia hakkında biraz

bilgi edinsen iyi edersin. Üstelik onun elebaşısıyla ilişki kurmuş olacaksın.»

Yeniden sustular. Sonunda Pastore dayanamadı:

— «Bu gece, o çocukla konuşmaya kararlıyım. Nihai kararımı ona göre vereceğim,» dedi. «Ben öğretmenim. Bunu unutuyorsun, Monzati. Öğrencilerim arasında ayırım yapmak niyetinde de değilim. Bana ihtiyacı olan herkese ders vermek insanî görevim. Meseleyi gereğinden fazla büyütme, rica ederim.»

Rahip Monzati sigarasını söndürerek gülümsedi. «Benim harcım değil bu zaten,» dedi, sonra arkadaşının kolundan tutarak, caddeye doğru yürümeye başladılar. «Öğütlerime ihtiyacın olduğu zaman, bana danışırsın.»

— «İyi niyetinden eminim, Monzati, ama bu mesele hakkında kendim karar vermek zorundayım. Anna beni anlar.»

Rahip:

— «Buna hiç şüphe yok,» dedi.

Merdivenden inerek, metroya kadar olan kısa mesafeyi yürümeye başladılar. Bu, günlük hayatlarının bir parçasıydı. Grand Central istasyonuna kadar metro, Grand Central'dan New Rochelle'e kadar yine metro, sonra servis arabasıyla eve kadar yolculuk. Vaktiyle biri, Monzati ile Pastore'nin, konuşmadıkları zamanlar daha iyi anlaştıklarını ileri sürmüştü. Hele, belli bir sorun, politika meseleleri, hattâ hava söz konusu olduğu zamanlar. İstasyona varana kadar hiç konuşmadılar. Sonra Profesör elini uzattı, rahip de içten bir tavırla elini sıktı.

Monzati: «Çocuk kaçta geliyor bu akşam?» diye sordu.

Pastore:

— «Yedi,» diye cevap verdi.

— «Geç kalacaksın.»

— «Dert değil. Anna ile Nancy onu oyalarlar.»

— «Talihin açık olsun, Joe. İşlerin nasıl gittiğini bana haber ver.»

— «Veririm. Ruhumun selâmetiyle bu kadar ilgilenme, dostum. Ben kendimi idare etmeyi bilirim.»

Rahip Monzati, yüzünde yaygın bir tebessümle yoluna devam etti. Pastore, metroya çıkan merdivenin başında durup onun arkasından baktı, bir süre sonra seslendi:

— «Yarın ararım seni.»

Rahip başını çevirmeden elini sallamakla yetindi.

5

SAAT YEDİYE YAKLAŞIRKEN, Anna Pastore oturma odasını son bir defa daha gözden geçirdi. Herşey yerli yerindeydi, hiçbir eksik yoktu. Sigara tablaları yerlerinde duruyor, bir vazo dolusu taze çiçek te, kitap raflarının yanında göze çarpıyordu. Genç Albert Salvatore'yi etkilemek için girişilmiş bir teşebbüs değildi bu aslında. Pastore ailesini görmeye gelen herkese aynı ihtimam gösterilirdi. Anna kocasının buna önem verdiğini biliyordu. Kendi düşünceleriyle duygularına hâkim olmuş, çocuğu açık fikirle karşılamaya hazırdı. Kocas, öğrenimiyle ilgili sorunları olan bir çocukla görüşecekti. Muhtemel sonuçlar üzerinde düşünmenin âlemi yoktu. Anna, çocuğun geçmişini unut-

maya çalışacak ve ailesinin durumu üzerinde kafa yormıyacaktı. Joe'yu düşünerek böyle yapması gerekiyordu.

Kızı, on beş yaşındaki bir kızın enerjisiyle, gürültülü, odaya daldığı zaman Anna birden düşüncelerinden sıyrıldı. Nancy'nin genellikle solgun yüzü, alev alev, güzel siyah saçları darmadağınktı. Annesinin canlı ve anlamlı gözlerine sahip olmakla beraber, Anna'nın sessiz güzelliğinden yoksundu. Her halinde, daha çok babasının canlılığı ve dinamizmi seziliyordu. Burnu belki biraz fazla büyüktü, ama Pastore'nin şefkatle belirttiği gibi, bu kadar hareket içinde insan onun farkına bile varmıyordu.

Nancy: «Geldi mi?» diye sordu. Sonra nefes nefese kendini bir divanın üzerine attı.

Ayaklarının biri bir tarafa, biri başka tarafa bakıyordu.

Anna:

— «Baban nerdeyse gelir,» dedi. Bir yandan da vazunun içindeki gülleri düzeltiyordu.

— «Onu demiyorum, canım. Salvatore'den bahsediyorum.»

Anna çiçekleri düzeltmeyi bıraktı, kızma döndü. Nancy'nin heyecanı mazur görülebilirdi. Hareketlerinde samimi ve açıktı. Ama buna rağmen, Anna, biraz sertçe bir tonla konuşmaktan kendini alamadı:

— «Nancy, bana bak. Çocuk burada iken, kendine çekidüzen ver. Kendine hâkim olamayacaksan, baban, konuşmasını bitirene kadar bir arkadaşına git. Anlaşıldı mı?»

Nancy, üzerindeki şapşal kırmızı kazağın kolunun

arasından sarkan şingirtılı bir bilezikle oynamaya başladı.

— «Ama anne, sen de itiraf edersin ki, Salvatore Junior'un bizim eve gelmesi oldukça ilginç bir şey. Vay anasını! Fiyakalı bir arabaya kurulmuş, şoför önde, onun arkada geleceğini düşündükçe bayağı heyecanlanıyorum. Tıpkı gangster filmlerindeki gibi desene!»

— «Bazan beni şaşırtıyorsun, Nancy. Tam, yetişkin bir genç kız olduğuna inandığım bir sırada, çocukça lâflar ediyorsun.»

— «Amaan anne, sen de adamı sıkmasana!»

— «Bana bak, beni dinle. Şu pis pabuçlarını divanın üzerinden çek, lütfen.»

Nancy istemeye istemeye kendine çekidüzen verdi, oturma haline geçti.

Anna sözlerine devam etti:

«Bu iş çok ciddi, Nancy.» Bir yandan da sabırlı olmaya çalışıyordu. «Çocuk babanla ders konusunda konuşmaya geliyor. Baban da hiç kimseye bahsetmeyecek bundan. Hiç kimseye. Anlaşıldı mı?»

— «Anlaşıldı, anne.»

— «Zevzekliğin sırası değil. Git yıkan, üstünü başını değiştir. Altına bir etek giy. O pantolon çok dar.» Birden kapı çalındı. Ana kız bakiştılar.

Anna:

— «Yaşına yakışır şekilde davran,» dedi.

Nancy, üstünü değiştirmek üzere koşarak dışarı çıktı.

Anna kendine hâkim olmaya çalışarak kapıyı açmaya gitti..

Karşısında, uzun boylu, zayıf, siyah saçlı bir deli-

kanlı duruyordu. Aynı anda, Nancy'nin haklı olduğunu göz ucuyla farketti. Fiyakalı, uzun, siyah bir araba evin önünde park etmişti. Şoförü de içindeydi. Delikanlı:

«Albert Salvatore Junior,» diye kendini takdim etti. Bir beyanatta bulunur gibiydi.

Anna onu çabucak, dikkatle süzdü. Gösterişli kıyafetine rağmen genç, yakışıklıydı. Elbisesinin pahalı ve usta bir terzinin elinden çıktığı belliydi. Beli dar, omuzları geniş siyah bir spor ceket, pembe bir ipek gömlek giymiş, parlak bir kırmızı kravat takmıştı. Anna:

«Buyurun,» dedi. «Kocam neredeyse gelir.»

Salvatore şoförüne şöyle bir dönüp baktı, sonra içeri girdi. Anna kapıyı kaparken genç holde bekledi. Kadın, Salvatore'nin sivri uçlu siyah pabuçlarını fark etmişti.

— «Oturma odasına buyrun.»

Salvatore, fiyakalı bir tavırla, salına salına, Anna'nın arkasında odaya girdi. Sonra yer gösterilmeden divanın karşısındaki bir koltuğa ilişti.

Anna, mümkün olduğu kadar, sevimli olmaya çalışarak.

— «Size yiyecek bir şey ikram edebilir miyim?» diye sordu.

Delikanlı: «Şehirde yemek yiyeceğim,» diye kesti-rip attı.

Nancy, tam o sırada kapıda belirdi. Anna kızına döndü. Nancy, çiçekli bol bir etek giymiş, saçlarını da fırçalamıştı.

— «Kızım Nancy.»

Delikanlı profesyonel bir tavırla kızı tepeden tırnağa süzdü, sonra ilgisizliğini ve can sıkıntısını belli eden bir ifade takınarak, başını selâm makamında eğdi. Anna ile Nancy, onun karşısındaki divana yanyana oturdular.

Salvatore, ilgisiz, sabırsız ve kibirli görünmek için elinden geleni yapıyordu. Odayı ağır ağır gözden geçiriyor, divana bakmadan kaçınıyordu. İki kadın ise ona bakıyor, ne diyeceklerini bilemiyorlardı.

Delikanlı, cebinden altın bir anahtar zinciri çıkardı, bir süre onu inceledikten sonra parmağında döndürmeye başladı. Anna, sonunda kendini o ipnotik cezbeden kurtarmaya çalıştı:

— «Soğuk bir şey içer misiniz?» diye sordu.

Salvatore; «Hayır,» dedi, biraz arası geçtikten sonra «Teşekkürler,» diye ekledi.

Zinciri parmağında döndürmeye devam etti. Hava gitgide gerginleşiyordu. Kızı durumu kurtarmak için, lâf olsun diye ağzını açınca, Anna bir an paniğe kapılmaktan kendini alamadı. Nancy, tatlı bir tebessümle; «Ne güzel zincir!» dedi.

Genç Salvatore durdu, Nancy'i hiç umursamadan ilk defa Anna'ya baktı.

— «Yedide bur'da olacağını sanıyordum,» dedi «Şehirde işim var da.»

Anna tabii olmaya çalışarak; «Trafik çok sıkışık her halde,» dedi.

— «Artık neredeyse gelir.»

Delikanlı:

— «Birkaç dakika daha bekler, sonra çeker giderim,» dedi. Zinciri tekrar cebine yerleştirdi.

Nancy, annesinin tepkisini anlamak için ona baktı, sonra havadaki gerginliği azaltmak için yeniden atıldı:

— «Profesörü seveceksiniz.»

Delikanlı bu kez Nancy'ye uzun uzun baktı, sonra:

— «Ben herkesi severim. İşlerimi bozmadıkları sürece,» dedi.

Gözleri hâlâ kızın üstündeydi. Nancy, ister istemez, saçını düzeltti.

— «Yani iyi bir hocadır, demek istedim,» diye devam etti. Annesinin sinirlendiğini farketmemişti. «Herkes öyle söylüyor.»

— «Bana bakın, ben herkes değilim.» Delikanlı ayağa kalktı. «Herif yedide randevu veriyor, sonra da atlatıyor. Geldiği zaman kendisine söyleyin.»

Kapıya doğru yürümeye başladı.

Anna; «Şimdi nerdeyse gelir, lütfen bekleyin,» dedi.

Nancy de: «Kabahat arabada,» diye ekledi. «Arabayı bugün garajdan alacaktı. Son zamanlarda ârıza yapıyordu da.»

Delikanlı ona şöyle bir göz attı, sonra saatine bakıp yerine döndü.

— «Daha beş dakikam var. Ondan sonra boşuna nefes tüketmeyin. Ben biriyle söz kesiştim mi, sözümde dururum. Bunu kendisine öğretmem gerekecek galiba.»

— «Babam her zaman vaktinde gelir. Araba yüzünden gecikmiş olmalı. Eminim.»

Salvatore:

— «Anladık,» dedi. «Benim de kendime göre derdim var.»

Tam o sırada, evin önüne bir otomobilin yanaştığı-

Ö Ğ R E T M E N

nı duyan Anna, kapıya gitti. Salvatore, Nancy'ye hitaben:

— «Yine de geç geldi,» diye mırıldandı.

Nancy yüzünü buruşturdu, delikanlı ise koltuğunun arkasına yaslandı, sırttı, sonra tamamiyle ilgisini kesti.

Profesör içeri girdi, karısını yanağından öptü.

— «Şu Allahın belâsı araba!» diye söze başladı. «Nasılsın, canım?»

— «Albert geldi mi?»

Anna başıyla onayladı, sonra oturma odasını işaret etti.

— «Ben yemeği hazırlayayım Joe,» dedi, kocasının paltosunu aldı.

— «Peki, canım.»

Pastore odaya girdiği zaman, Salvatore hiç istifini bozmadı, sadece tembel tembel kolunu kaldırarak saatine baktı. Bu hareketiyle Pastore'ye gecikmiş olduğunu belirtmek istiyordu. Profesör, onu farketti ama anlamamazlıktan geldi, delikanlının oturduğu koltuğa doğru yürüdü.

— «Tanıştığımıza memnun oldum, Albert,» dedi.

Çocuk:

— «Merhaba,» dedi başını kaldırmadan.

Pastore, delikanlının, nezaket kurallarında, daha öteye gitmeyeceğini anlamıştı, ısrar etmedi. Divana doğru giderek, kızını öptü.

— «Merhaba, canikom,» dedi.

Kızının birden rahatladığını hissetmişti, sonra delikanlıya döndü.

— «Ee, Albert, başlayalım mı?»

— «Bana Albert değil, Al deyin, oradan başlayalım önce.»

Profesör:

— «Özür dilerim,» dedi. «Istersen, benim odama çıkalım Al. Yemek yer misin?»

Nancy:

— «Bay Salvatore, şehirde yemek yiyecekmiş, Baba,» dedi.

— «Öyle mi? Peki.» Sonra kızına döndü; «Seninle sonra görüşürüz, canım,» dedi. «Şu taraftan, Al.»

Pastore, çalışma odasına çıkan merdivene yöneldi, sonra genç Salvatore'nin zahmet edip koltuktan kalkmasını bekledi. Delikanlı, hiç acelesiz, büyük bir gayret sarfederek Profesörü takip etti. Nancy, annesine hitaben, «Çok şirin oğlan,» dedi. Anna, mutfakta patates soymakla meşgûldü.

— «Babana televizyonun önünde bir yer hazırla. Bu gece maçı seyreder, herhalde.»

— «Sen öyle bulmuyor musun Anne?»

— «Hayır, bana hiç de şirin gelmedi. Hadi, elini çabuk tut, Nancy. Baban, o çocukla işi bitene kadar açlıktan ölecek.»

— «'O çocuk' ne demek? Anne, «o çocuk» dediğin, bugüne bugün, koca bir adamın oğlu.»

Anna kızına döndü:

— «Öyle değil mi, yani?»

Anna tekrar işiyle meşgûl olmağa başladı; «Bu konuyu tartışmak istemiyorum. Onun özel hayatı beni ilgilendirmiyor. Hele seni ilgilendirmesini hiç anlamıyorum. Haydi, babanın yerini hazırla bakayım.»

Nancy hiddetle cevap verdi:

— «Beni ilgilendirmiyor Anne, sadece merak ediyorum.»

Anna tepki göstermedi.

— «Sen hayatta hiçbir şeyi merak etmedin mi?»

Anna ellerini önlüğüne sildi, bulaşık yıkama yerinin altındaki dolaptan bir kap almak için uzandı. Kızı, elinde tabaklar ve çatal bıçaklar, annesinin herhangi bir tepki göstermesini bekliyordu.

— «Babam, Albert'in pederini kimbilir ne kadar merak ediyordur!»

Nancy'nin sözleri etkisini göstermişti. Anna kızına döndü:

— «Nancy, beni kızdırmaya mı çalışıyorsun?»

— «Hayır, Anne, sadece bana cevap vermeni istiyorum.»

— «Albert'in pederi seni bu kadar ilgilendiriyorsa, onu babanla tartış, benimle değil. Haydi bakalım, şimdi sofrayı kur.»

Profesörün çalışma odası, yukardaki koridorun ucunda küçük bir yerd. Burası onun sığınağı, adasıydı. Kadınlar için, ilgisiz kişiler için, yasak bölgeydi burası. Bütün evde karısının titiz nezareti altında olmayan tek odaydı. Profesör, orasını istediği gibi, kendi kitapları ve şahsî eşyalarıyla dayayıp döşemişti. Bu, şimdiye kadar elde edemediği bir lükstü onun için. Bu yüzden, orasını çok seviyordu. Bugün okulda çetin bir gün geçirmiş, şu Allahın belâsı araba yüzünden de, eve dönüşü hayli yorucu olmuştu. Şimdi de, pencerenin önünde, elindeki anahtar zinciriyle oynayan genç Albert Salvatore'yi seyrediyordu.

— «Geç kaldığım için özür dilerim, Al,» dedi. «Çok kötü bir gün geçirdim, bugün.»

— «Kötü olmayan ne var ki?» Delikanlı sabırsızlanıyordu. «Randevum var, burada yeterince eğlendim zaten.»

Pastore'nin gözleri kısıldı, burnundan solumaya başladı.

— «Otur yerine!»

Alçak sesle konuşuyor ama sözlerinden, şakası olmadığı anlaşılıyordu. Ses tonu çocuğu şaşırtmıştı, ama o şaşkınlık uzun sürmedi. Yine ayakta dikilip zinciriyle oynamaya devam etti.

— «Sana otur dedim!»

Çocuk zincirle oynamayı bıraktı; yüzü kıpkırmızı olmuştu. Bir Salvatore'ye hitaben, o ses tonunu kullanmaya cesaret eden adama uzun uzun baktı. Sonra Pastore'nin bakışını gördü. Delikanlı, kendini bir koltuğa bıraktı, zincirle oynamaya devam etti.

Pastore, altına bir sandalye çekerek oğlanın karşısına geçti.

— «Zinciri de bırak,» diye emretti.

Çocuk sırtıttı, ama zinciri bıraktı.

— «Şimdi beni dinle, Patron. Baban, sana yardım etmemi istedi. Bu işi hemen kabul etmiş değilim. Önce seninle tanışmak istedim.»

— «Tanıdınız işte. Yoksa, beğenemediniz mi, öğretmenim?»

Pastore:

— «Hayır, beğenmedim,» dedi. Çocuk yerinde doğruldu. «Sen serserinin birisin. Vaktimi boş yere harcayamam seninle.»

Ö Ğ R E T M E N

Salvatore ağır ağır, kendini koltuğuna bıraktı. Yüzünden şaşkınlık ve öfke okunuyordu.

— «Bu sözlerinin babamın pek hoşuna gideceğini sanmıyorum.»

— «O tehlikeyi de göze alıyorum.»

— «Doğrusu bir öğretmen için oldukça cesursunuz.»

Profesör:

— «Sandığından çok daha cesurum, Patron,» dedi.

Delikanlı kalktı, çalışma odasının kapısına doğru yürüdü, bir an durakladı. Profesör yerinden kıpırdamamıştı.

Kapıda:

— «Sizinle sonra hesaplaşırız,» dedi. «Bizim ihtiyar, bu işe katlanmak zorunda olduğunu söylemişti bana.»

Pastore: «Benim için öyle bir zorunluk yok,» dedi.

— «Bizimki öyle söyledi.»

— «Ben kabul edersem, tabii.» Profesör delikanlıya doğru yürüdü. «Başıma belâ almaya hiç niyetim yok. Bana bak, Al. Baban için fedakârlık yapacak değilim.»

Delikanlı sesini çıkarmadı. Pastore devam etti:

— «Ama senin için yapabilirim. Yardımına gerçekten ihtiyacın olduğunu bilirim, tabii.»

Delikanlı meydan okumaya devam ediyordu:

— «Traşı kesseniz iyi olur!»

— «Artık gitme zamanın geldi, Patron. Araban bekliyor.»

Salvatore:

— «Nasıl isterseniz,» dedi. «Randevum var, zaten. Hazret gideceksin dedi, biz de geldik. Sizin ne yapacağınız beni hiç ırgalamaz.»

Ö Ğ R E T M E N

Sonra odayı terketti.

Pastore pencereden, fiyakalı siyah arabanın süzülerek gittiğini seyretti. Sigarasını yaktı. Ne afallamış, ne de şaşırılmıştı. Aslında daha kötü bir durumla karşılaşacağını ummuştı. Bu oğlanın kabadayılık heveslisi olduğunu, çalım sattığını, Johnson Bulvarının kopukları gibi ona buna meydan okuduğunu, kendine bir takım havalar verdiğini gayet iyi biliyordu. Üstelik oğlanın parası bol, babacığı da gangsterlerin elebaşısıydı. Onun problemleri bambaşka, daha karmaşık, daha yoz, daha tahrik ediciydi. Pastore onun benliğine nüfuz edebileceğini, onu açabileceğini ve sonunda onunla bir diyalog kurabileceğini hissediyordu. Anna odaya girince, düşünceleri yarıda kaldı.

Anna:

— «Amma kısa sürdü,» dedi.

— «Randevusu varmış.» Pastore, sigarasından derin bir nefes çekti.

— «Konuşma iyi geçti mi bari?»

— «Bir yoklama yaptım sadece. Bir ön yoklama.»

Anna fazla ileri gitmemek kaygısıyla, önce kocasının yüzünü inceledi, sonra:

— «Joe, bu işi üzerine alma,» dedi. «Kendi hallerine bırak. Onların dünyası ayrı.»

Pastore'nin yüzü yumuşadı, karısının elinden tuttu: «Hadi gel, canım. Bu çocuk yüzünden gecemizi zehir etmeyelim. Yahu, açlıktan ölüyorum. Yemek hazır mı?»

— «Senin yerini televizyonun önüne hazırladık, maç da neredeyse başlamak üzere.»

Profesör eğildi, karısının alnından öptü.

6

— «JOE, DOKUZ YILDIR

bu üniversitenin dekanıyım. Rahatlıkla söyleyebilirim ki, burada en sevilen hoca sensin.»

Jonas Whitmore, çalışma odasında, mahkemeye başkanlık eden bir yargıç gibi konuşuyor, Joseph Pastore de dinleyici sıfatıyla onun sözlerine kulak kabartıyordu. Dekan, tıpkı üstübaşı gibi tertemiz ve muntazam masasının arkasına kurulmuş, Pastore'ye bakıyordu. Profesöre, kısa ve kalın pürolarından birini ikram etmiş, o da koltuğunda arkasına yaslanmış, hem dinliyor, hem de ağır ağır pürosunu tütürüyordu.

Pastore:

— «Teşekkür ederim,» dedi.

Dekan Whitmore:

— «Gerek öğrencilerinden, gerek öğrenci velilerinden, gerek fakülte mensuplarından, hakkında daima övgü dolu sözler işittim,» diye konuşmasına devam etti.

— «Tekrar teşekkür ederim.»

— «Kendini öğrencilerine adadığını ve mesleğine derin bir sevgiyle bağlı bulunduğunu biliyorum.»

Pastore, pürosunun külünü üniversite amblemiyle tezyin edilmiş bir sigara tablasına boşalttı. Bütün bu sözlerin altında, onu pohpohlamaktan öte bir şey olduğundan emindi.

— «Dekan bey. Benim psikoloji öğretmeni olduğumu unutuyorsunuz galiba. Bütün bu sözlerinizin, beni büyük bir hayal kırıklığına hazırlar nitelikte olduğunu sezinler gibiyim. Sadede gelin, rica ederim.»

Whitmore, bir an müşkül durumda kaldı. Sonra baklayı ağzından çıkardı:

— «Joe, Yönetim Kurulu toplandı ve Harrold Barrows'u Psikoloji Bölümünün başına getirmeye karar verdi.» Sonra Pastore'nin yüzüne bakmadan devam etti: «Senin hesabına çok üzgünüm.»

Profesör hiç bir tepki göstermedi.

— «Bütün öğretim üyeleri seni destekliyordu. Biliyorsun. Benim de hakkında ne düşündüğümü bilirsin. Hepimiz bu görevin sana verileceğinden yüzde yüz emindik »

Pastore, sükûnetle:

— «Peki, ne oldu?» diye sordu.

— «Yönetim Kurulu üyelerinden bazıları itiraz ettiler. Barrows'un, senden daha iyi bir yönetici olduğu kanısını belirttiler.»

Profesör, pürosunu söndürürken hafifçe yüzünü buruşturdu.

— «Bu işlerden tiksiniyorum zaten,» dedi.

Dekan:

— «Bir türlü anlıyamıyorum,» dedi. Başını sallayarak, çaresizliğini belirten bir tavırla devam etti: «Harold dürüst bir insan, değerli bir öğretmen de olduğuna şüphe yok. Ama, onu sana tercih etmelerine bir türlü akıl erdiremiyorum.»

Profesör: «Onu tercihte haklılar, herhalde,» dedi.

— «Ne demek istediğini anlamadım, Joe.»

— «Doğrusunu isterseniz, idarî işlerden oldum olası pek hoşlanmam. Barrows'un bu işi iyi kıvıracağına eminim.» Derin bir nefes aldı.

— «Yine de büyük bir hayal kırıklığı oldu benim için.»

— «Ondan eminim. Anna için de çok üzülüyorum,» dedi.

Profesör, zoraki bir gülüşle: «Malî bakımdan da biraz üzücü olacak.»

— «O konuda bir yardımım dokunabilirse, hiç çekinmeden söyleyin.»

— «Sağolun. O kadar kötü durumda değiliz. Şimdiye kadar hep idare etmeye çalıştık.»

Dekan ellerini birbirine kenetledi, dirseklerini masaya dayayarak öne doğru eğildi. Oldukça resmî bir tavır takınmıştı.

— «Yönetim Kurulu üyelerinin, bugüne kadar öğrenciler için ve üniversite için yaptığı büyük hizmetleri takdirle karşıladıklarını önemle belirtmek isterim. Bu kararı bir çeşit imtiyaz...»

Profesör, hararetle Dekanın sözünü kesti:

— «Bana nutuk çekmenize lüzum yok, Jonas! Anlıyorum.»

Dekan, hiç bir şey olmamış gibi sözlerine devam etti: «Bu kararı bir çeşit imtiyaz diye kabul etmeni istiyorum, Joe. Seni öğrencilerinden uzaklaştırmamak, öğretimini aksatmamak için bu kararı aldılar.»

Pastore göğüs geçirerek ayağa kalktı.

— «Bizim evde verilen parti de pek zamansızmış!»

— «Ama güzel bir partiydi, Joe.» Dekan, sözlerine bir şey daha ekleyecekmiş gibi bir hareket yaptı, sonra vazgeçti. O da Pastore gibi, konuşmayı uzatmanın anlamsız olduğuna kaniydi. Yerinden kalkarak Pastore'ye el uzattı, ama Profesör oralı olmadı.

— «Jonas, bana acımaya filân kalkışmayın. Hayatımda ilk defa olarak kıcıma tekme yemiyorum. Henüz sıfırı da tüketmiş değilim. Hoca olarak daha pek çok şeyler yapabilirim sanıyorum.»

Profesör kapıya gitti, başını çevirmeden acele adımlarla holü geçerek, İdari İşler Bölümünün yan taraftaki çıkış kapısına yöneldi. Oradan çarçabuk kurtulmak ve kendini eve atmak istiyordu. Şu anda, meslektaşlarından biriyle karşılaşp, fakülte dedikodularına karışmaya hiç niyeti yoktu.

Yönetim Kurulu'nun kararı kendini şaşırtmıştı. Terfi edemediğine üzülüyor, sadece, şimdiye kadar herkes bu işe olmuş nazarıyla baktığı için, bu ani değişikliğe akıl erdiremiyordu. Diğer fakülte öğretim üyeleri bile, bunu Joe'nun en tabii hakkı kabul etmişlerdi. Bugüne kadar, kendi o görevi kabul edip etmemek hususunda kararsız davranmış, öğrencileriyle olan yakın

ilişkisini kırtasiyecilik uğruna feda edip etmemeyi ciddi olarak düşünmüştü. Yalnız bir şey kesindi. Barrows, mükemmel bir siyasi manevra çevirmiş, Yönetim Kurulundan, sıkıfıkı olduğu bir, iki arkadaşını kandırmış, belki el altından Jonas Whitmore'un bile desteğini sağlamıştı. Profesörün bu işte gözü yoktu, aslında. O işi Barrows'a seve seve bırakabilirdi. Joe Pastore, onu gerçekten istemiş ve bu işin adamı olduğuna gerçekten inanmış olsaydı, Harrold Barrows'un canına okur, o işi de onun elinden koparıp almasını bilirdi.

Profesör o akşam kararını verdi. Nancy, New Jersey'den aile dostları olan Donato'ların oğluyla çıkmıştı. Sofrada başbaşa sakın sakın yemek yerlerken, Pastore, Dekanla geçen konuşmasını karısına anlatmıştı. Konuşmayı, hislerini belli etmeden ve hemen hemen hiç yorumda bulunmadan, aynen Anna'ya nakletmişti. Anna önce hiç tepki göstermemişti. Kocasının huyunu bildiğinden, işin fazla derinine inmekten ve gereksiz sorular sormaktan kaçınıyordu.

Pastore:

— «Barrows aslında kötü bir öğretmen,» demişti. «Kötü öğretmenlerin hepsi de mükemmel idareci olurlar.»

— «Joe!..»

— «Doğru söylüyorum. Barrow o iş için biçilmiş kaftan. Benden çok daha iyi kıvırır onu.»

Yemekten sonra, kısa bir telefon konuşması olmuş ve Pastore odaya rahatlamış bir halde dönmüştü. Profesör inisiyatifi ele almıştı.

— «Tamam, sevgilim. Mesleyi hallettik.» Anna, kocası belki başka birşey kastediyor diye kendi kendini

aldatmaya çalışmış, sessiz sedasız dikişine devam etmişti. Ama Joe herşeyi açıklayıvermişti:

— «Salvatore'ye az evvel oğlunu cumartesi günleri kabul edeceğimi bildirdim. Yarın derslere başlıyoruz.»

Anna, o anda, kocasının belki de yıllar boyu hayatlarını etkileyecek bir karar verdiğini anlamıştı.

O gece hiç uyumadı. Ertesi sabah, bir fincan kahve içmeye gelen Rahip Monzanti ile mutfakta otururlarken endişesi yüzünden okunuyordu. Kocasını, yarım saat önce Mafia'nın elebaşısıyla buluşmak üzere evden ayrılmıştı.

— «Bu sabah onu almaya gelen arabayı gördünüz mü?» diye sordu Rahibe. «1956 model siyah bir Cadillac. Bir de acayip suratlı bir şoförü vardı. Ne var bunda?» Monzanti, hafta sonları sık sık Pastore'lere uğramayı âdet edinmişti. Bugün geldiğine çok isabet ettiğini düşünüyordu. Anna'nın dertleşmeye çok ihtiyacı olduğu belliydi. «Bir fincan daha içebilir miyim, Anna? Benim için bulunmaz bir şey bu kahve. Nescafé'den o kadar bıktım ki.»

Anna, taze çekilmiş kahveyi mutfaktaki masanın üzerine koydu, Rahibin karşısına oturdu.

— «Bu iş hiç hoşuma gitmiyor,» dedi. «Öyle bir işe başını soktu ki, sonradan çıkarması çok zor olacak. İçimde garip bir his var.»

Rahip Monzanti, kahvesine şeker koydu, sonra yavaş yavaş karıştırmaya başladı. «Joe'nun aklıselim sahibi ve ahlâk kurallarına sıkı sıkı bağlı bir adam olduğunu unutuyorsun, Anna. Bunlarla ilişki kurmanın

ilerde nelere yol açabileceğinin farkında. Ayrıca kendini idare etmeyi de bilir.»

— «Albert Salvatore dün gece buraya telefon etti. Mafia'nın elebaşı demek istiyorum. Bu sabah da kocamı almak üzere arabasını yolladı.»

Monzati, Anna'nın sesindeki gerginliği farkederek fincanını masaya bıraktı.

— «Joe'ya göre, Salvatore, oğlunun bir takım problemleri olan herhangi bir babadan farksız.»

— «Bu adamlarla ilişki kurmaktan insana hiç hayır gelmez.» Anna, elindeki kaşıkla sinirli sinirli oynuyordu. Rahip Monzati, elini tutarak onu yatıştırmaya çalıştı.

— «Kocanın bir öğretmen, hem de iyi bir öğretmen olduğunu unutma, Anna. Belki bazan aşırı işlere giriyor ama bu kendinin bileceği şey.»

— «Ama Mafia ile ilişki kurması gerekli mi? Belki de terfi ettirmemelerinin sebebi bu. Belki de çocuğun bizim eve geldiğini gören oldu. Belki büsbütün işinden atacaklar bu yüzden onu.»

— «Anna kocan, ilgisini uyandıracak, kendini kamçılacak yeni bir şey buldu. Ancak bu sayede canlılığını muhafaza ediyor. Ona güvenmen gerek.»

Anna, sinirli sinirli fincanıyla oynamaya başladı. Rahip, onun her zamankinden daha solgun olduğunu farketti. «İyi bir hayatımız var,» dedi Anna, sakin sakin. «Hiçbir şeyin bu hayatımızı değiştirmesini, bozmasını istemiyorum. Şu hale gelene kadar o kadar mücadele ettik ki! Beni anlıyorsunuz, değil mi?»

Rahip:

— «Anlıyorum,» dedi.

— «Onunla konuşacak mısınız?»

— «Konuşacağım, Anna,» dedi Rahip sükûnetle.

Salvatore'nin arabası, Pastore'nin birkaç gün önce Dr. Carlton'la geçtiği yollarda kayarak ilerliyordu. Kendisini Papuch diye takdim eden şoför, ufak tefek, çevik bir adamdı. Üzerinde, Pastore'nin, daha önceki gelişinde farketttiği biçimli siyah üniforma vardı. Aralarında geçen kısa konuşmadan, Papuch'un, Mafia'nın eski ve güvenilir adamlarından biri olduğu anlaşıyordu. Pastore'ye özel bir şoför tahsis edilmişti. Gangster şefinin oğluna yaptığı bu ilk resmî ziyarette, Profesöre bir kral muamelesi yapılması öngörölmüştü.

Pastore'nin bu görevi kabul ettiğini telefonda duyduğu zaman, Salvatore, son derece sevinmiş ve ne kadar mütehassis olduğunu da samimi bir dille belirtmişti. Pastore'nin mutat öğretmenlik ücretinden fazla bir şey kabul etmek istemeyişini hâlâ anlayamıyordu. Ama sonunda iki taraf anlaşmaya varmış, Profesör de yola koyulmuştu.

Dışarda ayaz vardı. Arabanın iyi ayarlanmış kalorifer tesisatı insanın kemiklerini ısıtıyordu. Pastore arkasına yaslanıp sigarasını yaktı. Kararını açıkladığı zaman Anna'nın gözlerinde beliren ifadeyi unutamıyordu. Korkulu bir çocuk bakışından farksızdı. Kaygılanmakta haklıydı, tabii. Mafia'nın elebaşları ile ilgi kurmanın birçok tehlikeleri vardı, şüphesiz, Ama adamların da, mesleklerine hiç leke gelmemiş doktorları, tanınmış avukatları olduğunu düşündükçe içi rahatlıyordu. Bir üniversite öğretmenin de, içlerinden birinin oğluna ders vermesinde ne gibi bir sakınca olabilirdi? Bunun, başka herhangi bir görevden ne farkı vardı? Ne

fazla bir ücret, ne de çocuğa özel bir imtiyaz tanınması söz konusuydu. Bunun dışında herhangi bir yükümlülüğten ve ilişkiden şiddetle kaçınacaktı. Enayi değildi ya, bu işin tehlikelerini biliyordu. O da itlerin kopuklarının arasında büyümüştü. Herşeye rağmen, işlerin gidişatını anlamadan, üniversite çevresinde, bu meseleyi kimseye açmamaya karar verdi.

Papuch:

— «Bu işi kabul etmekle, şefi çok sevindirdiniz, Profesör,» dedi. Gözlerini yoldan ayırmadan konuşuyordu.

— «Memnun oldum.»

— «Bu meseleye çok önem veriyor. Oğlana tapıyor.»

— «Öyle anlaşıyor. İnşallah yararlı olurum.» Pastore dikkatli konuşuyordu. Şoför sözlerine devam etti:

— «Albert, aslında iyi çocuktur. Ona kroşesi kuvvetli bir öğretmen gerek.»

Pastore uygun bir cevap bulamadığı için sustu. Papuch, gözlerini yoldan ayırmadan başını arkaya yasladı, konuşmasına devam etti:

— «Çocuğun işini hallet, ondan sonra patrondan ne dilersen dile. Seni bir tuttu mu, yapmayacağı yoktur, artık. Onun üstüne kimse bulunmaz. Görürsün, bak.»

Pastore, şoförün kendine aynadan baktığını görünce başıyla tasdik etti. Patronun, insanı bir de tutmadığı takdirde, ne yapabileceğini aklından geçiriyordu. Fazla spekülâsyona vakit bulamadan, malikâneye çıkan geniş yola girdiklerini farkettiler. Araba, Salvatore malikânesinin önünde durdu. Pastore, uşağın kapıyı

açmasına ve kendisini saygıyla selâmlamasına hazırlıklıydı, bu defa. Ama merdivenlerin başında, bizzat Salvatore duruyordu. Üzerinde koyu renk bir pardesü, elinde de domuz derisinden bir serviyet çanta vardı.

— «Professore.» Pastore'nin elini güvenle sıktı. «Ne iyi ettiniz de geldiniz.»

— «Teşekkür ederim.»

— «Oğlanla konuştum, içerde sizi bekliyor.» Salvatore, Cadillac'ın kapısını açık tutan Papuch'a işaret etti. «Bir iş için şehire inmek zorundayım. Siz dersi bitirene kadar araba da gelir, sizi eve bırakır.»

— «Mükemmel,» dedi Pastore.

Salvatore:

— «Hiç merak etmeyin,» dedi. «Oğlan hizaya geldi. İlginize tekrar teşekkür ederim.»

Sonra, merdivenden inmeğe başladı, sonra tekrar başını çevirerek seslendi:

— «Bayan Salvatore de size teşekkürlerini bildirmemi istedi. Professore, neye ihtiyacınız olursa, hiç çekinmeden isteyin, lûtfen.»

Albert Salvatore merdivenden indi, Papuch'un omuzuna vurdu, sonra arabada az önce Pastore'den boşalan yere geçip oturdu. Profesör, otomobilin hareket etmesini beklemeden uşağa döndü gülümsiyerek:

— «Beni kurbanın yanına götürün, lûtfen,» dedi.

7

DERSLERİN, SALVATORE MALİKÂNESİNİN ikinci katındaki sığınaklardan birinde yapılması kararlaştırılmıştı. Burası rahat, koyu renk deri ve maun karışımı mobilyalarla zevkli bir tarzda döşenmiş, sıcak bir atmosferi olan bir odaydı. Profesörün dersler için ihtiyaç göstereceği bütün gereçler binbir özenle sağlanmıştı. Pahalı görünümlü bir yazı masasından başka, odanın ortasında duran bir çalışma masası da dikkati çekiyordu. Masa, herhangi bir üniversitede bulunabilecek çeşitli sözlükler, ansiklopediler, kümeler halinde beyaz kâğıt, not defterleri, düzinelerle tükenmez kalem, kurşun kalem, mürekkep hokkalı ve cetvellerle donatılmıştı.

Genç Albert Salvatore, bir koltuğa yığılmış oturuyor, Pastore'yi bekliyordu. Sırtında dik yakalı siyah bir kazak, ayağında da gri renkte pantolon vardı. Profesör odadan içeri girerken, elindeki altın zincirle oynamaya başladı. Pastore yavaşça kapıyı kapatarak o ilgisizlik sembolünü seyre koyuldu. Delikanlı kendi ülkesinin sınırları dahilinde, eskisinden de küstah davranmak ve Profesörle hiçbir işbirliğine yanaşmarnak niyetinde olduğunu açıkça belli ediyordu.

— «Ben odaya girdiğim zaman ayağa kalk. Ne zaman odaya girsem, ayağa kalkacaksın. Anlaşıldı mı?»

Delikanlının yaptığı ilk iş elindeki zinciri ağır ağır cebine koymak oldu. Sonra istemeye istemeye, zorla ayağa kalktı, somurtarak Pastore'ye baktı.

Profesör, çabucak masaya yaklaştı, çantasını onun üzerine koydu.

— «Buraya otur.»

Delikanlıya, masanın yanındaki sandalyeyi işaret etti. Salvatore, ayaklarını sürüiyerek geldi, kendini sandalyeye bıraktı. Pastore, onun karşısındaki bir sandalyeye geçerek çantasını bir kenara itti, dirseklerini masaya dayadı. Derse başlamadan söylenecek bir çift söz vardı:

— «Bu görevi üzerime aldım, fakat hiçbir münasebetsizliğe göz yumacak değilim. Bana karşı ukalâliğe, küstahlığa kalkarsan, canına okurum! Ama ilgi gösterdiğin, gayret sarfettiğin takdirde, sonuna kadar yanındayım. Ona göre ver kararını. Şimdi doğru otur, aklını başına topla.»

Salvatore bin güçlkle doğruldu. «Nefes alabilir miyim?» diye sordu.

Profesör hiç aldırmadan sözlerine devam etti:

«Bugün derse başlamıyoruz daha. Herşeyden önce, senden neler beklediğimi bilmeni isterim. Bunu bir sohbet saati olarak telâkki edebilirsin. Birkaç gece önce, bizim evde yapacaktık, ama senin yüzünden olmadı.»

Çocuğun yüzünde sadece can sıkıntısını belirten bir ifade vardı.

— «Sana bir konu verdiğim zaman, hafta içinde o konu üzerinde çalışacak, Cumartesi günü de buraya hazırlanmış geleceksin, anlaşıldı mı?»

— «Öyle dersenez, öyle olur, sayın Profesör.»

— «Öyle diyorum.» Pastore çantasını açtı. «İşte sana bir kitap listesi. Bu kitapları okul kitaplığından alacak, gelecek hafta da burada elinin altında bulunduracaksın. Tamam mı?»

Delikanlı, Pastore'nin verdiği listeyi aldı, hiç bakmadan masanın üzerine koydu. Pastore sert bir sesle:

— «Sana bir soru sordum,» dedi. «Cevap bekliyorum.»

Genç Salvatore, askerleri taklit ederek, alaycı bir tavırla:

— «Evet, komutanım. Anlaşıldı, komutanım,» dedi.

Profesör sigara paketini çıkararak bir sigara yak-tı. Delikanlı da sigaraya davrandı.

Pastore, kesin bir tavırla:

— «Sigarayı bırak,» dedi.

Çocuk durdu.

— «Benimle ders yaptığın sürece, ancak sana izin verdiğim zaman sigara içebilirsin.»

Salvatore ona şöyle bir baktı, önce bir karşılık vermeye yeltendi, sonra fikrini değiştirerek paketi cebine

Ö Ğ R E T M E N

soktu. Profesörün bütün davranışlarına içerliyordu ama ona haddini bildirmek için de önünde çok zaman vardı.

Pastore omuz silkti:

— «Bu askerlik numarasını ille de sürdürmek istiyorsan, hazırım,» dedi. «Çavuş olurum. Sana gelince, ne olduğunu sen biliyorsun zaten.»

Çocuk yüzüne yalancıkıktan bir masumiyet havası vererek: «Neyim öğretmenim?» diye sordu.

— «Ne olduğunu sana söyledim. Serserisin! Aklın başına gelene kadar da sana serseri muamelesi yapacağım.»

Çocuk arkasına yaslandı, elini çenesine dayadı, bu oyunu biraz daha sürdürmeye niyetlendi.

Profesör, gelişigüzel: «Benimle konuşmak istediğin özel problemlerin var mı?» diye sordu.

— «Benim hiçbir problemim yok, Profesör.»

— «Baban öyle düşünmüyor ama.»

— «O da onun problemi.»

Profesör ayağa kalktı, pencereye yürüdü. Pencereden malikânenin bahçesi görünüyordu. Delikanlı başını çevirmeden ayakkabılarını incelemeye koyuldu.

— «Baban bugüne kadar aldığın karnelerin birer suretini bana verecek. Okul ve ders durumun hakkında da ayrıca bilgi edineceğim. Seninle ilgili herşeyi öğrenmeğe kararlıyım.»

— «Öğrendikçe hayranlığınız artacak.»

— «Fazla araştırmaya lüzum yok. Senin içini kitap gibi biliyorum zaten.»

Çocuk sırttı:

— «Aman ne olur, bana da anlatın »

Ö Ğ R E T M E N

Pastore gölde yüzen kuğuları seyrediyordu. Çocuğun yüzündeki ifadeyi göremedi o yüzden. Ama yaptığı o ilk soruşturmanın aldığı istikametten memnundu.

— «Problem teşkil eden konuları iyi bilirim. Seni de anladığımı sanıyorum. Ben iyi dinleyiciyimdir. Bana açılmak istersen, dertlerini beraber halledebiliriz.»

Delikanlı, başını çevirerek Profesöre baktı:

— «Siz nesiniz, Allahaşkına? Papaz filân mı?»

— «Öğretmenim.»

Çocuk:

— «O zaman öğretmenliğinizi bilin,» dedi, yeniden, sivri uçlu siyah iskarpinlerini incelemeye koyuldu.

Pastore sakın sakın masaya döndü. Delikanlı hâlâ başını kaldırmamıştı.

— «Üniversiteye gireceksin, Al.»

Genç Salvatore, başını kaldırıp Pastore'ye baktı.

— «Evet. Ama bugüne kadar aldığın notlarla, değil üniversiteye, ıslâhhaneye bile giremezsin. Oysa, üniversite giriş sınavlarına hazırlanmak zorundasın.»

Pastore yerine oturdu, çocuğun gözlerinin içine baktı.

— «Şu kendini beğenmiş, bencil kafanın içinde, yine de bir cevher var sanıyorum. O cevheri bulup ortaya çıkartacağız.» Profesör, bir an durakladı, sonra devam etti: «İlerde ne olmak istiyorsun, hiç düşündün mü?»

— «Evet. Çoban olmak istiyorum.»

Profesör gülümsedi.

— «Al, sana birşey söyleyeyim mi. Bu numaraları ben yutmam. Yutsaydım, burada bir dakika durmaz, çeker giderdim. Yardım istiyormuşun gibi bir his var

içimde. Şu anda kendine yediremiyorsun bunu, biliyorum. Senin gibi dik kafalılar, başkalarına açılmakta çok güçlük çekerler. Haksız mıyım?»

Salvatore'nin keyfi kaçmıştı. Soruyu cevaplandırmak için kaçınıyor, sandalyesinde kıpırdanıp duruyordu. Pastore üstelemedi. Daha ilk karşılaşmalarında fazla ileri gitmek istemiyordu.

— «Baban, yakında önemli bir tarih sınavına gireceğinden söz etti. Önce onu ele alalım. Hafta içinde notlarını gözden geçireceğim. Sen de Cumartesi günü o dediğim kitapları getirirsin.»

— «Sigara içebilir miyim?»

— «Hayır. Tarihten aldığın notlar nasıl?»

— «Bombok.»

Pastore çocuğa dikkatle baktı. Salvatore asık suratla yere bakmaya devam ediyordu.

— «Albert,» dedi Profesör. «Bugün seni erkenden azat edeceğim. Derse başlamadan önce, bütün kâğıtlarını gözden geçirmek istiyorum. Ama gelecek Cumartesi, bir saat, kesintisiz çalışacaksın. Kendini ona göre hazırla.»

Çocuk asi bir tavırla:

— «Bana pis pis Albert deyip durmayın,» dedi.

— «Özür dilerim. Ne kadar kabadayı olduğunu unutmuşum. Öyle ya, ağzı bozuk, küfürbazın birisin! Bir daha unutmam, merak etme.»

Pastore çantasını alıp ayağa kalktı. Delikanlı istifi ni bozmamıştı. «Eh, dükkânı kapatabiliriz, bugünlük. Cumartesiye kitapları getirmeyi unutma.» Gitmeye hazırlandı. «Allahısmarladık, Al.»

Önce sandalyeye yayılmış olan delikanlıdan bir ce-

vap bekledi. Alamayınca sığınağın kapısına kadar gitti. Başı yerde, ayakkabılarını incelemekle meşgûl olan Salvatore'de hâlâ bir tepki yoktu.

— «Ben sana yol iz ve basit nezaket kurallarını öğ-retmesini bilirim. Derhal ayağa kalk, normal bir in-san gibi güle güle de.»

Çocuk istemeye istemeye toparlanmaya çalıştı, ni-hayet ayağa kalktı.

— «Buraya gel,» diye buyurdu Profesör.

Salvatore sallana sallana Profesörün yanına kadar geldi. Şimdi karşı karşıya idiler.

Pastore: «Bekliyorum,» dedi.

— «Kızınız kaç yaşında?»

İrkildi Pastore. Şokun etkisiyle yüz kaslarının ge-rildiğini hissediyordu. Çocuğun ağzından çıkan o söz-ler, üzerinde müstehcen bir lâf tesiri bırakmıştı.

— «Henüz on beş yaşında,» diyebildi.

Bir süre bakiştılar. Genç Salvatore'nin yüzünde bir-denbire geniş bir gülümseme belirdi. Pis ve alaycı bir gülümseme. Profesör, kanının şakaklarına hücum et-tiğini hissetti. O anda fırlayıp gitmezse elinden bir ka-za çıkacağını biliyordu. El yordamıyla kapı tokmağını buldu, bir hamlede odayı terketti.

Albert Salvatore Jr., bir an durup kapıya baktı. Yüzündeki o pis ve alaycı gülüş kaybolmuştu. Rahat deri koltuklardan birine gömüldü, gülmeye başladı.

O günü izleyen iki ders süresince, Pastore, Salvato-re'nin küstah bakışlarını ve sırtımlarını yorumlama-yı öğrendi. Onların ne anlam taşıdığını, ne zaman umur-sanması ve ne zaman umursanmaması gerektiğini iyi-ce anladı. Genç yavaş yavaş bunların artık Profesör

üzerinde hiç etki yapmadığını farketti. Pastore'nin üstelik küfürden ve pis lâflardan yılmadığını, gerekirse onları aynen iade edebileceğini de öğrenmişti.

Epey ilerleme kaydetmişlerdi. Pastore yemekten sonra oturma odasında Anna ile sakın sakın otururken, artık Salvatore ile temel ders sorunlarına geçebileceğini düşündü. Anna bir takım giysileri yamamakla meşgûldü. Joe Pastore de en sevdiği koltuğuna rahatça gömülmüş, içkisini yudumluyordu. Nancy artık ateşli hayranı kesilen Michael Donato ile sinemaya gitmiş, karı koca kırk yılda bir başbaşa kalmışlardı.

Anna, sırf bir konuşma zemini açmış olmak için:
— «Dersler nasıl gidiyor?» diye sordu.

Pastore: «Al'dan mı bahsediyorsun?» dedi. İçkisinin bir yudum aldı. «Gitgide açılıyor. Ona nüfuz edebildiğimi sanıyorum.»

— «Seni benimsedi mi artık?»

— «Benimseyecek. Tarih sınavını atlatırsak, aramızdaki engeller kalkacak.»

Birden telefon çaldı. Anna telefona cevap vermek üzere hole giderken, Pastore de içki bardağını doldurmak için bara yöneldi.

Anna, telefon ahizesini eliyle kapatarak: «Joe,» diye seslendi. «Bay Salvatore seni istiyor.»

Pastore bardağını doldurdu, sonra: «Genç Salvatore mi?» diye sordu.

— «Hayır, Albert Salvatore'nin kendisi.»

Profesör, elinde içki bardağı, telefona giderken Anna ile bakıştı, sonra ahizeyi aldı. Anna oturma odasına dönerek dikişini eline aldı. Bir yandan da, kocasının, gangsterler dünyasının elebaşısıyla konuşmasına kulak

kabartmıştı. Pastore'nin, «Evet,», «Teşekkür ederim,» «Bir çaresine bakarız,» «Olur,» dediğini işitti. Bütün dikkatiyle dikişine devam çalışırken yüzü endişeli bir hal aldı. Yine kocasının, «O zaman görüşürüz,» ve nihayet, «Allahımsarladık» dediğini, sonra da ahizeyi yerine koyduğunu işitti.

Pastore oturma odasına döndü, yerine oturdu. İçkisi hâlâ elindeydi.

— «Yarın evine çağırıyor. Çok önemliymiş.»

Anna, kayıtsız görünmeye çalıştı:

— «Gidecek misin?»

— «Gideceğim, öyle söyledim.»

Anna Pastore başını kaldırdı:

— «Neden?»

Profesör hayretle tekrarladı:

— «Neden mi? Gerekli de ondan. Çocuğun problemleriyle ilgili bir mesele herhalde.»

Anna dikişine devam etti. Ama hareketlerinde bir dengesizlik vardı. Bir keresinde parmağına iğne batırdı. Sonunda dayanamayıp kocasına endişeyle baktı ve:

— «Korkuyorum, Joe,» dedi. «Bu adam Mafia'nın elebaşısı. Bir cani, bir katil. Bizim eve böyle telefon etmesi doğru mu?»

Profesör kesin bir tavırla: «Kendine hâkim ol,» dedi.

— «Hâkim olamıyorum. Çünkü sen bu işe kendini gitgide kaptırıyorsun. Sonunda da içinden çıkamıyacaksın.»

Profesör kızmıştı:

— «Yeter, Allah belâsını versin!» dedi. «Saçmalıyorsun Anna. Sana yakıştıramıyorum bu sözleri.»

Ö Ğ R E T M E N

İçkisini yuvarladı, bara doğru gitti, sonra arkası dönük, bardağına yeniden içki doldurdu. Nihayet döndü, bara arkasını yaslıyarak söze başlamadan önce sinirlerini yatıştırmaya çalıştı:

— «Çocuğun adı tesadüfen Salvatore. Bunda ne suçu var?» Sakin konuşuyordu. «Sınıflarımdaki öğrencilerin kaçta kaçının anaları babaları, kumarbaz, esrar satıcısı, orospu, ya da katil biliyor musun? Hiç fikrin var mı bu hususta?»

İçkisinden bir yudum daha aldı, sonra karısına baktı. Anna'nın iğneyi tutan elinin titrediğini farkedince sesini yumuşattı.

— «Söyle, o hususta bir fikrin var mı? Bunu gerçekten bilmemize imkân var mı? Bilsek bile o çocukları kolundan tutup dışarı mı atayım? Analarının babalarının kirli işleri yüzünden, bir çocuk eğitim imkânlarından yoksun mu kalsın? Söyle?»

Anna cevap vermedi. Söylemek istediği çok şey vardı, ama cevap vermedi. Kocasının Salvatore gibi bir çocukla ilgilenmenin kendisine bahsettiği bulunmaz imkânlardan, onu adam etmenin mükâfatlarından, çocuğun içinde bulunduğu özel koşullara meydan okumanın kamçılayıcı etkisinden uzun uzadıya söz edeceğini biliyordu. Ona, öğretmen olarak, kendisine düşen görevleri, edindiği ilkeleri samimi bir dille anlatacaktı. Anna ilk defa ayağa kalkıp karşılık vermek ihtiyacını duydu. Ama yapamadı, cevap veremedi.

Düşüncelerinde haklıydı. Profesör, Anna'nın aklından geçirdiklerinin hepsini açıklamaktan geri kalmadı. Sonra onun yanına geldi, oturduğu koltuğun koluna ilişti ve:

— «Bu işi o kadar büyütme. O zaman herşeyi yanlış değerlendirmiş oluyorsun,» dedi, sonra onun elini tuttu.

Anna ona iki haftada çektiği üzüntüleri anlatmak istiyor, terfi edemeyişinin, bir gangsterin oğluna ders vermekten çok daha önemli olduğunu, korktuğunu ve hayatlarının artık hiçbir zaman eskisi gibi olamayacağını bildiğini söylemek istiyordu.

— «Bana söz ver, Anna.»

Anna Pastore, kocasının yüzüne bakıp gülümsedi. «Gayret edeceğim, Joe,»

Pastore:

— «İşte şimdi eski Anna gibi konuştun,» dedi. Karısının başını okşadı, sonra düşünceli bir tavırla koltuğuna döndü, akşam gazetesini eline aldı. Anna eskiden bu kadar etkilenmezdi her şeyden. Böyle marazi değildi; diye düşündü kendi kendine. Yarın sabah Doktor Carlton'a telefon edip karısıyla ilgilenmesini söyleyecekti. Sonra düşünceleri Salvatore'nin telefon konuşmasına takıldı, merak etmeye başladı.

JOE PASTORE, NE zaman Salvatore'lerin malikânesine gitse, yasak bir bölgeye girmiş gibi hisse kapılıyordu. Göremediği halde, varlıklarını hissettiği bir takım şeyler ona bir suçluluk duygusu aşıyor, heyecan veriyor ve merakını kamçılıyordu. Çevresini saran memnu meyvalar vardı. Bunlar zehirli oldukları için, insan onlara dokunduğu anda ölebilirdi. Burası güzel, zevkli ve göz kamaştırıcı bir dünyaydı. Bu güzellikler yüzeyde kaldığı sürece hiçbir tehlike arzetmiyordu. Ama ufak bir hata yaptınız, yanlış bir adım attınız mıydı, cehennemi boylar, bir daha da kendinizi kurtaramazdınız. Böyle tepelerde dolaşmanın, saygıya değer bir iş yapmanın ve her seferin-

de bir ip cambazı gibi tehlikelere göğüs germenin de bir başka zevki vardı.

Bu sefer, Salvatore'nin muhteşem sığınağına girer girmez, Pastore, çalışma masasının yanında sessiz sedasız oturan zayıf, saçları ağarmış, iyi giyinmiş bir adamla karşılaştı. Profesör birdenbire kuşkulandı, ayağını denk almaya karar verdi. Albert Salvatore, kendini her zamanki gibi sıcakkanlılıkla karşıladı, bir koltuğa buyur etti ve onu iftiharla konuğuna takdim etti:

— «Vito, seni Professore ile tanıştırayım.»

Vito, Pastore'yi nezaketle selâmladı. Tanıştırma merasimi biter bitmez, Profesör, Mafia'nın ileri gelenlerinden biriyle karşı karşıya bulunduğunu hissetti. Vito Fulgoni Salvatore'den sonra, Mafia'nın en önemli adamıydı. Yetkili kişiler, suç ve cinayet işleme bakımından, Fulgoni'nin Albert Salvatore'den aşağı kalmadığını ileri sürüyorlardı.

Salvatore mükemmel bir ev sahibiydi. Barda konuklarına içki hazırlarken, Strega'nın özelliklerini sayıyor, havanın güzelliğinden dem vuruyordu. Pastore ise Mafia liderinin sadede gelmesini bekliyordu. Fulgoni, Salvatore kadar sıcakkanlı ve sempatik değildi. Pastore'yi dikkatle inceliyor, onu tedirgin ediyordu. Profesör insan sarrafı olan bir adamın, kendini çetin bir sınavdan geçiriyormuş hissine kapıldı.

Tavırları sıcakkanlı ve samimiydi. Ama Pastore'nin içi rahat olmadığı için bu davranışları onu etkilemiyordu..

Salvatore:

— «Salute,» diyerek kadehini kaldırdı.

Fulgoni ile Pastore de kadehlerini kaldırdılar.

Biraz sonra Salvatore, çalışma masasının ardındaki yerine geçip oturdu. Mizansen tamamlanmış, işe başlama zamanı gelmişti. Fulgoni durumunu değiştirdi, bacak bacak üstüne atıp bir sigara yaktı.

Salvatore önce, oğlunun derslerinde gösterdiği başarılarından ötürü, Profesöre karşı duyduğu minnettarlığı belirtti. Konuşurken, arada sırada Fulgoni'ye de bir göz atıyordu. Fulgoni hafif bir baş işaretiyle onun söylediklerini tasdik ediyor, başka herhangi bir tepki göstermiyordu.

— «Biliyorum, oğlan hislerini belli etmiyor ama sizden hoşlanıyor ve size karşı saygı besliyor. Ben de öyle.»

Pastore, Salvatore'ye teşekkür etti. Beriki, iltifat üstüne iltifat yağıdırıyor, oğlunun, sınava hazır olduğunu, artık akşamları evde çalıştığını ve Pastore onu ele alalı beri, derslerine merak sardığını büyük bir coşku ile anlatmaya devam ediyordu.

— «Bu çocuğun benim için ne demek olduğunu artık siz de iyice anladınız, değil mi, Professore?»

Pastore çalışmalarının bu kadar takdirle karşılanmasından ötürü sevinç duymuyor değildi, ama bu övgüleri biraz aşırı buluyordu. Salvatore'nin lâubali hitabı da onu şaşırtmıştı. Teklifsizlik küçümsemeye yol açar, diye düşünüyordu. Böyle bir mecliste küçümsemek ise insanı çok kötü sonuçlara götürebilirdi.

Salvatore:

— «Sizden yine bir ricada bulunacağım,» diyordu. Sonra, elleri kucığında heykel gibi hareketsiz oturan Vito Fulgoni'ye bir göz attı. Mafia lideri sadede gelmeye hazırlanıyordu. Pastore'ye göre, geç bile kalmıştı.

— «Vitto'nun da bir oğlu var. Albert'in yaşıtı. Onun da Al'inkine benzer problemleri var. O çocuğu da ele almanızı istiyorum, Professore.»

Pastore'nin herhangi bir tepki göstermesine vakit kalmadan, Salvatore yerinden fırladı, çalışma masasının arkasından dolanarak geldi, Profesör'le Fulgoni'nin arasında bir yere ilişti.

— «Hayatta en önemli şey ailedir,» diye sözlerine devam etti. «Bu çocuklar bizim en kutsal varlıklarımız. Onlara herşeyin en iyisi verilmeli. İş başka, aile başka. İkisi birbirinden ayrı, birbirleriyle ilişkisi olmayan şeyler. Bizim düsturumuz budur.»

Pastore, nazik bir hareketle kadehini masaya koydu. İtiraz etmek, bir başka Mafia lideriyle, özellikle bu soğuk, kötü şöhretli, bakışları insanı delip geçen adamla bir taahhüt altına girmenin kendi için imkânsız olduğunu anlatmak istiyordu. Ama daha ağzını açmadan Salvatore sözlerine devam etti:

— «Söze girişmeden önce, size şunu belirteyim, Professore.»

Salvatore kollarını birbirine kavuşturdu, ağır adımlarla odanın içinde dolaşmaya başladı. İş ağırardan alıyordu. Dinleyicisini bekletmeye alışkın olduğu belliydi. Mafia'nın iki numaralı adamı da dinleyiciler arasındaydı ve hiç sabırsızlık eseri göstermiyordu. Salvatore, odanın ortasına gelince durdu.

— «Bize verebileceğiniz çok şeyler var elinizde. Bir uzmansınız. Bir üniversitenin öğretim üyesisiniz. Şimdi dikkatle beni dinlemenizi ve kızmamanızı rica ederim.»

Ö Ğ R E T M E N

Yazı masasının arkasına geçip oturdu, öne doğru eğilerek devam etti:

— «Bizim meslekte, yapılan hizmetler daima iyi karşılık görür. Ödediğimiz faturaların bazılarını görse-niz ağzınız açık kalır. İnanmazsanız, Vito'ya sorun.»

Fulgoni, belli belirsiz bir baş işaretiyle tasdik etti.

— «Bize yapılan bir hizmetten iyi sonuç aldığımız vakit, hiç çekinmeden karşılığını veririz. İş münasebet-leri ancak bu şekilde sürdürülebilir. Çocuklara gelince, bu çok özel bir hizmet. Onun karşılığı da çok büyük olmalı.»

Pastore konuşmaya müdahale zorunluğunu duydu. Bu tarz konuşmalar kendisini patlatacak raddeye geti-rebilirdi. Tıpkı bir öğrenci gibi, parmağını kaldırdı ama Salvatore yine engel engel oldu.

— «Bırakın, sözüümü bitireyim, Professore. Sonra istediğinizi söyleyin.»

Bir an durakladı, eline altın bir kitap açacağı aldı, koltuğuyla birlikte arkaya yaslandı. «Normal ders üc-retinden başka birşey talep etmediğinizi biliyorum. Bundan ötürü sizi takdir ediyorum. Rüşvet kabul et-meyeceğinizi de biliyorum. Ama yaptığınız tamamen meşrû bir iş. Aramızdaki anlaşma meşrû bir anlaşma. Bunun karşılığı olarak, benim hisseme düşen parayı almak istemeyişinize bir türlü akıl erdiremiyorum. Çünkü o sizin hakkınız.»

Fulgoni ilk defa olarak söze karıştı. Sakin bir ses-le konuşuyordu. Pastore, bazı koşullar altında, bu ses tonunun tehditkâr bir anlam taşıyabileceğini düşündü. Sözlerinde aynı zamanda bir samimiyet ifadesi de var-dı:

— «Profesör Pastore, siz bu çocukları iyi tanıyor-sunuz. Onların her halinden anlıyorsunuz. Siz de fakir mahalleden gelen bir İtalyansınız. Şimdi de büyük bir üniversitenin saygıdeğer bir öğretim üyesi, Al'ın dediği gibi, bir uzmansınız. Kendinizi alelâde bir işçi gibi görmeyin. Bu çocukları yetiştirip parsayı toplamaya bakın.»

Pastore nihayet konuşma fırsatını buldu, onların ailelerine karşı duydukları sevgiyi takdirle karşıladığını söyledi. Kendinin de aynı hisleri beslediğini ve çocukların ihtiyaçları konusunda, onlara hak verdiğini belirtti. Kendisine karşı duydukları güvenden ötürü onlara teşekkür etti. Sonra üniversitedeki ders programının ne kadar yüklü olduğunu, ayrıca kendi özel derslerinin de fazlalığını bütün ayrıntılarıyla anlattı.

— «Benim de ailem var,» dedi. «Kızım on beş yaşında. Onlara elimden geldiği kadar vakit ayırmak isterim.»

Salvatore:

— «Haklısınız, Profesör. Derdinizi anlıyoruz,» dedi.

Fulgoni bu işi bitirmeye kararlıydı. «Tony'ye de Cumartesi günleri Albert'ten sonra ders verirsiniz. Böylelikle size de zor olmaz.»

Bu işi kesip atmak için söylenmesi gereken sözler, Pastore'nin boğazında düğümlenip kalmıştı. 'Yapamam, yapmak istemiyorum,' diyecekti. 'İkiniz de yeraltı dünyasının liderlerisiniz. Sizinle ilişki kurmak, benim akademik kariyerimi tehlikeye düşürebilir. Karım bu yüzden hasta oldu. Sahte kibarlığınızla, yumuşak tavırlarınızla ve çocuklarınıza karşı gösterdiğiniz bu aşırı ilgiyle beni kandıramazsınız. İkiniz de suçlu, ikiniz de

katilsiniz. Beni ağıınıza düşüremezsiniz, böyle bir tuzağa düşüremezsiniz,' diyecekti. Ama diyemedi. Onun yerine: «Bu meseleyi karımla konuşmam lâzım,» dedi.

— «Doğru,» dedi Salvatore. «Her erkek, şahsî işlerini karısıyla konuşmalı. Ama bir hadde kadar.»

Profesör ayağa kalktı, tedirgin, kravatını düzeltti. Ama Salvatore ile Fulgoni'nin, toplantıyı bu kadar çabuk bitirmeye niyetleri yoktu anlaşılan.

Salvatore:

— «Şöyle biraz rahat et Profesör,» dedi. «Otur, bir içki daha iç. Birbirimizi daha yakından tanımak için bundan güzel fırsat olur mu?»

'Ben seni daha yakından tanımak istemiyorum,' diye geçirdi içinden Pastore. 'İşlediği cinayetler sayesinde konaklara, arabalara, resim koleksiyonlarına konan, senin gibi geberesi bir caniyi daha yakından tanıyıp da ne olacak?' Yavaşça yerine oturup saatine baktı.

— «Karım beni bekliyor,» dedi.

Fulgoni, Pastore'nin sözlerini umursamadı. Koltuğunda öne doğru eğildi. Bütün konuşma süresince yaptığı ender hareketlerden biriydi bu.

— «Bu işin bizim için ne kadar önemli olduğunu anlıyorsunuz,» dedi.

— «Genellikle hiçbir teşebbüse bu kadar vakit ayırmayız.»

— «Peki, bu görevi bana vermek için neden bu kadar ısrar ediyorsunuz? Bana bu derece ilgi göstermeniz beni duygulandırıyor, tabii. Ama öğretmenlik, öğretmenliktir nihayet. Bu işi başarabilecek öğretmen sürüyle. Çoğu da İtalyan.»

Salvatore hoş görüyle gülümsedi:

Ö Ğ R E T M E N

— «Ne demek istediğimizi anladın, Profesör. Sen akıllı adamsın. Bu soruya cevap vermeyi gereksiz buluyorum.»

Fulgoni:

— «Meseleyi şöyle mütalâa edin,» dedi. «Çocuklar Scarsdale’de bir okula gidiyorlar. Özel bir okula. Bir hayli kazık. Al’ın dediği gibi, bu çocuklar imtiyazlı. Her şeyin en iyisine lâyık.»

Salvatore atıldı: «Okulun öğretim sistemine de diyecek yok.»

Fulgoni:

— «Yine de çocuklar bir sürü problemlerle karşılaşıyorlar,» diye devam etti. «Tony, bu yıl okulu asıp üniversiteye gitmekten vazgeçebilir. Öyle şey olmaz. Ve olmayacak.»

Pastore sırasıyla, bir Fulgoni’ye, bir de Salvatore’ye bakıyordu. Sonra gözlerini yere dikti. «Bu problemlerin halli okula düşer,» dedi. «Parayı bunun için vermiyor musunuz?»

Salvatore, gelişigüzel bir el hareketiyle: «Vakitleri yok,» dedi. «Ayrıca, ilgilenmiyorlar. Zaten ilgilenseler bile başa çıkamazlar.»

— «Ben başa çıkabilir miyim?»

Salvatore:

— «Sanmıyoruz. Biliyoruz. Hakkında soruşturma yaptık, söylemiştim. Hem de esaslı bir soruşturma,» dedi.

Pastore kendi kendine gülümsedi. Bu çocukların problemi olmayacaktı da kimin olacaktı? Çocukların, anneleriyle, yolda arkadaşlarıyla konuştuklarını duyar gibi oluyordu: «Babam bugün kolları sıvadı, doklarda

sağlam bir temizliğe girişilmesi için emir verdi.» «Babacığım, bugün işlerin yolunda gitti mi?» «Bugün Şikago'da on beş kişi temizledik ve bütün tesisleri ele geçirdik, oğlum.» «Yaşadık, desene, anne!» v.s. Ama Salvatore'nin oğlunda iş vardı. Çünkü içinde öğrenme hevesi vardı ve yavaş yavaş hedefe doğru ilerliyordu.

— «Anlayış,» diye devam etti Salvatore. «İlgi. Bu çocukların, kendileriyle doğru dürüst ilgilenecek kimselere ihtiyaçları var. Onların da bu insanların samimiyetine inanmaları, onlara saygı duymaları gerekiyor. O zaman adam olurlar.»

Fulgoni:

— «Scarsdale'deki öğretmenleri takmıyorlar. Saygı denilen şey çocuklara zorla aşılabilir. Zorbalıkla olmuyor. Çok çalıştık, başaramadık,» dedi.

Profesör yeniden ayağa kalktı. Bu sefer kesin olarak gitmek niyetindeydi. Fulgoni yerinden kalkmadı, ama Salvatore hemen ayaklandı.

Salvatore:

— «Bir mesele daha var, Professore,» dedi. «O da güven meselesi. Çocuklarımızı gönül rahatlığıyla size bırakabiliriz. Vito ile yürüttüğümüz iş oldukça nazik. Güvenilir insanlara çok ihtiyacımız var. Çocuklarımızla yakınlık kurmakla, bizimle de yakınlık kurmuş oluyorsunuz. Daha fazlasını söylemeye hacet yok her halde, değil mi?»

Pastore:

— «Anlıyorum,» dedi. «Gerçekten de anlamıştı. Te-dirginliği de bu yüzden büsbütün artmıştı.»

Fulgoni bir heykel soğukluğuyla oturmaya devam ederken Salvatore, Profesörü kapıya kadar geçirdi.

Salvatore:

— «Paraya gelince,» dedi, «nasıl istersen, öyle olsun.»

— «Teklifinizi kabul edersem sadece normal ders ücretini alırım. Benim de kendime göre prensiplerim var.»

Salvatore gülerek kapıyı açtı. «Sen çocukları adam et, ötesi kolay. Bizi hayal kırıklığına uğratmayacağına eminim.» Profesörün elini hararetle sıktı. «Biraz rahatla,» dedi. «Keyfine bak. Tatlı canını üzme.»

Pastore zorla gülümsedi, ama hâlâ çalışma masasının yanındaki koltukta oturmaya devam eden Fulgoni'den yana döndü.

Fulgoni nazikâne: «Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum,» dedi. «Bizi yarı yolda bırakmayacağınızı umarım.»

Pastore başıyla onlara veda edip odadan çıktı, koridor boyunca yürümeye başladı.

Salvatore, arkasından seslendi:

— «Araba kapının önünde. Müspet cevabını yakında bekliyorum.»

Profesör, Hawkins nezaretinde holden, resim galerisinden ve zengin halılarla döşenmiş salonlardan geçti. Bütün bu servet, kimbilir kimlerin kanıyla sulanmıştı. Vereceği cevap kafasını kurcalayıp duruyordu.

Central Park bu mevsimde buz gibiydi. Pastore soğğun içine işlediğini hissederek paltosunun yakasını ilikledi, ayaklarını yere vurdu ve rahatlamak için altındaki sert sıranın üzerindeki pozisyonunu değiştirdi.

Rahip Monzati'ye ise soğuk hava hiç tesir etmiyor

gibiydi. Profesörün yanına oturmuş, Anna'nın sabahleyin onlara hazırlamış olduğu kalın İtalyan sandviçlerinden birini zevkle atıştırmakla meşgûldü. Haftada bir iki kere, hava güzel olduğu takdirde, Park'ta piknik yapmayı âdet edinmişlerdi. Her ikisi de çok hoşlanıyordu bundan. Ama aralarında geçen tartışmaları, birbirlerine ettikleri tatsız lâfları duyan biri, o iki adamın nasıl olup da birbirlerinin arkadaşlığından zevk aldıklarına akıl erdiremezdi, çünkü günde en az iki, üç defa tartışma yaparlardı.

Pastore, kan dolaşımını sağlamak için kuvvetle ellerini oğuşturmaya başladı. Titreyerek: «Bundan sonra öğleleri evde buluşuruz,» dedi.

Rahip bir taraftan çiğniyor, bir taraftan da dudaklarını şapırdatıyordu. «Enfes bir sandviç. Sen onu bunu bırak da şu sandviçe bak. İçindeki kırmızı biberleri tattın mı?»

— «Tattım, ne olacak? Ağzımın içi yanıyor, vücudum buz kesiyor.»

— «Şu anda seni düşünemem, çok meşgûlüm.» Monzati, sandviçin yarısını bitirdi, sonra elini kesekâğıdına daldırıp bir tane daha aldı. «Mesleğimden vazgeçip, şu kadınla evleneceğim geliyor. Pırlanta vallahi! Ne yazık, sen kıymetini bilmiyorsun.»

Profesör, Rahibin salamlı ve peynirli sandviçi atıştırmasını seyretti. Monzati'ye daha önce, Fulgonin'in oğlunu ele alması için kendisine yapılan tekliften söz etmişti. Ama Rahip o gün pek neşeli ve şakacı bir günündeydi. Anna'nın hazırladığı kahverengi kesekâğıtlarının içindekiler onu çok daha fazla ilgilendiriyordu. Pastore sinirlendi, çünkü içini dökmek ihtiyacını his-

sediyor, bu konunun açığa çıkmasını istiyor, sonra da bir süre arkadaşıyla ping-pong oynamayı düşünüyordu. Şu Allahın belâsı salamlı sandviç, öğle tatilini berbat edeceğe benzerdi.

— «Biraz ciddi olabilir misin?» diye sordu, sonra Rahibin tepkisini bekledi.

Monzati yemeğe devam etti, sonra itinayla sarılmış domateslere uzandı. «Yemekten sonra konuşuruz. Sanat eserlerine karşı hiç saygı yok mu sende?»

Pastore, câresiz, başını sallayarak bu çekilmez adamla bir daha görüşmemeye karar verdi: «Basbayağı bir sandviç işte. Bu kadar şamataya ne lüzum var?»

Rahip Monzati domatesi bitirmişti, şimdi de bir elma almak için elini kâğıt torbaya daldırdı. Tam elmayı dişlemek üzere ağzına götürürken, Profesörün kötü kötü baktığını gördü, elmayı yerine bıraktı.

— «Öğle yemeğimin canına okudun. Bir daha beni çağırma,» dedi.

Pastore'nin şaka kaldırarak halde olmadığını fark etmişti birden.

— «Peki, konuşalım.» Pastore'nin tepki göstermediğini görünce, bir daha denedi: «Fulgoni meselesi mi?»

Pastore ona döndü: «Başka ne olabilir?»

Sonra başını çevirerek bir sigara çıkardı.

— «Niyetin konuşmak mı, yoksa kavga etmek mi?»

Pastore, o sandviğin nefis olduğunu biliyordu, en sevdiği sandviçti. Ama, elini sürmemiş, o yüzden de siniri bozulmuştu. Sigarasını yaktı, derin bir nefes çekti. Sonra Monzati'nin yüzüne bakmadan devam etti: «Sana az önce açtım meseleyi, ama sen tıkmaktan başka birşey düşünmüyordun. İyisi mi unutalım o işi.»

Rahip Monzati: «Yahu, biraz sakin ol,» dedi. Kese-kâğıdını muntazaman katladı, elmayı yanına alrnaya karar verdi. «Aslında mesele çok basit,» diye devam etti. «Vaktin var, Fulgoni'nin oğluna ders vermek istiyor ve Mafia ile ilişki kurmak da seni rahatsız etmiyorsa, kabul et. Ama başka düşündüklerin varsa...»

— «Ne ima etmek istiyorsun?»

— «Hiçbir şey ima etmiyorum.»

Pastore, inatla:

— «Neyi ima etmek istediğini, bilmek istiyorum,» diye direndi.

Rahip Monzati, Pastore'nin ses tonundan, celseyi tatil etme zamanı geldiğini anlamıştı. Kesekâğıdını aldı, kucağına koydu. Bu arada, Pastore'ye yatışması için fırsat vermek istiyordu.

Ama Pastore, dayattı:

— «Bana cevap ver.»

Rahip sakin: «Başka zaman konuşuruz,» dedi.

Pastore iyice Papazdan yana döndü; «Hayır. Şimdi, şuracıkta konuşalım. Belki fiyakalı siyah arabalara binmekten hoşlanıyorum, onu mu kastediyorsun? Belki o konakların içinde dolanmaktan, Salvatore gibi bir kodamanın beni evimden aramasından hoşlanıyorum. Onu mu demek istiyorsun? Belki de bana ikide bir teklif ettikleri paralardan hoşlanıyorum, değil mi ya? Söylesene. Onu mu demek istiyorsun?»

Monzati cevap vermedi. Şakacı hali kalmamıştı. Dikkatle arkadaşını inceliyordu. Bu Mafia dâvasının onu ne derece sarsmış olduğunu ilk defa farkediyordu.

— «Allah belâsını versin! Cevap versene bana.» Pastore elindeki izmariti çimenlerin içine attı, sonra yine

Rahibe döndü: «Evet, hoşlanıyorum. Başka bir diyeceğin var mı?» dedi.

Yanlarından geçen birkaç kişi onlardan tarafa baktılar. Rahip Monzati, elini Pastore'nin omuzuna koydu.

— «Joe, sakın ol,» dedi.

Pastore'nin umurunda olmadı. Rahibin gözlerinin içine bakarak devam etti:

— «Söylediklerimi duydun mu, Sayın Peder? Evet, hoşlanıyorum! Benim yerimde kim olsa hoşlanırdı, eminim. Sen de dahil olmak üzere. İnkâr edebilir misin?» Sesini yükseltti.

— «İnkâr et de göreyim!»

— «Joe, senin sinirlerin bozuk. Söylediklerinin hepsini anlıyorum, yalnız Allah rızası için sakın ol.»

— «Olanlardan hoşlanıyorum dediğim zaman da beni anlıyor musun?»

Profesör biraz daha sakindi ama içini boşaltmaya azmetmişti.

— «Evet, Joe. Anlıyorum.»

— «Ama bu, dediklerimi elde etmek için, yasa dışı, ahlâk dışı, ya da ilkelerime aykırı birşey yaparım anlamına gelmez, anlıyor musun?»

Monzati'nin eli hâlâ Pastore'nin kolundaydı. «Anlıyorum.»

— «O halde başka düşüncelerden ne kastediyorsun? Bütün bunların, bir başka çocuğun problemlerini halletmek kararımla ne ilgisi var?»

Monzati tehlikenin geçtiğini anladı, elini indirdi.

— «Şimdi rahatladın mı biraz?»

Profesörün yüzü kızarmıştı. Derin bir nefes aldı, başını döndürdü.

Ö Ğ R E T M E N

— «Kusura bakma, Monzati. Kendimi kaybettim.»

Soğuktan kurtulmak için ayaklarını yere vurmaya başladı yine. Monzati'nin karşısında içini boşalttığına pişman değildi. Bunu sık sık yapmaya alıştı. Rahip de onu her zaman anlardı. Kafasındaki gerçekleri kendi kulağına haykırmak gibi bir şeydi bu.

— «Hava gitgide soğuyor,» dedi. «Gidelim artık.»

— «Joe, sana bir şey söyleyebilir miyim?» Monzati, Pastore'nin cevap vermesini beklemedi. «Bu işi daha hafiften alsan iyi edersin. Senden başka kimse bu kadar ciddiye almıyor. Farkında mısın?»

— «Hiç de öyle değil,» dedi Pastore. «Anna kahroluyor.»

— «Haklı. Bir anda kendini gangsterlerin arasında buldu. Ama zamanla herhalde üzüntüsü hafifleyecek... Onunla konuşmalısın. İzah etmelisin.»

— «İzah! İzah! İzah!» dedi Pastore. «Ömrün yarısı insanın içinden geçenleri izahla harcanıyor. O benim kırım. Şimdiye kadar ona hiçbir şeyi izah etmek zorunda kalmadım. O beni anlar.»

Ayağa kalktı. «Ortalık buz gibi. Gel, yürüyelim.»

Elleri ceplerinde ağır ağır parkın içinde yürümeğe başladılar. İkisi de susuyordu. Pastore sükûnetle:

— «Beni anlıyor musun?» dedi.

— «Anlıyorum, sanırım. Bir öğretmen için de bu tahrik edici, meydan okuyan bir durum olmalı. Şimdiye kadar hiç karşılaşmadığın türden problemler.» Yakasını kapatmak için bir an durakladı. «Yalnız bu işin riski de var. Onların da farkındasın tabii?»

Pastore:

— «İlişkiyi mi kastediyorsun?» dedi.

Ö Ğ R E T M E N

— «O, işin bir cephesi.»

— «Peki, diğer cephesi nedir?»

Monzati durdu, arkasından Pastore de durdu.

— «Gördüklerini görmezlikten, işittiklerini işitmezlikten geleceksin. Kimseye de ağzını açmayacaksın tabii.»

Pastore güldü. «Onlar tahmininden çok daha kurnaz. Ben sade çocuklarla ilişki kurmuş oluyorum. Sade onları göreceğim, sadece onların söylediklerini işiteceğim. Bütün mesele bundan ibaret. Onlar her şeyi düşünmüş, ona göre tedbirlerini almışlar.»

Bir an Rahibin yüzünü inceledi.

— «Anthony Fulgoni'yi yetiştirmeye karar verdim,» diye ekledi sonra.

— «Biliyorum.»

— «Gelecek Cumartesi, Salvatore'nin evinde işe başlıyorum. Albert'den sonra Anthony ile ders yapacağım.»

— «İyi.»

— «Bu gece Anna'ya da kararımı bildireceğim. Beni destekleyeceğine eminim.»

Monzati:

— «Ben de eminim,» dedi ve yürümeye başladı.

— «O salamlı sandviçi attın mı yoksa?»

Pastore:

— «Hayır bankın üzerinde bıraktım,» dedi.

Rahip:

— «Câni,» diye mırıldandı başını sallayarak. «Bu yaptığın gerçekten cinayet.»

Pastore güldü, sonra kolunu arkadaşının omuzuna attı. Şimdi kendini çok daha rahatlamış hissediyordu.

9

GENÇ ALBERT SALVATORE

artık eskisi kadar kendini beğenmiş değildi. Sandalyesinde doğru dürüst oturuyor, derslerine de eskisinden daha fazla ilgi gösteriyordu. Masada karşısında oturan Profesör, delikanlının, ders bitiminden önce yazdığı son notları gözden geçiriyordu.

— «Bugün yaptığımız dersin yazılı bir özetini istiyorum. Notlarını gözden geçir, gelecek Cumartesiye hazırla.»

Çocuk, kâğıttan başını kaldırmadan, yazmaya devam etti. İnsana tepeden bakmadığı zamanlar, bayağı sevimli, yakışıklıydı. İyi dinliyor, öğrendiklerini hazmediyor, sonra da tutarlı bir şekilde anlatıyordu. Tabii,

bunları ancak canı istediği zaman yapıyordu. Ama bu olumlu davranışlar gitgide artıyordu.

Pastore, kalemını masaya vurdu. «Sormak istediğın şeyler olursa, beni evden arıyabilirsin,» dedi. «Anlaşıldı mı?»

Çocuk aldırış etmedi ama Pastore sözlerinin, onun kafasında yer ettiğini biliyordu. Delikanlının ilerleme kaydettiğine hiç şüphe yoktu. Tabii, birden mucize beklenemezdi. Hâlâ hocasına meydan okuduğu zamanlar oluyordu hergelenin. Tutarsızlıklarıyla, beklenmedik davranışlarıyla bir Mafia liderinin oğlu olduğunu apaçık belli ediyordu. Tipik bir gangster çocuğuydu. Ama o sert kabuğunun altında, babasına benzememek için var gücüyle mücadele eden bir ruh yapısı göze çarpıyordu. Profesör, delikanlının, babasının yaşadığı hayattan nefret ettiğinden, ona içerlediğinden emindi. Aslında, bu gizli çevrenin dışında kalan insanların arasına katılma isteğini duyuyor, normal ve sağlıklı bir hayatın özlemini çekiyordu. Kendine güveni arttıkça, o çemberi kırıp atmanın bir yolunu bulacaktı. Ama şimdilik, çalım-la, meydan okuyarak ve ağız dolusu küfürle mücadele ediyordu.

Salvatore yazdığı kâğıdı katladı, not defterinin arasına koydu. Sonra alaylı alaylı: «Oldu mu, Öğretmenim?» dedi.

Pastore başını salladı, delikanlı da masanın üstündeki kâğıtlarını toplamaya başladı. Her şeyi düzene soktuktan sonra, çocuk Pastore'ye baktı, sonra kendini zorlayarak: «Babam, tarihten geçmemi sağladığınız için size teşekkür etmemi söyledi,» dedi.

Profesör başını kaldırdı: «Babana söyle, ben sadece görevimi yapıyorum.»

Delikanlı, çekingen bir tavırla ayakta bekledi bir süre, Hocasının yüzünü inceledi, sonra gitmeye hazırlandı. Pastore'den gözlerini ayırmadan:

— «Tarih hocası olacak o sürüngen Harmon da, bu başarıyı size borçlu olduğumu söyledi,» dedi.

Pastore, elindeki kâğıtlara bakarak:

— «Sürüngene de aynı şeyi söyle,» dedi.

Çocuk ağır ağır, kapıya doğru gitti. Artık eskisi kadar çalım satmıyordu. Kapıya gelince durdu, Pastore'ye döndü. Profesörün arkası dönüktü:

— «Size bir müşteri daha çıkmış diye duydum.»

— «Doğru.»

Çocuk:

— «Tony Fulgoni salağın biridir,» dedi.

‘İlgiyi kendi üzerine çekmek istiyor,’ diye geçirdi içinden Pastore. Tıpkı edepsizlik eden, elindeki çingırağı, içinde oynadığı parkın tahta parmaklıklarına kaldırıp kaldırıp vuran bir bebek gibi. «Karakter tahlili istersem haber veririm?» dedi.

Salvatore kapıya yaslanmış duruyordu:

— «Doğru söylüyorum, Hocam. Serserinin biridir. Bana sorarsanız ciğeri beş para etmez.»

— «Ben ise onu arkadaşın olduğunu sanıyordum Patron.»

Salvatore kahkahayla güldü. «Arkadaşım mı? Tony Fulgoni mi? O orospu çocuğuna günahımı bile vermem.»

Profesör o müstehcen lâfları duymamazlıktan geldi. Karşılık verse, oğlan ilgiyi üzerine çekmek için her

seferinde küfrün dozunu artıracaktı. Delikanlı, gitmeden önce biraz dalga geçmek istiyordu herhalde. Belki de, Fulgoni'nin Cumartesi derslerine katılmasını çekemiyordu.

Pastore bir sigara yaktı, derin bir nefes çekti, sonra dumanını tavana doğru üfledi: «Velin Bay Bellow dün beni evden aradı,» dedi yavaşça.

— «Keleğin biri.»

— «Sen, Perşembe günkü seminerde bir haltlar karıştırmışsın.»

— «Okula girdiğim günden beri kıçından ayrılmıyor. Demek sizi aradı ha? Ee, n'apalım yani?» Oğlan tedirgin bir halde, yerinde duramıyordu.

— «Babanla görüşmek istiyor. Ben de, 'Bana bırakın, ben hallederim,' dedim.»

— «Patronun yanına zor varır.»

— «Geçen Perşembe ne işler becerdin, öğrenmek istiyorum. Sırf merak saikası. Bütün sınıfın önünde kendini rezil ettin. Bunun farkındasın tabii.»

Oğlan ciddiyetle: «Hiç de değil,» dedi. «Herifçioğlu her halde adımı beğenmiyor.»

— «Peki, niye yaptın bunu? Sebep ne?» Profesör bir sandalyeyi tersine çevirerek oturdu, kollarını arkalığına dayadı. Delikanlıyı tam karşısına almıştı.

— «Ne yapmışım yahu? Bir halt etmedim ben.»

Pastore, çocuğun bir sigara çıkarıp meydan okuyan bir tavırla ağzına tıktırtmasını seyretti. Müdahale etmemek daha iyi olacaktı.

— «Bana anlattığına göre, sizden, hemen orada, irticalen bir kompozisyon yazmanızı ve hayatınızda geçen en önemli olayı bütün ayrıntılarıyla anlatmanızı

istemmiş. Bunu da lâf olsun diye yapmamış, dostum. O kompozisyonu istemesinin ciddi nedenleri varmış.»

— «Sonra?»

— «Sonra çocuklar bir saat kan ter içinde uğraşmışlar, sayfalar dolusu ayrıntılı kompozisyonlar yazmışlar. Bizim patron ise, testin başlamasından hemen iki dakika sonra, bomboş bir kâğıt parçasını götürüp öğretmene vermiş. Bunu o kadar komik mi buluyorsun?»

Salvatore duvardan uzaklaştı ve Profesöre doğru birkaç adım attı. Küplere binmişti. Pastore, onun numara yapmadığını, tepkisinin samimi olduğunu farketti.

— «Yalan!» dedi oğlan. Öfkesi gitgide artıyordu. «O namussuz, itoğlu it yalan söylemiş.» Kâğıdın üzerinde tam üç kelime vardı. Küçük küçük yazılmıştı. Herifcioğlu, görmeden kâğıdı yırtmış olmalı. Hayvanoğlu hayvan.» Onun bu aşırı tepkisi Pastore'yi şaşırtmıştı. Oğlanın ukalâlık edeceğini, küstahça lâflar paralayacağını, sonra da sıvıacağını sanmıştı. Oysa, Salvatore, ciddi olarak öfkelenmiş ve gerçekten kırılmıştı.

— «O üç kelime neydi, Al?»

Pastore'nin ses tonu değişmişti. Artık işin alayında değildi, o da.

— «Boş ver! Hayvanoğlu hayvana!» Salvatore, birden döndü, kapıya yöneldi.

Pastore hemen kalktı. «Al! Bekle bir dakika.» Kapıya doğru yürüdü, çocuğu durdurdu. «Neymiş o üç kelime?» diye ciddiyetle sordu.

Salvatore ağır ağır döndü, Profesöre baktı, sonra yavaşça: «O Allahın belâsı kâğıdın üzerine üç kelime

yazdım: (Ben dünyaya geldim.) Kâğıdın üst köşesine küçücük bir (Ben dünyaya geldim,) diye yazdım.» Cehen-nemin dibine kadar yolu var pezevenğin!

Pastore çocuğu inceledi. «Ne kastettin?» «Ben dünyaya geldim»le?»

— «Hayatımın en önemli olayı, benim dünyaya gelmiş olmam. O et kafalılar ise annecikleri, babacıklarıyla Grand Canyon'a yaptıkları bir yolculuğu bütün ayrıntılarıyla anlatarak sayfalar dolusu palavralar sıralamışlardır herhalde. Benim için, dünyaya gelmemden sonra en önemli olay, bu dünyadan ayrılmam. Ama ona daha vakit var.»

Profesör yeniden Salvatore'ye baktı, sonra odanın ortasındaki masaya yürüdü, onun kenarına ilişerek oğlanı karşısına aldı. Salvatore'nin sinirleri yatışmıştı. Yere bakarak sözlerine devam etti:

— «O Allahın belâsı üç kelimedenden başka birşey de yazamazdım ki! Bizim moruğun anamı nasıl becerdiğini seyrederemediğime, anamın karnının içini de göremediğime göre, daha başka ne yazabilirdim? Dünyaya geldiğimde de birşeyden haberim yoktu tabii. Kelek herif!»

Pastore kollarını kavuşturdu, çocuğun başını kaldırıp yüzüne bakmasını bekledi. Sonra gülümsedi:

— «Al, aşkolsun sana, yaman bir kompozisyon yazmışsın, doğrusu. Bellow'a da anlatacağım bunu.»

Salvatore cevap vermeden Pastore'nin yüzüne uzun uzun baktı. Sonra «Allahaismarladık,» deyip çıktı, arkasından kapıyı çarptı.

Profesör sigarasını yakarak pencereden dışarısını seyre koyuldu. Salvatore'nin üç kelimelik kompozisyonunu düşünerek gülümsedi. Scardale'deki okula gidip

Bellow'la konuşmayı ve o tartışmalı kompozisyona bir çözüm yolu bulmayı tasarladı. Bellow'un içerlemesine hak veriyordu. Kâğıdın sağ üst köşesindeki üç kelimenin gözünden kaçmış olması çok muhtemeldi. Ama görmüş olsa bile, daha ayrıntılı bir kompozisyon istemekte haklı olabilirdi. Ayrıca, çocuğun okuldaki mevcudiyeti zaten öğretmenlerin, öğrencilerden çoğunun ve muhtemelen, velilerin huzurunu kaçırmaya yeterliydi. Çocuğun adı Salvatore idi. Çalım satarak ortalıkta dolaşüyor, pis pis lâflar ediyor, üstelik bir kâğıda üç kelime çiziktirmekle yetiniyordu. Bu kelimelerin anlamı ne olursa olsun, Amerika'nın bir numaralı gangsterinin oğluna yakışacak nitelikte görülüyordu.

Profesör sigarasını söndürerek diğer küçük gangsterin gelmesini bekledi. Az sonra kapı vuruldu.

Pastore, «Buy'run,» dedi.

Yeni öğrenci, on dört yaşlarında, sıska bir çocuktur. Muhafazakâr bir tarzda giyinmiş, üzerinde grî bir takım elbise, beyaz gömlek ve kravat vardı. Pastore, çocuğun kambur durduğunu ve son derece sinirli olduğunu farketti. Oğlan kapıyı yavaşça kapatarak masaya doğru yürüdü, lâubali bir şekilde elini uzattı.

— «Tanıştığımıza memnun oldum, Tony. Ben Profesör Pastore.»

Tony Fulgoni konuşmadan onun yüzüne bakıyor, kravatını elliyor, yutkunup duruyordu. Pastore oturmasını söyleyinceye kadar öylece ayakta durup bekledi, sonra, yumuşak bir sesle, «Teşekkür ederim,» dedi. Dimdik oturuyor, elinden geldiği kadar rahat görünmeye çalışıyordu.

Profesör birkaç dakika çocuğu rahatlatmak için

uğraştı. Onun okul durumunu, Papuch'un, büyük bir zarf içersinde evine bıraktığı resmî evraktan öğrenmişti. Verilen bilgiye göre, Fulgoni de, genç Salvatore gibi, davranışlarının tutarsız, bilgisinin yetersiz, derslerine karşı ilgisiz ve okula intibak kabiliyeti zayıftır. Ama benzerlik orada sona eriyordu. Anthony Fulgoni, öğretmenlerinin dediklerine göre, çekingen ve içine dönük, bir çocuktur. Devamsızlığı azamî dereceyi bulmuştu. Çeşitli doktor raporlarında, nezleden ishale kadar bütün hastalıklar sıralanmıştı. Ama her iki çocuk da zeki, uyanık ve bütün derslerde daha başarılı olma yeteneklerine sahip gösterilmişti.

İki çocuk arasındaki kesin fark, daha dersin başlarında belli oldu. Tony Fulgoni konuşmayı seviyordu, sinirli bir konuşmacıydı belki ama yine de konuşuyordu.

Kendisine anlayış gösterildiği takdirde, kolayca açılıyordu. Şu anda, okulda aldığı kötü notlardan ötürü mazeretlerini sıralamakla ve derslerdeki geri kalmışlığının nedenlerini anlatmakla meşguldü. Okul yöneticileri, böyle devam ettiği takdirde, üniversiteye giremeyeceğini kendisine bildirmiş, onu uyarmışlardı.

— «Babam size herhalde, öğretmenlerden bahsetmiştir,» dedi.

Pastore henüz babasıyla konuşmadığını, onu şimdilik gerekli bulmadığını söyledi.

Fulgoni:

— «Beni hakir görüyorlar,» diye devam etti. Bir yandan da kravatını gevşetiyordu. «Sırf babam yüzünden, babam kodamanlardan olduğu için. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz herhalde.»

Profesör yetkililerden birinin çocuk hakkında yaz-

Ö Ğ R E T M E N

dığı bir rapora göz attı. «O okuldaki çocukların çoğunun babaları kodaman, Tony.»

Çocuk:

— «Onu biliyorum,» dedi. «Ama bizim peder başka çeşit kodamanlardan. Anlıyorsunuz değil mi? Babam, örneğin, A.B.D. Çelik İşletmelerinin başında olsaydı, o zaman iş değışirdi. Yani o türlü kodamanlardan olsaydı demek istiyorum...»

Pastore gülümsedi:

— «Öğretmenler babanla değil, seninle ilgileniyorlar, Tony. Notların düşük olmasaydı, babanın kim olduğu onlara vız gelirdi. Okulda kayıtlı olan baban değil, sensin.»

Çocuk kravatını düzeltti, yakasını çekıştirdi. «Değdiğiniz doğru ama, onlar öyle düşünmüyorlar. Babam itiraf etti. O, durumu biliyor. Bana da anlattı.»

Pastore, bir süre, oğlanın öğretmenleri kötölemesini, kendisine karşı garip davranışlarını ve böyle eski ve saygıdeğer bir müessesede, herkesçe ne olduğu bilinen bir adamın oğlunu barındırmanın sorumlulukları konusundaki düşüncelerini dinledi. Fulgoni, Mafia'nın adını ağzına bile almıyor, babasının gerçek faaliyetlerinden söz etmekten kaçınıyordu. Pastore, Salvatore'nin oğlunun da o konulardan şiddetle kaçınmış olduğunu birdenbire hatırladı. Ama ikisi de bunu kasıtlı yapmıyor, bu türden tartışmalara tabii bir içgüdüyle girişmiyorlardı. Bilinçaltılarında, bunun böyle olması gerektiğini hissediyor, o yüzden konulara değinmiyorlardı. Tony Fulgoni, öğretmenlerin karakter tahlilinden sonra, öğrencilere geçti. Pastore dikkatle dinliyor ve hiçbir şeye şaşmıyordu.

Ö Ğ R E T M E N

— «Onların davranışlarına bir türlü akıl erdiremiyorum,» diyordu Tony.

— «Neden?»

— «Nasıl anlatayım, bilmem ki. Öğrencilerin içinde iyi ve dürüst olanlar, kendi aralarında bir dayanışma örgütü kurmuşlar, klüp gibi birşey, aralarına girmek imkânsız.»

Fulgoni ceketinin düğmesini çekiştirip duruyordu.

— «Bu da seni üzüyor, değil mi?»

Profesör çocuğun içini döküp rahatlamasını istiyordu.

Tony Fulgoni öne doğru eğildi, sesini alçalttı, bir devlet sırrı açıklarmış gibi bir tavır takındı: «Bu çocukların hepsi zengin aileden. Babamın dediğine göre, eski ailelerden. Yüksek tabakadan. Anlıyorsunuz, değil mi?» Profesör başıyla onayladı, çocuk devam etti. «O ailelerin hepsinin geçmişleri var, hepsi de birbirlerini tanıyorlar. Salvatore ve Fulgoni ailelerinin geçmişleri ise gazetelerden öteye gitmiyor. Tamam mı?»

Profesör: «Nouveau riche,» diye mırıldandı. Tony Fulgoni şaşkın şaşkın, onun yüzüne baktı. «Yeni zengin, demek istiyorum. Soylu ailelerden gelen zenginler, kestirmeden zengin olanları hakir görürler. Nouveau riche, Fransızca yeni zengin demektir.»

Fulgoni: «Demek Fransızca,» diye mırıldandı. «Her neyse, o çocuklara yaklaşmanın imkânı yok. Ne onlar sizi evlerine çağırırlar, ne de evinize gelirler. Ben onları çağırıyorum ama gelmiyorlar. Bilmem anlatabildim mi, öğretmenim?»

Pastore anladığını belirtti.

— «Peki, baban onları çağırmana izin veriyor mu?»

— «Tabii,» dedi çocuk. Bazan izin veriyor.

Pastore ayağa kalktı, pencerenin yanındaki kitaplığa gitti. Gelişigüzel kitapların adlarına baktı. Hepsi de pırıl pırıl ciltliydi. Fulgoni bu arada yanıp yakılmaya devam ediyordu.

Nihayet Pastore çocuğa döndü:

— «Bak Tony, bütün çocuklar dediğin seçkin zümreye mensup değil. Benim mahallede, sizin okula giden iki çocuk tanıyorum. Onların babaları öyle kodaman filân değil.»

— «Tabii, hakkınız var, Hocam. Ama o çocukların bazıları gerçekten kötü. İt kopuk takımı. Ben onlara yanaşacak olsam, babam benim canıma okur.» Bir an durdu, sonra sözlerine devam etti: «Kızlar da öyle. Bazıları birinci sınıf serseri. İnanmazsanız, Al'e sorun. O çoğunu tanıyor.»

Pastore, başını sallayarak masaya yaklaştı.

— «Senin durumun da hayli zormuş, Tony.»

— «Beni anladığınıza memnun oldum, Hocam. Babam zaten anlayacağınızı söylemişti.» Kendini haklı çıkarttığı için memnundu. Profesör onun karşısındaki sandalyeye geçip oturdu. O, yerine yerleşir yerleşmez de Tony monoloğuna devam etti:

— «Ben özel okula gitmek istemiyorum. Herkes gibi devlet okuluna gitmek istiyorum. Eskiden beri hep isterdim zaten.»

— «Peki, niye gitmiyorsun?»

Çocuk yine kravatını çekştirmeye devam etti. Pastore, onu seyrederken, Salvatore'nin, Fulgoni hakkında söyledikleri aklına geldi.

Ö Ğ R E T M E N

Ona hak vermemekle birlikte, karşısındaki sıksa delikanlının, genç Salvatore ile aynı gruba konulamıyacağını düşündü. İkisi de aynı soydan olsalar bile, özellikleri bambaşkaydı.

Çocuk, devlet okullarına neden gönderilmediklerini anlatırken, Pastore de içinden, bu çocukların eğitimini üzerine almakla ne kadar isabetli bir iş yaptığına iyice kanaat getirdi. Başına herhangi bir belâ gelmesi ihtimali yok gibiydi. Mafia ile ilişki kurma hikâyeleri safsatadan ibaretti. O gün Central Park'da, Rahip Monzati'ye anlattığı duygusal saçmalıkları düşündükçe şimdi kendini gülünç buluyordu. Fulgoni konuşmasına devam etti:

— «Manhattan'daki P. S. 182'nci okula giderken, hiç başımızdan belâ eksik olmazdı. Al'la birlikte bir süre o okula devam etmiştik. Felâket bir yerdi. Çocuklar okuldan sonra yolumuzu gözler, kavga çıkarmak için fırsat kollarlardı. İşte Salvatore ile Fulgoni göründüler! Dan! Dan! Dan, diye arkamızdan bağırırlardı. Sonra ağızlarına geleni söyler, çoğu zaman da saldırırlardı. Bizim kabadayı olup olmadığımızı öğrenmeye çalışıyorlardı. Ben kaçardım, Al ise geride kalır, her seferinde de dayak yerdi. O zaman küçüktük daha.»

— «Ama Scarsdale'de durum bambaşka, değil mi?»

— «Evet, öyle, ama benim hiç de hoşuma gitmiyor. Devlet okulunda kalıp dayak yemeyi tercih ederim. 182. Okulda hiç olmazsa birkaç arkadaşım vardı. Kendimi bu kadar yabancı hissetmiyordum. Sonra 182. Okuldaki öğretmenler de bize karşı daha iyi davranıyorlardı. Çoğu fakirdi. Scarsdale'deki öğretmenlerin ise hepsi zengin, Hocam.»

Ö Ğ R E T M E N

Anlaşılan Tony çene ishalinden mustarıptı. Ama Pastore bu durumun, ancak Tony'nin tedirgin ve sinir içinde olduğu zamanlar ortaya çıktığından emindi. Mezarlıkta dolaşırken ısıklık çalmak gibi bir şeydi bu.

— «Peki Tony, şu notlarını bir düzeltelim hele. Ondan sonra da zaten bu okuldan çıkıp üniversiteye gireceksin.»

— «Tamam. Ben zaten üniversiteye gitmek için can atıyorum. Hukuk öğrenimi yapmak istiyorum. Ceza hukuku. Biliyor muydunuz?»

Profesör sandalyesinde arkasına yaslandı, çenesini kaşıdı. Gülmemeye çalışarak, «Yaa, demek ceza hukuku?» dedi.

Fulgoni ciddi bir tavırla öne doğru eğildi. Solgun yüzüne biraz renk gelmişti:

— «Cinâî bir sürü şey okudum. Gazete, kitap, film.» Bu aşırı heyecan Pastore'ye biraz sahte gibi geliyordu. Çocuğun tam anlamıyla samimi olduğuna inanmıyordu. «Duruşmalar beni çok ilgilendiriyor. Mahkemelerde olup bitenler bana heyecan veriyor. Televizyonda avukat Perry Mason'un davalarını izliyor musunuz?»

Pastore 'evet' anlamında başını salladı, çocuk devam etti. «Ben iyi bir ceza avukatı olmak istiyorum.»

Pastore, yavaşça:

— «Babana da bu arzunu belirttin mi?» diye sordu.

— «Tabii, belirttim. Ona herşeyi söylerim.»

— «Peki, ne diyor?»

— «Fevkalâde buluyor. O da ceza davaları avukatı olmamı istiyor. Annem de öyle. Bir seferinde, Al Salvatore'ye açacak oldum, gülmekten yerlere yattı. Ama ba-

Ö Ğ R E T M E N

na vız gelir. 'Belki de bir gün mahkemede, seni savunurum, dedim ona.>'

Profesör bir an dikkatle çocuğa baktı, sonra gangsterin oğlunun, samimi olsun veya olmasın, ilginç bir fikir öne sürdüğünü ve bunu izlemenin de enteresan olabileceğini düşündü.

Pastore her iki çocuğa nüfuz etmenin de sabır işi olduğunu ve bunun nazik bir mesele teşkil ettiğini biliyordu, ama denemeye değerci doğrusu.

— «Önce şu üniversiteye girmek işini halledelim, Tony. Sonra hukuk meselesinin bir çaresine bakarız,» dedi «Bence çok iyi bir fikir.»

Fulgoni, şevkle, «Aman ne iyi olur, Hocam,» dedi. Pastore, matbu bir kâğıdı eline alıp çocuğa verdi.

— «Şunu dikkatle incele, Tony. Acele etmeden iyice oku.»

Çocuk biraz şaşırmış göründü! «Sadece okumamı mı istiyorsunuz?»

— «Evet. Ama dikkatle oku. Sonra bunun hakkında konuşalım. Notlarına bakılırsa, senin bu konuda biraz derdin var. O derdi anlamam gerekiyor.»

Çocuk:

— «Bu bir test mi, Hocam?» diye sordu, şaşkınlığı endişeye dönüştü.

— «Okuma ve öğrenme yeteneğini ölçmek istiyorum. Bakalım ne kadarı aklında kalıyor. Bunda telâşa kapılacak bir şey yok. Haydi başla. Belki bir şeyler öğrenirsin.»

Profesör saatine bakıp sandalyesine yerleşti, sonra Vito Fulgoni'nin oğlunun başını ellerinin arasına alıp, önündeki kâğıdı dikkatle incelemesini seyretti.

Ö Ğ R E T M E N

Fulgoni'nin sözlü sınavı başarıyla sonuçlandı. Önündeki kâğıt, Texas'ın Houston şehrindeki yeni bir imar projesi hakkında kaleme alınmış bir rapordan ibaretti. Pastore'nin sorularına karşılık çocuğun verdiği cevaplar, insanı şaşırtacak kadar ayrıntılı ve doğrudu. Bu projeyi kaleme alan mimarların bile başını ağrıta-cak kadar karışık istatistikler de aslına uygundu.

— «Böyle devam edersen, istediğin yolda başarıya ulaşırsın Tony.»

Çocuk sevincini gizlemedi. İlk defa, rahat bir şekilde sandalyesine yerleşti, sinirli ellerini kucağına bıraktı.

— «Sahi mi söylüyorsunuz, Hocam?»

— «Evet, bu yolda sebat edersen, muhakkak. Gelecek Cumartesiye, istediğim kitapları ve o söylediğin matematik kâğıtlarının hepsini getir.»

Fulgoni gitmeye hazırlanırken kapı vuruldu, Albert Salvatore içeri girdi.

— «Rahatsız etmiyorum ya?» dedi, sonra masaya yaklaşarak kolunu Tony Fulgoni'nin omuzlarına doladı.

Pastore ayaktaydı. «Hayır, zaten bitirmiştik.»

— «Nasıl gidiyor, Tony?»

Tony Fulgoni sevinçle, «Mükemmel, Bay Salvatore,» dedi.

Pastore çocuğa gülümsedi:

— «Gidebilirsin, Tony. Cumartesiye kâğıtları getirmeyi unutma.»

— «Bir derdim olursa, sizi evden arayabilir miyim? Al'e arayabileceğini söylemişsiniz de.»

Pastore:

— «İstediğin zaman arayabilirsin,» dedi. «Evden, ya da Fakülteden.»

Çocuk, büyük mutluluk içinde, Allahaismarladık diyerek, sığınaktan ayrıldı.

— «Oğlum seni çok sevdi, Profesör,» dedi Salvatore.

Profesör kâğıtları toplayarak: «Kendine ilgi gösteren herkesi seviyor,» dedi.

Mafia'nın elebaşısı masanın kenarına ilişti: «İşini iyi biliyorsun, doğrusu.»

Pastore çantasını kapattı, Salvatore'ye baktı. «Ceza avukatı olmak istiyormuş, biliyor muydunuz?» diye sordu.

Salvatore yeniden gülümsedi.

— «Biliyorum. O kadar da iyi yetiştirme. Sonra bizim işlerimize bakmak zorunda kalacak.»

— «Bana müsaade. Bu gece balkonda ailece bir kebab yiyeceğiz.»

Salvatore: «Biz de Pazarları yapıyoruz o işi,» dedi. Sonra Profesöre bir dakika beklemesini işaret etti. Pastore oturdu, Salvatore kollarını kavuşturdu. Pastore, Salvatore'nin sadece sempatik yanlarını düşünmeye çalıştı. Bir öğrencisinin babasıydı. O kadar. Ama Salvatore'nin ondan sonraki sözleri rahatını kaçıрмаğa yetti:

— «Professore, yılbaşı gecesi, karm ve sen ne yapmayı düşünüyorsunuz?»

Bu hesapta yoktu işte. Çünkü bütün derdi çocukları eğitmek, onların problemleri üzerinde işlemek ve suya sabuna dokunmadan, başını belâdan uzak tutmaktı.

— «Her yıl yaptığımız gibi, sakın sakın evde oturup beraber olmanın tadını çıkarmak.»

Ö Ğ R E T M E N

— «Arada bir, ben de ondan hoşlanırım. Ama bu yıl niyetimiz başka. Yakın bir arkadaşımızın evinde muazzam bir parti veriliyor. Oraya gideceğiz. Bayan Pastore ile beraber senin de gelmeni arzu ediyorum.»

«İlişki kurma meselesi,» diye düşündü Pastore. Yeraltı dünyasıyla ilişki kurmağa çağırılıyordu.

— «Nezaketinize teşekkür ederim, Bay Salvatore.»

— «Al,» diye düzeltti Salvatore.

— «Al,» diye tekrarladı Profesör. «Kusura bakmayın ama, Anna böyle büyük partilerden hoşlanmaz. Özellikle yılbaşı geceleri.»

— «Buna bayılacak ama.»

«Seni sempatik hergele, seni,» diye geçirdi içinden Pastore. Salvatore masanın kenarına tünemiş, en sevimli halini takınmıştı. İnsan bunun, adamın diğer yanlarından tecrit edilmiş tek bir yanı olduğunu kolayca unutabilirdi. Bu onun, iyi yanı, toplumsal yanıydı. Öteki yanlarıyla karşılaşanların ise Allah yardımcıları olundu.

— «Çağrınıza tekrar teşekkür ederim. Karımla bir görüşeyim. Ama kabul edeceğini sanmıyorum.»

Kalktı, kapıya doğru yürüdü.

Salvatore masadan kaydı: «Karılarımızla tanışması için bir vesile olur,» dedi ve gitmeye hazırlanan Profesörün yanına gelerek sözüne devam etti: «Bizler de onunla tanışmış oluruz.»

Pastore:

— «Doğru.» dedi. Açıkça düşündüklerini söyleyemediği için kendine lânet ediyordu. «Parti de ne oluyordu? Sizin gibi azılı gangsterlerle bizim ne işimiz var? Düzenlediğiniz o sahte toplantılara hiç karımı gö-

türür müyüm?» gibi lâflar etmek geliyordu içinden. Yine de, «Bakayım, Anna ne diyecek,» dedi.

— «Bir mesele daha var. Bu parti vesilesiyle, öğrencilerinizin, ebeveynleriyle de tanışmış olacaksınız. Bunun, çocukları daha iyi anlamanıza yardımcı olur gibi geliyor bana. Ne dersiniz?»

Profesör: «Gerçekten de yardımcı olur,» dedi. Sığınağın kapısını açtı. Salvatore, kapıyı yavaşça ve nazik bir hareketle arkalarından kapadı. «Müthiş bir parti olacak. İyi arkadaşlar, müzik, şarap ve dünyanın en güzel yemekleri. Kalıbımı basarım.»

Şimdi Pastore'nin kendi şartlarını koşmanın tam zamanı gelmişti. Bu işin çerçevesini çizmenin, sınırlarını belirtmenin tam sırasıydı. Albert Salvatore sanki akıldan geçenleri okuyordu. Mafia lideri birden ciddileşti, sükûnetle, samimiyetle sözlerine devam etti:

— «Profesör Pastore, karınızın üniversite çevresindeki insanlarla görüşmeye alışık olduğunu biliyorum ve anlıyorum. Sizin, ya da karınızın davet ettiğim parti hakkında yanlış fikre kapılmanızı istemem. Sadece eğlenmek için düzenlenmiş bir toplantı olacak. İşle ilgisi yok. Partiye çağrık olanların hepsi de iyi ve makûl insanlar. Gelmenizi mutlaka istiyorum. Ne demek istediğimi anladığınızdan eminim.»

Profesör anladığını belirtti. Bu çok nazik bir konuydu ve kendisini tedirgin ediyordu. Salvatore'nin yüzüne bakmadan kapıya davrandı.

Salvatore:

— «Sizi bekliyorum,» dedi. «Dostum, üniversite profesörü. Partiye şeref vereceksiniz.»

Profesör başıyla onayladı, çabucak merdivenlere doğru atıldı, çıktı.

Geç kalmıştı. Daha mangal kömürü ve et alması gerekiyordu. Ayrıca endişeliydi. Bu endişesi, Albert Salvatore'nin davetinden çok, kendi davranışıyla ilgiliydi. Bugüne kadar kararlı, uzak görüşlü ve kuvvetli bir adam olarak görmüştü kendini.

Salvatore bir an durdu, düşündü, sonra dönüp sığınaktan tarafa baktı. Arkasından kapıyı kapatıp koridorda yürümeye başladı. Hawkins onu merdivenlerin alt basamağında karşıladı, kulağına birşeyler fısıldadı. Salvatore başıyla onayladı. Sonra alt kattaki koridorun nihayetindeki misafir odasına doğru hızla yürümeye başladı.

Mafia lideri odaya girdi, arkasından kapıyı yavaşça kapattı ve şöminenin yanında rahatça oturmuş, içkisini yudumlayan adama gözlerini dikti. Adam gülümseyordu. Ama Mafia liderinin yüzünde gülümsemeden eser bile yoktu.

— «Merhaba, Al.» Koltuğunda rahatça oturan adam kadehini kaldırdı. Kırkına yaklaşmış, ince ve narin yapılı, şık giyimli, siyah saçları kısacık kesilmiş bir adamdı.

Salvatore'nin gözleri kısıldı, yüz adaleleri gerildi. Cumartesi günleri Profesörü büyük bir sıcakkanlılıkla selâmlayan adamdan şimdi eser kalmamıştı.

— «Ne işin var burada, Ratazzi?» diye sordu.

Ratazzi bacak bacak üstüne attı, gülümsemeye devam etti ve içkisini seyre koyuldu:

— «Seni ziyarete geldim.»

Salvatore: «Çalışma odamın yerini biliyorsun,» dedi. Hâlâ kapının yanından ayrılmamıştı.

— «Doğru oraya gittim, ama sen yoktun.»

Salvatore odanın ortasına yürüdü, gözlerini Ratazzi'ye dikti. Beriki, sakın sakın içkisini yudumluyordu. Salvatore, hırlarcasına:

— «Bu eve ancak çağrıldığın zaman geleceksin, anlaşıldı mı?» dedi.

Ratazzi başını iki yana salladı. Yüzündeki gülümseme silinmişti. «Bu ne konukseverlik böyle. Chicago'da bana kimse bu şekilde muamele etmiyor,» dedi.

— «Chicago'da değilsin, Ratazzi. Burası New York ve şu anda da benim evimdesin.»

Salvatore, Ratazzi'nin karşısına oturdu. Ratazzi başını kaldırıp Salvatore'ye baktı. Artık gülmüyordu.

— «Beni buraya geçici bir görevle yolladılar. Rapor vermeye geldim. Anlaşılan, daha bir süre de burada kalacağım.»

Salvatore, Ratazzi'nin, içkisini ağır ağır yudumlayışını seyretti.

— «Chicago'daki arkadaş sinirli mi, Ratazzi?»

— «Hayır, Al. Dikkatli ve senin gibi kurnaz.»

Salvatore bir sigara çıkarıp yaktı; gözlerini, Chicago'dan gelen konuğun üzerinden ayırmıyordu.

— «Bak, sana şunu söyleyim. Bu ev aileme ve özel konuklarıma tahsis edilmiş durumda. Burası sana yasak. İçkini bitir, çek arabanı.»

Ratazzi kıpırdamadı. Yüzünde de en ufak bir gülümseme yoktu.

— «Konuşmamız gerekiyor,» dedi.

— «Pazartesi büromda konuşuruz.»

Ö Ğ R E T M E N

— «Gözden geçirmen gereken bir takım hesaplar var.»

Salvatore'nin sabrı yavaş yavaş tükeniyordu. Ratazzi de bunun farkındaydı. Bardağını yanındaki masaya koydu, ama yerinden kalkmadı.

— «Şu hesapları bir gözden geçersen, nasıl olur, Al?»

— «Pazartesi büromda görüşürüz. Pazar günlerini ailemle geçiririm. Onların dışında kimseyle görüşmem. Anlaşıldı mı sersem herif? Haydi, toparlan, çek arabanı!»

Ratazzi nihayet ayağa kalktı, mum gibi duran ceketini düzeltti ve gülümsedi:

— «Baş üstüne, patron,» dedi alaylı alaylı. Kapıya gelince döndü omuzunun üstünden, aynı yerde oturan Salvatore'ye baktı.

— «Bana bak Al. Cumartesileri bur'da boy gösteren şu özel konuğun kim? Öğretmeni kastediyorum.»

Salvatore kalktı, ağır ağır kapıya doğru adım attı ve kapıyı açık tutarak bekledi. Cevap vermeğe lüzum görmemişti. Bakışlarıyla her şeyi anlatıyordu. Ratazzi durumu anlamıştı.

— «Pazartesiye görüşürüz,» diye mırıldanarak odadan çıktı.

Albert Salvatore, şöminenin yanındaki küçük bara yöneldi, içki bardağını doldurarak sinirlerini yatıştırmaya çalıştı.

10

HAFTALAR, HADİSESİZ BİRBİRİNİ kovaladı. Joe Pastore, Mafia dosyasını faal ve iyi düzenlenmiş dimağının bir rafına kaldırmıştı. Üniversite-deki dersler normal seyrini takip ediyordu. Yalnız öğrencilerden bazıları, Profesörün eskisinden biraz daha ciddi olduğunu ve eski canlılığını yitirmiş olduğunu sezmişlerdi. Bunu, Barrows'un Psikoloji Bölümünün başına getirilmesi yüzünden onun duyduğu hayal kırıklığına veriyorlardı. Fakülte öğretim üyeleri de Pastore'nin sık sık öfkelenmesini ve üniversite kantinindeki dedikodu seanslarına katılmamasını aynı şekilde yorumluyorlardı. Pastore de, kendindeki değişikliğin farkındaydı ve böyle yorumlanmasına sesini çıkarmıyordu. Yalnız Barrows'un bundan ötürü duyduğu memnu-

niyeti düşündükçe çileden çıkıyordu. Okulda kimsenin, Pastore'nin özel derslerinden haberi yoktu.

Profesör, Anna'ya, Salvatore'lerin yılbaşı partisinden henüz bahsetmemeye karar vermişti. Şu anda önemli değildi o mesele. Daveti kabul etmenin söz konusu olmadığını bildiği halde, biraz oyalanmak, hayal kurmak bu fikri kafasından çıkarıp atmadan, üzerinde biraz işlemek istiyordu. Önünde, nasıl olsa daha birkaç hafta vardı. Noel yaklaştıkça, Anna'ya söylememek için yeni bir mazeret bulmuştu. Bayram havasını bozmak, keyfini kaçırmak istemiyordu.

Dr. Ed Carlton birkaç kere onu aramış ve müşterilerinin, çocuklarındaki gelişmelerden çok memnun olduklarını belirtmişti. Pastore'ye malî bakımdan nasıl bir anlaşmaya vardığını sorduğunda, o da kumarhanelerden yüzde beş, genel evlerden de hissesine yüzde on düştüğünü söylemiş, Carlton'u bol bol güldürmüştü.

Rahip Monzati de sık sık uğruyor, sohbet etmek, Pastore'nin günahlarını çıkartmak, ya da tartışmalara girişmek için daima elinin altında bulunuyordu. Öğle tatillerinde üniversite çevresindeki bir Yahudinin mezezi dükkânında buluşuyorlardı. Monzati, dükkân sahibi Klein'a hayır dua ediyor, salamlı sandviçlerini göklerle çıkarıyor, Klein da ona «Haham» diye hitap ediyordu. Monzati, Anna'ya da büyük bir destektir. Kadıncağzın garip ilişkilerine de kendini alıştırılmaya başlamıştı.

Bu Noel'in de diğer Noel'lerden bir farkı yokmuş gibiydi Pastore'ler için. Anna nefis bir hindi pişirmiş ve onu özene bezene donatmıştı. Noel gecesini, mum ışığında ailece kutlamışlar, Nancy, armağanlarını bir bir açtıkça çığlıkları atmaktan kendini alamamıştı. Anna,

Ö Ğ R E T M E N

kocasının en sevdiği giysilerinden biri olan o sade kırmızı kadife elbisesiyle her zamankinden daha alımlıydı. Ama işte, Noel şenlikleri de sona ermişti. Pastore, artık Salvatore'lerin yılbaşı partisini Anna ile tartışmaktan kaçınamayacağını biliyordu.

Nancy Pastore, ayağında yeni beyaz pantolonu, üstünde bol bir siyah süeter, New Rochelle'deki evin oturma odasında, sesi ayyuka çıkan stereo pikabın önünde her tarafını kıvıra kıvıra dans ediyordu. Pastore onu seyrettikçe, kızı sanki, partönersiz olarak, kendi kendine cinsel ilişkide bulunuyormuş hissine kapılıyordu. Yüzünde, hiçbir şey anlamadığını belirten bir gülümseme odasında, sesi ayyuka çıkan stereo pikabın önünde müziği, akşam karanlığında odanın içini dolduruyordu. Pastore odanın en uzak köşesindeki bir masanın başında, önündeki sınav kâğıtlarını düzeltmeye çalışıyordu. Gürültü patırdı, ilgisini başka tarafa çekecek şeyler olsa bile, çoğu zamanını ailesiyle birlikte geçirmeye karar vermiş, akşamları inzivaya çekilip odasına kapanmaktan vazgeçmişti. Bu fikri Nancy ortaya atmış, o da kabul etmişti.

Müzik insanı sağır ediyor, Nancy sallanıyor, kıvrılıyor, dalgalanıyordu. 'Yüzündeki ifade, yatay bir pozisyona daha uygun düşer', diye düşündü Pastore. Arada bir kalemını elinden bırakıyor ve işine devam etmeden önce kızını seyre dalıyordu. Anna kahve hazırlamıştı. Kocasını, geceyi orada, yanlarında geçirdiği için çok memnundu. Kahveyi getirip masanın üzerine bırakırken, Pastore başını kaldırıp ona baktı.

— «Şu Allahın belâsı şeyi biraz kısmaya imkân yok mu?» Anna gülümsedi. Profesör, harıl harıl danse-

Ö Ğ R E T M E N

den kızından yana bakarak hafifçe kaşlarını çattı. Sonra sesini yükseltti: «Şunun sesini kısamaz mısın?»

Nancy, kalçalarını oynatmaya devam etti. «Kırsam, ritmi alamam,» dedi.

Pastore, daha fazla ısrarın faydasız olacağını anlamıştı, işine döndü. Kafası havanda dövülüyordu sanki. Anna ise yanbaşında durmuş, gülümseyerek kendisine bakıyordu. Profesör, daha bir beş on dakika kadar o işkenceye tahammüle karar verdi. Sonra bu durumu fırsat bilecek ve oturma odasını tımarhaneye çeviren gürültü içersinde çalışamayacağını belirterek, yukarıya, kendi barınağına çekilecekti. Bu durumda, her ikisi de ona hak vermek zorunda kalacaklardı.

Anna eğilerek Pastore'nin kulağına bağırdı: «Yılbaşı gecesi davetliyiz.»

Müziğin canhıraş gürültüsüne rağmen Pastore duymuştu. Ama, birkaç dakika daha vakit kazanmak için, tekrar etmesini istedi. «Ne dedin?»

— «Yılbaşı gecesi için davet edildik.» Anna birkaç dakika bekledi, kocasının bir tepki göstermediğini görünce: «Gitmek ister misin?» diye sordu.

Profesör, bu sefer kesinlikle duymuştu. «Bilmem,» diye mırıldandı. Ama sözlerinin, müziğin sağır edici ezgileri arasında kaybolacağını biliyordu. Böylelikle, nasıl bir tavır takınması gerektiğini kestirmek için biraz daha zaman kazanmıştı.

Anna: «Ne dediğini işitmiyorum,» diye bağırdı.

Profesör sandalyesinde doğruldu, bu defa buyurucu bir ses tonuyla bağırdı: «Şu Allahın belâsı gürültüyü kes!»

Nancy, garip bir kalça kıvrma hareketinin orta-

sında birden durdu, kolları havada, babasına bir göz attı, sonra pikaba doğru giderek sesini kısıtı, suratını asıp dansa devam etti. Pastore bir an olup bitenleri seyretti, sonra karısına döndü. Artık çıkar yol yoktu. Cevap vermek zorundaydı. Önündeki kâğıtlarla meşgulmüş gibi görünerek:

— «Kimin partisi?» diye sordu.

Anna omuzuna doğru eğildi. «Jean Barrows çağırıldı. Harold'un karısı. Yeni Fakülte Başkanımız.»

Pastore hiç konuşmadan bir an düşündü, sonra ona döndü:

— «Sen partilerden nefret ederdin. Özellikle yılbaşı partilerinden,» dedi.

Anna: «Zaten geleceğimizi söylemedim ki,» dedi.

Artık baklayı ağzından çıkarmanın zamanı gelmişti. Uzun uzadıya düşünmüştü; Salvatore'nin davetini Anna'ya açıklamak için bundan uygun fırsat olamazdı.

— «Bu yıl bir yere çıkmak ister misin? Bir toplantıya katılmak, biraz eğlenmek ister misin?»

Anna, Pastore'ye baktı. Kocasının yüzündeki ifade ve ses tonu onu biraz şaşırtmıştı:

— «Bilmem.» Biraz durdu, sonra, «Belki de iyi olur,» dedi.

Pastore, müziği bastırmaya çalışarak, yumuşak bir sesle: «Bence de iyi olur,» dedi. Sonra aynı yumuşak sesle kızına döndü, pikabı kapatmasını söyledi. «Cani-kom, annenle biraz konuşmak istiyorum,» dedi.

Nancy, tiksintiyle baş sallayarak pikabı durdurdu, odayı terketti. Profesör masasından kalktı, bir sigara yaktı ve kitaplığın yanında duran sevgili koltuğuna doğru yürüdü.

Doğal bir ses tonuyla: «Bir yere daha davetliyiz,» dedi.

Anna kocasına baktı, bekledi, divana doğru seyirtti, sonra onun karşısına geçip oturdu.

— «Salvatore, bizi arkadaşının evindeki partiye davet etti. Bir gala gecesine.» Sakin bir patlama bekliyordu. Ama Anna'dan ses çıkmadı. Kocasından gözlerini ayırmamıştı. Bakışlarıyla herşeyi anlatıyordu.

— «Basit bir yılbaşı davetini problem haline getirme. Bizi çağıran kişi cellât değil. Öğrencilerimden birinin babası.»

Anna: «Ve biz de gidiyoruz,» dedi sükûnetle. Sözleri bir bildiri niteliği taşıyordu.

Pastore:

— «Sana soruyorum,» dedi.

— «Gerçekten soruyor musun, Joe?»

Pastore, «Şimdi bir sürü açıklamada bulunmak gerekecek,» diye düşündü. Mahkeme huzuruna çıkıp, gangster şefleriyle birlikte geçirilecek bir yılbaşı gecesini için en aşağı onbeş yirmi mazeret sıralamak lâzımdı. Gitmek istiyordu işte, Allah kahretsin! Ondan gerisi de kendisine vız gelirdi.

— «Bu çocukları iyice anlayabilmem için anaları babalarını daha yakından tanımam gerekiyor. Hepsi de or'da olacaklar,» dedi. Bu sözlerinde samimi olduğuna, iki yüzlülük etmediğine kendini de inandırmak istiyordu.

Anna: «Gangsterlerle, cânilerle bir arada,» dedi.

Diñvada herkesten çok, Anna'nın kendisini anlamasını istiyordu. Kisisel, duygusal nedenler ileri sürmesine ne lüzum vardı? 'Bu kadın benim karım, benim

en yakınım', diye düşünüyordu. 'Kafamdan geçenleri, içimde olup bitenleri, içgüdüleriyle sezmesi, duygularıyla algılaması gerekir', diye aklından geçiriyordu. Birbirine bu kadar yakın iki insan arasında böyle doğal bir bağ kurulması şarttı. Ama yine de, bazı açıklamalarda bulunması gerekiyordu, elinden geldiği kadar anlatmaya çalıştı.

Kişisel problemleri çözümlemenin mesleği açısından kendi için ne kadar ilgi çekici olduğunu, bunun şimdiye kadar karşılaştığı en tahrik edici ortam olduğunu yenibaştan izah etti.

— «Mafia liderlerinin çocukları. Amerika'daki cinayet örgütünün liderlerinin çocukları. Bunların problemleri çok özel bir nitelik taşıyor.»

Anna'ya, babalarının oğullarına karşı besledikleri fanatik sevgiden söz açtı, çocuklarını kirli işlerden uzak tutmak, onlara toplumda iyi bir yer hazırlamak hususunda gösterdikleri titizliği hatırlattı.

Anna, dinliyor, yüz ifadesi hiç değişmiyordu.

— «Fulgoni'nin oğlu avukat olmak istiyor. Ceza avukatı. Belki de babasının islediği suçlara karşı çıkan, Mafia'yı mahkûm eden bir savcı olup çıkacak günün birinde. Salvatore'nin oğluna gelince, sahte bir kabadayılık kisvesi altında aşırı bir hassasiyet gizli, seziyorum. O cevheri ortaya çıkartıp onu topluma yararlı bir kişi haline getirebileceğimden eminim. Onu üniversiteye sokmak, ıslâh etmek istiyorum.»

Profesör içini döküyor, duygularını açıklıyor, mantık yürütüyordu; ama bütün bunların altında yatan başka bir şey daha olduğunu bir türlü itiraf etmek istemiyordu. Tehlikelerle, hattâ ölüm tehlikesiyle bile

her an karşılaşabileceği kokuşmuş bir dünyada, soylu bir amaçla, serbestçe dolaşmanın kendine verdiği sonsuz heyecanı açıklayamadı nedense. Ne zaman eline bir gazete, bir dergi, ya da bir kitap alıp, cinayetler, yeraltı dünyasında sürüp giden olaylar hakkında bir şey okusa, o gizli heyecanı duyuyordu. Bu dünyanın içyüzünü biliyor, elebaşlarını tanıyordu. Ama, kendi tecrit edilmişti, bütün bu kötülüklerden uzaktı. İşte bunu bilmek, kendisine garip bir heyecan veriyordu. Vaktiyle Johnson Bulvarındaki çete mensupları da kendisine böyle saygı beslerlerdi. Pastore'nin kimseden korkusu yoktu. Mahallenin diğer çocukları ya kaçar, ya gizlenirler, ya da rüşvet vermek suretiyle onların elinden kurtulurlardı. Ama Joe Pastore'yi kimse iteleyip kakalayamazdı.

Pastore kalktı, köşedeki bara giderek, düşüncelerini içkiyle boğmaya karar verdi. Mutadından çok daha fazla doldurduğu viski bardağından bir yudum aldı:

— «Ben öğretmenim,» dedi. «Psikoloji öğretmeni-yim. Derslerimde etkili olabilmem için, çocukların geçmişlerini, aile çevrelerini, analarını, babalarını, Mafia'nın faaliyetlerini kastetmiyorum, sadece, onunla ilgili insanları mutlaka tanımam gerek. Onlar da insan, Anna. Albert Salvatore de nihayet bir insan. İyi veya kötü. Oğluna yardım edebilmem için, onun hakkında daha fazla bilgi edinmem gerek.» Divana doğru yürüdü, oturup sesini alçalttı; «Bu işin tehlikelerini biliyorum. Dünkü çocuk değilim. Başımı belâya sokmadan nereye kadar gidebileceğimi ve nerede durmam gerektiğini biliyorum.» Sözlerine ara verdi. «Bana güvenmelisin, Anna.»

Ö Ğ R E T M E N

Profesör demecini bitirmişti. Ama alkışlayan olmadı. Anna Pastore sessiz sedasız oturmuş, kocasına bakıyordu.

— «Allah kahretsin, birşey söylese, canım!».

Anna sükûnetle, «Ne söyleyebilirim, Joe?» dedi. «Söyleyecek birşey bırakmadın ki!»

Profesör, nabızlarının şiddetle çarptığını hissetti, biraz yatışmasını bekledikten sonra, «Bana söyleyeceğin hiçbir şey yok mu?» dedi. «Ben içimi tamamen boşaltıyorum, sen bana söyleyecek hiçbir şey bulamıyorsun, demek?»

Şu anda tartışmanın tehlikeli olacağını biliyordu, Anna. Ses çıkartmamak hepsinden iyiydi. Yanlış bir söz, kocasını çileden çıkarabilirdi. Bu yüzden, sadece gülümsemek, onaylamak ve söylediklerini kabul etmekle yetinmesi gerekiyordu. Ama bu sefer dayanamadı, kuralı bozdu.

— «Korkuyorum,» dedi yavaşça.

— «Korkuyor musun? Neden korkuyorsun? Kafama kurşun mu sıkacaklar? Polisler gangsterlerle ilişki kurduğum için beni yakalayıp kodese mi tıkacaklar? Yoksa, Jonas Whitmore beni o saygıdeğer okulundan mı kovacak? Hangisinden korkuyorsun?»

— «Atacağın bu yeni adımdan korkuyorum,» dedi. «Mafia ile toplumsal bir ilişki kurmak beni korkutuyor.»

Pastore içkisinden bir yudum aldı, başını salladı. «Toplumsal ilişki kurmak da ne demekmiş?» Anna başını çevirdi. Normal şartlar altında, Pastore, karısının ellerindeki titremeyi farkedirdi ama bu sefer gözünden kaçtı.

Ö Ğ R E T M E N

— «Partiye Mafia üyeleri de gelecek, tabii. Ama ben Mafia üyesi değilim, Anna. Ben sadece, çocuklardan ikisinin öğretmeni olarak katılıyorum bu toplantıya. Onlarla bir ilişkim yok ki benim.»

Anna dikilmek için bütün gücünü topladı: «Onlarla ilişki kurdun bile, Joe.»

— «Onların çevirdiği işlerle hiçbir ilgim yok. O zaten imkânsız. Bana güvenip bilgi vermezler. Hem de hiçbir zaman.»

Anna, bir adım atmıştı. Bütün cesaretini toplayıp bir adım daha atmaya karar verdi: «Belki kulağına bir şey gelir. Yahut biri sana bir açıklamada bulunabilir. O zaman da başın belâya girer.»

Kocasının ani tepkisi, kadıncağızı şaşırttı. Pastore koltuğunda geriye yaslanmış, gürültülü bir kahkaha attı. İçki başına vurmuş olacak, diye düşündü Anna. Pastore biraz sonra kendine hâkim olarak güvenle Anna'ya doğru eğildi. «Anna, bir türlü anlayamıyorsun. Benim durumum özel bir durum. Onlardan apayrı. Onların deyimiyle, ben muafım. Beni bu işlere karıştırmıyorlar. Tıpkı kendi çocuklarını karıştırmadıkları gibi.»

Anna kocasının içkinin etkisi altında kaldığı kanısına vardı. Bu onun âdetiydi. Hiçbir şeyi içinde tutmazdı. Karakteri icabı, hiçbir zaman köşeye çekilip arpacı kumrusu gibi düşünmezdi. Birden patlar, içindekileri açığa vururdu. Anna, aslında öyle olmasını tercih ediyordu. Ama yine de kocasının bu davranışı onu üzüyordu. Bu konudaki hislerini belirtmekten kendini alamadı: «Bu insanlar hakkındaki konuşma tarzını beğenmiyorum,» dedi.

Pastore anlatmaktan yorgun düşmüştü. İçkiilerin de

kendisini sersemlettiğini hissediyordu. Artık bu konuşmaya bir son verme zamanı gelmişti. Usulcacık: «Beni anlamıyorsun, Anna,» dedi. Birden karısının ellerindeki titremenin farkına vardı, gözlerinin içine baktı. Fazla konuştuğunu, fazla ileri gittiğini anladı ve pişman oldu. Onu kollarının arasına almak, pişman olduğunu söylemek ve karısını rahatlatmak ihtiyacını duydu... Ama, koltuğunun arkasına yaslanıp sessiz sedasız içkisini yudumlamakla yetindi.

Nancy mutfak tarafındaki kapıdan içeri girdi, anesiyle babasına bir göz attı, sonra orasının bir morgtan farksız olduğunu mırıldandıktan sonra pikap çalmak için izin istedi. Pastore başıyla onayladı. Oturma odasındaki bu hava, Nancy için yeni bir şey değildi. Başka başka zamanlarda da, böyle sahnelere tanık olmuştu. Bu yüzden, düşünceli davranarak, bir slow seçti, pikabın sesini alçalttı. Sonra yine dansetmeye koyuldu. Aynı şehvetli hareketleri, daha ağır bir tempoyla yapıyordu. Babası içkisini yudumluyor ve tavanı seyrediyordu. Annesi ise, sinirli sinirli alyansıyla oynuyordu. Onları böyle görmek her zaman Nancy'nin içini burkardı. Havayı değiştirmek için bir gayret sarfetti. Tahrik edici hareketlerle müziğin temposuna ayak uyduarak:

— «O şirin Salvatore hergelesi ne âlemde, Babacığım?» dedi.

Pastore gözlerini tavandan ayırmadan cevap verdi: «O şirin Salvatore hergelesi gayet iyi.»

Nancy:

— «Niye burada ders yapmıyorsunuz?» diye sordu.

Ö Ğ R E T M E N

Pastore, gözlerini tavandan ayırarak gülümsedi nihayet. «Burası tehlikeli. Sana güvenim yok.»

Nancy: «Niye onu bir gün yemeğe çağırılmıyorsun? Çağırmanı bekliyor,» dedi.

Bu arada müziğe ayak uydurmuş, dansa devam ediyordu.

Kızının sözleri Pastore'yi allak bullak etti. Yüzündeki gülümseme silinmişti. «Ne demek istiyorsun? Ner'den biliyorsun çağrılmak istediğini?»

— «Kendi bana söyledi de ondan.»

Pastore bardağını yanıbaşındaki sehpanın üzerine koydu. Nancy'nin hareketlerini, daha bir süre, ipnotize olmuş gibi seyre devam etti, sonra karısına bir göz attı. Anna yüzüğünü incelemek ve derin derin içini çekmekle meşgüldü.

— «Ne zaman söyledi?»

— «Bugün,» dedi Nancy dansederek. «Her gün okuldan sonra beni arıyor. Çok şirin oğlan.»

Joe Pastore, karısıyla gözgöze geldiğinde onun bakışlarında endişeden başka birşey daha gördü. Panik derecesine varan bir korku okunuyordu Anna'nın gözlerinde. Sinirli sinirli yüzüğüyle oynayan parmaklarına baktıkça, Nancy'nin sözleri Pastore'ye büsbütün batmaya başladı.

— «Pikabın sesini yükseltebilir miyim?»

Diyan kızının sesini hayal meyal duydu. Ne cevap verebiliyor, ne de bakabiliyordu. Gözlerini o titreyen parmaklardan bir türlü ayıramıyordu. Sonra birden, kulakları sağır eden müziğin sesini duydu, yavaş yavaş dönerek kızına baktı. Göğüslerinin hoplayışını, kalçala-

Ö Ğ R E T M E N

rının oynayışını seyretti. Nancy'nin gözleri kapalı, dudakları aralıktı.

Pastore, gözlerini kıstı, dudağını ısırarak başını çevirdi.

JOE BELLİNİ'NİN EVİ

Scarsdale'de, Salvatore'nin malikânesinden üç kilometre uzakta bir yerdeydi. Genel görünüşü, Mafia liderinin ikametgâhından daha gösterişsiz olmakla birlikte, yine de muhteşem bir yapıtı. Burası da kolonyal mimari tarzındaydı. Müştemilât daha azdı. Kuğular olmadığı gibi, korusu da Salvatore'ninkinden, biraz daha ufaktı. Ama Mafia'nın üçüncü adamının da lüks ve ihtişam içinde yaşadığını her haliyle belli ediyordu.

Soğuk bir yılbaşı gecesi idi. Bellini'nin sarayını kuşatan geniş arazi karlara gömülmüş, havuzların hepsi buz tutmuştu, ama aydınlık ve mehtaplı bir geceydi... Her taraf ışıklandırılmış, bahçe kapıları zarif sokak fe-

nerleriyle donatılmıştı. Malikânenin giriş kapısına çıkan yol boyuna yerleştirilmiş renkli ışıklar göz kamaştırıyordu. Evin kendi, barış ilânının arifesinde donatılan Pentagon gibi ışıltı ışıltıydı. Gürültüden geçiliyordu.

Birbiri ardından evin önüne gelip duran arabalardan insanlar boşalıyor, hepsi birbirlerine el sallıyorlar, gülüşüyorlar, selâmlaşıyorlar ve hemen partinin havasına giriyorlardı. Yalnız şoförler sessizdi. İçerden müzik duyuluyordu. Büyük bir dans orkestrasının ezgileri kapıdaki gürültülerle kaynaşıyordu. Pırlantalar, kürk-ler, lavanta kokuları, traş losyonu kokuları birbirleriyle sarmaş dolaştı. Boyalı, süslü insanlar yılın en gürültülü, en göze çarpıcı gecesini kutlamaya hazırlanıyorlardı. Yeraltı dünyasının seçkin tipleri, yüksek sosyetesini bir araya gelmişti.

Joe ve Anna Pastore, Bellini'nin evine yaklaşırken çevrelerinde olup bitenleri izliyorlardı. New Rochelle'den buraya gelmek hayli yavaş ve zor olmuştu. Bedeli hemen hemen ödenmiş iki yıllık Plymouth arabalarının, buzlu yollarda patinaj yapmaması için azamî dikkat göstermişlerdi. Arabanın radyatörü bozuktur. Anti-freeze tertibatı da yol boyunca sık sık ârızalanmıştı. Bahçe kapısından geçerlerken, Anna taksitleri tamamen ödenmiş astragan kürkünün yakasını kaldırdı, sinirli parmaklarıyla, siyah dantelden kokteyl elbisesine zarif bir katkıda bulunmasını temenni ettiği inci kolyesini elledi. Mizanplisini, New Rochelle'in tanınmış kadın berberi Antoine yapmıştı. Pabuçları yeniydi. Gece çantasını ise, üç yıl önce, evlenme yıldönümlerinde kocası armağan etmişti. Beşinci caddeden pahalı bir mağazadan alınmış bir çantaydı. Profesöre gelince, gayet

sade giyinmişti; üzerinde, resmî törenlerde fakülteye giderken giydiği lâcivert kostüm vardı. Yalnız üzerindeki pardesüsü yepyenyidi. Ama böyle bir pardesüye de zaten ihtiyacı vardı.

Anna kocasına bakıp, kaşlarını kaldırdı, gülümse-di. O da karısını baştan aşağı süzdükten sonra gülüşü-ne mukabele etti.

— «Bu gecenin en güzel kadını sen olacaksın,» dedi.

Anna güldü. Söylemek istediği pek çok şey vardı, ama susmaya karar vermişti. Geceyi bozmak istemiyor, sadece Joe'nun mümkün olduğu kadar eğlenmesini arzuluyordu.

Bahçeyi dolanarak evin önüne kadar geldiler, arabayı kapının önünde durdurdular. Livreli bir uşak kendilerini karşıladı. Uşak arabayı şöyle bir süzdükten sonra, arabanın kapısını açtı, büyük bir nezaketle, 'İyi akşamlar', dedi, sonra orada bekleyen adamlardan birine, arabayı park etmesi için işaret verdi. Joe ve Anna Pastore, Bellini malikânesinin merdivenlerini tırmanırken, arabaları parketmekle görevli adam da Plymouth'a binerek kapının önünden uzaklaştı, arkada bekleyen fiyakalı siyah bir arabaya yol verdi.

Kristal bir avizenin aydınlattığı fuaye yeni gelenlerle dolup taşıyor, her yanda büyük canlılık ve hareket göze çarpıyordu. Konuklardan bazıları, grup halinde, ayakta şampanyalarını yudumluyor, birbirlerine seslenerek selâmlaşıyor, birbirlerinin sırtlarına vuruyor, el sıkışıyorlardı. Ortada neşeli bir teklifsizlik havası esiyordu ama herşey kontrol altında, ölçülüydü. Parti yeni başlamıştı. Pastore, karısıyla içeri girerken kendi kendine, bu toplantının insana rahatlıkla, devletin ileri

gelenleri için veriler. bir kabul merasimi, ya da zengin iş adamlarının bir toplantısı hissini verdiğini düşündü. Sonra davetin gerçekten böyle bir nitelik taşıdığını düşünerek gülümsedi. Pastore'ler, kapıya yakın bir köşede duruyorlardı. Yanlarına gelen bir uşak onlara şampanya ikram etti. İkisi de kendilerini tedirgin ve rahatsız hissediyorlardı. Yine de, çevrelerindeki insanları seyrediyor, söylenenlere kulak kabartıyor ve bu yeni tecrübeden yararlanmaya çalışıyorlardı. Anna bile, bunun, uzun zaman unutamıyacağı bir olay olduğu kanısına varmıştı. Bir süre sonra çevrelerindeki insanlar arasında birçok tanınmış gazeteciler ve dedikodu yazarları bulunduğunu farkettiler. Hepsi de bakımlı ve sık giyinmişti. Yanlarında anneleri, karıları ve sevgilileri vardı. Aralarında, rövülerde oynayan gösterişli kızlar da göze çarpıyordu. Hepsi süslenmiş püslenmiş, takmış takıştırmışlardı. Mafia elebaşısının özel konuğu olmak, onlar için büyük şerefti. Yılın en önemli davetiydi bu. Bellini'nin davetli listesinin, Salvatore'nin resmî damgasını taşıdığı herkesçe biliniyordu.

Pastore arada bir karısına bakıyordu. Kulaklarına gelen dedikoduları, boş lâfları dinledikçe, karı-koca bakışıp gülüşüyorlardı. Vito, Florida'dan yeni dönmüştü. Maria'nın bebeği olmuştu. Sal'in de bütün güzelliği üstündeydi, bu akşam. Nick'le Jan yeni bir ev almışlardı. Bu, tam bir sohbet toplantısıydı. Kimse işten söz etmiyor, herkes birbirinin yeni yılını kutluyor, şampanya su gibi akıyordu. Çeşitli yüzler ve tipler arasında Pastore'nin en çok dikkatini çekenler, fuayenin stratejik noktalarına dikilmiş, uzun boylu, geniş omuzlu, kollarını önlerinde kavuşturmuş, yanlarında kadın bulunmayan

bir takım adamlardı. O adamlar herkesi dikiz ediyor, hiçbir şeyi gözden kaçırmıyorlardı. Ama yine de göze batmıyorlar, kimse onlara aldırış etmiyordu. Konuklar yavaş yavaş salona doğru akın etmeye başladılar.

Profesör adının söylendiğini işitti. Arkasına dönüp baktığında Albert Salvatore'nin kalabalığı yarararak ilerlediğini ve yolunun üzerindeki adamlarını teker teker süzdüğünü farketti. Seyircilerinin gözünde bir kahraman olduğu belliydi. Konukların hepsinin yüzü gülüyor, önlerinden geçerken elini sıkmak için birbirleriyle âdeta yarış ediyorlardı. Salvatore, Pastore'ye el salladı:

— «Professore!»

Salvatore resmî giyinmişti. Profesörü yine her zamanki gibi coşkunklukla karşıladı, onun elini, iki eli arasına alıp sıktı; Öğretmenin gelişiyle, gerçekten şeref duyduğunu belirtti.

«Geldiğinize çok iyi ettiniz,» dedi. Sonra dönüp Anna'ya baktı. Takdim edilmeyi bekliyordu. «Karım, Anna,» dedi Pastore. «Bay Albert Salvatore.»

Mafia lideri, en sevimli, en sıcakkanlı haliyle el uzattı. Anna'nın hayalinde canlandırdığı ve korktuğu an gelmişti. Ama Salvatore'nin elini sıkarken, bir yandan da kocasının tarifinin ne kadar yerinde olduğunu düşünmekten kendini alamadı. Karşısındaki adam, kelimenin tam anlamıyla, bir centilmen, son derece sıcakkanlı ve sevimli bir insandı. Aksini düşünmek çok zordu.

Salvatore:

— «Tanıştığımıza çok memnun oldum,» dedi. Anna elinden geldiği kadar nezaketle: «Ben de tanıştığımıza memnun oldum,» dedi.

Ö Ğ R E T M E N

Salvatore ikisini de kolundan tutarak, muhteşem yemek odasına doğru sürükledi:

— «Buyrun, içeri girelim,» dedi. «Sizi bir sürü kimseyle tanıştırmak istiyorum.»

Müziğin ve kalabalığın gürültüsünün geldiği tarafa doğru giderlerken, herkese gülümsüyor, başlarıyla selâm veriyordu. Kapıdan geçtikten sonra üç basamak indiler, muhteşem bir salona girdiler. Etrafta büyük bir şenlik havası vardı. Muazzam salonun sırf bu özel parti için hazırlandığı belliydi. Konukların hepsi de zarif şekilde düzenlenmiş masalarda oturuyorlardı.

Salvatore her masanın önünde duruyor ve Salvatore'leri tanıştırıyor, her seferinde de gururla: «Size Pastore ile eşi Anna'yı takdim ederim,» diyordu.

Erkekler ayağa kalkıyor, kadınlar da saygıyla, karı-kocayı selâmlıyorlardı. Hepsi cicili bicili elbiselerini giymiş, parti yüzlerini takınmışlardı. Aralarında kalın enseli, ayı gibileri olduğu kadar, sıska, atmaca suratlı olanları da vardı. Kimi kabarık göğüslü, sert adaleli, kimisi sıska ve çirkin, kimi de güzel ve zarifti. Luca adında birinin yanağında derin bir yara izi vardı. Durmadan gülümsüyor, tipik bir İtalyan olduğunu her haliyle belli ediyordu. Kadınlar ya hanım hanımcık, ya da fahişe surathıydı. Ama hepsinde ortak bir şey vardı; insan bu ortak özelliğin mevcudiyetini iç güdüsüyle seziyor, insanların bakışlarından okuyabiliyordu. Bu özellik odanın havasına bile sinmisti. Belki de Pastore'ye öyle geliyordu. Bu insanların, Mafia'nın krema tabakasını, kalburüstü kişilerini teşkil ettiğinden emindi.

Orkestra muazzam bir orkestraydı ve gürültülü parçalar çalıyordu. Ortada dansedenler vardı. Özel su-

Ö Ğ R E T M E N

rette hazırlanan barın önü şimdiden insanla dolup taşıyordu. Salon parlak renkli kurdelelerle, balonlarla donatılmıştı. Kotyonlar, şapkalar, gürültülü oyuncaklar, herşey düşünülmüş, özel olarak hazırlanmıştı. Hiçbir şey eksik değildi. Dörtbaşı mamur bir eğlenceydi bu. Herkes partinin havasına ayak uydurmuş, gitgide neşeleniyordu.

Salvatore, Pastore'leri, bir numaralı masaya götürdü. Masanın üzerinde rezervasyon kartı yoktu. Gerekli de değildi zaten. Burası, ev sahibiyle Mafia liderine ve en seçkin davetlilere tahsis edilmişti. Masa göze çarpacak şekilde salonun ortasındaki dans pistinin hemen yanına yerleştirilmişti. Salvatore yaklaşırken erkekler ayağa kalktılar. Beriki, aşırı bir jestle ilân etti:

— «Sizlere, New York Üniversitesi profesörlerinden Joseph Pastore ile güzel eşi Anna'yı takdim etmekle şeref duyarım.»

Fulgoni de o masadaydı. Sırasıyla Fulgoni'nin karısıyla, ev sahibi Joe Bellini ve karısıyla, Paterno'lar ve Giardanos'larla tanıştırıldılar; sonra yerlerine oturdular. Herkes gülüyor, çene çalıyor, şampanvalar ve nefis şaraplar içiliyordu. Pastore masadakileri dikkatle inceliyor, Mafia liderinin, oğlunun vaptığı aşama hakkındaki övgülerini yarım yamalak dinliyordu.

Salvatore:

— «Bu adam daha ileri giderse, bizim oğlan o kadar akıllanacak ki, yakında babasının ne mal olduğunu anlayacak.» diye şaka etti.

Masadakiler zoraki gülmeye çalıştılar.

Joe Bellini kadınlar arasındaki başarısıyla meş-

hurdu. Ve şöhretine uygun bir yapısı vardı. Uzun boy-
lu, esmer ve yakışıklı bir erkekti; iyi giyinmişti. Üste-
lik, rahat, zarif tavırları ve gangsterlere yakışan heye-
can verici bir havası vardı. Nezaket ve zarafetle kadın-
ları tavlamayı bilen bir erkek olduğu her halinden bel-
liydi.

Bellini:

— «Profesör, bu gece yeterince alkışlandı, Al,» de-
di ve kadehini kaldırdı. «Ben Profesörün hanımının
şerefine içiyorum. Evimize şeref verdiler.»

Kadehler havaya kalktı, herkes «Bravo! Bravo,»
diye mırıldanarak Anna'nın şerefine içti.

Profesör gülümseyerek karısının elini sıktı. Anna,
teşekkür anlamında başını salladı ve rahatlamaya, ken-
disini müziğin havasına, dansedenlerin hareketlerine,
neşeli kahkahalara, patlayan balonlara ve etrafındaki
gevezeliklere kaptırmaya çalıştı. Kocasını şarabını yu-
dumluyor ve çevresini saran tipleri incelemeye devam
ediyordu.

Joe Bellini, hem bir numaralı masadaki konukla-
rıyla ilgileniyor, hem de başka masalarda oturan dost-
larına göz kırpmıyor, el sallıyordu. Kadınların çoğu ilgi-
sini çekmeye ve kendilerini ona satmaya çalışıyorlar-
dı. Hele kocaman gümüş küpeler takmış olan gösteriş-
li bir sarışın, Mafia'nın bu sıkı adamından bir türlü
gözlerini ayıramıyordu. Bellini, arada bir, kadına göz
atıyor, göz kırpmıyor, sarışının karşısında oturan şiş-
man partöneri ise viskisini çekerek durumu anlama-
mazlıktan geliyordu. Bellini'nin karısı, esmer ve faz-
la gösterişli bir Lâtin dilberiydi. Genç kadın olup bi-

tenleri farkettti, eğilerek, kocasının kulağına bir şeyler fısıldadı. Bellini kahkahadan kırıldı.

Bayan Salvatore, ufak tefek, elli yaşlarında kadar, tatlı dilli bir kadındı. Anna'ya, Nancy hakkında sorular sormakla meşguldü. Profesörün karısı da, gerekli bilgiyi veriyor, umulmadık bir rahatlıkla durumu idare ediyordu. Pastore, kabak kafalı, kolalı yakasının üzerine oturtulmuş, kalın ensesi pancar gibi bir adama dikkatle baktı. Mafia'nın fedailerinden olan Paterno, buydu demek? Kabadayı, vurucu, kırıcı Paterno. Bu et kafalı adam, Mafia'nın kaba kuvvetini temsil ediyordu.

Paterno kaya gibiydi. Uzun boylu olmamakla birlikte, kalın ve sağlam yapılı, goril gibi bir herifti. Gözleri içine batık ve ufacıktı. Bakışları ise anlamsızdı. Pastore, lisedeyken ziyaret ettiğı St. Elizabeth Akıl Hastanesinde gördüğü bir delinin gözlerini hatırladı birden. Paterno'nun tabağının yanında duran kuvvetli, yara izleriyle kaplı elleri gözüne ilişti. Bunlar kesinlikle, vaktiyle liman işçiliğı yapmış bir emekçinin elle-riydi. Bu gecenin şerefine tırnakları manikürlüydü Paterno'nun.

Pastore, Paterno'nun kendisine dikkatle baktığını gördü. Goril gülümsüyordu:

«Bir ibneden farksızım, değil mi, Profesör?»

Pastore anlamsız bir şekilde gülümsedi.

— «Tırnak cilâm yüzünden demek istiyorum. Bu yaşımda beni ibneye çevirdiler, vallahi!»

Pastore, nihayet adamın ne demek istediğini anlayarak güldü. Paterno, Profesöre doğru uzandı, o da kulak verdi:

Paterno, bir sır açıklar gibi:

— «Manikürcü kız tırnaklarımı yaparken, bana ne dedi. biliyor musun? ‘Bay Paterno, bu neye benzer bilir misiniz? Boklu bir değneğin ucuna süslü bir kurdele bağlamak bu’,» dedi.

Goril bir kahkaha attı. Pastore de onun esprisine gülmek için kendini zorladı.

Paterno: «Anlıyorsun, değil mi?» dedi ve gülmesine devam etti.

Profesör başıyla onayladı, sonra çabucak karısına bir göz attı. Allahtan Anna dinlemiyordu.

Paterno:

— «İnşallah, hanımın kulağına gitmemiştir,» dedi.

Profesör: «Zararı yok,» diye cevap verdi.

Vito Fulgoni’nin hiç sesi çıkmıyordu. Herkese terbiyeli ve nazik davranıyor ama konuşmalara katılmıyordu. Gerektiği zaman gülümsüyor, başıyla söylenenleri onaylıyordu. Ama, böyle cümbüşlerden, eğlencelerden hoşlanmadığı belliydi. Pastore, onun partide hazır bulunmasının vazife icabı olduğundan, Mafia’nın ikinci adamının bu işle yükümlü bulunduğundan emindi. Karısı da gösterişsiz, basit bir kadındı. Yanağında kocaman bir beni vardı; O da kocası gibi çok az konuşuyor, mümkün mertebe nazik davranmaya çalışıyordu. Pastore, nedense onun mükemmel bir ahçı olduğu kanısına vardı. Onu mutfakta, buram buram tüten baharatlı yemekler hazırlarken görür gibi oldu.

Giardano söze atıldı:

— «Sakın, bizim her Allahın günü böyle bir hayat sürdüğümüz kanısına kapılmayın,» dedi. «Ancak yılda bir böyle eğleniyoruz.» Fulgoni’ye döndü. «Bir şey de-

ğil, Profesörle hanımı, bizim Romalılar gibi sefahat sürdürüğümüzü sanacaklar.»

Salvatore:

— «Bu gece yılbaşı,» dedi. «Herkes yılda bir, Romalılar gibi eğlenme hakkına sahip olmalı. Öyle değil mi, Profesör?»

Pastore: «Güzel bir gece, doğrusu,» dedi. «Biz çok eğleniyoruz.»

Bayan Giardano:

— «Bizi oldu bittiye getiriyorlar,» dedi. «Mutfaktan çıkarıyor, giydiriyor, allayıp pulluyorlar, sonra da dünyaya ayak uydurmamızı bekliyorlar.»

Vivian Giardano, genç, sarışın ve güzel olmaktan çok gösterişli bir kadındı. Masadakilerin içinde en çok viski içeni oydu. Pastore'nin anladığına göre, Giardano'ların biri erkek, diğeri kız, iki çocukları vardı. Pastore onların aile hayatlarını kafasında canlandırmaya çalıştı, sonra vazgeçti. Bayan Giardano'yu mutfağa yakıştıramadı. Giardano, biraz canı sıkılmış gibi karısına döndü:

— «Sanki başka günler hiç evden çıkmıyormuşsunuz gibi konuşuyorsun,» dedi.

— «Vic tam tersini söylüyor. Çocuklar, yılın yüz altmış dört günü, zevküsefa içinde yasıyor, bu gece ise eve kapanıp melek pozuna bürünüyorlar. Yanılıyor muyum, Vic?»

Suratını asıp oturan Giardano'dan baska, herkes o sözlere güldü. Giardano kalın yapılı, orta boylu. gür siyah saçları, briyantınle arkava doğru yapıştırılmış bir adamdı. Aslında çirkin değildi ama, suratının cicek bozuğu olması ve burnunun iriliği, görüntüyü bozuyordu.

Pastore, onun kırkına yaklaşmış olduğunu tahmin ediyordu. Diğerleri gibi iyi giyinmişti ve üstleri tarafından sevildiği belliydi. Karısının dobra dobra konuşmaları onu sinirlendiriyordu herhalde. Kadın ne zaman ağzını açsa Giardano, ona dönüyor, başını sallayıp duruyordu. Bir keresinde Salvatore bile dayanamadı ve kadına daha az içmesi için uyarıda bulundu. Bunu gülümseyerek yapmıştı, ama ses tonundan sözlerinin emir olduğu anlaşılıyordu. Salvatore ile Fulgoni, ne zaman karısından yana baksalar, Giardano, üzgün, dudaklarını kemiriyordu.

Pastore hayran hayran karısına baktı. Anna endişelerini yenmiş ve duruma hâkim görünüyordu. Onu dansa kaldırmaya karar verdi. Biraz sonra kalkıp piste danseden kalabalığın arasına karıştılar. Pastore karısına sımsıkı sarıldı.

— «Müthiş bir parti, değil mi?» diye sordu.

— «Gerçekten müthiş!»

Orkestraya yaklaştıkları zaman, Profesör müzisyenlerin hepsinin kâğıttan şapkalar giymiş olduklarını farketti. Orkestra herhalde, sırf bu parti için angaje edilmişti. Pastore, bunun özel bir temsil olduğundan kuşkusu yoktu. Karısına daha sıkı sarıldı.

— «Yeni yılın kutlu olsun, sevgilim. Bu gecenin en güzel kadını sensin.»

— «Nasıl, eğleniyor musun, Joe?»

— «Durumu ilginç ve yararlı buluyorum. Senin davranışlarını da çok takdir ediyorum, doğrusu.»

Pastore, danseden diğer çiftleri dikkatle gözden geçirdi.

— «Bak, şu adamı görüyor musun?» Uzun boylu,

kibar görünüşlü birini gösterdi. «Kendall. Amerika'nın en tanınmış avukatlarından biri. Şu taraftaki de Abe Waldstein. En ünlü müteahhitlerden, kodamanlardan. Connecticut'taki binaların yarısını o yaptı. Bak, bak, Ed Carlton.»

Anna, aile doktorlarının bulunduğu tarafa baktı. «Kendi doktorları. Kendi avukatları. Burda her meslekten adamları var!»

İkisi de güldüler. Anna salonu gözden geçirdi. Sonra, «Şur'daki adamı görüyor musun? Paterno,» dedi. «Resmini gazetede gördüm. Ona Mafia'nın kaba kuvveti diyorlar. Sonra Giardano'yu al. Time, ondan 'gad-dar katil' diye bahsediyordu. Ama o elini hiç kana bulamıyor. Burada kibar kibar dansederken, adamları onun adına cinayetler işliyorlar. İlginç topluluk, doğrusu.»

Profesör yanağını karısının yanağına dayadı. «Anna, bu gece yılbaşı. Keyfine bak. Hepsinin canı cehennem!»

Hiç konuşmadan dansa devam ettiler. Birdenbire orkestra «Mutlu Günler Geldi» melodisini çalmaya başladı. Profesör saatine göz attı.

— «Vay canına! On ikiye beş var! Gel, masamıza dönelim.»

Bir numaralı masada şenlik ayyuka çıkmıştı. Fulgoni bile başına bir karnaval şapkası geçirmişti. Şarap su gibi akıyordu. Vivian Giardano zom olmuştu. Ama kimsenin aldırdığı yoktu. Paterno ile Giardano, dansı bırakıp masalarına döndüler, şaraba el attılar.

Saat on ikiyi vurmak üzereydi.

Herkes kadehlerini kaldırdı. Birbirlerine sağlıklar,

mutluluklar ve gelecekte iyi günler, iyi şanslar, diliyorlar, sevdiklerinin şerefine içiyorlardı. Dünyanın en azılı gangsterleri yılbaşını kutluyorlardı.

Masadakilerin bir an sessiz kalmalarından yararlanan Salvatore, kadehini bir kez daha kaldırdı:

— «Profesörün şerefine. Çocuklarımızın öğretmenin, mükemmel bir insanın şerefine içiyorum. Aramızda sağlam bir dostluk kurulması dileğiyle.» Sonra Anna'nın önünde eğildi: «Profesörün sevimli hanımı Anna'nın şerefine.»

Kadehler boşaldıktan sonra Pastore kendi kadehini kaldırdı:

— «Teşekkür ederim,» dedi. «Ben de çocukların şerefine içiyorum. İnşallah bu önümüzdeki yıl hepsine uğur getirir. Hepsinin ayrı ayrı derslerinde başarılı olmalarını dilerim.» Kelimeler ağzından rahatlıkla dökülüyordu. Şarabın etkisi de kendini göstermeye başlamıştı.

Herkes «Bravo» diye bağırды. Anna masadakilerin yüzlerinden, kocasının, gecenin en etkili demecini vermiş olduğunu anladı. Kimbilir ne kadar gayret göstermişti. Kendi kendine gülümsedi, şarabını yudumlamaya devam etti. Birden ürperdiğini hissetti, ama kendini avutmaya çalıştı.

Tam o sırada iyi giyimli bir genç masaya yaklaştı, özür dileyerek Salvatore'nin kulağına birşeyler fısıldadı. O da cevap vermeden başıyla onaylamakla yetindi. Delikanlı masadan uzaklaştı.

Salondakilerin sesleri gittikçe yükseliyordu; herkes ayağa kalktı. Birden bir davul sesi işitildi ve ortalığı balonlar istilâ etti.

Yeni yıla girilmişti.

Profesör, etraftaki gürültülere, kahkahalara, müziğe, kotyonlara, balonlara, hattâ Mafia'ya bile aldırış etmeden karısını öptü. Anna'nın sıkı sıkı kendine sarıldığını farketti; Bir an için gözlerinde korkuya benzer birşey gördü. Ama biraz sonra Anna kendine hâkim olarak gülümsedi. Ancak Profesör o bakışı unutamadı ve onu silmenin güç olacağını anladı.

Masada herkes birbirinin sırtına vuruyor, elini sıkıyor ve şerefe kadeh kaldırıyordu. Bir süre çılgın bir şenlik havası hüküm sürdü. Sonunda herkes eski yerine oturdu. Albert Salvatore, masadakilere hitaba hazırlandı:

— «Professore,» dedi «biz erkekler arka odada şöyle erkek erkeğe biraz kafa çekeceğiz. Siz de bize katılın.»

Vivian Giardano, sarhoş ağızyla:

— «Bok herif,» dedi.

Giardano:

— «O pis çeneni tut, rezil karı! Yoksa ağzını yırtarım!» diye bağırdı.

Salvatore, kavgaya aldırmadı, sözüne devam etti:

— «Yılbaşlarında âdettir, Professore. Birkaç dakika sonra döneriz.»

Salvatore kalktı. Paterno, Fulgoni, Bellini ve Giardano da onu takip ettiler.

Salvatore:

— «Kusurumuza bakmayın, Bayan Pastore,» dedi nazik bir tavırla. Sonra, Vito Fulgoni'nin karısına döndü:

— «Bayan Pastore ile sen meşgûl ol, Lil,» dedi. Vi-

vian Giardano'ya bir göz attı. «Vivian'a da biraz kahve içirin. İhtiyacı var.»

Profesör karısının elini sıktı ve, «Şimdi gelirim, sevgilim,» dedi. Sonra ötekilerle birlikte ayağa kalktı.

Arka oda, Bellini'nin kütüphanesiydi. Rahat bir tarzda döşenmiş, sıcak atmosferi olan bir odaydı. Mafia'nın elebaşları, üzerinde nefis içkiler duran ortadaki camlı masanın etrafındaki rahat koltuklara gömüldüler, pürolarını tütürtmeye başladılar. Kadınlardan uzakta kendilerini daha rahat hissediyor, daha gürültülü şekilde konuşuyor ve İtalyanca espriler patlatıyorlardı. Pastore, masanın baş tarafına yakın bir yerde oturmuş, pürosunu tütürüyor ve altın kalpli bir fahişeden söz eden Giardano'nun anlattığı hikâyeye, diğerleriyle birlikte gülüyordu. Şöyle bir düşündü, Mafia'nın verdiği bu partide, kimse taşkınlık yapmamış, zom olup yere yığılıp kalmamış, makinalı tüfeklerle kimse kurşunlanmamış ve 'Bok herif!' kelimesinden başka da hiçbir küfür işitmemişti. Bundan iyisi can sağlığıydı. Tahmininden çok daha iyi geçmişti herşey. Anna'yı götürdüğü fakülte öğretim üyelerinin verdiği bazı partilerde çok daha kötü durumlarla karşılaşmışlardı. Evet, şu anda sarhoştı, bu adamlar da arkadaşı filân değildi. Karısı haklıydı, bunların hepsi katildi; ama ne çıkardı bundan? Bildiği birşey varsa, şarap nefisti, hepsi ana dili İtalyancayı konuşuyordu. Şu içtiği püro, hayatında içtiği en pahalı püroydu, üstelik de yılbaşı gecesiydi. Şu anda hayatın tadını çıkarıyor, keyfine bakıyordu. Anna'nın gözlerindeki bakış neydi sanki? Bütün bunları düşünürken, altın kalpli fahişe hakkındaki

espriyi kaçırmıştı işte. Yine de herkesle birlikte kahkahayı basmaktan geri kalmadı.

Birdenbire Salvatore'nin kendine baktığını farkettti.

— «Professore, bu küçük toplantı, senin yararına. Bir kere yeni yılın ilk gününde senin sağlığına son bir kadeh içmek istedik. İkincisi de, sana yeni bir teklifte bulunmak istiyoruz. Bello, konuşma sırası sende.»

Joe Bellini, koltuğunda öne doğru eğildi, güzel gülüşü yüzünü aydınlattı.

— «Profesör. Sizi, çocukların eğitimiyle görevlendirmek, gerçekten başarılı bir fikirmiş. Al'la Vito, yaptıklarınızı anlata anlata bitiremiyorlar. Benim de bir kızım var. On üç yaşında. Onun da aynı şekilde yardıma ihtiyacı var.»

Salvatore devam etti:

«Bir teklifimiz var. Bu odada gördüğün bütün arkadaşların çocukları özel eğitime muhtaç. Seni bu işle devamlı olarak görevlendirmek istiyoruz.»

Pastore, kafasının içini saran örümcek ağlarından kurtulmak istedi, dikkatini toplamak için büyük bir çaba harcadı.

«Ama bu imkânsız benim için,» diye cılız bir sesle mırıldandı.

Salvatore gülümsüyordu ama konuşması kesindi:

— «Profesör, izin verin de önce sözümüzü bitirelim. Sonra istediğinizi söylersiniz.» Ayağa kalktı, dolaşmaya başladı.

Pastore içkinin onu hiç etkilememiş olmasına şaşıtı.

— «Bazı şeyleri anlamanızı istiyorum, Profesör. Bize herhangi bir hizmette bulunacak yabancıları seçerken, daima titiz davranırız. Size güvenimiz var. Si-

zi ailemizden biri sayıyoruz. Çalışma tarzınızı beğeniyoruz.»

Profesör cevap vermeye vakit bulamadan Giardano atıldı:

— «Bu özel okullardaki öğretmenlere araba dolusu para harcıyoruz ama onların parayı cebe indirmekten başka hiçbir tasaları yok. Bizim çocukları iplemiyorlar bile.»

Bellini:

— «Ancak siz onlara destek olabilirsiniz, Profesör,» dedi. «Notlarını düzelterip, gerekli okullara girebilmelerini ancak siz sağlayabilirsiniz. Ayrıca kişilikleriyle de meşgûl olursunuz. Çocukların hepsi özel ilgiye muhtaç.»

Pastore elini kaldırdı, ama Paterno fırsat vermedi. «Ülkenin en iyi avukatları, en iyi doktorları, en kabiliyetli muhasebecileri hep elimizin altında. Öyle değil mi, Vito? Herşeyin en iyisi bizde. Sizin gibi bir adama ihtiyacımız var. Çocukları en mükemmel şekilde eğitecek biri. Bizim için en önemli mesele bu.»

Söz sırası Profesöre gelmişti. Hepsi can kulağıyla onu dinliyordu:

— «Bana gurur veriyorsunuz,» dedi. Kelimelerini dikkatle seçmeye gayret ediyordu. «Tasarınızı da gayet yerinde buluyorum. Çocukların özel bir ilgiye ihtiyacı olduğundan eminim. Ancak benim için imkânsız.»

— «Hiçbir şey imkânsız değildir,» dedi Fulgoni ciddiyetle.

— «Ama bu imkânsız. New York Üniversitesinde öğretim üyesi olduğumu biliyorsunuz. Bu kadar çocuğu eğitmek, bir yandan da üniversitedeki görevime devam benim için imkânsız.»

Ö Ğ R E T M E N

Pastore'nin pürosu sönmüştü. Bellini öne doğru eğildi, onun pürosunu yaktı. Herkes olan biteni izliyor ve bekliyordu.

Pastore:

— «Durumumu takdir edersiniz herhalde değil mi?» dedi. Şarabın ve konuşmaların etkisi onu tedirgin etmeye başlamıştı.

Cevap geç geldi. Herkes Salvatore'ye bakıyor, onun konuşmasını bekliyordu. Sonunda Salvatore söze başladı:

— «New York Üniversitesindeki işinize son vermenizi ve bunu, daimî bir görev olarak ele almanızı istiyoruz. Yani yalnız bizim için çalışmanızı istiyoruz.»

Pastore gözlerini kırıpıştırdı. İçinde birdenbire bir gitme arzusu belirmişti. Burada ne işi vardı? Yarı sarhoş oturmuş, Mafia'nın tekliflerini dinliyordu. Yakışık alır mıydı bu?

— «O Allahın belâsı okulda kazandığın paralar, bizden alacaklarının yanında devede kulak kalır. Öyle değil mi Vito?»

Giardano:

— «Dünyanın en yüksek maaş alan öğretmeni olacaksınız,» dedi.

Salvatore, kesin bir tavırla onun sözlerini kesti:

— «Yeter!» Profesör, bu işin parasında değil. Kendisini tanıyorum. Ne düşündüğünü de biliyorum. İsteddiği takdirde para emrine âmâde. Şimdi söyle bakalım, Professore, kararın ne? Anlaştık mı?»

Joe Pastore terliyordu. Hem de buram buram. Kadehine biraz şarap doldurdu. Aslında canı istemiyordu

ama, bu gerilime bir son vermesi ve usturuplu bir şekilde bu teklifi reddetmesi gerekiyordu.

— «Bu işin gerekliliğini anlıyorum,» dedi. Ağır ağır konuşuyordu. «Bir öğretmeni tahrik edecek, kamçılayacak bir fırsat bu. Onu da biliyorum. Özellikle benim için. Kimseyi gücendirmek de istemiyorum ayrıca. Ama bu teklif pek çok tâviz gerektiriyor... Ben...»

Giardano sözünü kesti: «Söyle, söyle, açık konuş, Profesör.»

Pastore bir yudum şarap aldı ve sözlerine hâkim olmaya çalıştı:

— «Bu teklifi kabul, hayatımı kökünden değiştirmemi, normal bir akademik kariyeri fedâ etmemi gerektirir. Bu payeye erişebilmek için çok sıkıntı çektim. Ayrıca karımı ve kızımı da düşünmek zorundayım.» Sözlerine ara verdi, ama kimse lâfa karışmadı. Hepsî dikkatle dinliyordu.

Pastore devam etti:

— «Açık konuşmak gerekirse, bu işi kabul etmekle, bugünkü hayat tarzımı, sosyal ilişkilerimi feda etmek ve... başka türden ilişkiler kurmak zorunda kalacağım... Eskisinden tamamen farklı türden ilişkiler... Ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Bunları açıklamak çok zor benim için. Ayrıca şarabı da biraz fazla kaçırmışım bu gece.»

‘Tamam,’ diye düşündü Pastore. Söyleyeceklerini söylemişti işte. ‘Hepinizin azalı birer gangster olduğunuzu biliyorum. Üniversitedeki işimi bırakıp Mafia ile çalışmaya başlamamı nasıl bekleyebilirsiniz benden, demek geliyordu içinden. Çocukluk olsun veya olmasın.’ Ama bir şey söylemedi. Masanın çevresindeki grup ses-

Ö Ğ R E T M E N

sizliğe gömülmüştü. Sonunda Salvatore, sakın ve samimi bir tavırla bu sessizliği bozarak söze başladı:

— «Professore, derdini anlıyoruz ve sana gücenmiyoruz. Bizimle ilişki kurmak isteyen ayak takımından biri, bir serseri olsaydın, zaten burada olmazdın.» Salvatore, bu ana kadar, diğerlerinin arkasında durarak tartışmayı izlemişti. Şimdi yerine oturarak sözlerine devam etti: «Sana şöyle açıklamaya çalışayım: Bizim... iş faaliyetlerimizle hiçbir ilgin olmayacak. Sen her zaman o işlerin dışında kalacaksın.»

Paterno lâfa karıştı:

— «Ondan yana hiçbir kuşkun olmasın,» dedi.

Salvatore ona sert bir bakış fırlattı, sonra Profesöre döndü:

— «Yalnız çocuklarla ilgileneceksin. Yalnız onlarla meşgul olacaksın. O kadar. Bu hususta garanti verebiliriz sana. Şimdi ne diyorsun?»

İşkence devam ediyordu. Mafia liderleri, çocukların çeşitli dertlerinden onlara karşı olan sorumluluklarından söz ediyorlar ve çocuklarını eğitecek insanın en az onlar kadar, işlerinden 'muaf' ve ayrı tutulacağını ve Mafia'nın gözünde onlar kadar kutsal olduğunu anlatıyorlardı. Pastore, ne olursa olsun, gangsterlerin samimi olarak çocuklarıyla ilgilendikleri kanısına vardı.

— «Bu benim için büyük bir dönüm noktası,» dedi. «Uzunboyulu düşünmem gerekiyor.»

Salvatore:

— «Kabul,» dedi. Sonra saatine baktı. «Şimdi birer kadeh daha atalım. Sonra hanımların yanına döneriz.»

Ö Ğ R E T M E N

Ev sahibi, Joe Bellini, içkileri koydu, sonra hepsi kadehlerini kaldırdılar.

Albert Salvatore:

— «Salute,» dedi.

New York Üniversitesi öğretim üyesi de Mafia liderlerine katıldı ve yılbaşı şerefine kadehini kaldırdı.

Ayılır ayılmaz herşeyi enine boyuna düşünmesi gerekeceğini biliyordu.

12

GÜNLER GEÇİYOR, PASTORE

eski düzeni bozmamaya çalışıyordu. Anna'ya arka odada geçen konuşmayı anlatmış, o da kendinden beklenen tepkiyi göstermişti. Mafia'nın teklifi, öylesine acayip ve gerçeğe aykırı boyutlar almıştı ki, artık normal bir tartışma konusu olmaktan çıkmıştı. Bu yüzden hemen hemen hiç ağzına almıyordu. Üniversitedeki işine devam ediyor, Salvatore ve Fulgoni'nin oğullarına verdiği özel derslerden olumlu sonuçlar alıyordu. Derken, güneşli bir öğleden sonrası arka bahçede piknik yaptıkları sırada fırtına patlak verdi.

Pastore, kendini bedenen yormak suretiyle düşüncelerini hafifletmeye çalışıyordu. Ayağında eski bir pan-

Ö Ğ R E T M E N

talon, üstü çıplak, kan ter içinde kıızıyla futbol oynuyordu. Bağırıp çağırıyor, kızına zorlu dakikalar geçiriyor, o da babasından aşağı kalmıyor, babasına haddini bildirmek için elinden geleni yapıyordu. Pastore bu oyuna bayılırdı. Çünkü oyun onu manen hafifletiyordu.

Arka bahçede yapılan bu piknikler, iyi havalarda bir aile geleneği haline gelmişti. Ağaçların altındaki bir tahta masanın başında oturan Rahip Monzati ile Anna da onları seyrediyorlardı. Rahip, Anna'ya döndü:

— «Fizik kondisyonu iyi,» dedi.

Anna, salata hazırlamakla meşguldü. Çevresindeki o neşeli atmosfere katılmamıştı.

— «Evet, fizik bakımından öyle belki. Ama çok sinirli. İyi uyumuyor. Ruh halleri durmadan değişiyor.»

Monzati, ellerini boru yaparak bağırdı: «Nefis bir vuruş, Nancy! Şu hergeleye haddini bildir. Göreyim seni!» Sonra Anna'ya döndü. «Kafası çok meşgul.»

Anna salatayı bıraktı: «Bana henüz birşey söylemedi ama, Üniversiteyi bırakmak kararında, biliyorum,» dedi.

— «Karar ona ait.»

— «Demek siz bu kadar basit görüyorsunuz, bu işi? Karar ona ait, canı ne isterse onu yapar demek. Öyle mi?»

Rahip Monzati, ciddi bir tartışmaya girişmekten mümkün merteye kaçınmak istiyordu ama bir yandan da bunun kaçınılmaz olduğunu görüyordu. «Hayatta şiddetle istediği bir şey bu, Anna.»

— «Bu kadar şiddetle istediği şey nedir acaba?»

Monzati, heyecansız bir sesle:

Ö Ğ R E T M E N

— «Hocalık,» dedi. Sonra kendini futbol maçına kaptırmış gibi görünmeye devam etti.

— «Hocalık diyorsunuz. Bu Mafia işi onda bir sabit fikir haline geldi. Bunun da farkındasınız, herhalde. Peki, Joe'nun bu durum karşısındaki tutumunu makul buluyorsunuz, öyle mi? Herhangi bir öğretmenlik görevi karşısında takınacağı normal bir tavır demek.»

— «Ben ancak şu kadarını söyleyebilirim. Bunu yapmaya karar verdiyse kimse onu kararından caydıramaz.» Anna'ya dönerek gülümsedi: «İkimiz de onu bunu bilecek kadar yakından tanıyoruz.»

Anna salatayı hazırlamaya devam etti. «Benim de çok istediğim şeyler var. Ama onları elde etmek için herkesi cehennem ateşine sürüklemeye de hakkım yok sanırım.»

— «Anna. Joe'nun kimseyi cehennem ateşine sürüklediği filân yok. Bunu sen de biliyorsun.»

Anna Rahibe baktı, sonra sakın ama kesin bir tavırla:

— «Hepimizin mahvına sebep olacak!» dedi.

Pastore, oflaya poflaya, kan ter içinde koşup geldi, karısıyla Monzati'nin oturdukları tahta sıranın karşısındaki yere çöktü. Nancy de onu takip ederek babasının yanına yığılıp kaldı. Tıkanarak kollarını babasının boynuna doladı.

— «Babacığım, yaşılanıyorsun, artık.»

Profesör, nefes nefese:

— «Kızının profesyonel futbol oyuncusu olmasını hangi baba ister?» dedi.

— «Açlıktan ölüyorum.»

Anna tabakları doldurmaya ve soğuk içkileri bar-

daklara boşaltmaya başladı. Profesör: «Maçı seyrediyor muydunuz?» diye sordu. Bir tavuk budu yakalamış, atıştırmakla meşguldü.

Monzati:

— «O zarif vuruşlarından hiçbiri gözümüzden kaçmadı,» diye cevap verdi.

Pastore yemekten başını kaldırıp baktı:

— «Bir yandan maçı seyredip bir yandan da harıl harıl beni çekiştirmeyi nasıl başardınız?»

Anna:

— «Kimse seni çekiştirmiyordu, Joe,» dedi ve Rahibe tabağını uzattı.

Pastore, Nancy'ye döndü: «Bana sigara paketimi getiriver, tontonum, pikabın yanında,» dedi.

Nancy koşup gitti, Profesör de bir süre elindeki butu kemirmeye devam etti, sonra tabağına bıraktı:

— «Şu Allahın belâsı meseleyi halledelim de bitsin. Önümüzdeki hafta, Üniversitedeki görevimden ayrılıyorum. Whitmore'la konuştum. Muazzam bir dönüm noktası bu benim için, biliyorum. Ama herşeyi, bütün ayrıntılarıyla düşündüm ve bu işin sonuna kadar gitmeye karar verdim.»

Anna hiçbir tepki göstermedi, Nancy'nin tabağını doldurmaya devam etti. Rahip Monzati ise yemek yemeye koyuldu.

— «Haydi güzelim, bağır çağır! Küfret! Masaya yumruğunu vur! Bir şeyler yap. »

Anna, sükûnetle:

— «Yapılacak hiçbir şey yok,» dedi.

— «Sana üniversiteden ayrılıyorum, diyorum. Sen ise söylenecek hiçbir şey yok, diyorsun bana.»

— «Ne söylememi istiyorsun, Joe?»

— «Bir tepki göster, Anna. Canlan biraz. Bir kere olsun aklından geçenleri söyle.»

Monzati yemeyi bıraktı. «Joe, senin sinirlerin bozuk. Yoruldun herhalde.»

— «Bana bak, Muhterem Peder. Bana böyle, teskin edici, ulvî lâflar edip durma. Karım, karar vermemi bekleyip duruyordu. Ben de verdim işte. Şimdi ne söyleyecekseniz açıkça söyleyin de işimize devam edelim.»

Anna konuşmadan önce durakladı: «Joe, hayatının en büyük hatasını işliyorsun. Bir gün, bu yüzden hepimiz pişman olacağız.»

Nancy sigara paketini getirdi. Tam konuşmak üzereydi ki büyüklerin ciddiyetini görerek sustu. Profesör gözlerini Anna'nın yüzünden ayırmamıştı.

— «Başka?»

— «Ben senin karınım, Joe. Seni bütün kalbimle seviyorum ve daima da yanında olacağım.» Sonra durdu, masaya bakarak devam etti: «Ama hayatlarımızın hiçbir zaman artık eskisi gibi olmayacağını da biliyorum.»

Herkes sustu. Anna'nın sözleri herkesi etkilemişti. Pastore gözlerini tabağına dikti. Birkaç dakika sonra uzandı, karısının elini tuttu.

— «Beni bağışla, Anna,» dedi yavaşça. «Gerçekten üzgünüm.»

Profesör Joe Pastore dediklerini yaptı. Bütün vakitini ve enerjisini, özel derslerine adayacağını bildirerek Üniversiteden istifa etti. Whitmore'la öğretim üyelerinin çoğu onun ayrılmak istemesine çok üzüldüler, ama

belirli problemlere çözüm yolu bulmak isteğinin, Pastore'de çılgınca bir arzu şeklini aldığını da bildiklerinden boyun eğdiler. Profesörün, 'birkaç gangsterin oğluna' ders verdiği söylentileri çıktı ama, herkes onun karakterini, geçmişini ve o güne kadar geçirdiği tecrübeleri bildiği için kimse bunu yadırgamadı, üzerinde durmadı. Barrows, Pastore'nin, 'terfi edemediği için istifa ettiğini' iddia ediyordu. Ama işin öyle olmadığını bilen diğer öğretim üyeleri, bunu yalanlamakta gecikmediler.

Greenberg, Pastore'nin bu beklenmedik davranışı karşısında ancak hayranlık duyduğunu belirtti ve onu liberal düşünceli bir insan olarak nitelendirdi. Cogan, Parker ve diğer öğretim üyeleri ise, Pastore'nin eksikliğini duyacaklarını, fakat bu kesin ve değişik inançlarına karşı da saygı beslediklerini açıkladılar. Whitmore, kendi Dekan olarak kaldığı sürece, Üniversiteye dönmek istediği takdirde, Pastore'nin yerinin daima hazır olduğuna dair teminat verdi. Öğrencilerine gelince, birçokları göz yaşlarını tutamadılar.

Anna, Pastore'nin bu davranışını, sükûnetle, tevekkülle kabul etti. Ama yakın biri, onun içine hapsettiği bu korkunun, kanserli bir tümör gibi gitgide büyüdüğünü ve yayılmak istidadı gösterdiğini ilk bakışta farkederdi. Bu tümör, zamanla ya bütün iç organlarını çürütecek, ya da onu çıldırtacaktı. Rahip Monzati bunu herkesten daha iyi farkediyordu. Ama kendi Joe'nun arkadaşı idi. Üstü değildi. Pastore'ye, elinden geldiği kadar öğüt veriyor, vaaz vermemek, ukalâlık etmemek için gayret gösteriyordu. Profesör de bunu takdir etmiyor değildi. Nancy, her zamanki gibi, aile hayatlarında

Ö Ğ R E T M E N

baş gösteren krizi, şen şakrak karşılıyor, önüne gele-
ne, babasının Herkül gibi güçlü bir adam olduğunu ve
'okuldaki kelekleri ekip hayattan asıl beklediği şeyleri
elde etme zamanının geldiğini' ilân ediyordu.

Joe Pastore ise yeni atıldığı yolda, şevkle ilerliyor-
du. Ama, bu yolun tehlikeli bir ormandan geçtiğini, bir
gün kendisini en yakın düzlüğe atması, ya da geriye
dönmesi gerekeceğini de bilmiyor değildi. Atılan her
yanlış adım kahredici olabilirdi. Bunu düşünmek iste-
miyor ama aklından da çıkarmıyordu. Mafia'nın çocuk-
larını eğitmeyi göze almıştı bir kere.

VİCTOR GIARDANO ON ALTI yaşlarında, tombul, neşeli, uysal bir çocuktur. Genç Salvatore gibi gösterişli, pahalı elbiseler giyiyor, en son moda, en eksantrik kılıklarda dolaşıyordu. Ama hiçbir şey doğru dürüst uymuyordu üzerine. Pastore bu çocuktan hoşlanıyordu. Bu benzeri bulunmayan öğrenci kadrosu içinde Victor Pastore'nin gözdesi sayılabilir-
di. Salvatore'nin malikânesinde, ders bittikten sonra, Victor, sabırlı sabırlı, Profesörün, son yazdığı kâğıda onun göstereceği tepkiyi bekliyordu.

Pastore:

— «Victor Giardano, seninle iftihar ediyorum,» dedi. Düzeltmekte olduğu kâğıttan başını kaldırarak ço-

Ö Ğ R E T M E N

cuğa baktı. «Geçen hafta herhalde çok emek verdin bu işe.»

— «Şöyle böyle birkaç saat, hocam.»

— «Bu kadar alçak gönüllü olmasana, canım.»

— «Doğru söylüyorum! Yemin ederim!»

Pastore gülümsedi, kâğıdı çocuğa geri verdi. «Okuldaki matematik öğretmenin adı ne?»

— «Hayman.»

— «Birinci derece denklemlerden çektiğin sıkıntıları kendisine anlattın mıydı?»

— «Tabii. Hem de kaç kere.»

Profesör:

— «Peki, ne yaptı?» diye sordu.

— «Tekrar tekrar anlattı. Ama bugüne kadar kafama girmemişti anlaşılan.»

— «Eh, yoluna girdin artık.»

Victor Giardano kâğıtlarını topladı, gitmeye hazırlandı.

— «Nasıl, Üniversiteye girebilecek miyim dersiniz, Hocam?»

— «Elbette gireceksin, Vic. Hem de iyi bir üniversiteye. Bu işi elele başaracağız. Sen yeter ki bu yolda devam et.»

— «Sağ olun, Hocam.» Victor başını yana eğdi ve: «Size birşey sorabilir miyim?» dedi.

— «Sor bakalım.»

— «Ama kişisel bir soru?»

— «Sorabilirsin, Victor.»

— «Niye bizim için bu kadar kafa patlatıyorsunuz? Daha önce New York Üniversitesinde değil miydiniz?»

— «Evet. Peki, sen bunu nasıl yorumluyorsun, Vic?»

Çocuk önce durakladı, sonra, son süratle söze girdi:

— «Uçmayı seven bir pilota benzetiyorum sizi. Yolcuları, sadece bir yerden başka bir yere taşımakla yetinmek istemiyorsunuz. Bu yüzden de, ne bileyim, TWA gibi sıradan bir yolcu şirketi hesabına çalışmak istemiyorsunuz. Uçmayı o kadar seviyorsunuz ki, her çeşit uçakta şansınızı denemek istiyorsunuz. Jet, helikopter, nakliye uçakları, ne olursa olsun... Ve yaptığınız iş ne kadar zor olursa, o kadar hoşunuza gidiyor. İşte, buna benzer bir şeyler.»

Pastore gülümseyerek ve büyük bir ilgiyle çocuğu seyrediyordu.

— «Fena değil. Güzel bir yorum, hoşuma gitti. Öteki çocuklar da böyle mi düşünüyorlar, acaba?»

Victor Giardano yine durakladı::

— «Öyle sanıyorum. Hepimiz bu konu üzerinde konuşmuştuk bir kere. Yalnız Al Salvatore böyle düşünüyor. Bu işin sizin için büyük bir maddî karşılığı olması gerektiğini söylüyor. Babasının, sizi öyle veya böyle, mutlaka satın aldığını iddia ediyor.»

Profesör ayağa kalktı, elini çocuğun omuzuna koydu, onu sığınağın kapısına kadar geçirdi.

Pastore:

— «Al haklı,» dedi. Ve çocuğun yüzündeki şaşkınlığın farkına vardı. «Benim için bu işin maddî karşılığı çok büyük tabii. Notlarınızı yükseltmek, iyi üniversitelere girmenizi sağlamak, sizleri adam etmek, bütün bunlar büyük bir mükâfat benim için.»

Ö Ğ R E T M E N

Giardano sırttı:

— «Haydi bakalım, toz ol şimdi. Birşeye ihtiyacın olursa, beni ara.»

Victor Giardano gitti. Profesör gözlerini oğuşturarak masasına döndü. Yorgundu. Birkaç dakika sigara paketine gözü daldı, sonra bir sigara çıkarıp yaktı. Victor iyi çocuktı ve hızla ilerliyordu. Ama onu yönetmek kolaydı. Asıl çetin ceviz şimdi gelecek olan öğrenciydi.

Kapı vuruldu, Carmella Bellini içeri girdi. Profesörün görevinin zorlu tarafı asıl şimdi başlıyordu. Carmella, on dört yaşında ve kuzguni siyah saçlıydı. Vücudu bir revü kızınınkinden farksızdı. Ağzı ise tıpkı otuz beşlik kaşarlanmış bir orospununki kadar bozuktı. Çabuk öfkelenen, dobra dobra konuşan ve saldırgan bir kızdı. Konuşurken devamlı ellerini, kollarını, kafasını, dudaklarını ve gözlerini oynatıyordu. Davranışları düzelecek yerde, giderek kötülüüyordu. Odaya şimşek gibi daldı, ellerini kalçalarına koyarak Pastore'nin karşısında durdu. Çok öfkeli olduğu belliydi. Profesör, sakın sakın, fırtınanın patlak vermesini bekledi. Carmella taşkınlığını frenlemeye çalıştı:

— «Okula telefon edip Parsnip olacak o salağa, bana Roma İmparatorluğu konusunda fazladan bir ödev vermesini söylemişsiniz. Bunun sebebini bilmek istiyorum,» dedi.

Profesör istifini bozmadı:

— «Adı Parsnip değil, Parsons, bir kere,» diye cevap verdi.

— «Ne bok olursa olsun, beni ırgalamıyor!»

Profesör, Carmella'ya sert bir şekilde baktı ama bir-

şey söylemedi. Kız, elleri belinde, «Sağır mısınız?» diye bağırdı.

— «Şimdi otur yerine bakayım, Carmella. Yoksa o güzelim kan damarlarından biri çatlayacak.»

Carmella ayakta durmaya devam etti. Öfkeli bakışlarla, her an patlamaya hazır, Pastore'yi süzüyordu.

— «Bu bok işler canıma yetti artık! Anladınız mı?»

Pastore, bu kızın rahatlıkla, o kocaman ve tehlikeli ormanın ağaçlarından biri haline gelebileceğini hesapladı, ihtiyatı elden bırakmadan devam etti:

— «Sana imtihana hazırlık olmak üzere, Roma İmparatorluğunu çalışmanı söylemiştim. Çalışmadın. Onun için, Parsons'a telefon edip sana yardım etmesini söyledim. Mesele bu kadar basit.»

Kız başını salladı:

— «Buna puştluk derler,» dedi ve hırsla saçlarını arkaya attı.

Pastore tepki göstermedi. Fırtınanın geçmesini bekliyordu. Kız hırsla devam etti: «Üniversitede ne işim var benim? Ben erkek miyim? Boş yere vaktini harcıyorsun, dostum. Hem kendi vaktini, hem babamın parasını tüketiyorsun. Şimdi beni dinle. Babama, bunun umutsuz bir dâva olduğunu anlatmanı istiyorum. O seni dinler. Bu saçmalıklara bir son verilmesini istiyorum. Anlaşıldı mı?»

Profesör, sükûnetle:

— «Bağırma ve düzgün konuş,» dedi. «Baban beni bu işle görevlendirdi. Hoşuna gitsin gitmesin, bu işi sonuna kadar götürmeye kararlıyım, kızım.»

Kız dikkatle Profesörün yüzüne baktı, sonra kur-

nazca gülümsedi, blûzunun üst düğmesini çözmeye koyuldu.

Profesör, sert bir tavırla:

— «Ne yapıyorsun?» dedi.

Kız, alaycı bir tavırla, gülümseyerek, blûzunun düğmelerini çözmeye devam etti:

— «Güzel bir şey görmek istemez misin, dostum?» dedi.

Profesör, kızın içine sütyen giymediğini gördü. İri ve biçimli göğüsleri kısmen ortaya çıkmıştı. Profesör hemen başını öteye çevirdi. Oyunun finaline gelmişlerdi. Dinamit ateşlenmişti.

— «Carmella! Kendine gel. Derhal blûzunu ilikle, yoksa...»

— «Yoksa ne?» Kızın dudaklarında alaycı bir gülüş belirmişti. «Yoksa, babama mı haber vereceksin?» Şimdi blûzunun önünü tamamen açmış, memeleri bütün ihtişamıyla meydana çıkmıştı. Pastore ayağa fırladı, elini başına götürdü:

— «Okşamak ister misin?»

Pastore kapıya yöneldi.

Kız: «Profesör» diye seslendi.

Pastore döndüğünde, kız blûzunu iliklemeyle meşgüldü.

— «Şimdilik gösteriye son veriyorum. Ama sana bir çift sözüm var.»

Profesör olduğu yerde duruyor, kıza bakıyordu. Kız, «Lütfen, buraya gel,» dedi. «Seninle samimi olarak konuşmak istiyorum.»

Pastore ağır adımlarla masaya yaklaştı, sonra kı-

zın yüzüne baktı. Bu defa paniğe kapılmadan, kızı dinlemeye karar vermişti. Kaş çatmaktan vazgeçti.

Carmella, yumuşak bir sesle:

— «Lûtfen oturur musunuz, Hocam?» dedi.

Pastore oturdu. Kız ona doğru eğildi. «Bu iş canıma yetti. Size söyledim, dostum. Çok ciddiym. Bu gece babama, blüzumun düğmelerini çözdüğünüzü ve bana el peşrevi çektiğinizi söyleyeceğim. Her derste kapıyı kitlediğinizi, kulağıma müstehcen sözler fısıldadığınızı, bacağıma ellediğinizi ve benimle yatmak istediğinizi kendisine söyleyeceğim. Ben bunları anlattıktan sonra, babam size neler yapacak, kestirebiliyor musunuz? Hiç fikriniz var mı o konuda?»

Pastore kızın masadan kalkmasını ve yavaş yavaş pencereye doğru gidişini seyretti. Kız cebinden bir paket sigara çıkardı, küstahça sigarasını yaktı. Profesör istifini bozmamış, yüzündeki ifade değişmemişti. Carmella pencereye yaslandı, dudaklarını tahrik edici bir şekilde büzerek sigara dumanını üflemeğe koyuldu.

— «Fikriniz var mı, söyleyin?» diye tekrarladı. «Benim babam kim, gerçekten biliyor musunuz? Çocuklarını okuttuğunuz bu insanlar kim, gerçekten biliyor musunuz?» Salına salına masaya yaklaştı, üzerine abandı, yüzünü Pastore'nin yüzüne yaklaştırdı. Sesi âdeta fısıltı halinde çıkıyordu:

— «Karşında Mafia var. Farkında mısın, dostum?»

Profesör, örgütün adını ilk defa olarak çocuklardan birinin ağzından işitiyordu. «Bunu böylece bilesin. Bizim peder parmaklarını şöyle bir şaklattı mı» Carmella parmaklarını şaklattı. Pastore, kızın tırnakların-

daki yer yer aşınmış kırmızı oje'yi farkettti... «Seni toz eder.»

— «Carmella, yeter! Otur yerine!»

— «Dedim ya, toz!» Kız avuçlarına dayanarak daha da yaklaştı. Profesör, şimdi kızın nefesini yüzünde hissediyordu. «Bu adamların şakası yok, dostum. Kendilerini bu dâvaya adanmışlar. Bu işi çocuk oynacağı sanıyorsan, bir tahtan eksik demektir. Babamın dediği dediktir, anlaşıldı mı, dostum? Bana el atan erkek, kendini ölmüş bilsin.»

Kız doğruldu, sigarasından derin bir nefes çekti, sonra tatlı tatlı gülümsedi.

— «Hocam, babama artık bu saçma oyunu oynamaktan vazgeçtiğimi söylemeyi mi tercih edersiniz, yoksa... sizi ezmemi mi?»

Kız Pastore'yi fena kıstırmış, gafil avlamıştı. On dört yaşındaki bu gangster piçinin çıplak göğüsleri Pastore'nin kafasını allak bullak etmişti. Bu yüzden, iki kaşının ortasına dört kurşun yemek hiç te uzak bir ihtimal gibi görünmüyordu. Önünde birkaç şık vardı. Pastore en kolayını gözüne kestirdi:

— «Peki, Carmella, babanla konuşacağım, söz veriyorum,» dedi.

Kızın yüzü muzaffer bir gülüşle aydınlandı. «Teşekkür ederim,» dedi. Kapıya doğru yürüdü. Profesör yerinden kıpırdamamıştı.

Carmella kapıda durdu:

— «Öğretmen olarak pek akıllı sayılmazsın.»

Tahrik edici bir poz alarak sözlerine devam etti: «Onlara şöyle bir el atacaktın. Kim bilir, belki de hoşuna giderdi, sen de yıllarca bana ders vermeye de-

vam ederdin, geçinir giderdik gül gibi, eyvallah, dostum.»

Kız gittikten sonra Pastore elini alnına götürdü. Şakaklarının zonkladığını duyuyordu. İçkiye ihtiyacı vardı ama onun yerine bir sigara yaktı. Az önceki sahne yeniden gözlerinin önünde canlandı. Aptalca ve yetersiz davranışlarını kendi kendine izaha çalıştı. Kız düğmelerini çözmeye başlar başlamaz, ya onu dizinin üstüne yatırıp bir güzel pataklamalı, ya da onu odadan dışarı atmalıydı. Ya da en iyisi, kendi çıkıp gitmeliydi. Durumu ne türlü tahlil ederse etsin, bir türlü kendini affedemiyordu. Bu tehlikeli oyunda ilk yanlış adımını atmıştı. Hiç beklemediği bir şeyle karşılaştığı için paniğe kapılmıştı. Ama bundan böyle, o küçük sırfıntıyı yola getirmenin çaresini bulmak zorundaydı. Görevine yeni başladığı şu günlerde, böylesine büyük bir başarısızlığa uğramaya hiç niyeti yoktu. Carmella ikinci derse gelmezse, Joe Bellini ile konuşacaktı. Ondan önce hiçbir şey söylemeyecekti. Şimdilik kızın bu oyunu sürdürmesine ses çıkarmıyacaktı. Pastore kendi kendine gülümsedi. Akademik meslek hayatı süresince, başka kızlarla da böyle işler başına gelmiş, buna benzer tahrik edici durumlarla karşılaşmıştı. Ama her seferinde onları ya sertlikle, ya da tatlılıkla atlatmasını bilmişti. Ancak bu kez durum ciddiydi. Karşısında Mafia belâsı vardı.

Birdenbire, alt kattaki çalışma odasının önünde bir patırtı koptu. Yüksek sesli ve heyecanlı konuşmalar, koridor boyunca telâşlı ayak sesleri geldi kulağına. Salvatore'nin evi genellikle sessizdi. Özellikle o kısımda çıt çıkmazdı. Profesör merak etti ama yerinden de kalk-

ÖĞRETMEN

madı. Az sonra, evin önünden, son süratle uzaklaşan bir otomobilin sesi duyuldu. Pastore pencereye gitti, ama kapının önünde hiçbir şey göremedi. Carmella Bellini ile aralarında geçen sahne asabını bozmuştu. Sinirli sinirli sigarasını içmeye devam etti, masaya doğru yürüdü.

Az sonra gürültüler yeniden başladı. Bu sefer bağırıp çağırımlar ve koridorda koşuşmalar duyuldu. Pastore masaya yaslandı. Yapılacak en akıllıca şey, yerinden kıpırdamamak ve hiçbir şeye burnunu sokmamaktı. Kendisine ihtiyaçları olduğu takdirde, nerede olduğunu biliyorlardı. Bir yangın falan çıktıysa, gelip kapısını yumruklardı herhalde. Endişesi birden korkuya dönüştü. Bu evde başa gelecek belâ başka belâlara benzemezdi. Öyle bir belâyâ girmemesi ise hepsinden iyiydi.

Nihayet ortalık yatıştı, ev sessizliğe gömüldü. Şimdi bina bir mezardan farksızdı. Çıt yoktu. Profesör evrakını toplayıp çantasına yerleştirmeye başladı. Alnında boncuk boncuk ter taneleri birikmişti. Bir an o gürültülerin, Carmella olayıyla ilgili olabileceği ihtimali kafasını kurcaladı. Sonra bunun deli saçması olduğunu düşünerek aklından çıkardı. Odadan çıktı, koridordan yürümeye başladı. Merdivene gelmişti. Daha birkaç gece önce, Rahip Monzati'ye, Salvatore'nin, işiyle özel hayatını birbirinden kesin olarak ayırmayı nasıl başardığını anlatmıştı. Pastore bugüne kadar, yaptığı ziyaretlerin hiçbirinde evde usulsüz bir şeye rastlamamıştı.

Merdivenden ağır ağır inerken, aşağıdaki holün sonundaki bir odadan, yüksek sesle konuşmalar işitti. Kapı açıktı, Profesör, o odanın önünden geçmek zorun-

Ö Ğ R E T M E N

luğunda olduğunu bildiği için tedirgin oldu. Evin diğer bölümlerinden çıt çıkmıyordu.

Tam kapının önünden geçerken, cırlak sesli bir adam İtalyanca avaz avaz bağırmaya başladı, sonra bir masanın yumruklandığı duyuldu. Pastore içeri bakmadı, söylenenleri de dinlememek için kendini zorlayarak giriş kapısına yollandı. Sesler birdenbire kesildi. Yine de kafasını çevirip bakmadı. Uşak her zamanki yerinde yoktu. Pastore kapıyı açarken, arkasından birinin yaklaşmakta olduğunu hissetti. Birden döndü, heyecanını büyük bir gayretle yatıştırmaya çalışan, iyi giyinmiş bir delikanlıyla burun buruna geldi. Adam ter içindeydi. Konuşurken sesi titriyordu. Yumuşak, fakat ciddi bir tavırla:

— «Professore,» dedi. «Benden size nasihat. Hiçbir şey işitmediniz, hiçbir şey görmediniz, hiçbir şey de söylemiyeceksiniz. Tamam mı?»

Pastore bu adamı ilk defa görüyordu. Durumun ciddiyetini hemen kavradı.

— «Tabii,» dedi belli belirsiz bir sesle.

Genç adam hemen döndü, gürültünün koptuğu odaya doğru yürümeye başladı. Pastore bahçeye açılan mermer merdivenin üst basamağında bir an durakladı. Normal bir şekilde soluk almaya çalışıyor, midesinde ve göğsünde hissettiği krampların geçmesini bekliyordu. Dönüp baktığı zaman, ilk defa olarak, otomobilin yerinde yeller estiğini gördü. Merdivenleri iner inmez, Hawkins'in kendisine doğru geldiğini gördü.

Uşağın her zamanki güleç yüzü bir maskeden farksızdı. Konuşurken, sesi titriyordu:

Ö Ğ R E T M E N

— «Öziir dilerim, Beyefendi, araba Şimdi neredeyse gelir,» dedi.

Profesör başını salladı, uşağın yüzünü inceledikten sonra:

— «Ne var, ne oldu, Hawkins?» diye sordu.

Hawkins bir an durakladı. Sonra: «Bay Salvatore, birkaç saat önce, berber sandalyesinde otururken vuruldu,» dedi. Sonra yaklaşmakta olan siyah arabaya baktı.

UŞağın sözleri birdenbire kafasına dank edince Pastore sersemledi. Yüzü Hawkins'inki gibi bembeyaz kesildi, söyleyecek söz bulamadı, kendini deli gibi arabaya attı.

Őoför yerine geçip oturduğu sırada, UŐaĐın dehŐet verici açıklaması, Pastore'nin kafasında őekillenmeye başladı. Yerine oturduğu zaman, feci gerček, korkunç bir kâbus gibi üzerine çöktü. Pencereden dıŐarı bakarken damarlarındaki kan âdeta donmuŐtu. Az önce kendisini uyarmıŐ olan iyi giyimli gangster, merdivenin başında durmuŐ, arabanın hareket etmesini bekliyordu. Profesör, çabucak başını çevirdi, gözlerini kırpıŐtırdı ve bakıŐlarını ileriye dikti.

Tehlikeli ormanın derinliklerine doğru büyük bir adım atmıştı.

PASTORE GELDİĞİNDE, NEW Rochelle'deki ev derin bir sessizlik içindeydi; bitkin halde paltosunu çıkardı, kapının yanındaki askıya astı. Evrak çantasını küçük masanın üzerine bıraktı, sonra oturma odasına geçti, bara yollanarak bardağına içki doldurdu. Bir dubleden fazla viskiyi bir hamlede yutardı. Sonra düşüncelere daldı, yavaş yavaş sinirlerinin yatışmasını bekledi.

Anna mutfak tarafındaki kapıdan girerek, kocasının yanına geldi. Yüzü solgun ve endişeliydi.

— «Nancy, okuldan gelmedi hâlâ.»

Pastore, başını kaldırmadan:

— «Henüz saat yedi,» dedi. Anna'ya Salvatore'yi

anlatması gerekiyordu, ama ne söyleyeceğini bir türlü kestiremiyordu.

— «Nancy hiç böyle yapmazdı. Geç kalacak olsa mutlaka telefon ederdi.»

Pastore içkisini alıp koltuğa gitti, Anna'ya cevap vermeden oraya oturdu. Anna arkasından gitti, Pastore'nin başına dikildi.

— «Bütün kız arkadaşlarına telefon ettim. Bugün okuldan sonra kendisini gören olmamış!» Bekledi, kocasından cevap alamayınca: «Joe, beni dinlemiyor musun? Yoksa umurunda değil mi?» diye sordu.

— «Anna, sakin ol.» Pastore ilk defa olarak başını kaldırıp baktı. «Kıza biraz vakit bırak, canım.»

Anna divana doğru yollandı, kocasının karşısına oturdu. Pastore, evlendikleri günden beri, onu hiç bu kadar endişeli görmemişti. Anna'nın yüzü kızarmıştı. Sinirli sinirli ellerini oğuşturuyor, dimdik oturmuş, kocasının konuşmasını bekliyordu. Pastore içkisinden bir yudum aldı; sakın bir sesle,

— «Bugün Salvatore'nin başına bir iş geldi,» dedi.

Anna derin derin nefes alıyor, ellerini oğuşturmaya devam ediyordu.

— «Televizyonda gördüm. Berber sandalyesinde öldürmüşler. Mafia tarafından. Senin ahabpların, arkadaşların tarafından.»

— «Anna, kendine gel!»

Anna titriyordu şimdi. Kendinden geçmişti.

— «Joe, rica ederim, yalvarırım sana, bu işten vazgeç. Hepsini bırak. İş işten geçmeden. Ne olursun. Hepimizi felâkete sürükleyeceksin.»

Perişandı Anna. İçinden birşeyler kopuyordu san-

Ö Ğ R E T M E N

ki. İnfilâk edecekmiş, bin parçaya ayrılacakmış gibi bir his vardı içinde. Birden, kocasının kendini dinlemediğini farkettil. Pastore içkisine dalmıştı.

— «Oğlanın, bana şimdi daha çok ihtiyacı olacak,» dedi.

İşte o zaman iş çığrından çıktı. Anna ayağa fırladı; gözleri büyümuş, yumrukları sıkılmıştı. Avazı çıktığı kadar bağırdı:

— «Oğlanın Allah belâsını versin! Mafia'nın da Allah belâsını versin!»

Ayakta durmuş, tir tir titriyor, yumrukları sıkılmış, göğsü inip kalkıyordu. İlk defa olarak kendini koyuvermişti. Pastore hayretler içinde ona bakıyordu. Anna, sinir içinde devam etti:

— «Kızını düşün! Allahını seversen, beni de düşün! Artık dayanamıyacağım! Nefret ediyorum bu işten! Nefret! Bunlar kirli, çirkin insanlar. Dokundukları herşeyi de kirletiyorlar, çirkinleştiriyorlar, öldürüyorlar. Onlara ayrılacağını haber ver! Haber! Hemen şimdi çık git. Ne olursun, Joe. Yalvarırım, sana!»

Anna'nın içindeki fırtına birden patlak vermiş, sonra dinmişti. Boş bir çuval gibi kendini divanın üzerine bıraktı. Pastore, dili tutulmuş, dehşet içinde onu seyrediyordu.

Birkaç dakika sonra, sokak kapısının açıldığını duydu. Nancy antrede duruyordu. Bütün neşesi kaybolmuştu. Hareketsiz, konuşmadan duruyor, cezbeye tutulmuş gibi, annesiyle babasına gözlerini dikmiş, bakıyordu.

Anna yerinden fırladı; hâlâ kendinde değildi, kızına doğru atıldı:

— «Nerdeydin? Niçin telefon etmedin? Nereye gittin?»

Kız annesinin yüzüne âdeta onu tanıımıyormuş gibi boş gözlerle baktı.

Pastore, oturma odasından karısına seslendi.

— «Onu rahat bırak!»

Nancy ağır adımlarla oturma odasına girdi, divana çöktü. Pastore, kızının bir şok geçirdiğini anladı. Nancy'ye yaklaştı, onun yanına oturdu ve titreyen omuzlarını koluyla sardı. Nancy, nihayet fısıltıyla:

— «Bay Salvatore'ye olanları işittin mi?» dedi.

Babası hafif bir sesle:

— «Evet, yavrum,» dedi. Bir yandan da kendi hislerini kontrole çalışıyordu.

Nancy, gözlerini karşıya dikmiş, boş nazarlarla bakıyordu. «Öldürmüşler. Berberde otururken vurmuşlar.»

Pastore, onu teselliye çalışarak:

— «Biliyoruz, yavrum,» dedi.

Anna Pastore, endişeyle kızını seyrediyordu. Elleri sımsıkı kenetlenmişti.

— «Nancy, seninle ne ilgisi var o işin?»

Profesör başını çevirerek karısına baktı, sonra sert bir tavırla:

— «Anna!» dedi. Birden, kızının gözlerinin yaşla dolduğunu farkettiler.

— «Ben Albert'le beraberdim o esnada.»

Pastore, inlemek, bir şeyler kırıp atmak, küfretmek, tükürmek ihtiyacını duydu, yine de sükûnetini muhafaza etmesi, kızına yardım etmesi gerekiyordu..

— «Albert'le beraberdim ne demek?»

Nancy gözlerini karşıya dikip bakmağa devam ediyordu. Cevap vermedi. Pastore, ısrarla: «Albertl'e beraberdim, o esnada, ne demek, Nancy'ciğim, lûtfen cevap ver?» dedi.

Nancy hâlâ cevap vermiyordu.

— «Yavrum, müthiş bir şok geçirdin, biliyorum. Seni daha fazla üzmemek de istemiyorum ama ne olup bitti, bize anlat ki sana yardım edelim. Ne olursa olsun, anlat.»

Nancy döndü, babasına baktı. O da, kızın gözüne giren saçları arkaya doğru attı.

— «Nancy, lûtfen anlat. Rica ederim.»

Kız babasına bakmaya devam etti, sonra annesine bir göz attı, gözünden akan bir yaş tanesini sildi, anlatmaya koyuldu. Yavaş sesle, âdeta fısıltı halinde konuşuyor, annesine, babasına bakmadan anlatıyordu.

— «Albert'le okuldan sonra buluştuk. Daha önce de birkaç kere buluşmuştuk. Genellikle arabasında oturup konuşuyoruz. Bu sefer de Dembos'a gitmiştik. Milk Bar'ın olduğu yer. Arabada birer milk shake içip konuşmaya dalmıştık.»

Sözlerine devam etmeden önce başını kaldırıp annesine baktı.

— «Albert bana karşı daima iyi davrandı, Anne Tam bir centilmen gibi. Tam o sırada, yanımızda kocaman bir araba durdu, içinden bir adam atladı ve Albert'in kulağına bir şey fısıldadı. Adam son derece heyecanlıydı. Sonra koşarak kendi arabasına döndü, bin-diği gibi arabayı sürüp son sürat uzaklaştılar.»

— «Aman yarabbi!»

— «Anna, bırak da kız bitirsin, lâfını!»

Nancy, annesinin babasının sözlerine aldırmış etmedi.

— «Albert'in yüzü bembeyaz kesilmişti. Bir an bayılacak sandım. Ansızın hastalanmış gibiydi. Gözlerinde kötü bir ifade vardı. Motoru çalıştırdı, biz de öndeki arabanın peşine takıldık. İyice hızlanmıştık. Neye üzüldüğünü ve nereye gittiğimizi sorup duruyordum ama cevap vermiyordu. Yüzü adamakıllı bozuktu, kötü kötü bakıyor, arabayı hızla sürüyordu. Derken, birdenbire, gözlerinden yaşlar boşanmaya başladı, onları eliyle sildi. Çok fena oldum, içim parçalandı.»

Anna:

— «Onunla ne işin vardı?» diye bağırdı. Kendini daha fazla tutamamıştı.

Profesör karısına döndü: «Anna. Çocuğun başından büyük bir felâket geçmiş. Çok üzüntülü. Bırak da anlatsın. Devam et, yavrum!»

Nancy, devam etti:

— «Al, öyle vara yoğa ağlayacak çocuk değil. Bana herşeyi anlatması için yalvardım. O zaman, bana döndü ve 'Babamı öldürdüler', dedi. Önce anlayamadım. Kulaklarıma inanamadım.»

Pastore cebinden bir mendil çıkardı, kızının yüzünü ıslatan yaşları sildi.

— «Albert gitgide hızlanıyordu. Herhalde yüzümdeki şaşkınlığı ve korkuyu görmüş olacak ki, 'Alçaklar, vurdular onu. Öldürdüler. Babamı öldürdüler,' dedi. Ben de ağlamaya başladım. Sebebini bilmiyordum. Salvatore'yi tanıımıyordum bile. Belki Albert'e acıdığım için, belki korkudan, belki de her iki sebepten. Derken berber dükkânına geldik.»

Pastore yavaşça:

— «Albert'le berber dükkânına mı gittiniz?» diye sordu.

Nancy duymamazlıktan gelerek devam etti:

— «Bir sürü insan birikmiş, etraf polislerle çevrilmişti. Arabayı birkaç blok ötede park ettik, dükkâna doğru yürüdük. Kalabalığı yarıp ilerlemeye çalışırken kulağımıza bir sürü lâflar geldi. Herkes kötü kötü şeyler söylüyordu: 'Oh olmuş, bir haydut daha eksildi, canı cehenneme! Serseri daha beterini hak etmişti,' diye söyleniyorlardı. Albert, bütün bu sözleri işitiyordu. Ama o hiçbir şey söylemeden, gözlerinde kötü bir ifade, insanları itip kakıyor, dükkânın kapısına varmaya çalışıyordu. Orada duran bir polise, cesedin hâlâ içerde olup olmadığını sordu. Polis te 'Hayır,' diye cevap verdi. Albert, nereye götürdüklerini sordu. Onun üzerine polis, 'Niye soruyorsun, delikanlı, imzasını mı alacaktın yoksa?' dedi. Albert de, 'Benim babam o! Ben Albert Salvatore'yım,' dedi.»

Pastore, kızının gözlerinin yeniden yaşla dolduğunu gördü, titrediğini hissetti.

— «Hepsini anlatmak zorunda değilsin şimdi. Biraz dinlen, sonra anlatırsın.»

Nancy başını salladı. Kâbustan bir an önce kurtulmak istediği belliydi.

— «Polis, özür diledi, bir başka polis çağırdı. Biz bir polis arabasına bindirdiler, hastanenin morguna götürdüler. Albert artık ağlamıyordu. Arabanın arkasına sinmiş oturuyor, dimdik ileri bakıyordu. Gözlerinde buz gibi bir ifade vardı. Bir tek kelime bile söyleyemedim. Hastanede bekleme odasında oturup bekledim. Albert inmedi. Biraz sonra bir polis geldi, beni

eve bırakacağını söyledi. Adımı, adresimi aldı, sonra arabada birkaç şey sordu. Beni kapıya kadar getirdi. Ben de geldim işte.»

Düne kadar, poposunu kıvrıran, saçma sapan lâflar eden, müzik delisi genç kız birdenbire hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. İçi parçalanıyordu sanki. Babasının üzerine atıldı, kendini kapıp koyuverdi. Ama bu çocukça bir ağlama değildi. Hayatın acılarıyla ilk defa yüzyüze gelmiş, şimdi de tepkisini gösteriyordu.

Pastore, kızının başı göğsüne yaslanmış halde, karısına baktı. Anna, divanın karşısındaki sandalyenin kenarına ilişmişti. Gözleri karşılaştı, uzun bir süre bakıştılar. Sonunda, Nancy başını kaldırdı, beceriksiz bir hareketle, saçlarını düzeltmeye, gözlerini silmeye ve hıçkırıklarını dindirmeye çalıştı.

— «Kendimi iyi hissetmiyorum, odama çıkacağım.»

— «Ben de geleyim mi, yavrum?»

— «Hayır, Baba, yalnız kalmayı tercih ediyorum.»

Babasını yanağından öptü, ayağa kalktı, sendeleyerek annesine gitti. Kızı odadan çıkarken kendisini alnından öptüğü zaman, Anna hiç tepki göstermedi. Gözlerini kocasından ayırmamıştı. Bakışları buz gibiydi. Joe Pastore, bu bakışı ilk defa görüyordu. İnsana endişe verici bir bakıştı bu.

— «Anna. Kız ciddi bir şok geçirmiş. Üstüne varmayalım. Biraz kendine gelsin, ondan sonra ben onunla konuşurum.»

Anna cevap vermedi, yerinden de kıpırdamadı. Haklıydı. Hayatları hiçbir zaman eskisi gibi olamayacaktı artık.

— «Yüzünü beğenmiyorum, Anna. Yarın sabah ilk

iş, Doktor Carlton'la konuşacağım. Sinirlerin çok bozuk. Belki sana bir sinir ilâcı verir.»

Anna ayağa kalktı, yüz ifadesi değişmemiştir. Bir robot gibiydi.

— «Yemeğini hazırlayayım,» dedi ve mutfığa girdi.

Pastore yalnız kalınca başını divanın arkasına yasladı, bakışlarını tavana dikti. İnsanın girdiği her iyi teşebbüsü baltalayan kadere lânet ediyordu. Tehlike belirtileri iyice görünüyordu. Yakında dünya başına yıkılacaktı. Ama, mücadeleyi bırakıp kaçmayacağını da çok iyi biliyordu. Kendini bekleyen kutsal bir görev vardı. Bu görevi ondan başka yapacak kimse yoktu. Bu iş için biçilmiş kaftandı. Mafia'nın çocuklarına sırtını çevirmeyecekti. Nancy, hayatın ilk darbesini yemiştir. Bu bir nevi aşıydı. Bundan sonra gelecek daha sert darbeleri önlemesine yarayacak bir aşı. Anna'ya gelince, o da karısıydı. Geçmişte ona her zaman güvenebilmişti. Zamanla, ona yeniden güvenebileceğine emindi. Zorlu bir geçiş dönemi karşısında gösterdiği, geçici bir tepkiydi bu. Ertesi sabah Carlton'la uzun uzadıya konuşmaya karar verdi.

SALVATORE'NİN ÖLÜMÜ, PROFESÖRÜN derslerini hemen hiç etkilememiştir. Haftalar geçiyordu. Victor Fulgoni, görünüşe bakılırsa, Salvatore'den boşalan tahtı bütün sorumluluklarıyla birlikte devralmıştı. Mafia'nın diğer elebaşlarının da onaylarıyla, Pastore, Salvatore'nin evini özel dersane olarak kullanmaya devam ediyordu.

Profesör, kendini cânı gönülden görevine adadı. Öğretiyor, elindeki malzemeyi kesip biçiyor, yoğuruyor ve şekillendirmeye çalışıyordu. Bazan alttan alıyor, bazan bağırıp çağırıyor, bazan yalvarıyor, bazan da emrediyordu. Çocukların hepsi bu çabalara karşılık veriyor, yavaş yavaş ilerliyordu. Daha doğrusu bir çoğu ilerli-

yordu. Pastore gayretlerinin mükâfatını görüyordu. İm-kân oldukça, geceleri kendi evindeki çalışma odasından da yararlanıyordu. Ed Carlton'la Anna hakkında görüş-memişti, çünkü durumu daha kötülemiş gibi görünmüyordu. Hattâ zaman zaman, içinde bulunduğu koşullara adapte oluyormuş hissini veriyordu Pastore'ye. Bir gün gelecek, herşeyi olduğu gibi kabullenecek ve meydan okuma zamanı gelince, kendisine destek olacaktı, bundan emindi. Nancy farkedilir derecede yatışmıştı. Eskisi kadar hoplayıp zıplamıyor, daha olgunlaşmış görünüyordu. Pastore, onun bu halini eskisinden çok daha beğendiğini kendikendine itiraf ediyordu. Böylece meydan okuyan güçlere karşı koymaya ve ormanda ilerlemeye devam ediyordu. Salvatore'nin ölümünden beri, havadaki gerginlik artmıştı ama, hâlâ çocukların öğretmenini olarak herkesten saygı görüyordu.

Nick Paterno, Mafia'nın vurucu gücü Paterno'nun oğluydu. Uzunboylu, güçlü kuvvetli, on yedi yaşlarında bir gençti. Diğerlerinden daha yetişkin görünüyordu. Cüretkâr ve kurnaz bir hali vardı. Salvatore'nin öldüğü gün, arkasından koşup gelen o genç gangster gibi şık giyiniyordu. Profesör, onunla ilk defa, yağmurlu bir gece, New Rochelle'deki tavan arasında karşılaşmış ve delikanlının tehlikeli bir tip ve babasının 'iş'ini devralmaya müsait bir aday olduğunu kestirmişti. Genç Paterno'nun, özel eğitim gördüğü ve şimdiden bazı ortak işlerde kullanıldığı söylentileri de kulağına gelmişti.

Baba Paterno, oğlunun kafalı bir çocuk olduğunu Profesöre belirtmişti. Nick'in hukuk öğrenmesi ön görülüyordu. Babasının söylediğine göre, oğlu hukukta başarı sağlayabilirdi. Ayrıca matematiğe de kafasının

yatkın olduğunu belirtmişti. Yarım saatlik bir sondajdan sonra, Pastore, gencin babasının haklı olduğu kanısına vardı. Nick Paterno için büyük umutlar besleniyordu. Mafia, çocuğun, iyi bir eğitim gördüğünü ve özellikle, hukuktan mezun olduğu takdirde, işlerinde çok daha başarı sağlayabileceğini düşünüyordu, hiç şüphesiz. Amaç ne olursa olsun, çocuğun kurnaz ve çetrefil işlere dayanıklı olduğu açıktı. Nick Paterno, genç Salvatore gibi çocuksu bir kabadayı değil, tam Mafia'ya layık bir kabadayı olma yeteneklerine sahipti.

Dersin sonunda Pastore bu konuyu açtı:

— «Baban uyanık bir çocuk olduğunu söylemişti. Bence tevazu göstermiş.»

Nick başıyla onun sözlerini onayladı, sonra kâğıtlarını toplamaya başladı: «Ders bitti mi?»

— «Parlak bir öğrenci olacağa benzersin. Günün birinde iyi bir avukat olabilirsin. Baban da bunu istiyor zaten.»

Pastore:

Çocuk kâğıtlarını büyük bir sarı zarfın içine doldurdu, gitmeye hazırlandı.

— «Bir dakika! Seninle konuşmak istiyorum,» dedi.

— «Acelem var.»

— «Bir dakika bile sürmez. Otur, Nick.»

Paterno omuz silkerek yerine oturdu; her an kalkmaya hazır durumdaydı.

— «Sana dediğim gibi. Sende büyük potansiyel mevcut. Ama disipline ihtiyacın var.» Profesör bir an durakladı, sonra: «Bu disiplini de sana ben öğreteceğim,» dedi.

Oğlanın gözleri kısıldı, bir sigara çıkarıp yaktı. Pastore, çocuğun o anda kendisine karşı pek sempati duymadığını farketmişti. Ama temel kuralları da belirtmesi gerekiyordu; aksi takdirde oğlan derslerinde çok ağır ilerleyecekti.

— «Fazla içkiyi ve geç saatlerde yatmayı bırakacaksın. Derslerine daha çok vakit ayırmanı istiyorum. Bana yardımcı olursan, notlarını yükseltirim; iyi bir üniversiteye girmeni ve hukuk öğrenimi yapmanı da sağlarım.»

Paterno sigarasından derin bir nefes çekti, onun uzayan külüne baktı, sonra bakışlarını hoşnutsuzlukla Pastore'ye çevirdi:

— «Sen karşındakini çoluk çocuk mu sanıyorsun?» dedi.

— «Beni dinlemezsen, emeklerimize yazık olur.»

— «Fazla ileri gitme, dostum. Hayatıma da burnunu sokma. Hakkında daha hayırlı olur.»

Profesör onu dikkatle inceledi. Patlama noktasına gelmeden ayağını denk almak istiyordu.

— «Görevim senin işlerine burnumu sokmaktır. Baban senin için bazı şeyler tasarlıyor. Hukukçu olmanı istiyor. Ben de bunu gerçekleştirmek zorundayım.»

Nick Paterno adamakıllı bozulmağa başlamıştı. Tipik İtalyan öfkesiydi bu. Pastore, çocuğun henüz öfkesine hâkim olacak derecede olgunlaşmamış olduğunu biliyordu. Paterno, parmağıyla işaret etti, dişlerini sıkı ve gözlerini kısıarak, başını ileriye doğru uzattı.

— «Benimle uğraşma! Bak, sana haber veriyorum. Ben yaşama tarzımdan memnunum. Onu değiştirmeye kalktığın takdirde canına okurum, anladın mı?»

Ö Ğ R E T M E N

— «Ağzını topla! Biraz da saygılı olmasını öğren.»

Delikanlı birdenbire kahkahayı bastı. «Saygılı mı? Kime karşı? Sana karşı mı? Sana birşey söyleyeyim mi, Profesör hazretleri? Sen tahsil görmüş bir serseriden başka birşey değilsin. Bir asalak. İki kuruş kazanmak için onun bunun asalağı oluyorsun. Hayatta gerçekten iş gören adamlardan parsa topluyorsun. Asıl gayeni de, şu boktan öğretmenlik maskesi altında gizliyorsun.»

Pastore masadan kalktı, kitaplarını yerleştirmeye başladı. Paterno, oturmuş onu seyrediyordu. Keyfine diyecek yoktu.

— «Aslında, korkak, küçük bir adamsın. İşini bilenlerle yakınlık kurmaktan hoşlanıyorsun. Sana heyecan veriyor bu. Bundan âdeta cinsel bir haz duyuyorsun.»

Pastore kitaplarını yerleştirmeyi bıraktı. Şakakları zonkluyor, midesinde bir kramp başlıyordu. Genç Paterno küstahça ayağa kalktı, Profesörün yüzüne meydan okurcasına baktı. Gangster taslağının söylediği her lâf, ateşi biraz daha körüklemeye yarıyordu!

— «Bu ülkede işlenen suçlar hakkında herkese vaaz verdiğine eminim. Yine de peşimizi bırakmıyor, altında lüks araba, bizimkilerin kıcını yalamaktan geri durmuyorsun. İltifatlardan, biçimsiz lâflardan hoşlanıyorsun. Bu arada da kendikendine: 'Onlar kötü, ben iyiyim, Tanrı beni, kötülerin çocuklarını doğru yola sevk etmekle görevlendirdi,' diye böbürleniyorsun. Boktan herifin birisin, güleyim sana bari!..»

Oğlanın söylediği sözler, Pastore'nin şakaklarındaki zonklamayı ve midesindeki kazınmayı artırıyordu.

Nick Paterno'nun yüzü, gitgide bulanık bir hal almaya başlamıştı. Pastore, nefesine hâkim olabilmek için var gücüyle çaba gösteriyordu.

— «Senin neyine saygı göstereyim? İçin için, kaplan postuna bürünmeğe can atıyorsun. Ama aslında ise, kof adamın birisin. Yumuşak... titrek bir pelte gibisin. Anlatabiliyor muyum, Pastore?»

Williamsburg sokaklarında doğup gelişmiş öfkelerini o güne kadar içinde tutmuş, hapsetmiş ve rafa kaldırmıştı. Ama birden o öfkenin korkunç ve dayanılmaz bir şekilde içinde kabardığını hissetti, olanca kuvvetiyle oğlanın suratına bir tokat aşketti.

Olan olmuştu. Profesör, otoritesini kanıtlamıştı. Öğrencisi sersemlemiş bir halde yüzünü tutuyor ve Pastore'ye öldürücü nazarlarla bakıyordu.

— «İt! İt oğlu it!» Pastore boğulacakmış gibi konuşuyordu. «Hele bir daha diklen bana, kafam koparırım! Bir daha küstahlık edecek olursan dilini koparırım, anladın mı? Sen bir orman yaratığından başka bir şey değilsin. Ancak orman kanunundan anlarsın. İyi, öyleyse biz de bundan sonra sana orman kanununu uygularız. Ondan ben de anlarım, hiç merak etme. Seni hıyaya getirmesini çok iyi bilirim. Zorbalıkla da olsa, derslerine çalışacak, ilerleyeceksin. Saygı göstermesini de öğreteceğim sana, ayrıca!»

Çocuk yerinden kıpırdamadı. Joe Pastore, bu patlamadan sonra sinirlerinin mümkün mertebe çabuk yatışmasını bekledi; sonra kitaplarını toplamaya başladı. Vakit kazanmaya çalışıyordu. Nihayet çocuğa bir göz attı.

— «Gelecek Cumaya kararlaştırdığımız saatte bu-

Ö Ğ R E T M E N

rada olacaksın. Ve derse hazırlıklı olarak geleceksin. Anlaşıldı mı?»

Kitapları, çalışma masasının arkasındaki bir rafa yerleştirdi, sonra Nick Paterno'ya döndü.

«Bak sana haber vereyim. Ben sandığın gibi korkak değilim. Şimdi çek arabanı!»

Paterno, yavaş yavaş yüzünden elini çekti, sarı zarfa uzandı. Profesöre dikkatle baktı ve buz gibi bir sesle, kelimelerin üstüne basa basa konuştu. Sözleri tehdit doluydu:

— «Biraz önce, mezarımı kazdın.»

Sözleri biter bitmez kapıya doğru gitti, onu açtı, arkasına bakmadan Profesörün yüzüne çarptı.

Pastore pencereye gitti, dışarı bakmaya koyuldu. İlk defa olarak içinde korku uyanmıştı. Nick Paterno gerçekten başına belâ olabilirdi. Carmella Bellini ile aralarında geçen nazik olaydan sonra bu, herşeyin üstüne tuz biber katmıştı. Mafia'nın bu olayları iyi karşılayacağını hiç sanmıyordu. Çocuklar tehditlerini yerine getirdikleri takdirde, Bellini'nin kıymetli kızının ırzına geçmekle ve Mafia'nın gözdesi Nick Paterno'yu da eşek sudan gelinceye kadar dövmüş olmakla suçlayabilirlerdi, kendini. Kız iki derstir ortalarda yoktu. Gerçi babası onun rahatsız olduğunu söyleyerek özür dilemişti ama yine de Pastore'nin içi rahat değildi. Bütün olup bitenleri hesaba katacak olursa, yolda gitgide inişlerin çıkışların başladığını kendine itiraf etmesi gerekiyordu. Bundan böyle, son derece dikkatli adım atmak, ya da herşeyi bırakıp evine dönmek zorundaydı. Ama geri dönmeye de hazır değildi henüz.

ANNA PASTORE'Yİ BİR türlü uyku tutmuyordu. Yatağının kenarına oturmuş, saçları darmadağın, sigara içiyordu. Hiç mutadı olmayan bir davranıştı bu. O gece erken yatıp uyumayı tasarlamıştı ama tam uyuyacağı sırada, kafasını dolduran binlerce karmakarışık düşünce uykusunu kaçırmış, o da yatmaktan vazgeçmişti.

Nancy odaya girdi, annesinin yanına, yatağa geçip oturdu.

Anna, ona:

— «Niye yatmıyorsun?» diye sordu.

Kızının ayağında pantolon, sırtında da bir kazak

vardı. «Daha çok erken. Saat on. Babamın dışarı çıktığını duydum. Bu saatte nereye gitti dersin?»

Anna sigarasını yatağının yanı başındaki tablaya bastırdı. «Joe Bellini çağırdı. Bu gece görüşmeleri gerekiyormuş.»

— «Cecenin onunda mı?»

Anna, bitkin, ayağa kalktı, tuvalet masasının önüne doğru yürüdü. Aynaya bir göz attıktan sonra, tarağıyla fırçasını eline aldı, saçlarını fırçalamaya başladı.

— «Nancy, geldiğine memnun oldum. Seninle konuşmak istiyordum.»

Nancy:

— «Söyle anne,» dedi ve rahatça kendini yatağa bıraktı.

— «Baban seni bir süre için Virginia'ya, Mitchell'lerin yanına yollamak istiyor.»

— «Mitchell'lere mi? Neden?» Anna, saçını fırçalamaya devam ederek, cevap verdi: «Senin için daha iyi olur diye düşünüyor.»

— «Sen de öyle mi düşünüyorsun?»

— «Bir süre için, Saint Benaventure'deki okula devam edersin.»

Nancy, tuvalet masasına doğru yürüyerek annesinin arkasında durdu. Anna, aynadan onun yüzünü görüyordu.

— «Sen Mitchell'leri seversin. Virginia da senenin bu mevsiminde çok güzel olur. Buradan bir süre uzaklaşman hakkında daha hayırlı olur.»

— «Anne. Soruma cevap vermedin. Sen de babam gibi mi düşünüyorsun?»

— «Babanla konuş »

Ö Ğ R E T M E N

Nancy tuvalet masasının üzerindeki bir fırçayla oynadı, sonra kendikendine mırıldandı: «Demek şimdi de beni saklamayı düşünüyor.»

— «Hoşuna gider diye düşünmüştü.» Anna saçını fırçalamayı bıraktı, kızına şefkatle baktı. «Nancy'ciğim, Clara'nın iki tane birbirinden güzel atı var. Ata biner gezersin, fena mı olur? Geçen yılı unuttun mu?»

— «Demek işler bu merkezde. Clara, atlar ve Virginia'da bir manastır.» Başını kaldırıp annesine baktı. «Kararı babam versin, öyle değil mi, anne?»

Anna Pastore cevap vermedi. Yine saçını fırçalamaya devam etti. Kocasının ulvî sözlerini hatırlatıyordu. Hayattaki soylu amacını doğrulayan felsefesi nasıldı bakayım? 'Bir çocuk, babasının işlediği suçların kefareтини ödememeli,' derdi hep. Oysa, şimdi kendi öz kızı, bunun kefareтини ödemeye zorlanıyor ve Virginia'ya sürgün ediliyordu. Böylelikle, Pastore, Mafia'ya gönüllü rahatlığıyla hizmet edebilecekti.

Anna, o gece gözüne uyku girmeyeceğini biliyordu. Kocasını düşünüyor, onun böyle apartopar Bellini'nin evine çağrılmasının nedenini anlamaya çalışıyordu. Gece o saatinde ve böyle âcil olarak çağrılması nasıl yorumlanabilirdi? Kendini, ezici ve kahredici yeni bir darbeye karşı hazırlamaya çalışıyordu.

O geceki toplantı yüksek düzeyde bir toplantıydı. Bu, Joe Pastore'nin katıldığı ilk ve son toplantı olacaktı. Paterno ile Giardano da gelenler arasındaydı. Köşede oturan zayıf ve korkunç derecede ciddi bir centilmen Pastore'nin gözüne ilişti. Ama Pastore ile tanıştırılmadı. İçki içilmediği gibi, herkesin yüzü de asık-

tı. Pastore, Mafia'yı ilk defa iş başında görüyordu. Profesör, çetenin karşısındaki bir sandalyeye oturmuş, Joe Bellini'nin konuşmasını dinliyordu:

— «Aydınlatılması gereken birkaç nokta var, Profesör.»

Pastore'nin gözü, köşede kızıl derili gibi sessiz sedasız oturan adama takıldı. Mafia'nın kullandığı teknik hakkında kulağına gelen söylentileri hatırladı birden. Birinin başı belâya girdiği ve Mafia tarafından sorguya çekilmesi gerektiği zamanlar, mecliste daima böyle bir kızıl derili bulunduruluyordu. Kızıl derili, sessiz bir tanık olarak celseye katılıyordu. Bu tanık herşeyi dinliyor, çenesini sımsıkı kapalı tutuyordu ve yüksek mahkeme toplanıp idam kararı verdiği zaman da, bu kararlarında daima haklı oldukları önceden biliniyordu. Çünkü kızıl derili bütün işittiklerini bir bir naklediyordu. Bellini sadede gelmişti.

— «Brooklyn Savcısını, birkaç kere makamında ziyaret ettiğinizi haber aldık, Profesör. Geçen hafta bir kere, bu hafta da bir kere görüşmüşsünüz. Arkadaşlarınız sıfatıyla, bir derdiniz olup olmadığını anlamak istiyoruz. Belki size bir yardımımız dokunur.»

Giardano söze karıştı:

— «Tabii bizi ilgilendirmez bu iş, ama orada güçlü adamlarımız var. Böyle birşey duyunca biz de merak ettik.»

Pastore birinden ötekine baktı, köşedeki sessiz tanığı da gözden kaçırmadı bu ara.

— «Ne demek istediğinizi anlayamadım,» dedi. Ben Brooklyn'deki savcıyı ziyarete filân gitmedim. Daha

Ö Ğ R E T M E N

doğrusu, şimdiye kadar hayatımdaki hiçbir sayıcıyı makamında ziyaret etmiş değilim.»

Giardano elini kaldırdı: «Rica ederim, sinirlenmeyin, Profesör. Savcıyla şu sıralarda bir iş münasebetimiz oldu da merak ettik. Sormakta bir sakınca olmasa gerek.»

Pastore sinirlenmişti.

— «Bana bir soru sordunuz, ben de cevap verdim. Mesele böylece halledildi sanıyorum.»

Paterno:

— «Tam olarak değil,» dedi. «Bakın, şöyle bir durum var. Siz çocuklarımızı eğitiyorsunuz, biz de bundan ötürü sizi seviyor ve sayıyoruz. Sizi aileden biri olarak görüyoruz. Bir mesele ortaya çıktığı zaman da gelip size soruyoruz. Bundan daha tabii ne olabilir? Onun için alınmayın. Bu problemleri kendi aramızda halletmek istiyoruz. Böylelikle birbirimize daha yakın oluruz.»

Toplantının başında Profesörün içini kemirmiş olan korku yavaş yavaş azalıyor, öfkeye dönüşüyordu.

— «Bakın, şu noktayı bir kere iyice belirtmek istiyorum. Ben sizlerden biri değilim. Aileden de değilim. Sizlerle daha yakın ilişki kurmak da istemiyorum. Bunu söylediğim için özür dilerim ama, gerçek bu. Ben sadece çocuklarınızı eğitmekle yükümlüyüm. O kadar. Gece yarıları beni evimden apartopar getirtip sorguya çekmenin âlemi yok.»

Joe Bellini elini kaldırdı. «Bu kadar öfkelenmeyin, dostum. Biraz sakin olun.»

— «Sözümü tamamlamak istiyorum. Savcıyı, şahsî bir iş için görmem gerekse, bunun hakkında size he-

sap verecek değilim. Hem zaten edindiğiniz bilgi yanlış. Doğru olduğunu kabul etsek bile, bu benim işim. Sizleri ilgilendirmez.»

Giardano:

— «Joe, Profesöre bir içki getir,» dedi. «İhtiyacı var sanırım.»

— «Ben içki istemiyorum, sadece sizlerle anlaşmaya varmak istiyorum. Bu görevi üzerime aldığım zaman, bana kendi çocuklarınız gibi her şeyden tecrit edileceğim, sizin işlerinizden muaf tutulacağım söylenmişti. Durum böyle değilse ve ilerde de buna benzer başka durumlar olacaksa, şimdiden istifamı vermek daha yerinde olacak. Anlaşıldı sanırım?»

Odada sessizlik oldu. Pastore köşedeki kıvılcık derisinin gözlerini, üzerinde hissediyordu. Ama yine de içini boşaltmış, rahatlamış, kendi tezini savunmuştu. Tehlikeli bir oyun oynuyordu. O da onlara, kendi silâhıyla mukabelede bulunmuştu. Şimdi düşünme sırası onlardaydı.

Söze ilk başlayan Bellini oldu. Sakin bir tavırla gülümseyerek:

— «Amma öfkeli bir yaradılışınız var,» dedi. «Üstelik, çok da alıngansınız.»

Giardano, Bellini'nin tavrını takındı. «Seni kimse'nin suçladığı filân yok, Profesör. Sadece edindiğimiz bilgileri açıklığa kavuşturmak istiyoruz. İş dediğin böyle olur. Bunu senin de takdir etmen gerek.»

Paterno:

— «Al'in başına bir kaza geldi, biliyorsun,» diye ekledi. «Evde, özel bir toplantı yapılıyor, sen de tam o sırada oradan geçiyorsun. Derken elimize bir rapor ge-

Ö Ğ R E T M E N

liyor ve senin Brooklyn Savcısını ziyaret ettiğini bildiriyor. Bunda bizim ne suçumuz var?»

Bellini tamamiyle normale dönmüştü. Yılbaşı gecesi verilen partideki masada, herkesi fethetmiş olan Rudolf Valentino pozlarını takınmıştı yine.

— «Professore, biz sorduk. Siz 'hayır' dediniz. Celse kapandı.»

Gerilim hafiflemişti. Hepsi gülümsüyor, şakalaşıyorlardı. Artık Profesörün içinin rahat etmesi gerekirdi, ama hiç te öyle olmadı. Karşısındakilerin maskelerinin altındaki gerçek yüzleri görmüştü. Gördüklerini kolay kolay unutamıyacaktı. Bir de, köşede oturan ve delici bakışlarla çevresini süzen o adam sinirlerini bozuyordu. Pastore, odaya girdiği andan beri adamın, yüz ifadesi değişmemişti.

Paterno:

— «Şu adamı öyle seviyorum ki, vallahi,» diyordu. O da gülümsüyordu: «Bizim oğlanı tokatlamasına rağmen, yine de seviyorum. Oğlana 'Profesör yaman adammış vallahi' dedim. 'Sen kendi dâvanı halle bak, onu rahat bırak,' dedim. İyi dememiş miyim Profesör?»

Pastore goril gibi adama dikkatle baktı. Tehlikeli gangster, bu sözleri içtenlikle söylemişti. Nick Paterno olayı yüzünden başı belâya girmeyecekti, demek. Carmella ile aralarında geçen sahneden ötürü, Bellini'nin de bir tepki göstermiyeceği anlaşılıyordu. Ama o geceki toplantıdan sonra, Joe Pastore, artık hiçbir şeyden emin olamayacağını anladı.

Paterno'ya daha yakından baktı, rastgele: «Savcı'yı ziyaret ettiğime dair bilgiyi nerden elde ettiniz? dedi.

Paterno'nun cevap vermesine fırsat bırakmadan Giardano atıldı:

— «Professore, kutsal törenlerimizden söz ediyorsunuz, şimdi. Biz bu törenler üzerinde hiç tartışmayız.»

Bellini de:

— «Bu meseleyi kapatalım, gitsin,» dedi. «Biri yanlış bilgi vermiş olmalı.»

Bellini, Paterno ve Giardano ayağa kalkarlarken, Pastore de davrandı. Kızıl derili, bir köşede hareketsiz oturuyor, bomboş gözlerle bakıyordu. Bellini, Pastore'nin bakışlarını izledi; sonra onun endişesini ve merakını gidermek için: «O bizim muhafızımız,» dedi. Ardından yaygın bir tebessümle sözlerine ekledi: «Sen bana elini sürersen, o bu odayı uçurur.»

Pastore ile köşedeki adam hariç, herkes güldü. Sonra Mafia çocuklarının mağrur babaları, Profesörü, Bellini'nin çalışma odasının kapısına kadar uğurladılar.

— «Sizi rahatsız ettiğimiz için özür dileriz,» dedi. «Anna'dan da özür dileriz. Kendisine saygılarımızı iletin.»

Hepsi Joe Pastore ile el sıkıştılar, o da elinden geldiği kadar gülümsemeye çalıştı. Gitmeden önce, köşedeki sessiz tanığa son bir defa uzun uzun baktı; sonra, «İyi geceler,» dedi.

HAFTALAR GEÇTİKÇE PROFESÖR,

Mafia'nın çocuklarını eğitme kararının ne kadar isabetli olduğunu anladı. Derslerinin semeresini görmeye başlamıştı. Mevsimlerden bahardı. Bir Pazar günü, öğleden sonra, arka bahçede, her zamanki gibi piknik yapıyorlardı. Bu arada Rahip Monzati'ye de açıkladı. Anna çok zayıflamıştı; hiç iştahı yoktu, iyi uyuyamıyordu, sinirleri çok bozuktu. Carlton ona bazı haplar tavsiye etmişti ama Anna, ilâçlara fazla güveniyor, kendiliğinden bir çaba da göstermiyordu. Zaman zaman, hiç yüzünden duygusal bir öfkeye kapılıyor, sakın olduğu günlerde ise, evin içinde sağır ve dilsiz gibi dolaşıp duruyordu. Eskiden üniversite çevresinden birkaç arka-

daşı vardı. Ama onlar da artık elini ayağını çekmişti. Şimdi hemen hemen bütün günlerini, gecelerini evde geçiriyor, kendi üzüntüsü içinde kahroluyordu.

Nancy de hiç eskisi gibi değildi. Derslerinden düşük not alıyor, durmadan baş ağrılarından yakınıyor; boş vakitlerini genellikle odasına kapanmakla geçiriyordu. Artık eskisi gibi gülmüyor, müzikle de hemen hemen hiç ilgilenmiyordu.

Ama içlerinde en çok değişen Pastore olmuştu. Devamlı sıkıntılı ve üzgündü, zaman zaman da sinirleniyor, öfkeye kapılıyordu. Mafia'nın en üst kademelerinden en alt kademelerine kadar bütün liderlerinin çocuklarını eğitmekle meşgüldü. Ama gözle görülür derecede ilerleme kaydetmesine ve çabalarının mükâfatını görmesine rağmen, ortada ciddi bir değişiklik olmuştu. Salvatore'nin ölümünden beri ortalıkta soğuk bir hava esiyordu. Bellini, Paterno ve Giardano ile yapılan toplantıdan sonra, Pastore'ye karşı saygılı, fakat mesafeli davranılıyordu. Ayrıca birşey daha vardı. Görevi sırasında her ne kadar çevresinde olup bitenlere karşı gözlerini ve kulaklarını kapasa bile, Profesör yine de bazı bilgiler edindiğini farkettil. Gelişigüzel, oradan buradan gelen haberler, kafasında yer ediyordu. Çocuklardan, Salvatore'nin hizmetkârlarından, şoförlerden ister istemez bazı şeyler kapıyordu. Fazla bilgi edinmenin insanı son derece nazik, tehlikeli bir noktaya getirebileceğini biliyordu; işler o safhaya geldiği zaman da, kendine şimdiye kadar verilmiş bütün ayrıcalıkların, çocuklarla birlikte kendisine tanınan bağışıklığın elinden alınacağını farkındaydı. Böyle bir durumda,

herşey Mafia'nın insafına kalacak, hayatı tehlikeye girecekti.

Bir gün, Monzati'ye:

— «Kaygılanmaya başlıyorum,» dedi, «Bölük pörçük elde edilen bilgileri birleştirmek, işten değil. Yakında, karşımdakiler, gereğinden fazla bilgi sahibi olduğum kanısına varacaklar. Hepsi de tilki gibi kurnaz adamlar.»

Bahçede oturmuş, Anna'nın şarap getirmesini bekliyorlardı.

Monzati:

— «Sana karşı iyi davranıyorlar mı?» diye sordu.

— «Eskisine nispetle daha soğuk davranıyorlar. Yine de iyi sayılır. Ama ben üzülmekten kendimi alamıyorum.»

— «İşten vaz mı geçmek istiyorsun?»

— «Bilmiyorum. Bir türlü karar veremiyorum. Ama için için, vazgeçmemin gerekli olduğunu da hissediyorum. Anna'ya, Nancy'ye ve kendime üzülüyorum. Vazgeçmek istemiyorum aslında. Yenilgiyi kendime yediremiyorum, bir türlü. Çocukları ortada bırakmak istemiyorum.»

Rahip Monzati masada öne doğru eğildi. «Peki, farzedelim ki, bu işi terketmeye karar verdin. Elini kolunu sallayıp bırakabilecek misin?»

Rahip bunu sorarken çok ciddiye.

Pastore cevap vermeden önce ona baktı. Sonra kenkendine konuşur gibi:

— «Bir zorluk çıkaracaklarını sanmıyorum. Bu işin beni fazla yorduğunu, başka bir yerde öğretmenlik yap-

Ö Ğ R E T M E N

mak istediğimi söyledim. Hayır, şimdilik, bir zorluk çıkaracaklarını sanmıyorum.»

Anna, içinde tavuk bulunan bir servis tabağı elinde, bahçeye çıktı. Tabağı masanın üzerine bırakıp Rahip Monzati'nin yanına oturdu.

— «Nancy'yi Virginia'ya gönderme hususundaki kararını Monzati'ye açıkladın mı, Joe?»

— «Hayır.»

— «Kocam, gangsterlere hizmet edebilmek için, herşeyden, kızından bile vazgeçmek niyetinde, Monzati. Bunu biliyor muydunuz?»

— «Anna, rica ederim, sus! Bugün bu konuya değinmeyelim.»

Anna yemeği tabaklara bölüştürdü, sonra devam etti: «Bu işten vazgeçmeni istediğimi tekrarlamak, herhalde boşuna çaba, öyle değil mi, Joe?»

Profesör karısına baktı, onun tedavi altında olduğunu düşünerek, içini boşaltmasının daha yararlı olacağına karar verdi.

— «Bir gün gelecek, istesen de bırakmıyacaksın. O gün de gelmek üzere, Joe,» Bardağına biraz şarap koydu, sonra devam etti: «Başka bir yerde görev al. Herhangi bir küçük şehirde. Neresi olursa olsun, farketmez. Yeter ki, selâmete kavuşalım, şu pislikten elimizi eteğimizi çekelim, eski mutluluğumuzu bulalım.»

Rahip Monzati'ye dönerek onun konuşmasını bekledi. Rahibin cevap vermekten başka çıkar yolu olmadığını anlamıştı.

— «Joe yetişkin bir insan, bunu unutuyorsun, Anna. Ayrıca sorumluluk taşıyan bir insan. Kimse ona akıl veremez.»

Anna:

— «Öyleyse, hiç olmazsa, öğüt verin,» dedi. Âdetâ yalvarıyordu.

Monzati, tabağındaki yemeğı didiklemele meşgûl olan Pastore'ye bir göz attı:

— «Evet, seni dinliyorum, Monzati. Bana ne sağlık verirsin?»

— «Bu işten çekilmeni sağlık veririm. Tam zamanıdır. Anna haklı. Yakında iş işten geçecek, kendi kararınla hareket edemiyeceksin. Ayrıca, her üçümüzün durumu da beni çok endişelendiriyor. Aile parçalandı, huzur diye bir şey kalmadı. Üstelik günden güne beter olacak. Sizleri böyle gördükçe içim paralanıyor.»

Joe Pastore bardağına yeniden şarap doldurdu. Bir yudum aldı, sonra karısına ve Rahibe baktı. «Kafamdan geçmiyor, değil,» dedi.

Anna'nın yüzü biraz aydınlanır gibi oldu. Gülümsemeye benzer birşey belirdi yüzünde. Pastore, onu çoktandır böyle görmemişti. Birden buna ne kadar hasret kaldığını farkettti. Anna, mutluluklarının bozulduğunu söylemekte ne kadar haklıydı. Ed Carlton, New York Üniversitesinin önünde kendisini arabasının içinde beklediğı günden beri, Pastore ailesi pek az mutluluk yüzü görebilmişti.

Rahip Monzati kadehini kaldırdı: «Sevgili dostum, senin yerinde olmak istemezdim doğrusu. Karar vermen çok zor olacak, biliyorum. Bu işi bırakmak için de, bırakmamak için de son derece güçlü olmak gerekiyor. Ama doğru adımı atacağından eminim. Geçmişte de, işler sarpa sardığında hep isabetli kararlar verdin, biliyorum.»

Ö Ğ R E T M E N

Kadehlerini kaldırdılar. Anna Pastore, gözlerini kocasının yüzünden ayırmıyordu. Pastore uzun bir süredir ilk defa gülümsedi ve karısına göz kırptı.

Genç Albert Salvatore ölü babasının konağındaki çalışma odasında masa başında dimdik oturuyordu. Artık eskisi gibi zincir şıkırdatmıyor, caka satmıyordu; soğuk ve içine kapanıktı. Ama Pastore'ye itaat ediyor ve eskisine nispetle ona daha fazla saygı gösteriyordu. Profesör ondan bazı ders notları istemiş, o da getirmişti. Ayrıca kısa bir ödev de vermişti. Salvatore, çok başarılı olmamakla birlikte ödevi hazırlamış, onun için bir hayli de çaba göstermişti.

Pastore, ödevi gözden geçirdikten sonra:

— «Aferin, Al,» dedi. «İyi yapmışsın. Dün öğretmenlerinle görüştüm. Notların gayet iyi.»

Salvatore cevap vermeden sakın sakın oturuyordu.

— «Gösterdiğin çabayı çok takdir ediyorum, Al. Ne kadar zor bir dönemden geçtiğini de biliyorum.»

— «İlginize teşekkürler.»

Profesör, oturduğu koltuğun arkasına yaslandı. «Al, Brooklyn'de, çocukluğum sırasında, bizim mahal-lede aramızda şöyle derdik. İçimizden biri, bir kavga-da pataklandığı, ya da camları kırdığı için polis gelip yakasına yapıştığı zaman, 'İyidir iyidir, böyle şeyler insanı olgunlaştırır, adam eder,' diye onun hesabına sevinirdik. Bunun ne demek olduğunu, tam olarak, ancak babam öldüğü zaman anladım.»

Delikanlı yerinden kalktı. «Bakın, bunları dinleyecek halde değilim.»

Ö Ğ R E T M E N

— «Neler geçirdiğini bildiğimi anlatmak için, bunu sana söyledim.»

Çocuk kaşlarını çatarak, Profesöre baktı. «Acaba,» dedi. «Acaba gerçekten anlıyor musunuz? Yoksa bana, pederin ölümünden sonra, o içinde bulunduğunuz baktaktan çıkmak için nasıl çaba harcadığınızı, annenizi, geçindirmek için nelere katlandığınızı, geceyi gündüze katarak kendinizi adam etmek için nasıl çalıştığınızı mı anlatmayı tasarlıyordunuz? İyi İngilizce bilmediğinizi, bu yüzden herkesten fazla çalışmak zorunda kaldığınızı, nasıl mücadele ettiğinizi, ne kadar yürekli olduğunuzu mu belirtmek istiyordunuz? Biz bu palavraları çok dinledik, dostum. Geceleri uyumadan masal diye dinletirlerdi. Vaktinizi boşuna harcamayın. Bu filmi yüzlerce defa seyrettim.»

— «Sözümü geri aldım, Al. Patavatsızlık etmişim anlaşılan.»

Salvatore pencereye doğru yürüdü. Biraz dışarsını seyrettikten sonra, ağır ağır Profesöre döndü: «Vaazlarınıza ihtiyacım yok. Zaten vaaz etmeyi de beceremiyorsunuz. Nereden başlayacağınızı bilmiyorsunuz.»

Masaya döndü, Pastore'nin yanına dikildi. «Burası zengin yuvası. Zengin mahallesi. Bu mahalleyi fazla tanımamanız sizin için daha iyi olur... Bakarsınız, günün birinde belinize bir taş bağlamışlar, nehrin dibini boyluyorsunuz.»

Ses tonunu alçalttı: «Ben öyle sandığınız gibi, yıkılmış filân değilim. Böyle bir şeyin olacağı belliydi zaten. Bizim ihtiyar, bildim bileli veresiye yaşıyordu.» Elini uzatıp kâğıtlarını toplamaya başladı, sonra Pastore'ye bir göz attı. «Siz bana ders verin, yeter. Ben öğ-

Ö Ğ R E T M E N

renmek istiyorum. Bir berber dükkânında Azrail'le karşılaşmak istemiyorum.» Gözlerini indirip yutkundu. «Babam bunu hakketmemişti. Bana karşı daima iyi davrandı. Onun adına kimse heykel dikmeyecek ama bana karşı hep dürüst davrandı. O kendi yolunu kendi çizmiş ve başa geçmişti. Hakkında hep iyi anılarım olacak. Bu da çok şey ifade eder.»

Kapıya doğru giderken durdu, Pastore'ye döndü yeniden: «Sırası gelmişken, şunu da belirtiyim ki çok iyi bir kızınız var.» Kapıyı açtı, yeniden durdu: «Hakkınızda hep iyi şeyler söylüyor.»

Sözünü bitirdi, sonra çıktı gitti.

Profesör önündeki masaya gözünü dikip oturmaya devam etti. Albert Salvatore'nin söyledikleri kendine çok dokunmuştu. Derin düşüncelere dalmıştı ki, birden kapı vuruldu.

— «Buy'run.»

Tombul Victor Giardano, gülümseyerek içeri girdi. Onun bu tatlı ve sevimli hali, Pastore'nin perişan yüreğine su serpti.

— «Rahatsız ettiğim için özür dilerim, ama size gelip teşekkür etmeden yapamadım. Şuna bir bakın hele.»

Profesöre bir kâğıt uzattı. Bir matematik sınavının kâğıdıydı bu. Pek iyi derece almış bir kâğıt. Victor Giardano çok gururluydu, sevincinden uçuyordu. Pastore de gülümseyerek sevincini belirtti.

— «Üstelik kopya da çekmedim. Bundan önce matematik derslerinde hep çekerdim. Öğretmen bir türlü gözlerine inanamıyor. Onu bir arasanız da, kopya filân çekmediğimi söyleseniz, iyi olur.»

— «Merak etme, anlamıştır, Victor.»

— «Neyse, ben sadece görmenizi istedim. İnşallah rahatsız etmedim sizi.»

Victor, madalyonun iyi tarafını temsil ediyordu. Bok yığınının içerisine düşmüş pırlantalardan biriydi... Ama Pastore için, oltanın ucundaki yemlik oldu. Oltaya takıldı, kaldı.

— «Beni rahatsız etmedin, Victor,» dedi yavaş sesle. «Sana söylediklerimi hatırlıyor musun? Bana verilen mükâfat hakkında? Şu anda çok ihtiyacım vardı buna. Beni çok mutlu kıldın. Ne kadar mutlu kıldın bilemezsin.»

PASTORE, KENDİ KENDİNE,

'Daha birkaç hafta geçsin,' diyordu. Birkaç hafta sonra, Vito Fulgoni'ye gidip görevinden vazgeçtiğini açıklayacaktı. Anna bunu biliyordu. Şimdi kendini çok daha iyi hissediyordu. İlâçları azaltmıştı. Yüzü eskisine nispetle daha çok gülüyordu. Profesör, Giardano'nun ve diğer bazı çocukların yaptığı aşamalardan çok memnundu, onlarla iftihar ediyordu. Sadece birkaç haftaya daha ihtiyacı vardı. Üniversite kayıt işleriyle meşgûl olması gerekiyordu. Çocukların, lise bitirme sınavları ve Üniversite giriş sınavları için Pastore'nin yardımına ihtiyaçları vardı. Profesörün ilişkileri, çocukların tanın-

miş üniversitelere kabul edilmeleri için onlara yararlı olacaktı. Onun için o anda onları terkedemezdi.

Derken bir gece, evde çatı katındaki çalışma odasında, Pastore, çevresini saran örümcek ağına biraz daha yakalandı. Öyle bir durum oldu daha doğrusu. Mafia'nın kaba kuvveti Paterno'nun oğlu Tony Paterno, Profesörün karşısında oturmuş, törpü ile tırnaklarını temizliyor, Profesör de önündeki kâğıtları inceliyordu. Delikanlı, her zamanki gibi, kaygısız, küstah ve halinden memnundu.

Pastore, kâğıdı inceledikten sonra:

— «İyi,» dedi. «Çok iyi. Böyle on sayfa dolusu yazacak kadar vakit bulabildin demek.»

Tony Paterno tırnaklarını inceleyerek konuşmaya başladıktan sonra da törpülemeye devam etti: «Genel-evde, kucağımda bir karı, oturdum yazdım. Bana bir ödev verdiniz, ben de yerine getirdim. Ötesi sizi ilgilen-dirmez.»

— «Şu ağzını biraz toplasan iyi edersin.»

Paterno tırnaklarını törpülemeyi bıraktı, başını kaldırdı: «Size sadece karşınızdaki insanın ebleh olmadığını göstermek istedim. Ben yapmak istediğim şeyi iyi yaparım. Tekrar ediyorum, yapmak istediğim şeyi. Şunu da hemen ekleyim, yapmak istediğim zaman.»

Pastore, masadan bir kitap aldı, kitaplığına doğru yürüdü.

— «Paterno, biliyor musun, beni güldürüyorsun. Şu büyük adam ayaklarına yatmaktan vazgeç. Bu numaraların kimseyi ilgilendirmiyor. Öğrenimini tamamlaman kendi yararına. Onunla dalga geçmek demek, keninle dalga geçmek demek.»

Pastore divana doğru yürüdü ve Paterno'ya baktı. Çocuk hâlâ tırnaklarını incelemekle meşgûldü. «Şu yaptığın işlerde sebat edersen, çok yol alırsın. Yeteneklerini ve inisiyatifini yozlaştırmakta ısrar edersen, kendi bileceğin iş. Kimse iplemez.»

Pastore masaya dönüp yerine oturdu. Bir sigara çıkarıp yaktı, kendi tırnaklarını incelemeye koyuldu.

— «Şu son yaptığın çalışma tarzında çalışmalar bekliyorum senden. Ve bunu sistematik bir şekilde yapmanı istiyorum. Bundan böyle gelişigüzel çalışma istemiyorum.»

Gangsterin oğlu kaşlarını kaldırdı:

— «Siz kendi işinize bakın.»

— «Sen de kendi işine bak!»

Anthony Paterno arkasına yaslandı, Profesöre nişan aldı:

— «Özel istihbaratım aracılığıyla haber aldığımı göre, Patronlarla aran eskisi kadar parlak değilmiş... Öyle diyorlar.»

Pastore, Paterno'ya attığı tokadın acısını uzun zaman unutamayacağını ve bu kurnaz gangster taslağının, ergeç o tokadı iade edeceğini biliyordu.

— «Öyle mi dersin, Paterno? Bana da anlatsana. Bunu senin ağzından dinlemek isterim, doğrusu.»

— «Öyle diyorlar da.»

Profesör öne doğru eğildi:

— «Sakin, Brooklyn Savcısına yapılan ziyaretlerle ilgili bir şey olmasın?»

Delikanlı, törpüyü bir tarafa bıraktı, divandan kalkarak masaya doğru gitti.

— «Ne demek istiyorsunuz anlayamadım.»

Ö Ğ R E T M E N

Pastore kalktı, çocuğun karşısına dikildi.

— «Biri benim Brooklyn Savcısına yaptığım ziya-
retlerden bahsetmiş. Ben Brooklyn Savcısına hayatım-
da gitmediğime göre, birinin yalan söylediği anlaşılıyor.
Sana bir şey söyleyeyim mi, Paterno? Bana kalır-
sa, o yalan senden çıktı.»

Oğlanın gözleri kısıldı.

— «Sen oynattın galiba! Ölüme susamışın, anlaşıl-
an.»

Yüzyüze gelmişlerdi. Oğlanın dişleri kenetlenmişti
birbirine.

— «Sana tokat attığım için gidip babana o yalanı
uydurdun. İstersen, babanın önünde yüzleşelim.»

— «Hele bir dene bakalım. Pedere bunu anlattığın
gün kendini ölmüş bil!»

Bu cevap, Pastore'nin kafasına iyice yer etti. Mafia
ile hesaplaşmak için yanlış bir zaman seçmiş olduğunu
anladı. Özellikle Baba Paterno ile hesaplaşmanın sı-
rası değildi. Mafia'nın gözde çocuklarından birine dil
uzatıyor, onu suçluyordu. Üstelik elinde hiçbir delil
yoktu.

— «Bana bak!» dedi. Ses tonunu alçaltmıştı. «Ba-
şıma belâ almak niyetinde değilim. Bana şimdi doğru-
yu söylersen, böyle bir suçlamadan vazgeçerim. Erkek-
sen, itiraf et. Aksi halde, babana gidip her şeyi anla-
tacağım.»

— «Boyundan büyük işlere karışma.»

Profesör yerine oturdu.

— «Bunu yapmak zorundayım. Bu benim için bir
şeref meselesi. Öğretmenlik ve babalık haysiyetime sü-
rülen bir leke olarak sayıyorum bunu. Kendi gözümünden

düşmemek için bu lekeyi temizlemek zorundayım. Gidebilirsin, Paterno.»

Tony Paterno bir an Pastore'ye baktı. O oyunu daha fazla sürdüremeyeceğini anlamıştı. Kapıya vardığında döndü ve:

— «Bizim pederin dar kafalı olduğunu hatırlatmak isterim. Benden çok sana inanacağını sanıyorsan, aldanıyorsun.» Başını alaycı bir tavırla salladı: «Dediğim gibi, kendini ölmüş bil!»

Kapıyı açmak üzereydi ki, Profesör arkasından seslendi: «Paterno! Seninle benim aramdaki fark şu: Ben ortaya erkekçe atılıyorum. Sen ise kalleslik edeyim diye direniyorsun. Baban hakkında söylediklerine inanıyorum. Ve ben de ciddi bir suçlamada bulunuyorum. Bu durumda, baban, hemen hiç tanımadığı bir öğretmenle öz oğlu arasında bir tercih zorunda kalacak. Bütün kozlar lehinde, Paterno. Buna rağmen, gerçeğin ortaya çıkması için her şeyi göze almaya hazırım. İyi düşün. Belki şimdi bir şeyler anlarsın.»

Paterno hafif bir tereddüt geçirdi, sonra:

— «Sende bu işi yürütecek cesaret yok,» diye mırıldanarak arkasından kapıyı çarptı.

Joe Pastore, oturduğu yerde, kalemini masaya vuruyordu. Çocuk haklıydı: Baba Paterno, muhakkak dar kafalının biriydi. Zaten bütün gangsterler, çocuklarına fanatik bir sevgi besliyorlardı. Tony'ye gelince, Mafia'nın gözbebeği idi. En başta geliyordu. İçlerinde en iltimaslı olanı, o yüzden de en tehlikelisiydi. Ama Pastore, öğrencilerinin saygısını yitirmemek için bu işi sonuna kadar götürmek zorundaydı, bunu biliyordu. Yoksa, onca zamandır verdiği emeklerin, hepsi boşa gide-

cekti. Ve bunca sıkıntı boşuna çekilmiş olacaktı. Baba Paterno ile gidip görüşecek ve hiçbir delile dayanmaksızın, suçlamada bulunacaktı. Elinde başka çözüm yolu kalmamıştı.

O akşam, Profesör, kızı Nancy ile birlikte, New Rochelle'deki evin önündeki ferah terasın tahta merdivenlerine oturmuştu. Eski günleri hatırladı birden, içi burkuldu.

Nancy:

— «Annemin uyuduğuna çok memnunum,» dedi.
«Yüzü o kadar bozuk ki!»

Pastore, elindeki dalla toprağı eşeliyordu:

— «O kadar çok hap alıyor ki,» dedi.

— «Babacığım, bize ne oldu böyle?»

— «Sıkıntılı bir dönemden geçiyoruz, canikom. Bu yeni bir şey değil. Daha önce de geçirdik. Ama her seferinde sağsalım kurtardık kendimizi.»

Bir süre konuşmadan oturdular.

— «Bu, senin için çok, ama çok önemli bir şey olmalı. Mafia'nın çocuklarını yetiştirme işi yani.»

— «Evet, nefes almak kadar önemli, benim için. Onlara, Mafia'nın çocukları demeni de istemiyorum ayrıca.»

Nancy bir süre düşündü, sonra tereddütle konuştu: «Annemin hastalığı gitgide artıyor, biliyorsun.»

Pastore başını çevirerek kızına baktı:

— «Biliyorum. Sinirleri çok bozuk. Bir doktora gitmesi gerek.»

Nancy, babasının gözlerinin içine iyice baktı. «Eğer,» diye söze başladı, «Bu işten vazgeçsen... iyileşecek.»

Ö Ğ R E T M E N

Pastore başını çevirdi, elindeki dalı kırarak, «Nancy,» dedi. «Virginia'ya gitmeni ve bir süre orada kalmanı istiyorum. Kırma benim hatırım.»

— «Hiç içimden gelmiyor. Buradan ayrılmak istemiyorum.»

— «Gitmen gerekiyor. Mitchell'ler ve Bonaventur'lerle görüştüm. Seni bekliyorlar.»

Nancy başını eğdi, babası ağlamak üzere olduğunu biliyordu. «Madem ısrar ediyorsun, Babacığım.»

Pastore elini çenesinin altına koydu, yavaşça kızının başını kaldırdı, kızını şu andaki kadar hiç sevmemişti.

— «Nancy, sen Mitchell'lere git, ben de söz veriyorum, aile düzenimizi eski haline getirmek için elimden geleni yapacağım. Elimden geldiği kadar da çabuk olarak. Sana bütün kalbimle söz veriyorum, canım.»

— «Başın dertte mi, Baba? Yoksa seni bırakmıyorlar mı?»

— «Hayır, başım dertte filân değil.»

— «Peki, işi bırakacak mısın?»

Pastore hafifçe içini çekti. «Bak, sana şöyle izah edeyim. Bu, meslek hayatımda başarılı bir dönem oldu benim. Hayli zor, biraz da tehlikeli olmakla beraber, heyecanlı ve verimli bir dönem. Bunu bırakmak benim için çok zor olacak. Beni anlıyor musun, yavrum?»

Nancy başını salladı.

— «Ama seni ve anneni dünyada her şeyden daha çok seviyorum,» diye devam etti Profesör. «Benim için hiç bir şey, bundan önemli olamaz.»

Ö Ğ R E T M E N

Nancy başını babasının omuzuna yasladı. «Virginia'ya gideceğim, babacığım.»

Pastore, kolunu kızının omuzuna dolayıp kendine çekti.

19

MAFİA'NIN KABA KUVVETİ

Paterno oturduğu malikâneyi alın teriyle kazanmış değildi. Ama bina konfor ve lüks bakımından diğerlerinden hiç de aşağı kalmıyordu. Bellini'nin malikânesine yakın olan Tüdor üslubundaki evi, sarmaşıklarla kaplıydı. Tam bir sayfiye rahatlığını ve sükûnetini yansıtan bu dekor, Mafia'nın canavarı olan eski bir liman işçisiyle yapılacak konuşma için oldukça uygunsuz bir yerdi.

Profesör, Paterno ile görüşmek istediğini, kendisine telefonla bildirdiği zaman, öteki şaşırmış, yine de gayet nazik davranmıştı. Pastore, Mafia'nın tehlikeli batağında hayatta kalabilmenin temel kuralının Mafia ca-

navarından uzak durmak olduğunu Dr. Carlton'dan duymuştu. Bu azılı cânî, insanı ancak iş için, daha doğrusu, işini bitirmek için ziyaret ederdi. Paterno'nun evine yapılacak bir ziyaret ise, ancak Mafia yetkililerine tanınmış bir imtiyazdı. 'Ama bu istisnai bir durum,' diye düşündü Pastore. Öğretim sorunuyla ilgili bir dâva. Paterno ile çocukların eğiticisi sıfatıyla görüşecekti. Dr. Carlton, Tony Paterno'nun durumu kendisine açıklandığı zaman, başka bir şey daha söylemişti. Bu seçkin müşterilerle yıllarca iş yapmanın kazandırdığı tecrübelerine dayanarak, arkadaşını uyarmış ve ona bazı öğütler vermişti.

— «Joe, sakın enayilik edeyim deme. Ahlâk kurallarını ve haysiyet meselesini bir tarafa bırak. Paterno'nun işlerine burnunu sokma. Ondan uzak dur. Herif manyak! Adam öldürmek, onun için işten değil. Bunu defalarca kanıtladı. Yel değirmenlerine saldıracak başka yer bulamadın mı?»

Profesör, verdiği öğütler için Carlton'a teşekkür etmiş, onlar üzerinde kafa yormuş, sonra nihai kararını vermişti.

Paterno'nun evi, Salvatore ile Bellini'nin evlerinden farklıydı. Anayurdu İtalya'yı hatırlatan bir havası vardı. Oturma odasının havası, kokusu, genel görünüşü, Pastore'yi çocukluk yıllarına götürdü, kafasında bazı eşyalar, tablolar, anasına babasına ait anılar canlandı. Ama şöminenin yanındaki kocaman koltuğa rahatça gömülmüş olan dev cüsseli adamı görünce birden ayıldı, geçmişinden silkinerek bugüne döndü.

Paterno gülümsedi, ayağa kalktı ve elini uzattı. Kıbar davranma çabasına rağmen, bu işlerin acemisi ol-

duğu ve yapmacık yaptığı belli oluyordu. Profesör kendine gösterilen yere oturdu, ikram edilen içkiyle puroyu kabul etti. Havadaki gerginliği hissediyordu.

— «Bize şeref verdin, Profesör. Önce sürpiz oldu ama yine de şeref verdin. Dâva nedir, anlat bakalım?»

Pastore içkisinden bir yudum aldı, sonra, «Oğlunuz Nick hakkında görüşmek istiyordum,» dedi.

— «Tahmin etmiştim. Nasıl gidiyor dersler?»

Profesör elindeki içki bardağını masaya koydu, purosunu yakarak biraz vakit kazandı. «Oğlunuzun potansiyeli büyük. Bu yolda ciddi olarak sebat ederse, çok ilerler.»

Karşı karşıya oturmuşlardı. Paterno, Profesörün yüzüne yumuşak ve tatlı bir ifadeyle baktığından, Pastore adamın gözlerinin içine bakmakta güçlük çekti.

— «Bunu duyduğuma memnun oldum. Nick hakkında iyi haberler almak beni sevindiriyor.»

Pastore:

— «Zeki, uyanık ve çok dikkatli bir çocuk,» diye devam etti. Konuştukça kendine güveni artıyordu. «Geçen gün, Theodore Roosevelt hakkında mükemmel bir kompozisyon yazmıştı. Hemen okula yolladım.»

— «Çok iyi. O yazıyı ben de okumak isterim.»

— «Bir kopyasını gönderirim. Nick mükemmel bir öğrenci olma yeteneklerine sahip. İlerde hangi mesleği seçerse seçsin çok başarılı olabilir.»

Kiralık katil purosundan bir nefes çekti ve gülümsedi. «Beni çok gururlandırdın, Profesör. Çok sevindim. Peki, dâva ne, onu anlayalım.»

— «Oğlunuz yalancı.»

Paterno purosunu bıraktı, ama yerinden kıpırda-

madığı gibi, yüzünde de kıl oynamadı. Yalnız gözlerinde bir şimşek çaktı. O da, Profesörün yürek atışlarını hızlandırmaya yetti. Pastore'yi dikkatle uzun uzun inceledikten sonra, nihayet katil öne doğru eğildi, alçak bir sesle:

— «Oğlum hakkındaki bu iddianı kanıtlayabilir misin?»

— «Hayır, imkânsız.»

Paterno bir süre sustu. Sonra yavaşça yerinden kalkarak bara doğru gitti. Pastore onun hareketlerini izliyor, her an patlamasını bekliyordu. Paterno bardağına içki doldurdu, Profesöre döndü.

— «Bir içki daha alır mısınız?»

— «Hayır, teşekkür ederim.»

Katil ağır ağır şömineye doğru seyirtti, dirseğiyle şöminenin üzerindeki mermere yaslandı. Sonra yavaş ve sakin bir sesle:

— «Profesör,» diye söze başladı. «Sen de tıpkı benim gibi kabadayı bir İtalyansın. İkimiz de aynı yollardan geldik. Sen belki biraz değişik yollara saptın. Ama için için bir çok konularda aynı görüşlere sahibiz, eminim. Çocuklarımız konusunda örneğin. Haksız mıyım?»

Pastore, dikkatle:

— «Haklısınız,» dedi. Kaslarının sıkıldığını hissetmeye başlamıştı.

Paterno:

— «Anlaştık, öyleyse,» dedi. «Az önce oğlumun yalancı olduğunu söyledin. Elinde delil var mı diye sordum, hayır dedin. Şimdi kendini benim yerime koy. Sen olsan ne yapardın?»

Bardağındaki içkinin yarısını yuvarladı, sonra bardağını mermerin üzerine koydu, Profesöre döndü. Sesi gayet sakindi ama gözlerindeki ifade, Pastore'nin tüylerini diken diken etti:

— «Nick'e neden yalancı dedin, sebebini bilmek isterim. Söyleyeceklerini başından sonuna dikkatle dinleyeceğim. Sonra karar vereceğim. Ama söylediklerini beğenmediğim takdirde...»

Yüzündeki ifade değişmişti birden. Numara yapmıyordu artık. Yüzündeki gülümseme kaybolmuştu. Dr. Carlton'un sözleri, Pastore'nin beyninde uğulduyordu. Paterno içkisini alıp koltuğuna döndü. Dikkatle yerine oturdu.

— «Seni dinliyorum,» dedi, Pastore'nin gözlerinin içine bakarak onun konuşmasını bekledi.

Pastore, bu sefer, adamın gözlerinin içine bakma cesaretini kendinde buldu.

— «Anlatılacak fazla bir şey yok. Nick'le yaptığımız dersler sırasında bazı problemlerimiz oldu. Bir seferinde onu tokatlamak zorunda kaldım, biliyorsunuz. Brooklyn'deki savcı hikâyesini Nick'in benden öç almak için uydurduğuna eminim.»

— «Bu senin vardığın bir kanı. Ama elinde hiçbir delil yok.»

— «Doğru. Elimde hiç delil yok. Ama eminim.»

Paterno, elindeki püroyu bir kül tablasına bıraktı, dahili telefona uzandı:

— «Gino, sen misin? Nick aşağıda mı? İyi. Söyle, sallanmadan oturma odasına gelsin.»

Paterno ahizeyi yerine bıraktı, sonra birkaç dakika hiç konuşmadı. Koltuğunda arkasına yaslandı, püro-

sunu dişlerinin arasına sıkıştırdı, gözlerini Pastore'ye dikti. Profesör etrafındaki çemberin gittikçe daraldığını hissetti. O güne kadar kendisine tanınan bağımsızlık yavaş yavaş kayboluyordu. Paterno, sonunda, pürosunu söndürdü, söze başladı:

— «Çocukla konuşuruz. Ha, sırası gelmişken şunu da söyleyeyim. Savcıya yaptığın ziyaretleri bana anlatan Nick değil, bir başkasıydı.» Sözlerine biraz ara verdi. «Bir içki daha almaz mıydın, Profesör?»

— «Hayır, teşekkür ederim.»

Nick Paterno, nefesnefese, odaya girdi. Profesörü görünce başını çevirdi. Babası: «Divana geç, otur, Nick,» dedi.

Delikanlı, itaatle, divana yürüdü. Pastore'ye bakmaktan kaçınıyordu. Sandalyenin ucuna ilişmiş, sinirli, tedirgin bir havası vardı.

— «Nicky, Profesör seni yalancılıkla itham ediyor. Brooklyn'deki savcı hikâyesini, yediğin dayanın acısını çıkarmak için uydurduğunu iddia ediyor.»

Çocuk hemen şaşkın ve melek gibi masum bir ifade takındı. Paterno, oğlunun itiraz etmesine vakit bırakmadan sözüne devam etti: «Profesöre, bu hikâyeyi bana senin anlatmadığını, bunu başkasından duyduğumu söyledim. Şimdi, sen anlat bakalım, ne diyeceksin?»

Genç Paterno, Profesöre ilk defa olarak telâşlı bir bakış fırlattı, sonra sinirli sinirli söze başladı:

— «Benim, savcı hikâyesinden hiç haberim yok, Baba. Bu adam, ilk karşılaştığımız gündenberi yakamı bırakmadı. Bana 'serseri,' dedi, 'it' dedi. Kafamı kır-

makla tehdit etti. Bana tokat ta attı, **biliyorsun**. Şimdi de gelmiş, beni suçluyor!»

Katil divana doğru yürüdü, oğlunun başına dikildi: «Kalk ayağa!» diye buyurdu.

Çocuk hemen itaat etti. Paterno, çocuğun başını koskocaman ellerinin arasına aldı, onun gözlerinin içine dikkatle baktı:

— «Nicky,» dedi. «Brooklyn'deki savcı hikâyesini sen mi uydurdun?»

Nick, can havliyle, «Hayır, vallahi billahi, hayır!» diye bağırdı.

Başı hâlâ babasının elleri arasındaydı. Paterno, oğlunu serbest bıraktı, ama dikkatle ona bakmaya devam ediyordu.

Nick Paterno, öfkeyle, «Hikâye olduğu ne malûm?» dedi. «Profesörün oraya gitmediğini kim garanti edebilir?» Babasının tepki göstermediğini görünce yerine oturdu, ne yapacağını bekledi.

Katil yine şömineye doğru gitti ve dirseğini mermere yasladı:

— «Profesör, oğlumu yalancılıkla suçladın. Elinde hiçbir delil yok. İşte oğlum karşımda ve sözlerine inanıyorum. Melek değil, biliyorum, ama bana yalan söyleyeceğini de tahmin etmiyorum. Yalan söylediği takdirde, başına gelecekleri bilir çünkü.»

Oğlundan yana baktı, sustu. Pastore'ye döndüğü zaman tavrı değişmişti. Profesörün karşısında, Mafia'nın vurucu gücü, karşısındakinin işini bitirmeye hazırlanan bir adam duruyordu. «Konuşmakta biraz acele

ettin, dostum. Bunun hesabını ödeyeceksin. Peki. Nicky, gidebilirsin.»

Nick Paterno ayağa kalktı, kapıya doğru yürüdü. Profesör: «Bir dakika, Nicky,» diye onun arkasından seslendi, sonra çocuğa doğru yürüdü: «Nick,» dedi yavaşça. «Bu yaptığına, hayatının sonuna kadar pişman olacaksın. Bilesin.»

Genç Paterno, geri geri bir adım attı ama Pastore onu kolundan tutmuş, bırakmıyordu. Profesör kesik kesik soluyordu. «Bak, beni dinle. Sen akıllı bir çocuksun. Babana doğruyu söylemekle borçlusun. Hem de derhal, Nick, itiraf et gerçeği.»

Nick Paterno kolunu çekti. «Sen çıldırmışsın herhalde,» dedi.

Heyecan içindeydi. Yardım istemiş gibi babasına baktı. Ama baba Paterno hiç istifini bozmamış, sahneyi seyre devam ediyordu.

Vakit dolmak üzereydi. Pastore, alelacele ve dokunaklı bir sesle konuştu, bu defa son kozunu oynuyordu:

— «Baban iri yarı, güçlü kuvvetli. Ama ben ondan korkmuyorum, çünkü doğruyu söylediğimi biliyorum.»

Elleri buz gibiydi, bacakları titriyordu ama oğlanın da koluna yapışmış, bırakmıyordu. «Bak, ben babanın karşısında erkekçe kendimi savunuyorum. Sen ise bu kapıdan, bir yalancı olarak, sürünerek çıkıp gidiyorsun.» Sonunda dayanamadı, bağırды: «Erkeklik göster, itiraf et. Mert olduğunu göser. Dayaktan iflâhın kesilse bile, itiraf et.»

Nick Paterno, yeniden Pastore'nin elinden kendini

kurtardı, kapıya doğru davranarak babasına haykırdı: «Baba, kurtar beni bu kudurmuş orospu çocuğundan!»

Mafia'nın vurucu gücü, tam Pastore çocuğu ceketinden yakaladığı bir sırada harekete geçti.

Profesör, can havliyle: «Dur» diye haykırdı. «Dur!» Bir dakika daha bekle.» Çocuğu ceketinden yakalamış tutuyordu, hâlâ. «Nick,» dedi. Sesi asabi, heyecan doluydu, «Elimde delil yok dedim. Yanıldım! Yalan söylediğin gözlerinden okunuyor, sesinden anlaşılıyor. İtiraf et! İtiraf et! Erkek olduğunu göster!»

Birdenbire devin kuvvetli ellerini Pastore üzerinde hissetti. Mengene gibi iki el gırtlığına dolanmış, onu sıkmaya başlamıştı. Çâresiz gözlerle, profesyonel katilin, hırlayan, gözleri yerinden uğramış vahşi suratına bakıyordu. Boğazındaki mengene gittikçe daralıyor, onu boğuyordu. İçindeki kuvvet gittikçe azalıyor, azalıyor-du.

Birdenbire, çocuğun: «Dur» diye haykırdığını duydu babasına. Sonra bir daha, «Dur:» diye bağırdı genç Paterno.

Boğazındaki mengene gevşedi. Profesör'le Paterno, kapıya yaslanmış, göğsü körük gibi inip kalkan çocuğa baktılar. Kimsenin sesi çıkmıyordu. Nick Paterno, derin bir soluk aldıktan sonra, fısıldar gibi:

— «Evet, yalan söyledim!» dedi. «Hepsini ben uydurdum.»

Katil, kocaman yumrukları iki yanında sıkılmış duruyor, oğluna bakıyordu. Öfkesi gittikçe artıyordu. Birdenbire, hayvan gibi bir ses çıkararak, oğlunun suratına olanca gücüyle vurdu. Nick Paterno, darbenin etki-

siyle duvara doğru savruldu, sonra yüzünü tutarak yavaş yavaş yere doğru kaydı. Ağzından kan boşandı. Düştüğü yerde başını kaldırıp babasına baktı.

Paterno, Profesörü unutmuştu bile. Dev gibi cüsesiyle, oğlunun başına dikilmiş, öylece duruyordu. Pastore, baba oğula baktı, sonra kapıya doğru davrandı, onu açtı, gitmeye hazırlandı.

— «Bay Paterno!» dedi.

Paterno, cevap vermedi, duymamış gibiydi âdeta. Profesör:

— «Oğlunuz az önceki davranışıyla erkek olduğunu gösterdi. Olgun bir erkek gibi hareket etti hem de. Yerinizde olsam, artık ona vurmazdım. Onunla iftihar ederdim.»

Çocuk yerde kanlar içinde, babası da onun başına dikilmiş iki heykelden farksızdılar. İkisi de donmuş kalmışlardı sanki. Profesörün varlığından habersiz gibiydiler. Pastore, sessiz sedasız çekip gitti.

20

AMA PASTORE HASTAYDI;

kendi başının çâresine de kendi bakmak zorunda olduğunu biliyordu. Kocasına ona karşı tamamiyle yabancılaşmıştı. Öğretmenlik, Pastore için sadece kutsal bir görev olmaktan çıkmış, garip bir saplantı haline gelmişti. Kendini bu dâvaya adanmış, benliğini onun dışında herşeyden tecrit etmişti. Anna onu tanıyamıyordu artık. Birbirleriyle nadiren konuşuyorlardı. Aradan haftalar geçmiş, Joe Pastore Mafia'daki görevini bırakmak için hiçbir harekete geçmemişti. Anna, onun kararını iş işten geçtikten sonra vereceğine iyice inanmıştı. İşini bırakmamak için birbiri ardısıra mazeretler buluyordu. Yıl sonu imtihanları, Üniversite giriş sınav-

ları, genç Paterno'nun Carmella Bellini'nin, ya da Albert Salvatore'nin gösterdiği başarılar, çocukların kendi anne babalarıyla aralarında geçen anlaşmazlıklar, ya da okulda çıkan bir çatışma ve daha bunun gibi bir sürü bahaneler ileri sürüyordu. Bunun sonu olmadığı gibi, karşı koymaya kalkışmanın da bir anlamı yoktu. Kurtuluş umudu kalmamıştı artık. Anna kendini kurtarmanın çâresine bakmalıydı. Tabii, elinden gelebilirse...

Nancy, Virginia'ya gidelidenberi Anna evde yalnızdı. Başağrıları gitgide sıklaşıyor, şiddetleniyordu. Gücünü yitirmiş, sinirleri harap olmuş, uyku diye birşeyi kalmamıştı. Kendini ve evini ihmale başlamıştı. Durumu günden güne kötüye gidiyordu.

Doktor Carlton, Anna kendisini ziyarete geldiği zaman, endişesini saklayamadı.

— «Nancy'nin yerine, Virginia'ya asıl senin gitmen gerekiyor,» dedi ve Anna'ya içi tablet dolu bir şişe verdi. «Dinlenmeye şiddetle ihtiyacın var. Çevreni değiştirmedeğin takdirde, çok çekersin.»

Anna elindeki şişeye baktı. «Bunlar aynı tabletler mi?» diye sordu.

— «Evet, ama daha kuvvetli. Yine de senin derdine çâre olamaz Anna. Kötürümlere verdiğim koltuk değnekleri bunlar.»

Anna yavaşça, «Ama uyumama faydası oluyor,» dedi.

— «Senin başını dinlemeye ihtiyacın var.»

Anna ayağa kalktı, sonra durakladı: «Hastalığım nedir, söyler misin, Ed?»

Dr. Carlton gülümsedi: «Yirmi dolarlık sıradan bir teşhis mi istiyorsun, yoksa iki yüz dolarlık, derin bir analiz sonucu mu?» Anna başını eğerek, şişenin üstündeki etiketi okumaya çalıştı.» Anna, sana, üzüntüden mütevellit bir nevrozun isteri haline dönüşmesi, ya da çevre şartlarının tenbih ettiği vagotonik sinir sistemi hakkında uzun uzun açıklamalarda bulunabilirim. Ama bunu yapmayacağım. Yerine, sana sadece Joe'nun kendini adadığı bu dersler yüzünden sinirlerinin adamakıllı tahrip olduğunu söylemekle yetineceğim. Yirmi dolarlık sıradan bir teşhis sana işte.»

Anna başını kaldırdı: «Virginia'ya gitmekle, şu hapları almak arasında hiç fark yok demek istiyorsun, öyle değil mi?»

— «Hayır, benim asıl söylemek istediğim bu değil. Yolculuk yararlı olabilir, ama meseleyi kökünden halletmez.»

— «Peki, ne halleder?»

— «Anlayış ve tevekkül. Geçici bir süre için hiç olmazsa.»

— «Anlayış mı?»

Carlton ayağa kalktı, çalışma masasının etrafından dolaşarak Anna'nın yanına geldi, masanın kenarına ilişti. «Evet, anlayış göstermen gerekiyor. Bu duruma katlanıp oturmak, kocamla barış içinde bir arada yaşamak istiyorsan, anlayış göstermen gerek.» Carlton, bir an durdu, dudaklarını kıstı, sonra devam etti: «Bunu istemiyorsan, kocana açıkça karşı koyman gerek. Bütün cesaretini topla, ona engel ol, onu terket, ne ya-

parsan yap, yalnız bu üzüntüyü içinden at. İçine kaplanmaktan da vazgeç. Bir şeyler yap.»

Anna Pastore, Ed Carlton'dan hiçbir zaman fazla hoşlanmamıştı. Ama o anda, nefrete benzer bir his uyandı ona karşı içinde. Joe'yu bu işe sokan oydu. Kendi de yıllardır Mafia'ya hizmet ediyordu. Buna rağmen, Anna içinde bulunduğu acayip durumdan utandığı için, yabancı bir doktora gitmeye de bir türlü razı olmamıştı.

— «Bana bunu mu salık veriyorsun, Joe?»

— «Evet. Bir doktor sıfatı ile.»

— «Peki, ya arkadaş olarak tavsiyen nedir?»

— «Arkadaş olarak, salık veremem. Anna, bak, dinle beni. Joe'yu Salvatore ile tanıştıran benim. Bu konuda epeyi tecrübem var. On yıldır bu adamlara tıbbi hizmette bulunuyorum. Bende bir acayıklık görüyor musun? Hayatı mahvolmuş, damgalanmış, yer altı dünyasının batağına düşmüş bir insan halim var mı benim? Söyle? Doğrusunu istersen, aksine bu işten fevkalâde memnunum.»

Anna, kaşlarını hafifçe çattı, Carlton'u birkaç dakika inceledi.

— «Birkaç saat önce, Joe'yu çağırdılar. Haberin var mı?»

— «Ee, n'olacak çağırdılarsa?»

— «Giderken, Joe'nun yüzündeki ifadeyi hiç beğenmedim.»

— «Herhalde canı sıkılmıştır,» dedi Carlton, gidip masasının arkasındaki yerine oturdu.

— «Hayır, korku. Bu defa korku vardı yüzünde.»

Carlton gülümsedi, başım salladı. Anna:

— «Bu defa, onu almaya gelen Salvatore'nin arabası değildi. Joe'nun telefon konuşmasından anladığım kadarıyla, nereye götüreceklerini de söylemediler ona bu sefer.»

— «Mafia korkunç bir komplo tertiplemiş olmalı.»

Anna bu alaycı sözü umursamadı. «Özel bir şoför yollamışlar. Adı Papuch. Joe, birkaç defa bahsetmişti ondan. Papuch'u ancak özel bir takım işlerde kullanıyorlarmış.»

Carlton yeniden güldü.

— «Ben Papuch'u çok iyi tanırım. Torton bir adamdır.»

Anna bu defa sustu, Carlton'a uzun uzun baktı. Tekrar söze başladığında, ses tonu, karşısında oturan bencil ve çıkarıcı doktora karşı içinde büyüyen nefreti yansıtıyordu:

— «Sen bu oyundan hoşlanıyorsun, değil mi, Ed?»

Carlton baktı, sonra cevap vermeden göğüs geçirdi: «Hiç olmazsa sen onların sayesinde zengin oldun. Joe için böyle bir durum da bahis konusu değil.»

Carlton, ciddi bir tavırla: «O kendi suçu,» dedi.

— «Ya da benim suçum,» dedi Anna aynı ciddiyetle. Ayağa kalktı, ilâcı çantasına koydu. «Tabletleri alırım. Sonra sana haber veririm.»

Carlton onu kapıya kadar geçirdi. «Bana telefon et, Anna. Ne zaman istersen. Kendine de iyi bak.»

Anna son bir defa onun yüzüne sessizce baktı, sonra muayenehaneden çıktı.

Manhattan trafiğinin içinde ağır ağır ilerleyen fiyakalı siyah arabanın arkasında oturan Joe Pastore, tedirgin, üzgün ve sinirliydi. Pencereden dışarı bakarak sordu:

— «Nereye gidiyoruz?»

Papuch gülümsedi:

— «Grand Central istasyonu civarına. Bir iş hanına.»

— «Ne var o iş hanında?»

Papuch: «Bir sürü iş yerleri,» diye cevap verdi ve kahkahayı bastı.

Pastore şoförün o esprisine gülemedi. O anda hiçbir şeye gülecek hali yoktu. Vito Fulgoni ile aralarında gayet kısa, resmi ve hiç beklenmeyen bir konuşma geçmişti. Daha önce de defalarca kendini evden aradıkları olmuştu. Ama Pastore bu defa, işin doğrudan doğruya Mafia ile ilgili olduğunu sezmişti. Fulgoni'nin sesinde, ricadan çok, bir emir edası vardı.

Daha fazla bilgi edinmek için: «Yeni bir öğrenci ile ilgili bir iş mi?» diye sordu bu defa Papuch'a.

— «Hayır, Profesör. Bu defaki öğrencilerle ilgili bir mesele değil. Toplantıya gidiyorsunuz.»

— «Ne toplantısı?»

Şoför cevap vermeden önce arabayı kırmızı trafik işaretinin önüne çekip durdurdu. «Toplantı, işte,» dedi ve kafasını çevirmeden başını arkaya yasladı. «Büyük bir şirketin yönetim kurulu toplantısı gibi bir şey. Bütün kodamanlar, ellerinde kalem kâğıt, masanın etrafında toplanır ve iş konuşurlar. Büyük işler. Sizi öyle bir toplantıya götürüyorum şimdi.» Kafasını çe-

vırerek Profesöre baktı, gülümsedi. «Yönetim Kurulu Başkanının özel davetlisi olarak gidiyorsunuz. Artık siz de kodamanlara hizmet eden koskoca bir profesörsünüz.»

Pastore gözüünün üzerindeki yara izini elledi, sonra bir sigara yaktı. 'Pekâlâ reddedebilirdim,' diye düşündü. 'Kusura bakmayın, kendimi iyi hissetmiyorum, ya da gideceğim yeri bana söylemediğinize göre, gitmek istemiyorum,' diyebilirdi. Söylenecek çok şey vardı. Ama o sadece dinlemiş ve hiçbir şey söylememişti. Fulgoni, kelimeleri tükürür gibi söylemiş, sonra Profesörün öyle veya böyle bir tepki göstermesine fırsat vermeden suratına telefonu kapamıştı.

— «Yönetim kurulu toplantısında ne işim var benim?» diye yüksek sesle sordu. «Şirketle hiçbir ilgim yok ki!»

— «Profesör, ben sadece bir emir kuluyum. Verilen emirleri yerine getirir, üst tarafına karışmam. Size hiçbir yardımım dokunamaz.»

Papuch gözlerini trafikten ayırmamıştı, konuşurken.

Pastore, Fulgoni'nin telefon konuşmasına karşı gösterdiği tepkiyi tahlile çalıştıkça, muhakeme kabiliyetinin eskisi gibi olmadığı kanısına vardı. Bir takım acayip, duygusal güçler mantığına hükmediyordu. Artık bu işten sıyrılmanın zamanı geldiğine, aksi takdirde gırtlığına kadar o batağa gömüleceğine aklı iyice yatmıştı. Sigarasından derin bir nefes çekti, yarı şaka, yarı ciddi bir lâf attı şoföre:

— «Peki, farzedelim, bu toplantıya gitmek isteme-

diğimi söyledim sana. İlk fırsatta beni indir arabadan, dedim, ne yaparsın, Papuch?»

Mafia'nın özel şoförü birden kahkahayla güldü, dikiz aynasından Profesöre baktı. «O sorunun cevabını siz bilirsiniz, Profesör. Öyle değil mi? Yönetim Kurulu Başkanının özel davetlisisiniz, dedim size.»

Pastore oyunu biraz daha sürdürmeye kararlıydı. «Yönetim Kurulu Başkanı benim âmirim değil ki,» dedi.

Papuch:

— «Bakın, beni dinleyin,» dedi. Sonra yeniden aynaya baktı. Bu defa yüzünde gülümseme yoktu. Tatlı bir sesle devam etti: «Sizi o toplantıya götürmekle görevliyim. Görevimi ihmalde suçlandırılmayı hiç istemem.» Sözlerine biraz ara verdi, sonra yine aynadan Profesörün yüzünü inceleyerek devam etti, «Neyse, zaten sizin de şaka ettiğinizin farkındayım. Birkaç dakika sonra oradayız.»

Profesör arabanın kadife döşemesine yaslanarak, Manhattan'ın kalabalık caddelerini seyretmeye koyuldu. Fulgoni ile konuştuğundan sonra merak ve korku doldurmuştu içini. Ayrıca başka bir şey daha hissetmişti. Heyecan, belki de. Sonra, Nick Paterno'nun kabasaba tavrı aklına geldi. «Böyle şeyler insana cinsel bir zevk veriyor, dostum,» demişti çocuk. Pastore ürperdi. Gözlerini sımsıkı kapadı bir süre, içindeki korkuyu yenmeye çalıştı.

Park Avenue taraflarında, modern bir iş hanının yönetim kurulu odasında, büyük bir toplantı başlamak

üzereydi. Yepyeni, lüks ve rahat mobilyalar odaya, önemli iş toplantılarına uygun bir atmosfer vermişti. Mafia örgütünün yüksek kademelerinden üyeler ve ülkenin her yanında, çetenin çeşitli işleriyle uğraşan bütün faal elemanlar çağırılmıştı bu toplantıya. Hepsi ortadaki kocaman konferans masasının etrafındaki mükellef deri koltuklara gömülmüş, oturuyorlardı.

Son derece ciddiye hava.

Masanın başında, Yönetim Kurulu Başkanı koltuğunda, Vito Fulgoni oturuyordu. Masanın ayak ucundaki koltuk ise boştu. Başkan, Amerika Birleşik Devletlerinin Doğu Kıyısında yürütülen işler hakkındaki ayrıntılı bir raporun açıklamasını tamamlamak üzereydi. Yönetim Kurulu üyeleri, kendisini büyük bir dikkatle dinliyorlardı.

Fulgoni:

— «Chicago civarında girişilen harekâtın başarılı olması, diğer işlerin ihmaline yol açmamalı,» dedi ve masanın etrafındakilere baktı. «Dönüşünüzde, Batı Kıyısındaki adamlarla temasa geçip oradaki imkânları da gözden geçirmeniz gerekiyor. Orada kuvvetli bir şebekemiz var. Sana gelince, Kramer,» üyelerden biri dikkatle kulak kabarttı, «ay başına kadar Salinas tesislerinin bizim hesabımıza çalışmalarının sağlanmasını, sağlanmazsa imha edilmelerini istiyorum. Anlaşıldı mı?» Kramer başıyla onayladı.

Tam o sırada, yönetim kurulu odasının kapısı açıldı, iyi giyimli bir delikanlı içeri girdi, kendisine söz hakkı verilmesini bekledi; sonra Profesörün dışarda beklediğini bildirdi.

Fulgoni başını salladı: «Alın içeri.»

Profesör Joe Pastore içeri girdi; karşılaştığı manzaranın etkisiyle bir an afalladı, olduğu yerde kalakaldı. Papuch'un yönetim kurulu toplantısı hakkında anlattıkları aynen doğruduydu. Burada büyük işlerin döndüğü bir bakışta anlaşılıyordu. Salvatore'nin evinde kulağına çarpan bazı sözlerden, örgütün, şehrin merkezinde birkaç iş hanına birden sahip olduğunu biliyordu. Bu da onlardan biriydi herhalde. Masanın çevresinde oturanları gözden geçirdiği zaman, binanın stratejik noktalarına yerleştirilmiş bir sürü, işbilir genç gangsterin, ne maksatla görevlendirilmiş olduklarını kavradı. Aynı anda, kendi başının da belâya girdiğini, o odada konuşulacak işin niteliği ne olursa olsun, geri dönmeyenin imkânsız olduğunu da iyice anladı. Artık Mafia ile ilişki kurmuş bulunuyordu.

Fulgoni masanın başında ayakta duruyordu. Eliyle Profesöre işaret etti:

— «Şu tarafa buyurun, Profesör. Koltuğunuz hazır, sizi bekliyor.»

Pastore, yüzünde şaşkın bir ifade, ağır ve tedirgin adımlarla masaya yürüdü, onun ayak ucundaki boş koltuğa gelince durakladı.

Fulgoni, nezaketle: «Buyurun, oturun,» dedi.

Pastore hiç ses çıkarmadan önce etrafındaki yüzlere baktı, sonra oturdu. Yönetim Kurulu üyelerinin çoğu kendisini ilk defa görüyorlardı. Hepsi büyük bir dikkatle Pastore'yi incelemeye koyuldular. Bellini, Pasterno ve Giardano gibi eski tanıdıklar gülümseyerek

selâm verdiler; Ratazzi buz gibi baktı. Profesör yerine oturduktan sonra, Başkan resmî bir tavırla:

— «Baylar,» dedi. «Size Profesör Joseph Pastore'yi takdim ederim. Hakkında sizlere daha önce bilgi verilmişti. Şimdi, hemen sadede gelebiliriz.»

Pastore koltuğunda dimdik oturuyordu. Masada oturanların hepsi de ayrı ayrı kendisini inceliyordu. Hepsinin de bu konuda uzman oldukları belliydi. Niha-yet sinirlerine yeterince hâkim olduğu zaman, o da çevresindeki bazı yüzleri incelemeye koyuldu; tanıdığı o üç kişinin, kendisini gülümseyerek selâmladıklarını farkettti. O da onları, yüzünde donuk, sapık bir gülümseme ile ve bir idam mahkûmu tavrıyla selâmladı. Birdenbire Vito Fulgoni'nin konuşmakta olduğunu ve onun ilk sözlerini kaçırdığını farkettti.

Başkan, birkaç dakika Profesörü övmekle ve yalnız çocuklarının öğretmeni olarak değil, aynı zamanda, bir erkek ve bir dost olarak da kendisine büyük saygı ve güven beslediklerini belirtmekle geçirdi. Sonra sadede geldi, Pastore'nin yüreğine de bir bıçak saplanı-verdi.

— «Profesör, bu örgüt pek yakında yepyeni bir harekâta giriyor, o iş için yardıma ihtiyacımız var. Bu yardımı da bize ancak siz sağlayabilirsiniz.»

Profesör:

— «Hiç bir şey anlamıyorum,» dedi. Konuşurken sesi titrekti.

— «Ayrıntılarına girecek değilim şimdi ama, size kabataslak şu kadarını söyleyeyim: Başka işlerimizin

yanı sıra, uyuşturucu madde imalâtına da girişmiş bulunuyoruz. Bu işe başlayalı epeyi oluyor.»

Pastore donakalmıştı. Adamın sözlerini iyi işitmemişti herhalde. İşitmiş olsa bile, kötü bir şaka, ya da bir tuzaktı bu. Ama Fulgoni'nin yüzü ciddiydi, dudakları da kımıldamaya devam ediyordu. Profesörün alnında ter taneleri birikmeğe başladı. Odanın kapısından tarafa bir göz attı. Çocuklardan ikisi kapının önünde bekliyordu. Kapının dışında bir on kişinin daha beklediği de muhakkaktı. Fulgoni'yi dinlemeye devam etti:

— «... Yıllardır bazı dertlerimiz var. O dertler de günden güne artıyor. Üretim fiyatlarında artış. Dağıtım güçlükleri. Ayrıca güvenlik tedbirleri almakta da sıkıntı çekiyoruz. Bundan başka...»

Pastore, Başkanın sözünü kesmek için zayıf bir harekette bulundu. Ama Fulgoni fırsat vermedi. Soğuk bir tavırla:

— «Sözümü bitirmeme izin verin, lütfen. Sonra konuşmakta serbestsiniz,» dedi. Masanın etrafında oturanların hepsi de Profesörü dikkatle inceliyordu.

Pastore can havliyle: «Ama ben dinlemek istemiyorum,» diye bağırdı. Birkaç dakika sessizlik oldu. Anna'nın o güne kadarki bütün uyarıları, Profesörün beyninde uğuldamaya başladı. Kapana kısılmak üzereydi.

Fulgoni, tekrar söze başladığı zaman sesinde bir tehdit edası vardı. Kasten ağır ağır konuşuyordu: «Göreceğiniz kadarını gördünüz, işiteceğiniz kadarını da işittiniz. Devamını dinlememeniz için hiçbir sebep yok. Ondan sonra, aklınıza ne gelirse söyleyebilirsiniz.»

Başkan, önündeki bardaktan bir yudum su aldı, boğazını temizledi ve sözlerine devam etti: «Özetleyecek olursak, afyonu morfine, morfini de eroine dönüştürmek için yeni bir metot keşfettik. Bu köklü bir değişiklik olacak. Siz bu konuda benden daha bilgilisiniz, bunu sonra meslektaşlarınızla tartışabilirsiniz.»

Pastore: «Bir dakika!» diye bağırdı.

Bütün başlar ona doğru çevrildi.

— «Buraya niçin getirildiğimi ve bu tartışmayı neden dinlemek zorunda bırakıldığımı anlamıyorum. Bir kelime daha fazla dinlemek istemiyorum. Lûtfen beni bırakın. Gitmek istiyorum.»

Fulgoni masanın öbür ucundan Pastore'ye hayretle baktı. Profesör, adamın öfkelenmeğe başlamış olduğunu hissetti. Ama biraz sonra yeniden kendine hâkim olmuştu.

— «Profesör, bu alanda bilimsel denemelere girişmek için White Plains'de bir lâboratuvar kurmayı düşünüyoruz. Kimya sahasında sizin geçmişte deneyleriniz var, biliyoruz. Bu konuda, güvenebileceğimiz birinin yardımına muhtacız.»

Yönetim Kurulu odasındaki olaylar birden, gerçek üstü boyutlar aldı. Profesör, önce Fulgoni'ye, sonra ötekilere hafifçe baktıktan sonra söze başladı:

— «Siz delirmişsiniz galiba,» dedi hayretle. «Benim kimya alanındaki bilgim, lise son sınıfı ile üniversite-deki başlangıç yıllarıma dayanır. Bir de Columbia'daki öğrenim yıllarım sırasında bir ilâç şirketiyle ilgili olarak yaptığım önemsiz bir araştırma var. Benim kim-

ya bilgim son derece yetersizdir. Size bu konuda, istesem de hiçbir yardımda bulunamam.»

Fulgoni, kesin bir tavırla:

— «Sadede gelelim,» dedi. Öğretmenle yeteri kadar meşgûl olmuştu. «Sizden bu işi bilfiil yapmanızı istemiyoruz. Bize sadece, bu işi organize etmek konusunda yardımcı olmanızı istiyoruz. Bahis konusu olan bu iş için gerekli uzmanları bulmanız, onlarla ilişki kurmanız ve işin başında olmanızdır. Ön safta bulunmanız diyelim, isterseniz. Bu tasarı, diğer işlerimizden tamamiyle ayrı bir nitelik taşıyor.» Öne doğru eğildi ve âdeta fısıldar gibi konuştu: «Bize, sizin gibi bir geçmişi ve şöhreti olan biri gerekli. Bu işin başına öyle birini getirmek istiyoruz. Bazı kapıları açabilmemiz için sizden yararlanmamız söz konusu Joe.» Bellini'ye işaret etti, «Sen de söyleyeceğini söyle.»

Joe Bellini, şefine baktı, sonra Profesöre gülümseyerek konuyu açtı:

— «Professore, Üniversitedeki tanıdıklarınızla ilişki kurabilirsiniz, ayrıca Parke-Davis ya da Sharpe-Dohme gibi büyük ecza şirketlerinden yararlanabilirsiniz. Bize gerekli uzmanları oralardan sağlayabilirsiniz. Bu adamlara, hayatta bugüne kadar görmedikleri derecede büyük paralar teklif edebilirsiniz. Sonra bu teşebbüsümüz, diğer faaliyetlerimizden tamamen ayrı tutulacak. Kimse diğer işlerimizle bunun arasında ilişki kuramayacak. Özellikle işin başında siz olursanız, kimse kuşulanmayacaktır.»

Pastore'nin içindeki korku ve öfke yerini şimdi büyük bir şaşkınlığa bırakmıştı. Artık herşey bir rü-

ya gibi geliyordu kendisine. Şu çevresindeki insanlar da mukavvadan yapılmış kuklalar dı. Masaya yumruğunu indirdiği anda hepsi bir yana devrilecekti. Hayır, hayır, bir film seyrediyordu. Canı isterse elini uzatır, patlamış mısır yiyebilir, filminden hoşlanmadığı takdirde de parasını geri alıp, sinemayı terk edebilirdi. Ama Vito Fulgoni'nin yüzündeki ifade onu bu düşünden uyandırdı, gerçekte karşı karşıya getiriverdi.

Mafia lideri:

— «Şu anda, işin niteliği üstüne aslında bir şey bilmiyorsunuz. Bu teşebbüsün ayrıntıları hakkında gerçek bilginiz yok. Ayrıntıları sonra sonra öğreneceksiniz. Bu toplantıdan gayemiz bizimle hemfikir olup olmadığınızı ve işbirliği yapmak isteyip istemediğinizi anlamaktır.»

Pastore arkasına yaslandı. Donmuş, kalmıştı. Bir sigara yakmaya çalıştı, ama elinin titrediğini farkettil.

Bellini gülümseyerek konuşmasına devam etti:

— «Paraya önem vermediğiniz malûm. Ama bu teşebbüsümüzü desteklerseniz, bir yıla varmadan milyoner olmanız işten değil. Bu görevi üzerinize alacak olursanız, Vito size onun için her türlü garantiyi verecektir. Bu kadar cazip bir teklifi kimsenin reddedebileceğini sanmıyorum.»

Profesör, masanın üzerindeki bir dosyayı kapatmakla meşgûl olan Fulgoni'den gözlerini ayıramıyordu. Şefin celseye son vermek istediği belliydi. Pastore, biraz sonra, son sözünü söylemesi gerektiğini biliyordu. Yavaş yavaş çevresindeki insanların mukavvadan değil, etten kemikten olduklarını anlamaya başla-

mıştı. Parasının iade edilmeyeceğini ve o salonu istediği zaman terkedemeyeceğini iyice kavramıştı artık.

Fulgoni:

— «Size güvenimiz var,» dedi. «Çocuklarımızı eğitiyorsunuz. Herkesten itibar ve saygı gören bir insansınız. Bizim için bulunmaz meziyetler bunlar. Ayrıca bu teşebbüsü gerçekleştirecek niteliklere de sahipsiniz. Bu projeyi uygulama konusunda yararlı olabilecek yetekte kişilerle ilişkileriniz var. Bir öğretmen olarak, hiçbirimizin nüfuz edemeyeceği yerlere rahatça girip çıkabiliyorsunuz. Artık bu işi karara bağlayıp, bir sonuca varalım.» Masanın çevresindekilere bir göz gezdirdi ve başıyla işaret etti: «Daha gündemdeki işlerimizin yarısını bile bitiremedik. Ayrıca, buradaki arkadaşların çoğu da uzak yola gidecekler, vakitleri dar.» Pastore'yi uzun bir süre inceledi, sonra, «Size güvenebileceğimizden eminim,» diye ekledi.

Profesör, Mafia mensuplarının gözlerini üzerinde hissediyordu. Kendine hâkim olmaya çalıştı. Ama sabrı tükenmişti:

— «Hayır,» dedi kesin bir tavırla. «Bana güvenemezsiniz. Güvenmemeniz gerekir. Korkunç bir tuzağa atmışım kendimi. Şu odada bulunmam bile prensiplerime tamamen aykırı. Ama şu andan itibaren, bu işe bir nihayet vermek zorunda olduğumu size bildirmekle, kendimi yükümlü hissediyorum, baylar.»

Fulgoni, kısa ve kesin bir tavırla: «Bu gece sizinle özel olarak görüşürüz.» dedi.

— «Ben şimdi konuşmak istiyorum. İçinizden bazıları, beni çocuklarınızı eğitmekle görevlendirdiler.

Ama, bu görevin sınırları da burada son buluyor. Örgütünüzle ve faaliyetleriyle hiçbir ilişki kurmağa niyetim yok. İşin bu döneme girmesine izin verdiğim için de kendimden utanıyorum. Bu işler beni, hiç mi hiç ilgilendirmiyor, baylar.» Masanın çevresindeki yüzleri gözden geçirdi, ama herhangi biriyle gözgöze gelmekten kaçındı. Sonra Bellini'nin üzerinde durdu: «Bazan insanın değerine kimsenin paha biçemeyeceği zamanlar vardır. Hattâ Mafia'nın bile.»

Ortalığı bir ölüm sessizliği kaplamıştı. Mafia liderleri birer birer dönüp Fulgoni'ye baktılar, onun nasıl bir tavır takınacağını beklemeye başladılar. Pastore de elinde olmadan aynı şeyi yaptı. Başkanın yüzü bir anda değişmişti. Masadakiler için olağan, ama Pastore için yepyeni bir yüz ifadesiydi bu. Vito Fulgoni, kibarlık maskesini bir yana bırakmış, iş başındaki bir Mafia elebaşısının sert ve amansız tavrını takınmıştı. Pastore'nin başışıklığı sona ermişti.

Fulgoni, öne doğru eğildi, elindeki kalemle Profesörü tehdit etti: «Bu öyle sandığınız kadar kolay bir iş değil,» dedi yavaşça. «Söz konusu proje bizim için çok önemli. Bu iş için bize gereklisiniz.» Sonra kalemi masaya bırakarak, biraz vakit kazanmaya çalıştı. «Sizze saygımız var. Bu işte zorbalığa başvurmak istemiyorum. Biz, istediklerimizi adama zorla yaptırtmayı da biliriz. Onu zamanla öğreneceksiniz. Sizin yerinizde olsam şimdi eve gider, iyice bir düşünürüm.»

Pastore tam ağzını açmak üzereydi ki, etrafındaki yüzleri, özellikle Vito Fulgoni'nin yüzünü gördükten sonra vazgeçti. Onun yerine, yavaşça kalktı, ihtiyatla

yönetim kurulu salonunun kapısına doğru gitti. Tam o sırada, Batı'lı kabadayı tavırlı bir gangster sessizliği bozdu, masayı yumruklayarak:

— «Ne biçim iş bu?» dedi. «Bu herif buraya elini kolunu sallayıp geliyor, gidiyor. Ee, biz burada çene çalmak için mi toplandık. Konuştuklarımızın hepsini duydu. Hiç hoşuma gitmedi bu iş, Vito.»

Fulgoni onu umursamadı. Profesör tam kapıyı açmak üzereyken arkasından seslendi:

— «Professore!»

Pastore, Mafia liderine doğru döndü, bekledi. Fulgoni, masa başındaki yerinden kalkmamıştı.

— «Professore, bugün burada duyduklarınızın oldukça... mahrem olduğunu hatırlatmayı gereksiz buluyorum.»

Profesör derin bir nefes aldı, eli kapı tokmağında, asil bir tavırla cevap verdi:

— «Bay Fulgoni. Belki inatçı ve aptal bir adamım. Ama herhalde deli değilim.»

Pastore odadan çıktıktan sonra, Fulgoni, oturduğu yerde kalemini hafif hafif masaya vurmakta devam ediyor, masanın çevresindekileri de teker teker gözden geçiriyordu.

21

PROFESÖR, NEW ROCHELLE'DEKİ EVİNE yorgun argın geldi.

Mafia toplantısının yapıldığı iş hanının dışında, şoför Papuch ile birlikte uzun boylu biri kendisini eve götürmekle görevlendirilmişlerdi. Yolda tek kelime bile konuşulmamıştı. Papuch ona güler yüz göstermemiş, yanındaki uzun boylu otomobilin arkasında Pastore ile heykel gibi oturmuştu. Bir seferinde, şoför beklenmedik bir virajı alırken, Profesörün yüreği oynamış, aklına gazetelerde okuduğu, bilinmeyen istikametlere doğru kaçırılan adamların akıbetleri, çeşit çeşit cina-yetler gelmişti. Kaburgalarına dayanan bir silâhın nam-lusunu, ya da böğrüne saplanan bir bıçağın soğukluğu-

nu hisseder gibi olmuş, ıssız bir sokakta uzun bir yolculuk gözünün önünde canlanmıştı. Ama korktukları başına gelmemişti. Etrafında derin bir sessizlik vardı o kadar. O da yeterince korku vericiydi.

Oturma odasında Pastore divana doğru yürüdü, pabuçlarını fırlatıp attı, divana uzandı, başını yastığa dayadı, gözlerini yumdu. Durumunun dehşet verici tarafı bir kâbus gibi üzerine çökmüştü. Parmaklıkların dışından seyrettiği kaplanla aynı kafese konulduğunu hissediyor ve kafesin kapısının, dışardan kilitlendiğini de farkediyordu. Sadece, o masanın çevresindeki yüzleri görmüş olması bile insanı ölüme göndermeye yeterdi Fulgoni'yle Bellini'nin pervasızca açıkladığı plânlar da caba. Bütün bunlarda bir kasıt olduğunda hiç kuşkusuz yoktu. Kendisini kafese kapatmak için kurulmuş bir komploydu bu. Ama onlara meydan okumuş, oradan, daha doğrusu, toplantıdan uzaklaşmıştı. Ama acaba bu iş gerçekten terkedebilir miydi?

Anna odaya girdi, hiçbir şey söylemeden bara gitti, Pastore'ye içki hazırladı. Sonra divana yürüdü, içkiyi kocasının eline verdi, yine hiç sesini çıkarmadan gidip onun karşısındaki koltuğa oturdu.

Pastore, içkisinden bir yudum alırken merakla Anna'nın yüzüne baktı. Herhalde aldığı ilâçların, Carlton'un sunî olarak yarattığı sakin atmosferin etkisi altında, diye düşündü. Başını yastığa dayamış, istirahat ediyor ve tavana bakıyordu.

Anna, nihayet; «Bugün ne oldu, Joe?» diye sordu. Pastore, bardağının içine baktı, gülümser gibi oldu.

— «Bana bir iş teklif ettiler. Ben de reddettim,» dedi.

— «Nasıl bir iş?»

— «Önemli değil.»

— «Aksine, çok önemli.»

Pastore, Anna'nın sesindeki o bıçak keskinliğini hiç beklemiyordu. Başını kaldırdı, ilk defa görüyormuş gibi karısına baktı. Anna, bunca yıldır beraber yaşadığı kadına benzemiyordu artık. Gözlerindeki o eski yumuşak, tatlı bakışın yerinde yeller esiyordu. Keskin ve delici bakışlarla bakıyordu, insana. Bazan da bomboş bakışlarla süzüyordu. Pastore o güne kadar karısının tertemiz, titiz ve bakımlı olmasıyla iftihar ederdi. Anna'nın artık o hali de maziye karışmıştı. Saçları, giysileri, yürüyüşü, duruşu, bütün görünüşü, pasaklı, kendini kapıp koyvermiş bir kadın haline geldiğini belli ediyordu. Birdenbire içi burkuldu, başını çevirerek içkisine daldı.

Yavaşça:

— «Bugün bazı şeyler öğrendim,» dedi. «Bazı bilgiler edindim.»

Anna öne doğru eğildi, canlanır gibi oldu, yanakları kızardı. «Joe, pılımızı pırtımızı toplayıp gidelim. Nereye olursa olsun. Hemen.»

Ses tonu Pastore'yi yeniden şaşırttı. «Saçmalama. Hiçbir yere gidemeyiz.»

Anna:

— «Polise gidebilirsin,» dedi acele acele.

— «Polise mi?» Pastore ayaklarını divandan yere sarkıttı, ona doğru döndü. «Polise gidip ne yapacağım?»

— «Her şeyi anlat onlara.»

— «Neyi anlatacağım?»

— «Sana neler yaptıklarını.»

— «Bana ne yaptılar? Söyle, Anna bana ne yaptılar?» Anna cevap vermedi, ama sinirli sinirli yüzüğüyle oynamaya başladı. «Polise gidip onlara Mafia hakkında bilgi mi vereyim? Onu mu demek istiyorsun Anna? Sen kaşla göz arasında öldürülen insanlardan söz edildiğini duymadın mı hiç? Delirdin mi sen?»

— «Peki, ne yapacağız?»

Pastore içkisini bitirdi, bara doğru yöneldi. «Sakin sakın oturup aklımızı başımıza toplayacağız. Ondan başka bir şey yapamayız. Kaçmak delilik olur. Sana bir şey söyleyeyim mi, işler yoluna girene kadar, bu evde bir daha polisin bahsini duymayayım. Anlaşıldı mı?»

Pastore tekrar divana döndü, Anna'nın yüzüğüyle oynamasını seyretti.

— «Sana nasıl bir iş teklif ettiler, Joe?» Anna'nın sesinde hafif bir titreme vardı.

— «İdarî bir iş.» Yine gülümsemeye çalıştı. «Kırtasiyecilikten ne kadar nefret ederim, bilirsin.»

— «Ben ciddiym. Sen de ciddi ol.»

— «Bana bak, Anna. Şu anda, teklif edilen işi tartışmak istemiyorum. Birçok nedenleri var bunun. Önemli olan, o işi reddetmiş olmam. Şimdi bunu unut, dert edinme kendine.»

— «Peki, öğretmenlik işi ne oldu?»

Pastore, soğukkanlılıkla; «Yarın gece Salvatore'nin evinde, Bellini'nin kızı ile randevum var,» dedi. «O randevuya gitmeye de kararlıyım.»

Ö Ğ R E T M E N

Anna hayretle sordu: «Çocuklarına ders vermeye devam mı edeceksin?»

— «Şimdilik, öyle. Şu anda yapabileceğim en kötü şey, onlara korktuğumu, ya da paniğe kapıldığımı belli etmek olur.»

— «Demek hâlâ bırakmaya niyetin yok, öyle mi?»
Pastore divana bir yumruk indirdi.

— «Üstüme varma, Anna!» diye bağırdı. Sonra kendine gelerek, sinirlerine hâkim olmaya çalıştı. «Sana her şeyi sakın sakın anlatmaya çalışıyorum.» Biraz durakladıktan sonra, kendi kendine konuşur gibi devam etti. «Yarın, Carmella Bellini ile ders yaptıktan sonra Vito Fulgoni ile görüşeceğim. Oraya iş konuşmaya gelecek, ben de kendisine, artık bu işin canıma yettiğini, dersleri bırakmak istediğimi söyleyeceğim. Bak göreceksin, bu işten yüzümün akıyla çıkmak için ne mümkünse yapacağım.»

Birden bardağını bırakıp ayağa kalktı. «Şimdi biraz işim var. Yemek hazır olunca beni çağır.» Anna'nın omuzuna elini koydu. «Ben bu insanları tanıyorum ve anlıyorum, Anna. Enayi değilim. Üzme kendini. Paniğe kapılmaz ve aptalca bir şey yapmazsak, yağdan kıl çeker gibi bu işin içinden sıyrılabiliriz.»

Pastore, çatı arasındaki çalışma odasına çıkan merdivenlere yürürken, Anna gözleriyle onu izlemeye ve alyansıyla oynamaya devam etti. Kocasının yarın dediği gibi, bu işe nihayet vermediği ve derslere devam ettiği takdirde onu terke ve herkesten, her şeyden ebediyen uzaklaşmaya yemin etti.

Sonra da ağlamaya başladı.

22

CARMELLA BELLİNİ, SALVATORE'NİN evindeki çalışma odasında oturmuş, büyük bir dikkatle yazı yazıyordu. O vahşi hallerini atmış, epeyi ehlileşmişti. Pastore de çalışma masasına onun karşısına oturmuş, kızı seyrediyordu. Bir ara saatine bakıp gülümsedi. Kızın ne zaman sıkıya gelse, sinirli sinirli saçını çekiştirdiğini farketmişti.

— «Saatimiz doldu, Carmella.»

Carmella yumruğuyla masaya vurdu. «Hay Allâh belâsını versin.»

— «Ver bakalım şu sınav kâğıdını.»

Kız, Pastore'nin istediği kâğıdı istemeye istemeye verdi, o da şöyle bir göz attı.

— «Bu gece evde okurum.»

— «Cümle yarıda kaldı. Bırakın da şu yere batası cümleyi tamamlayayım.»

— «Ama saat doldu, Carmella.»

— «Hay Allah!»

Pastore, kâğıtları çantasına yerleştirdi: «Yeni öğretmen nasıl?»

— «Wilcox mu? Yaman herif!»

Profesör gülümsedi:

— «Parsnip'den daha mı iyi yani?»

— «Parsons demek istiyorsunuz. Herkes hâlâ o gün okula gidip onu bir güzel kalaylamanızdan bahsediyor.»

— «Ee, ne yaparsın? Senin gibi zeki bir öğrencinin hakkını yemişti herifçioğlu! Benim de kafam kızdı.»

Pastore bir gün okula gitmiş ve o mahut Parsons denilen adamla uzun uzadıya görüşmüştü. Carmella'nın onun hakkında anlattığı hikâyelerin doğruluğunu, o zaman anlamıştı. Öğretmen, Joe Bellini'nin kızı olduğu için Carmella'ya karşı hınç besliyor ve onun bu saygıdeğer ve özel eğitim ocağında diğer çocuklarla birarada olmasını hoş görmüyordu. Pastore, öğretmene şiddetle çatmış, sonra okul müdürüyle de meseleyi görüşmüştü. Neticede, Bellini'nin kızı başka bir şubeye verilmişti. O günden beri de Carmella'nın, Pastore'ye karşı tutumu değişmişti. O konuyu hiç açmamakla birlikte, Profesörün bu davranışını takdirle karşılamış, onun kendini böyle yiğitçe savunması gururunu okşamıştı.

Carmella çenesini avuçları içine aldı, dirseklerini masaya dayadı.

— «Beni başka şubeye tayin ettirdiğiniz günden be-

ri, ne zaman koridorda karşılaşsak, başını öne eğiyor, benden de fellik fellik kaçıyor. Bir daha sizden zılgıt yemekten korkuyor her halde!»

— «Onun şubesinden ayrılalı beri derslerinde bayağı ilerleme var. Senden çok memnunum, doğrusu.»

Carmella Bellini'nin derslerinde gösterdiği başarı, Pastore'nin Mafia ile olan, kâbustan farksız ilişkilerinin olumlu yanlarından birini teşkil ediyordu. Derslere daima hazırlıklı geliyor, okuldaki notları her gün biraz daha iyiye gidiyordu. Carmella da gösterdiği başarılarından ötürü haklı bir gurur duyuyordu.

— «Wilcox denen adam bana hanımefendi muamelesi yapıyor. Ötekinin nazarında ise bir hiçtim.»

— «Doğrusu da bu. Sen gerçekten bir hanımefendisin. Üstelik de akıllı bir hanımsın.»

— «Sahi öyle mi düşünüyorsunuz, Profesör?»

— «Tabii, öyle düşünüyorum. Hele diline de bir hâkim olursan kibar ve kusursuz bir hanımefendi olup çıkacaksın. Şimdi beni yalnız bırak. Bir randevum var.»

Carmella Bellini kıkır kıkır güldü. «Kibar bir hanımefendi ha? Haydi canım, zırvalamayın. Ben acayip bir yaratıktan başka bir şey değilim.»

Ayağa kalktı, başını arkaya doğru attı, sonra salına salına kapıya doğru yürüdü. Kibar bir hanımın yürüyüşünü taklide çalışıyordu. Kapıya gelince sordu: «Nasıl buldunuz?»

— «Fena değil, Carmella. Haydi, şimdi yaylan bakayım. Babana gidip de yine bana çamur atmağa kalkışmanı isterdim.»

Carmella güldü, tipik bir İtalyan kızının canlılığıy-

la, «Ha, bacağı mı tutup bana sulanmak istediğiniz hikâyesi mi? Babama bir şey söylemedim ki! Söylesem bile, yalan olduğunu anlayacaktı. Bana göre o kadar yaşlısınız ki!» dedi, kapıyı arkasından hızla çarptı. Profesör arkasından başını sallayarak gülümsedi. Saatine göz attı. Yüzündeki gülümseme birden silinmişti. Fulgoni neredeyse gelecekti.

Pastore güçlü ve kesin bir tavır takınmaya, yalvarmamaya kararlıydı. Görevi bitmişti. Mafia üyesi değil, öğretmendi. Meslekî görevine resmî olarak son verilmesini isteyecekti. Canlı ve hızlı adımlarla merdivenden indi, birinci katta, koridorun nihayetinde bulunan Salvatore'nin çalışma odasına doğru yollandı. Kapıya vurmak üzereyken, içerden sesler duyup durakladı. Belki de içerde bir toplantı vardı. Rahatsız etmek istemedi. Bir süre bekledikten sonra yavaşça kapıyı vurdu.

Fulgoni'nin içerden sesi, «Gir,» diye cevap verdi.

Vito Fulgoni, Salvatore'nin çalışma masasına kurulmuştu. Yanında iyi giyinmiş, orta yaşlı bir adam, elinde bir çekle, bekliyordu. İki adam, başlarını kaldırdılar, kapının eşliğinde duran Profesörü görünce şaşırdılar.

Fulgoni elini kaldırdı:

— «Bir dakika dışarda bekleyin, Profesör. Ben Papuch sandım,» dedi.

Profesör, iki adamın üzerine dikilen bakışları arasında, geri geri çekilerek odadan çıktı, kapıyı yavaşça arkasından kapattı. Dışardan, hâlâ iki adamın konuşmalarını duyabiliyordu. Ama ikisi de seslerini alçaltmışlar-

dı. Biraz sonra, Fulgoni'nin; «İyi şanslar, Peterson,» dediğini işitti. Hemen arkasından kapı açıldı. Zengin bir iş adamı hissini veren, iyi giyimli adam çalışma odasından çıktı, Profesöre kuşkulu nazarlarla baktıktan sonra hızla koridordan ileri doğru yürümeye başladı.

Fulgoni, Pastore'ye girmesini işaret etti. Kocaman çalışma masasının ardında oturan Fulgoni resmi bir tavıra bürünmüştü. En ufak bir sıcakkanlılık ve dostluk havası göstermiyordu. Akıllı fikri işteydi. Öfkeli olduğu da her halinden belliydi ayrıca.

Pastore oturdu:

— «Meşgûl olduğunuzu biliyorum. Onun için hemen sadede geleceğim.»

Fulgoni, yüz ifadesini değiştirmeden başıyla onayladı.

Pastore devam etti:

— «Çocuklarla ilişkilerim çok verimli oldu. Annelerinin babalarının da bu gelişmelerden memnun kaldıklarını ümit ederim.» Fulgoni'nin bir tepki göstermesini bekledi ama berikinin kılı bile kıpırdamadı, Profesöre cesaret vermekten kaçındı. Pastore, ihtiyatla devam etti: «Notları düzeldiği gibi, gerek skolâstik, gerek kişisel problemlerine bir çözüm yolu bulmaya çalıştım. Karakterlerinin gelişmesinde de yararlı olduğumu sanıyorum. Birçoklarının üniversiteye kabul edilmelerini sağladım. Yardımım olmasaydı çocukların bazıları bu konuda, büyük güçlüklerle karşılaşacaklardı.»

Pastore sözlerine ara verdi. Fulgoni'den hâlâ bir tepki yoktu. Profesör, sinirli sinirli cebinden sigara pa-

ketini çıkardı. Fulgoni, yüzünde en ufak bir değişiklik olmadan, onun sigarasını yakmasını seyretti.

Pastore, derin bir nefes çekerek, sinirlerini yatıştırmaya çalıştı, sonra devam etti:

— «Şimdi yeni bir karara vardım. Öğretmenlik görevinden büsbütün ayrılmak istiyorum. Kızımı, Virginia'daki aile dostlarımızın yanına yollamıştım. Karımın da iklim değişikliğine ve dinlenmeye ihtiyacı var. Sinirleri çok bozuk.»

Vito Fulgoni'nin yüzü taş gibi hissizdi. Profesör konuşmasına devam etmekten başka çâre bulamadı. Mafia liderinin ne düşündüğünü kestirmek imkânsızdı. Pastore, karanlıkta bocalamaya devam etti:

— «Normal akademik çalışmalarına devam etmeyi düşünüyorum. Tercihan, Florida'daki üniversitelerden biriyle temas kurup oraya yerleşmek ve ailemle birlikte rahat ve huzur içinde yaşamak arzusundayım.»

Sigara yakmak sırası Fulgoni'ye gelmişti. Pastore, bu hareketinin, gangster şefinin göstereceği tepki bakımından bir ipucu olacağını düşündü ama aldanmıştı. Sessizlik devam ediyordu.

Pastore yumuşak bir sesle konuştu: «İşime çok bağlıyım aslında. Çocuklara sırt çevirmek düşüncesi beni çok üzüyor. İşler başlangıçtaki gibi kalmış olsaydı, bütün hayatımı bu göreve adayabilirdim herhalde.» İşte söyleyeceklerinin hepsini söylemişti. Hattâ fazlasını bile.

Vito Fulgoni nihayet öne doğru eğildi, Pastore'yi şaşırtan bir nezaketle söze başladı. Pastore birdenbire umutlandı:

— «Güzel karınızın hasta olduğuna üzüldüm, Profesör. Onu Florida'ya yollamak iyi fikir. Bir an önce yollarsanız iyi edersiniz. Bütün masraflar bize ait, istediği kadar kalsın orada.»

Bir anlık umut ışığı bir anda söndü.

Pastore: «Anlamıyorsunuz,» dedi. «Karımı tatile yollamak niyetinde değilim. Ben de onunla birlikte gideceğim. Bir daha dönmek üzere.»

— «Professore, siz hiçbir yere gidemezsiniz.»

Birdenbire derin bir sessizlik çöktü ortaya. Fulgoni'nin sözleri son derece kesindi. Hiçbir itiraz kabul etmeyen, buz gibi otoriter bir tavırla söylenmişti.

Pastore'nin konuşmasına fırsat vermeden Fulgoni sakın bir sesle devam etti:

— «Size teklif edilen proje üzerinde çalışacaksınız. Yönetim Kurulunda, ana hatlarıyla açıkladığımız projeyi kastediyorum.» Nazik ve dostça bir tavırla devam etti: «Çocuğu Virginia'ya, karınızı da Florida'ya yollamak iyi fikir. Böylelikle, rahat çalışmak ve dikkatinizi de işe teksif etmek imkânlarını sağlamış olursunuz... Bunlara ihtiyacınız olacak. Bu projeyi gerçekleştirmek için çok zaman ve çalışma gerekli.»

'Umutsuz bir dâva,' diye düşündü Pastore. Kapana kısırılmıştı. Etrafı ağlarla örülüydü. Sımsıkı yakalanmış hissediyordu kendini. Bu namussuz düzenbazlar, onun ideallerinden, ilkelerinden, çocuklara ve öğretmenlik mesleğine karşı beslediği kutsal sevgiden yararlanmış, kendisini kullanmış, onu pis amaçlarına alet etmişlerdi. Enayi gibi onlara kanmış, kendini kirletmelerine, pislige bulamalarına izin vermişti. Yine de her

şeye rağmen karşı koyacak, dövüşecek, mukabelede bulunacaktı.

— «Özür dilerim, Vito. Ben yokum artık bu işte. Pılımı pırtımı toplayıp gidiyorum. Hoşunuza gitsin, gitmesin. Kim ne derse desin, vız gelir!» Bu defa Pastore öne doğru eğildi ve parmağıyla sözlerini vurgulayarak devam etti, «Ben, emrinizde çalışan gangsterlerden biri değilim. Öğretmenim. Bana böyle muamele edemezsiniz. Başka söylenecek sözümüz kalmadı.»

Vito Fulgoni, felce uğramış gibi dikildi kaldı. Yüzü pancar gibi olmuştu. Yumruklarını sıktı, İtalyanca bir şeyler mırıldandı ve masayı var gücüyle yumrukladı.

— «Yeter,» diye kükredi. İspazmoza tutulmuş gibi her tarafı titriyordu. Kudurmuş, kendinden geçmiş, karşısındakini öldürmeye hazırlanan tehlikeli vahşi bir hayvana benziyordu. Yüzü hâlâ kıpkırmızı, elleri öfke-den titriyordu; hasmının üzerine atılmaya hazırlanan bir kaplan gibi öne doğru eğildiği zaman, Pastore en kötü ihtimallere karşı kendini hazırladı.

Fulgoni:

— «Yeter,» diye bağırdı. «Kimse daha ileri gidemez karşımda benim.» Bir an durakladı, kan dolaşımının normale dönmesini ve sinirlerinin yatışmasını bekledi, sonra devam etti: «Çocukları eğittiniz, biz de bunu takdir ediyoruz. Ama kendinizi de biraz eğitseniz ve aklınızı başınıza toplasanız iyi olur, Profesör. Örnek vermemi istemezsiniz herhalde.»

Yüzünün rengi normale dönmüştü şimdi. «Bu ayın sonunda, Salvatore, Bellini, Paterno, Giardano ve kendi oğlum haricindeki bütün öğrencilerinizi bırakacak-

sınız. Geri kalan vaktinizi, proje çalışmalarına hasre-
deceksiniz. Anlaşıldı mı? Bu kadar.»

Profesör ayağa kalktı.

— «Hayır, daha bitmedi. Ben gidiyorum. Bu gece eşyalarımızı toparlayıp yarın yola çıkacağız. Beni, ya da ailemi baskı altında tutamazsınız. Verdiğiniz sözü tutmadınız. Bu andan itibaren aramızda hiçbir ilişki kalmadı.»

Pastore, sendelemeden kapıya doğru yürüdü. Oraya vardığında kapı kendiliğinden açıldı, uzun boylu, iri kıyım bir gangster yolunu kesti.

Aynı anda, Fulgoni, arkasından seslendi:

— «Professore!»

Pastore, karşısında duran gangstere baktı, sonra, masasından kalkıp yanına gelen Fulgoni'ye döndü. Göz-göze geldiklerinde, Fulgoni yumuşak ve tehditkâr bir sesle: «Ayağınızı denk alın, bize güçlük çıkartmayın,» dedi.

Pastore, Mafia liderinin soğuk gözlerinin içine bakarak yavaş yavaş ve korkusuzca cevap verdi:

— «Siz de ayağınızı denk alın. Bana, ya da aileme zarar verecek bir davranışta bulunduğunuz takdirde, ne yapacağımı bilirim. O zaman olacaklardan beni sorumlu tutamazsınız.»

İki adam daha bir süre konuşmadan, anlamlı anlamlı birbirlerine baktılar. Nihayet, Fulgoni, kapıdaki fedaiye döndü:

— «Angelo, bırak geçsin.»

Profesör son bir defa kapıdaki muhafıza ve Fulgoni'ye baktı. Sonra, kendi mezarına bir kazma darbesi

daha vurduğunu düşünerek çıktı, gitti. Bu defa, Salvatore'nin evine kendi arabasıyla gelmişti. Ne kadar da isabet etmişti. Vito Fulgoni ile aralarında geçen sahnedan sonra, Mafia'nın arabasına binmek zorunda kalmak, endişelerini, üzüntüsünü, korkularını büsbütün artırmaktan başka işe yaramayacaktı. Yolda tek başına giderken, hiç olmazsa sinirlerini yatıştırmaya ve Anna'nın karşısına çıkmadan önce kendine hâkim olmaya fırsat bulacaktı.

Karanlık ve mehtapsız bir geceydi. Park yolunda trafik azdı.

Pastore az sonra tek başına yaptığı bu otomobil yolculuğunun, gerilimini azaltmadığını, tam tersine, dikiz aynasında yansıyan otomobil farlarının, her seferinde yüreğini yerinden hoplattığını, sinirlerini bozduğunu farketti. Yoldan geçen her araba içinde kuşku uyandırıyordu.

Bir an Karayolları Trafik Müdürlüğünün önünde durup, başından geçenleri olduğu gibi anlatmayı aklından geçirdi. Ama durumu tahlil ettikten sonra hemen vazgeçti.

Fulgoni ile yaptığı konuşmada vahim bir hataya düşmüştü, biliyordu. Yalnız meydan okumakla kalmamış, ilerdeki hareketlerinden sorumlu tutulamayacağını da ihsas etmişti. Düpedüz, etrafındaki tehlike çemberini büyütmüş, Mafia'nın nazarında, temizlenmesi gereken adamlar listesinde yer almış oluyordu. Yine de, çocuklarıyla ilişkisini muhafaza ettiği sürece, Mafia'cılarının, kendisine karşı bir şiddet hareketine girişeceklerine bir türlü inanamıyordu. Şimdilik kendisine güveni-

yor, saygı gösteriyor ve diğer işlerine bulaştırmıyorlardı. Kendisine, ya da ailesinin başına bir şey gelecek olursa, Mafia'cıların kutsal çocukları bunu asla unutmayacak, bağışlamayacaklardı. Bu yüzden, öyle bir şeye girişme ihtimali çok zayıftı. Mamaroneck'e yaklaşıırken, kendikendine kuvvetli olmaya, tetik durmaya ve aklını başına toplamaya söz verdi. Bundan böyle ayağını daima denk alacaktı. Mafia ile ilişkisini kesmişti. Bundan sonra ilk adımı atmak karşı tarafa düşüyordu.

Arabayı bahçeye sürdü, farlarını söndürüp kontağı kapattı. Çantası elinde, çakıl döşeli yoldan evin giriş kapısına doğru yürümeye başladı. Her taraf karanlığa gömülmüştü. Giriş kapısının üzerindeki lâmbadan başka etrafta hiçbir ışık yoktu. Profesör, bitkin, birkaç basamak merdiveni tırmanırken, evin balkonunun da karanlık olduğunu farketti. Cebinden anahtarı çıkarıp kapıyı açmak üzereydi ki, karanlığın içersinden boğuk bir ses duyuldu:

— «Joe!»

Pastore, sesin geldiği tarafa yöneldi, gözlerini karanlığa alıştırmaya çalıştı. Biraz bekledi, gözleri karanlığa alıştığı zaman da, Rahip Victor Monzati'yi bir hayalet gibi karşısında gördü.

Rahibin yüzü solgun ve üzgündü. Pastore'nin kolumdan tuttu, alçak sesle çabuk çabuk konuştu:

— «İçeriye girmeden seninle konuşmak istiyorum.»

— «Ne var? Ne oldu?»

— «Bir dakika seninle konuşmam gerekiyor. Çok rica ederim. Ondan sonra içeri gir.»

Profesör kolunu hızla onun elinden çekti, kapıyı açmaya çalıştı; fakat Monzati koluna sımsıkı yapıştı, yalvarmaya başladı:

— «Joe, yalvarırım.»

Pastore döndü, lâmbanın solgun ışığında Monzati'nin kederli yüzünü gördü. «Ne oldu, anlat?»

— «Anna'ya bir şey oldu...»

Rahibin sözleri Pastore'yi şaşkına çevirdi bir an, olduğu yerde hareketsiz kaldı. Bütün hayatıyetini kaybetmişti sanki. Bacaklarında derman kalmadığını hissederek, Rahibin ellerinden kurtulmaya çalıştı, evin giriş kapısına doğru atıldı. Rahip, bütün kuvvetiyle, kendinden çok daha güçlü olan Pastore'yi yakalıyarak, onu kapıdan ayırmaya muvaffak oldu. Bir taraftan da acele acele anlatıyordu:

— «Merak etme, iyileşecek, Joe. İyileşecek. Ama yanına girmeden önce sana mutlaka bir şey söylemem gerek. Dinle beni. Sonradan pişman olacağın bir iş yapmaya kalkışma.»

— «Allah kahretsin! Sadede gelsene be adam!» Profesörün sesi üst perdeden çıkmaya başlamıştı.

Monzati, derin derin soluyor, bir türlü düzgün konuşamıyordu.

— «Biraz önce, eve birkaç kişi geldi. Herhalde, Mafia'nın adamlarıydı. Seni sordular. Anna da, sana bir şey olduğunu düşünerek, onları içeri aldı. Sonra, Anna ile... konuştular...» Pastore gözlerini kısıtı, yüz adaleleri kısıldı, nöbete tutulmuş gibi tir tir titremeye başladı!

— «Joe, kendine gel. Adamlar Anna'ya vurmadılar,

herhangi bir kötülük falan da yapmadılar. Sadece korkuttular.»

Profesör birdenbire ön kapıya doğru atıldı.

— «Joe, aklını başına topla! Anna çok hasta. Doktor var yanında, şu anda.»

Pastore eve daldı. Rahip Monzati de peşinden koştu. Dr. Carlton tam o sırada üst kat merdiveninden iniyordu; sakın bir sesle:

— «Kendine geldi, dinleniyor şimdi, Joe,» dedi. «Otur bir dakika.»

Pastore, Doktorun sözlerine aldırış etmedi. «Ne oluyor? Çabuk söyle?» diye bağırdı.

Carlton ona dikkatle baktı. «Önce kendine hâkim ol, sonra konuşalım,» dedi.

Profesör başıyla onayladı, Carlton sözlerine devam etti: «Bu aslında benim işim değil. Bir sinir uzmanı çağırdım. Neredeyse gelir. Bence hemen hastaneye yatırılması gerek. Şok geçiriyor. Korku ve üzüntüden mütevellit bir sinir krizi sanırım. Bir sinir uzmanının onu iyice muayene etmesi lâzım.»

Pastore gözlerini yumdu, kafasından geçen düşüncelere hâkim olmaya çalıştı. Nihayet, sakın bir tavırla, «Adamlar ne yaptılar ona?» diye sordu.

Carlton gömleğinin kollarını düzelitti, ceketini giymeğe başladı.

— «Uyutmadan önce anlattıklarına göre, adamlar ona el sürmemişler. Dört kişiymişler. Anna'yı tehdit etmişler.»

Pastore'nin içinde vahşi bir öfke kabardı. Yüzün-

de de hayvanî bir ifade belirdi. Yumruğunu avucunun içine vurarak haykırdı:

— «Haydutlar, alçaklar!»

Carlton onun öfkesinin yatışmasını bekledi, sonra elini Pastore'nin koluna koydu. «Böylesine öfkelenmenin hiç faydası yok. Anna'nın sana ihtiyacı olacak şimdi. Birazdan ambulansla gelip onu alacaklar ve New Rochelle hastanesine götürecekler. Uzun bir süre dinlenmeye ve bakıma ihtiyacı olacak, sanırım.»

— «Onu görmek istiyorum.»

— «Uyuyor, şu anda. İstiyorsan, çık bak. Ama sakin uyandırma.»

Profesör, önce Monzati'ye baktı, sonra bitkin bir halde merdiveni tırmandı, yatak odasına girdi. Hesabında aldanmıştı. Saklanabileceği, mahfuz, tehlikeden uzak hiçbir yer yoktu artık. Mafia'ya karşı bağıışıklığını kaybetmişti. Vahşi ve karanlık ormanın içinde sığınabileceği bir yer göremediği gibi, çıkış yolu da kalmamıştı. Mafia liderlerinin çocukları bile onu bu baktan çekip çıkaramazlardı artık.

Anna'nın yüzü kireç gibi, gözleri de kapalıydı. Elinde sımsıkı bir mendil tutuyordu. Pastore, yatağın yanına bir sandalye çekip oturdu. Bu işin tek sorumlusu kendiydi. Yiğit şövalye, muhtaç çocukların koruyucusu, yüce bir dâvanın savunucusu soylu öğretmen, aslında bencil arzularının ve inatçı ideallerinin tutsağı, âciz bir insandan başka bir şey değildi. Bütün olup bitenler kendi eseri idi. Bütün yaptıklarının cezasını çekecekti, Anna da çekecekti, ama ilerde hepsinden çok Nancy çekecekti. Her üçü de mahvolmaya mahkûmdu-

lar. O kötülerin tohumlarını ıslaha çalışmıştı. İşte mü-kâfatı!

Pastore, birdenbire kendine hâkim olamadı, yüzünü ellerinin arasına alarak çocukluğundan beri, ilk defa ağlamaya başladı. Mendilini çıkarıp gözlerini silmeye, kendine hâkim olmaya çalıştığı sırada, Anna'nın başını kendisine doğru çevirdiğini ve gözlerinin açık olduğunu farkettti. Onun elini tuttu. Buz gibiydi. Karısına doğru eğildi; artık bütün sıkıntılarının sona erdiğini, bundan sonra her şeyin düzeleceğini, hayatlarına bıraktıkları yerden başlayacaklarını, eskiden kurdukları güzel, sıcak, sade ve tatlı aile yuvasına yeniden döneceklerini, anlayış, ilgi ve şefkat üzerine kurulmuş olan mutluluklarına yeniden kavuşacaklarını onun kulağına fısıldadı. Birden, Anna'nın kendisine boş ve anlamsız gözlerle baktığını farkederek sustu. Anna onun varlığının farkında bile değildi. Gözleri yavaş yavaş kapandı, uyuşturucu ilâçların etkisiyle yeniden uykuya daldı. Soluk alışları düzensizdi, alnında da boncuk boncuk ter birikmişti.

Pastore içinde yeni bir öfkenin kabardığını hissediyordu ki, Carlton içeri girdi, ambülansın ve sinir uzmanının geldiğini haber verdi. Pastore eğildi, gözleri dolu dolu, karısını şefkatle şakağından öptü, sonra Carlton'un yanından geçerek odadan çıktı.

Rahip Monzati, merdivenin en alt basamağında onu bekliyordu, hiç konuşmadan, kolunu Pastore'nin omuzuna doladı ve hastabakıcılar, kapıdan girerken onu oradan uzaklaştırdı.

Ö Ğ R E T M E N

Vito Fulgoni ve Ortakları tehlike işaretini vermişlerdi. Pastore artık ölüm kalım mücadelesinin başladığını biliyordu.

23

MAFİA ÜYELERİ, GÜNEŞLİ

bir Pazar günü, Bellini'nin şâhâne bahçesinde keyif çatıyorlardı. Güzel havanın ve sayfiye hayatının zevkini tadıyor, aynı zamanda, iş başında geçen yorucu bir haftanın da acısını çıkarıyorlardı. Fulgoni, Bellini, Paterno, Giardano ve Ratazzi'nin üzerinde frapan renkli spor gömlekler ve pantolonlar vardı. Elllerinde sopalar, kroket oynuyorlardı. Oyun çok çekişmeli geçiyordu. Kendilerini oyuna kaptırdıkça yüklerinin hafiflediğini hissediyor, tatilin adamakıllı tadını çıkarıyorlardı. Mafia'nın kaba gücü Ayı Paterno, beceriksiz ve hantal hareketleriyle herkesi gülmekten kırıp geçiriyor, Fulgoni ise ustalığıyla hayranlık uyandırıyor. En acemileri Giar-

dano'nun arada bir şansı yaver gittiği zaman ise, herkes onu çılgınca alkışlıyordu.

Oyun sahasının yanı başındaki masalarda büyük bir hazırlık göze çarpıyordu. Gangsterlerin sadık karıları, kocalarının oyundan sonra, aç kurtlardan farksız olacaklarını bildiklerinden, harıl harıl piknik yemekleri hazırlamakla meşgûldüler. Bir yandan dedikodu yapıyor, çene çalıyor ve kavga dövüş kroket oynayan kocalarıyla arada bir şakalaşıyorlardı. Biraz sonra, Giardano'nun oğluyla Bellini'nin kızı göründüler, babalarını teşviğe başladılar. Giardano, bu arada yeni bir vuruşa hazırlanıyordu. Herkese, «Susun!» diye bağırdı. Talih yine yüzüne güldü, kazandığı sayıyı alkışlayan çocukların sevinç çığlıklarına, onun çığlıkları da katıldı. Herkes hayatından memnundu. Şu dünyada canlı, hareketli, sağlıklı bir aile toplantısından daha güzel ne olabilirdi? İyi arkadaşlar, nefis yemekler ve şâhâne bir dekor, canan katıyordu.

Maç bitmek üzereydi. Erkekler kanter içinde kalmış, mendilleriyle yüzlerini ve boyunlarını siliyorlardı. Yavaş yavaş sahayı terke başladılar. Joe Bellini ile Giardano, çocuklarının olduğu masaya katıldılar. Diğerleri ise, ötedeki kocaman ağacın altında toplandılar. Herkes birbirine takılıyor, gülüp söylüyordu, biraz sonra ortalık yatışır gibi oldu. Victor Giardano birdenbire babasına döndü:

— «Baba, Profesör neden ortalıkta görünmüyor, söylesene?» dedi.

Bu anî soru karşısında canı sıkılan Giardano, Joe Bellini'yle gözgöze geldi. Bellini imdada yetişti:

— «Sizin gibi baş belâlarından bıkmış olmalı ki, istirahatate çekildi.»

Carmella o cevapla tatmin olmadı:

— «Cızlamı çekmiş diye duydum,» dedi.

Bellini sert bir tonla: «Carmella, sokaklardaki itler gibi konuşuyorsun, Profesör bir süre için istirahatate çekildi dedim değil mi? Artık bu meseleyi kapatalım,» dedi. Gülümsedi ve kızının saçlarını karıştırarak havayı değiştirmek istedi.

Ama Carmella dayattı:

— «Biliyor musun, baba, ilk günlerde ondan nefret ediyordum. Ama zamanla kanım kaynadı ona. Tam bir öğretmen gibi hareket ediyor, üstelik ukalâ ve iki yüzlü değil. Dürüst, sözünün eri bir adam. Okulda beni savundu, biliyorsun. Ayrıca benim, kibar bir kız olduğumu da söyledi.»

Bellini güldü. «Nonoşum, o ne biçim lâf öyle? Elbette kibarsın. Bu yeni bir şey değil ki.»

Genç Giardano, Carmella'mn övgülerine katılmakta gecikmedi: «Benim notlar da Profesör sayesinde düzeldi. Okuldaki seviyemi hâlâ muhafaza ediyorum. Bir öğretmeni özleyeceğimi hiç aklıma getirmezdin, ama onu arıyorum, ne yalan söyleyeyim?» Önce babasına, sonra Joe Bellini'ye baktı. «İnşallah yakında döner...» Sözlerinde ciddiydi, sondaj yapıyordu. «Baba, ne dersin, dönecek mi? Şeyi... yani tatili bittikten sonra, demek istiyorum.»

Giardano, ensesini kurulayarak masadan kalktı: «Tabii, yakında döner,» diye kestirip attı. «Haydi bakalım, siz de biraz kroket oynayın. Tembelliği bırakın da biraz kımıldayın bakalım.»

Ö Ğ R E T M E N

Joe Bellini de kalkmıştı. Her iki erkek, yanlarına birkaç soğuk bira alarak, Fulgoni, Paterno ve Ratazzi'nin gölgesinde yattıkları ağacın yanına gittiler.

Giardano, Fulgoni'nin yanına oturdu, sırtını ağaca yasladı ve:

— «Çocuklar, Profesör hakkında bilgi istiyorlar,» dedi. «Onu aradıklarını söylüyorlar.»

Fulgoni cevap vermedi, daha doğrusu orada oturanların hiçbiri o sözlere bir tepki göstermedi. Günlerden Pazardı ve hepsi istirahate çekilmişlerdi. Profesör Joe Pastore ise, iş konusuydu. Bir süre sessizlikten sonra, Ratazzi, kocaman bir sürahiyi ağzına boşaltarak cevap verdi:

— «Bombok bir durum,» dedi.

Fulgoni ona buz gibi bir bakışla baktı ama ses çıkartmadı. Giardano ile Bellini de bir tepki göstermediler. Ratazzi, bir şişe biranın ağzını açarak lıkır lıkır içti.

— «Vito, ne düşünüyorsun, o herif hakkında? Böyle elini kolunu sallayarak ortada dolaşması doğru mu? Chicago'da duyduklarıma bakılırsa, bildiği şeyler varmış. Şimdi de bülbül gibi ötmeye hazırlanmış.»

Paterno:

— «Ne işkillenip duruyorsun, Ratazzi?» dedi. «Herifi gözaltına aldık.»

Ratazzi'nin tepesi atmak üzereydi, ama karşısında, çimenin üstüne bağdaş kurup oturmuş dev cüsseli adama göz atar atmaz, kendine geldi, birasını çekmeye devam etti.

Paterno devam etti: «Sen Chicago'daki işleri yürütmeye bak, bunun gibi önemsiz işleri bize bırak.»

Ö Ğ R E T M E N

Fulgoni bira şişesinin kapağıyla oynuyordu; sinirli olduğu her halinden belliydi.

Bellini ortalığı yatıştırmaya çalıştı: «Herşey yolunda, Frank. Hiçbir derdimiz yok. Herif zararsız. Ondan eminiz.»

Ratazzi tatmin olmamıştı. «Zararsız mı? Onu kü-lâhıma anlat. O tip enayileri kollamak gerektir. Bence herif başımıza belâ olabilir. Duyduğuma göre, karısı tımarhanedeymiş. Kızını da uzak bir yere postalamış. Bana sorarsan, pusuya yattı, fırsat kolluyor.» Biraz daha bira çektikten sonra devam etti: «Onu temizlemenin tam sırası bence. Ne diye harekete geçmiyorsunuz, akıl erdiremiyorum.»

Fulgoni birdenbire İtalyanca birşeyler homurdandı, elindeki şişe tıkaçını fırlatıp attı.

— «Yeter be! Kes sesini!» diye gürledi. «Seni dinleyecek değiliz, Ratazzi. Söyleyeceklerin o kadar çoksa, yarın büroda söylersin. Burası Joe'nun evi. Gün de Pazar. Aile günümüz. İşle ilgili hiçbir şey dinlemek istemiyorum.»

Ayağa kalktı. Ötekiler de yavaş yavaş ayağa doğruldular. Yalnız Ratazzi, oturmaya devam ediyor, elindeki şişeyi inceliyordu.

Fulgoni, piknik masalarına doğru yürümeye başladı, sonra durdu, Frank Ratazzi'ye döndü, Chicago'lu küstah ve kendini beğenmiş gangstere hitap etti: «Sana şu kadarını söyleyeyim,» dedi. «Herif bu sabah bana telefon etti, karısını anlattı. Yarın sabah ta büroma gelecek. Ben onun ne zaman hakkından geleceğimi bilirim, Ratazzi. Senden ders almaya hiç ihtiyacım yok.»

Sözlerinin tepkisini ölçmek için bir süre bekledi,

sonra kadınların olduğu yana doğru azametle yürüdü. Ötekiler de onu takip ettiler.

Ratazzi burun kıvırdı, sonra ağzına bir ot parçası alarak çiğnemeye başladı, kendi kendine, Pastore meselesiyle şahsen daha yakından ilgilenmeye ahdedti.

Profesör bardağına viski doldurup oturma odasını arşınlamaya başladı. Oturdu, ayağa kalktı, yine volta vurmağa başladı, sonra içkisini başına dikti, kendini huzura kavuşturması için Tanrıya dua etti, bir mucize yaratması için yakardı. Ama aradığı huzuru içkisinde, evinde ve kendi içinde bulamayacağını biliyordu. Kafasının içinde, paramparça olmuş düşlerden ve kırık hayatlardan başka bir şey yoktu. Kendikendini yargıladı, mahkûm etti ve cezalandırdı ama yine de dilediği gönül rahatlığına kavuşamadı. Çok yalnız hissediyordu kendini.

Karısı hastanedeydi. Durumu iyi değildi. Kız ise Virginia'daydı. Her gün biraz daha özlüyordu onu. Hayatında ikisine de hiç bu kadar ihtiyacı olmamıştı şimdiye dek. Herşeyden şüphe ediyordu. Kendi mantığından, amacından, ilkelerinden, ahlâk kurallarından, gücünden, sevgisinden, cesaretinden, aklından, herşeyinden şüphe ediyordu artık. Öğretmenliğe de lânet yağıdırıyordu. İçkisini yuvarladı. Kendine meydan okuyan, bilgisini kamçılایan problemlerden nefret ediyordu. Bunca yıllık mücadele, mesleğine bunca yıllık sadakat, hepsi boşunaydı demek. Gösterdiği çabaların mükâfatı buydu demek? Kesin bir yenilgi ve perişanlık. Bu hezimetle kendi sebebiyet vermişti. Onu elinden tutmuş, adım adım uçuruma doğru sürüklemişlerdi. Çocuklara

Ö Ğ R E T M E N

olan sevgisi, kendi bencilliği ve sapık fikirleri gözlerini köreltmişti. Suçluydu. Şimdi de cezasını çekmesi gerekiyordu. Koltuğa yığıldı, ertesi gün Vito Fulgoni ile olan randevusunu düşündü. Johnson Bulvarı'nın itleleriyle dövüşmeye yemin etti. Hayatına bile mal olsa, bu uğurda mücadeleden kaçmayacaktı.

24

PASTORE'NİN, BAŞI AĞRIDAN

çatlıyordu, gözleri de uykusuzluktan, yorgunluktan ve içkiden yerinden uğrayacakmış gibiydi. Buna rağmen, traş olup giyindi, Vito Fulgoni ile yapacağı korkunç ve umutsuz mücadelenin son raunduna hazırlandı. Aynanın önünde kravatını bağlarken, öfkeye ve kine ihtiyacı olduğunu düşündü. Korku, büsbütün mahvolmasına yol açacaktı, ama öfke, kendine güç verecek, onu ayakta tutacaktı. Öfke elinin altındaydı. Hastane köşesindeki Anna'nın kansız cansız yüzü, Pastore için, öfkenin sihirli düğmesiydi. Salvatore'nin evine giderken, bütün yol boyunca, o düğmeye basmaktan geri durmadı. Kazanmasına imkân yoktu; biliyordu. Ama nakavt

olmadan önce, iyi ve sağlam bir yumruk ekmeğe azimliydi.

Evin önünde uşakla karşılaştığı zaman, emin ve güvenli adımlarla yürüyüp selâm verdi. Kararlı ve azimli görünmeye çalışarak, antreden geçti, çalışma odasına yaklaştı. Kapı açıldı, daha önce karşılaştığı iş adamı Peterson dışarı çıktı, ardından kapıyı kapadı. Pastore adamla bakıştıktan sonra onun koridordan geçerek giriş kapısına doğru yürümesini seyretti. Bu adamın yüzünü daha önce, gazetelerde, dergilerde, bir de bir Pazar günü televizyondaki bir mülâkatta gördüğünü hatırladı. Ama adamın, gangsterlerle olan ilişkisini çıkaramadı. Bir an merak etti, düşündü, sonra çalışma odasına dönüp hızla kapıya vurdu. Fulgoni, içerden havlar gibi:

— «Gir!» diye bağırdı.

Profesör içeri girdi, çalışma masasına doğru yürüdü. Fulgoni, rahat ve soğukkanlı, koltuğunun arkasına yaslanmış, bekliyordu.

Pastore, Anna'nın sağlık durumunu düşünerek öfkesini tahrik gereğini duymuyordu henüz. Gangsterin yüz ifadesiyle davranışı, Pastore'yi yeterince çığrından çıkartıyordu, formalitelere aldırmandan ve oturmadan konuşmaya başladı. Sesinin güçlü çıkması ve heyecana kapılmaması, Profesörü sevindirdi.

— «Karım hastanede,» diye söze başladı, Fulgoni'nin masasına dayanarak konuşmasına devam etti: «İyileşip iyileşmeyeceğini Tanrı bilir. Onu siz perişan ettiniz. Hepinizin canı cehennemel! Şu iki elimle, boğazınıza sarılıp sizi boğmak geliyor içimden. Ama kendime hâkim olmaya çalışacağım.»

Ö Ğ R E T M E N

Fulgoni, soğukkanlılıkla:

— «Önce içinizi boşaltın hele, sonra konuşuruz,» dedi.

Pastore aldırış etmedi. «Kızım uzaklarda. Şu anda yapayalnızım ve üstelik te parasızım. Biriktirdiğimiz birkaç kuruş, Anna'nın tedavisini ancak karşılayacak. Bizi mahvettiniz. Artık rahat bırak bizi.»

Fulgoni saatine baktı, ağzını açmadı.

— «O yere batası projeniz beni zerre kadar ilgilendirmiyor. Bunu şimdiye kadar anlamanız gerekirdi. Boşuna vakit kaybediyorsunuz.» Masanın yanı başındaki bir koltuğa oturdu, sonra yavaş yavaş ve sözlerini vurgulayarak devam etti: «Bizi rahat bırakmaya söz vererseniz, ben de buradan uzaklarda bir iş bulmaya ve başıma gelen felâketi unutmaya çalışırım.» Mafia liderinin başını kaldırıp yüzüne bakmasını bekledi, göz-göze geldikleri zaman da sözlerine devam etti: «Bana söz vermezseniz Federal Araştırma Bürosuna gidip bütün bildiklerimi anlatacağım. Her şeyi; ama bildiğim her şeyi bir bir anlatacağım.» Sesini alçalttı. «Eroin işini, lâboratuvar açma teşebbüsünüzü, plânlarınızı bir bir açıklayacağım.»

Bu tehdidine bir tepki gösterilmesini bekledi ama Vito Fulgoni'nin kılı bile kıpırdamadı. O zaman Profesör son kozunu oynadı.

— «Böyle konuşmakla, kendi idam fermanımı imzaladığımı biliyorum. Ama benim gibi birini öldürmek istediğinize de emin değilim Fulgoni.»

Heykel yavaş yavaş harekete geldi, cebinden bir paket sigara çıkardı

Ö Ğ R E T M E N

— «Neden böyle düşündüğünüzü bilmek isterim? Buy'run, söz sizin.»

— «Çocuklarınızla aramdaki yakın ilişki yüzünden. Beni kendi işlerinizden ayrı tutmayı kutsal görev ad-dettiniz. Aile hayatınızın bir parçasıyım da ondan. Beni öldürmekle, kutsal aile çevrenizin bir direğini yıkmış olacaksınız. Ona güveniyorum da konuşuyorum.» Yine, gangsterin bir tepki göstermesini bekledi, ama Fulgoni sigarasını yakmış, taş kesilmişti. Nihayet Profesör masanın üzerinden uzanarak sakın bir sesle yakardı: «Size yalvarırım, bizi rahat bırakın. Yeterince zarar verdiniz zaten. Bırakın da biz de huzur içinde yaşayalım.»

Fulgoni'nin merakı geçmişti. Ağzından, burnundan ustaca duman çıkarırken, bir yandan da iş adamı tavrını takındı, sakın ve kesin bir tonla:

— «Beni hayal kırıklığına uğrattınız, Profesör,» dedi. «Çocuklarımızı eğittiniz, evlerimize girip çıktınız, ailelerimizle tanıştınız; sonra da elinizi kolunuzu sallayıp buraya geliyor, tehditler savuruyorsunuz, öldürmekten filân söz ediyorsunuz.»

— «Nutuk dinlemek niyetinde değilim.»

— «Ne söylersem dinleyeceksiniz. Size profesyonel bir tavsiyede bulunayım.» Fulgoni ayağa kalktı, pence-renin yanında duran bir akvaryuma doğru gitti. Akvaryumun kenarına vurunca balıklar kaçıştılar. «Bana meteliksiz olduğunuzu söylüyorsunuz. Güleyim bari.» Balıklardan sıkıldı, Pastore'ye döndü. «Size bol para yapmak için fırsat verdik, böyle enayi gibi sürünecek yerde, ailenizi ihya etmeniz için her türlü imkânı tanıdık. Siz ise bu teklifi reddediyor ve Federal Araştırma Bü-

Ö Ğ R E T M E N

rosuna gitmekten söz ediyorsunuz. Bu akla yakın bir davranış mı sizce?»

— «Ben kesin bir cevap istiyorum, Fulgoni. Ve bu cevabı hemen şu anda vermenizi istiyorum.»

Fulgoni gülümsedi, başını sallıyarak masasına döndü. «Her müessesenin işleriyle ilgili sırları vardır, Profesör. Bu müessese ise, bazı nedenlerden ötürü bu gibi konularda daha da titiz davranmak zorundadır. Karşımıza geçip tehditler savurmanıza sakın sakın göz yummamızı bizden nasıl bekleyebilirsiniz? Tahsil görmüş, akıllı bir adamsınız. Sizin zekânızdan beklemezdim bunu doğrusu.»

Şimdi de kendisine öğrenci muamelesi yapıyordu. Gangsterin elinde bir karatahta, bir de tebeşir eksikti. Pastore kalkmaya davrandı, ama Fulgoni'nin yüzündeki ifadeyi görünce fikrini değiştirdi.

— «Aslında önemli hiçbir şey bilmiyorsunuz, Profesör. Yine de ağzınıza geleni etrafa söylemeniz işimize gelmez tabii. Böyle bir davranış bizi masrafa sokar. İşimize zarar getirmez, onu sekteye de uğratmaz, ama vakit, insan ve para kaybına yol açar. İşten anlarsınız herhalde. Her müessese hissedarlarını korumak zorundadır, bunu siz de bilirsiniz.»

Profesör ayağa kalktı.

— «Pekâlâ, öyle olsun. Şimdi çıkıp gidiyorum. Başımın çâresine bakacağım. Ama bana, ya da aileme karşı yeni bir saldırıya geçtiğiniz takdirde, Allah yardımcınız olsun!»

Fulgoni yerinden kalkmadı. Soğukkanlılığı Pastore'yi şaşırttı. «Aklınızı başınıza toplayın. Hiçbir yere gidecek değilsiniz. Projeyi uygulama safhasına koyun,

işleri düzenleyin, o zaman ben de size söz veriyorum, paraları cebinize koyup çekip gitmekte serbest bırakacağım sizi. Muradınıza erecek, hayatınızın sonuna kadar da mutlu olacaksınız.»

O anda kapı açıldı, Ratazzi içeri girdi. Chicago'lu gangsterin davetsiz geldiği her halinden belliydi. Fulgoni, öfkeyle:

— «Ne halt etmeye geldin buraya?» dedi.

Ratazzi sallana sallana masaya doğru yürüdü, cevap vermeden önce bir sandalye çekip oturdu. Küstah bir gülüşle: «Chicago'daki bir dostun özel davetiyesiyle geldim,» dedi.

Fulgoni, havlar gibi: «Konuş,» dedi.

Ratazzi, Profesöre kötü kötü bakarak, gülümsemeye devam etti; Mafia liderine meydan okuyan haline bakılırsa, herhalde bir bildiği vardı. «Bu toplantıya katılmak için talimat aldım.» Maksadını açıkladıktan sonra yüzündeki gülümseme silindi. Kesin ve resmî bir tavır takındı. «Profesörün, teklifimizi kabul edip etmediğini öğrenmek istiyorum. Hepsi bundan ibaret. Ama görünüşe bakılırsa, cevabı, 'Hayır' olmalı.»

Pastore'nin yüzüne bakıp cevap bekledi. Pastore susuyordu. Onun yerine Fulgoni konuştu. «Demek böyle elini kolunu sallayıp içeri gireceksin, öyle mi? Toplantı halinde olduğumu bile bile, öyle mi?»

Ratazzi alaylı alaylı: «Kapıyı vurmayı unuttum, Vito,» dedi. «Özür dilerim.»

— «Kendine pek fazla güveniyorsun, Ratazzi. Buna aptallık derler. Onu da biliyor muydun?»

— «Söylemişlerdi. Yalnız birkaç dakika sonra bir yere telefon etmem gerekiyor.»

— «Birkaç dakika sonra gebereceksin, Ratazzi! Onu da biliyor muydun?»

Chicago'lu gangster fazla ileri gittiğini anlamıştı. Enayi değildi.

«Vito, kendine gel, lûtfen,» dedi. «Ne demek istediğimi anlıyorsun. Buraya görevli geldim. Biraz sonra rapor vermem gerek.»

Fulgoni gürlledi:

— Verilecek raporun varsa onu bana vereceksin. Anlaşıldı mı? Aşağılık herif!»

Yumruğunu bütün hışmıyla masanın üzerine indirdi. Sonra Pastore'ye bir göz atarak hemen öfkesini yatıştırdı. «Telefonu aç, efendilerine şunu söyle; bir daha sefere, benim toplantılarıma davetsiz gelersen, buradan sadece leşin çıkar. Söyle bunu onlara, anlaşıldı mı?»

Ratazzi: «Anlaşıldı, Vito,» dedi ve ayağa kalkarak küstahça bir gülüşle kapıya yürüdü. Pastore'ye omuzunun üstünden bakarak; «Üniversite bahçesinde görüşürüz, hoşça kal, Profesör,» dedi, çıktı gitti.

Ratazzi konuştuğu zaman Pastore dönüp bakmamıştı. Bu kapana nasıl kıştırıldığını düşünüyordu. Bu Allahın belâsı örgütün bir parçası, bir kuklası haline getirilmişti. Fulgoni kapıdan yana başını sallayarak:

— «Serseri!» dedi. «Adi bir haberci, bir emir kullundan başka bir şey değil. Ama dedim ya, bu şirketin çeşit çeşit hissedarları var. Büyük işler öyledir.» Pastore'nin gözünün içine baktı ve içtenlikle sordu: «Bu projenin gerçekleştirilmesinde bizimle iş birliği yapıp yapmayacağınızı, size son bir defa soruyorum.»

— «Cevabım hayır.»

Fulgoni bir süre daha baktıktan sonra, üzüntülü üzüntülü başını salladı: «Yazık,» dedi. «Cesur bir insansınız, ama bu cesaretle ancak sokaktaki ayak takımıyla başedebilirsiniz.» Masanın üzerindeki bazı kâğıtları eline aldı, gözden geçirmeye başladı.

Toplantı sona ermişti. Başını kaldırmadan:

— «Güle güle, Profesör,» dedi. «Herhangi bir sebepten ötürü fikrinizi değiştirecek olursanız, beni nereden arayacağınızı biliyorsunuz.»

Pastore ayakta durmaya devam etti. Ama Vito Fulgoni onu hiç umursamıyor, bir bloknotun üzerine birşeyler karalıyordu. Profesörün içinden bir an için, yalvarmak, gururunu ayaklar altına alıp ondan yardım istemek, kendisini kurtarması için dil dökmek geldi. Fulgoni'ye hiçbir zararı dokunmadığını, oğluna elinden geldiği kadar yardım ettiğini düşünüyordu. Sonra hisleri değişti, nefrete dönüştü ve içinden, Mafia liderini öldürmek, kafasını patlatmak, yüzünü parçalamak geldi. Ama düşündüklerinin hiçbirini yapmadı. Döndü, ağır ağır çalışma odasından çıktı, yürüdü, gitti. Fulgoni kafasını kaldırıp bakmamıştı bile.

Pastore o akşam, evinin önündeki merdivenleri tırmanırken, içinde hiçbir hayatiyet kalmadığını, suyu çekilmiş bir değirmene döndüğünü hissediyordu. Kalp, ciğer, adale, sinir ve beyinden yoksun bir yaratık haline gelmişti sanki. Güdümlü bir cansızdan farksızdı.

Koca evde oturma odasında yanan cansız bir ışıktan başka hiçbir aydınlık yoktu. Kapıyı anahtarla açarken ışığı pencereden gördü. İçeri girip oturma odasına açılan antrenin lâmbasını yakmak üzere elini uzattığı

zaman, evin sessizliği ve yalnızlığı onu kedere boğdu. Elini elektrik düğmesine uzattığı anda yüzüne yediği korkunç bir yumrukla birden sersemledi.

Karanlıkta binlerce yıldız çaktı, sanki; gözlerinin önünde beliren çeşitli renkler ve şekiller arasında, yumruğun acısını fazla hissetmiyordu henüz. Sonra odanın karanlığı içinden gelen ikinci bir yumruk kıyasıya midesine indi. Pastore iki büklüm oldu, acısından inledi. Suratına inen sert bir diz darbesiyle yere yığıldı. Burundan oluk gibi kan boşandığını hissediyordu. Çevresinde dolanan gölgeler onu öldürmeye azimliydi. Pastore, nefes alamıyor, bağırıyordu.

Hayaletler —kaç tane olduğunu bir türlü seçemiyordu— sessiz sedasız, sistemli, profesyonel ve câniyaneye bir sistemle işlerini görüyorlardı. Odanın ortasına taşındığını hissetti. Yumruklama faslı devam ediyordu. Her vuruş hesaplıydı ve tam isabet kaydediyordu. Adamlar yumruklarını, dizlerini ve ayaklarını kullanıyordu. Pastore, kendi kanıyla sıırılsıklam olduğunu hissediyor, derisinin yarıldığını, kemiklerinin çatırdadığını duyuyordu. Kendini savunmasına imkân yoktu. Ne kollarını, ne de bacaklarını kullanabiliyordu. Kasığına gelen gaddar bir diz vuruşuyla, sessiz bir çığlık attı. Tekrar tekrar saldırıyor, vuruyor, eziyorlardı. Bu vahşet, hiç bitmeyecekmiş gibiydi. Kendisini tekrar ayağa dikip, hurdahaş olmuş yüzünden ve zonklayan kafasından oluk gibi boşanan kanlara bakmadan, vücudunun her tarafına insafsızca sille tokat ve tekme yağdırmaya devam ettikleri zaman artık hemen hemen acı diye hiçbir şey duymaz olmuştu.

Derken yavaş yavaş düşmeye başladı. Bu düşme

hiç bitmiyecekmiş gibi geliyordu kendisine. Yeri boy-ladığı zaman yer yumuşak ve ıslak geldi, hiç acımadı canı. Ağır bir kunduranın kulağına doğru savurduğu tekme-yi, akabinde boşanan kanı da hissetmedi. Çevre-sinde yıldızlar, ışıklar görüyor, çınlamalar duyuyordu. Sonra ortalık karardı, Pastore kendinden geçti. İşleri-ni bilen, tecrübeli üç gaddar centilmen, tek kelime ko-nuşmadan, üstlerini başlarını düzelttikten sonra, New York'un New Rochelle kesimindeki mütevazı evden sessizce çıktılar, karanlığın içinde kayboldular.

Ev sahibi. oturma odasında, yerde iki büküm, kanlar içinde, baygın yatıyordu.

Sabah olmuştu. Pastore'lerin evinin oturma odası-nı pırıl pırıl bir güneş aydınlatıyordu. Yerde yatan, hurdahaş vücut kımıldadı, hassas gözlerini güneşin ışıklarından korumak için bir hareket yaptı. Yüzü da-vul gibi şişmiş, kan revan içindeydi. Bütün kemikleri kırılmış yahut yerinden oynamış gibiydi sanki. Kımıl-danmaya çalıştı ama duyduğu şiddetli acı yüzünden tekrar bayılacak gibi oldu.

Başı dönüyordu. Gözleri yumruk gibi şişmişti. Et-rafındakileri hayal meyal seçebiliyordu. Yeniden kıpır-damaya çalıştı ama, acı dayanılır gibi değildi. Alt duda-ğını kanatıncaya kadar ısırarak yavaş yavaş ellerinin ve dizlerinin üzerinde sürünerek yerde ilerlemeye ça-lıştı, odanın öbür ucundaki barın önüne kadar geldi. Son bir gayretle bütün gücünü toplayarak, titrek ba-caklarının üzerinde doğruldu, kalktı, barın yanındaki duvara yaslandı. Üzerindeki sersemlikten, mide bulan-

tısından ve etrafını sarmakta ısrar eden karanlıktan kurtulmaya çalıştı.

Nihayet bir bardağa viski doldurmayı başardı. Ama elinin titremesi yüzünden içkinin yarısı yere döküldü. İçebildiği kadarını içti, sonra içkinin etkisini bekledi. İyi gelmişti içki. Fakat biraz sonra midesi bulanarak kustu. Sendeleyerek odayı geçti ve kendini divana attı. Tam zamanında davranmıştı. Az sonra duyduğu acının etkisiyle ortalık yine karardı, Pastore yeniden kendinden geçti.

Telefon çalıyordu. Profesör iki saattenberi baygındı. Ama baygınlık ona iyi gelmişti. Biraz daha rahattı şimdi. Telefon çalmaya devam ediyordu. Hareket edebiliyor ama bir türlü doğrulamıyordu. Telefon ısrarla çalıyordu. Pastore nihayet kendini telefonun yanına kadar sürüklemeyi başardı. Telefondaki Rahip Monzati'ydi Pastore'ye herşeyin yolunda olup olmadığını sordu. Merak etmişti. Pastore'nin ağzı içerden cılk yaraydı. Konuşmakta güçlük çekiyordu; yine de mümkün olduğu kadar normal konuşmaya gayret etti, uzun ve çetin bir gece geçirdiğini, çalıştığını, kafayı çektiğini ve tam derin uykuya daldığı bir sırada telefonla uyandığını anlattı. Herşeyin yolunda olduğunu, sadece kendisini son derece yorgun hissettiğini ve hemen gidip uyuyacağını söyledi.

Monzati durumun hiç de iyi olmadığını sezmişti, ama birşey söylemedi. Yalnız Pastore'nin, kendisini daha sonra mutlaka aramasını istedi. Birşeye ihtiyacı olduğu takdirde, bütün gün kilisede, telefonun başında

bekleyeceğini belirtti. Profesör teşekkür edip telefonu kapattı.

Sonra döndü, bardağını tekrar viski ile doldurdu. Doktor çağırıp çağırmama hususunda önce bir karara varamadı, sonra bu işi bir süre ertelemeyi daha uygun buldu. Doktor Carlton bir haftalığına tatile gitmişti. Başka bir doktora ise durumunu usturuplu bir şekilde anlatmak çok güç olacaktı. Kimseyle konuşmadan önce, bundan sonra atacağı adımdan emin olması gerekiyordu.

Viskiyi içtikten sonra duvarlara dayanarak, holdeki misafirlere mahsus tuvalete kadar gidecek gücü buldu kendinde. Büyük çaba harcıyarak, yüzüne su vurdu, kuruyup kalmış kanları temizlemeye çalıştı, ama acı dayanılacak gibi değildi, vazgeçti. Ceketıyla gömleğini çıkardı, kaburgalarını ve yaralarını ellendi ve ellerken inlemekten kendini alamadı. Mafia'nın tethiscileri iyi iş görmüşlerdi. Tam profesyonelcesine görevlerini yerine getirmişler, vücudunu kalbura çevirmişlerdi. Pastore aynada kendine baktı, başını salladı. Şu anda bir doktor çağırması doğru olmazdı. Biraz daha beklemeye karar verdi.

Sürüne sürüne oturma odasına döndü, inlevererek kendini bir koltuğa attı. Bir sigara yaktı. Acıdan vine midesi bulanıyordu. Başını arkaya atarak, şiş dudaklarının arasından sigara dumanını savurmaya çalıştı.

Kendini yapayalnız, şaşkın ve yardıma muhtaç hissediyordu. Dayaktan ölmesine ramak kalmıştı. Nancy, Virginia'da, Anna da New Rochelle'deki hastanedeydi. İkisi de Mafia'nın son gaddarlığından habersizdiler. Parası tükenmiş, hiçbir gelir kaynağı kalmamış, mesleği

elinden gitmişti. Üniversite çevreleri Mafia ile olan özel ilişkilerini haber almıştı. Eski meslektaşlarından bazılarının yüzüne karşı, davranışlarını ve cesaretini takdir ettiklerini söylemelerine rağmen, ortada Joe Pastore ile Mafia hakkında birçok kötü söylentilerin dolaştığı da gerçektir. Ne zaman onlardan biriyle tesadüfen karşılaşsa, kendisini soğuk bir tavırla selâmlıyorlar ve hemen yanından kaçmaya bakıyorlardı. Greenberg bile bucak bucak kaçıyordu.

Pastore, o anda hiçbir şeyi doğru dürüst düşünebilecek halde değildi. Bundan sonraki hareket tarzını tayin etmekten acizdi. Kendini çok bitkin, hasta ve mustarip hissediyordu. Hayatının en kötü dönüm noktasına gelmişti ve bunun tek sorumlusu da kendiydi. Pastore sigarasını söndürdü, gözlerini yumdu, kendini karanlığa bıraktı.

Kapı vuruluyordu. Önce hafif hafif, sonra ısrarla vurulmakta devam etti. Profesör gözlerini açtı, dinlemeye başladı. Derken zil çalındı. Herifler belki de büsbütün işini bitirmek için geri gelmişlerdi. Bir sıkımlık canı kalmıştı zaten. Belki de Monzati, son duasını okumaya gelmişti. Profesör büyük bir çaba harcayarak koltuktan kalktı, sendeleye sendeleye kapıya doğru gitti. Pencerenin perdelerini aralılarak dışarı baktı, karşısında Mafia'nın çocuklarını görünce afalladı.

Kapıyı açtı. Çocukların hepsi de bir aradaydılar. Albert Salvatore, Carmella Bellini, genç Giardano, Fulgoni'nin oğlu, hattâ Nick Paterno bile... Profesör içeri girmelerini işaret etti. Çocuklar girdikten sonra da sessiz sedasız, Pastore'nin kapıyı kapatmasını beklediler.

Pastore elinden geldiği kadar dik durmaya çalıştı ama, kaburgalarının ağrısı, doğrulmasını engelliyordu. Göz ucuyla, çocuklardan birkaçının, hurdahaş olmuş yüzüne dehşet içinde baktıklarını gördü. Pastore dönüp de baktığı zaman hepsi gözlerini ondan kaçırdılar.

Salvatore:

— «Buradan geçiyorduk da,» diye söze başladı, «bir uğrayalım, size bir merhaba diyelim diye düşündük.»

Pastore başını salladı, elinden geldiği kadar yavaş ve düzgün hareket ederek oturma odasına doğru yürüdü. Çocuklar sessiz sedasız onu takip ettiler. İncelik göstererek Pastore'ye yardımdan kaçınıyorlardı.

Profesör kendini bir koltuğa bıraktı. Ağrıların hepsi birden hücumla geçince, yüksek sesle inlememek için kendini zor tuttu. Derin derin nefes alıyor, bu arada, çocukların, sezdirmeden, yaralarını berelerini incelediklerini hissediyordu.

Nick Paterno, ilk olarak, söze başladı: «Ancak birkaç dakika kalabileceğiz Hocam,» dedi. Sesinden çok utandığı belliydi. Birkaç kere yutkunduktan sonra devam etti: «Fecî bir dayak yemiş benziyorsunuz. Sizin hesabınıza çok üzüldüm.»

— «Hepimiz üzüldük,» dedi Salvatore. Sonra başıyla Victor Giardano'ya işaret etti. Her zaman güler yüzlü olan Victor kederli görünüyordu bu defa. Neşeli olmaya çalışarak: «Son sınavlarım çok başarılı geçti, Hocam,» dedi. «Maryland Üniversitesi giriş imtihanlarını kazandım. Size bunu bildirmeye geldim.» Çocuk, Pastore'nin bir tepki göstermesini bekledi ama bu durumda imkânsız olduğunu anlayarak devam etti: «Beni o

üniversiteye kabul ettirmek için ne kadar büyük çaba harcadığınızı öğrendim.» Sonra tatlı bir sesle ekledi: «Bana dediğiniz gibi, 'yaptıklarınızın mükâfatı bu işte.'»

'Mükâfat,' diye düşündü Pastore. Duygulanmıştı. Evet, şimdi mükâfatını alıyordu. Ama bu mükâfatın bedelini çok pahalı ödemişti. Fulgoni kravatını çekiştirerek söze karıştı: «Ben de Victor gibi, Vanderbilt Üniversitesine kabul edildim. Bu gidişle, avukat olma hayalimi gerçekleştirebileceğim galiba.»

Profesör bütün çocukların gösterişsiz ve sade giyinmiş olduklarını farketmişti. Nedense, bu görünüşleri kendisini duygulandırdı. Fulgoni de bekledi, öğretmenin her zamanki sıcak tepkisini göremeyince anlayışla konuşmasına devam etti. «Vanderbilt'deki kayıt memuru, Joe, sizin yaptığınız müracaatı ve beni kabul ettirmek için nasıl ter döktüğünüzü anlattı. Çok zarif bir hareket doğrusu. Sağ olun, Hocam.»

Pastore'nin başı ağrıyor, göğsü ağrıyor, vücudunu kıpırdatamıyordu. Görünüşünün korkunç olduğunu biliyordu. Gözleri o kadar şişti ki, körden farksızdı. Yüzü de hâlâ kan revan içindeydi. İçlerinde en büyüğü ve en kabadayıları olan Nick Paterno'nun, koltuğuna doğru yaklaştığını hissetti:

— «Ben de pederle konuştum,» dedi sakın bir tavırla. «Üniversiteyi bitirir bitirmez özel bir iş tutacağımı kendisine bildirdim. Kendi başıma bir iş kurmak istiyorum. Peder anlayış gösterdi, memnuniyetini de belirtti.» Paterno bir süre sustu, sonra devam etti. «Size bunu söylemek istedim. California'daki şirkete gönderdiğiniz tavsiye mektubunu da yeni haber aldım. Benim

üniversite hayatımı izleyeceklerini ve ilerisi için göz önünde tutacaklarını söylüyorlar. Bu yardımınızı çok takdir ettim doğrusu.»

Salvatore atıldı. «Bayan Pastore'nin durumuna üzüldük. Bir an önce iyileşmesini dileriz.» Bir an gözlerini yere dikti, sonra Profesöre doğru yürüyerek elini uzattı. Pastore acı duymakla birlikte elini uzattı.

Salvatore: «Artık gitmemiz gerekiyor.» dedi. «İnşallah çabuk iyileşirsiniz. Tony yarın gelip tekrar sizi yoklayacak, bir ihtiyacınız olup olmadığını öğrenecek. Çarşı, bakkal işi gibi âcil ihtiyaçlarınızı karşılayacak.»

Profesör konuşmak istiyor, fakat sesi çıkmıyordu. Çocuklar odadan çıkmadan önce, teker teker gelip elini sıktılar. Carmella Bellini en sona kalmıştı. Pastore, birden, onun hiç ağzını açmadığını farketti. Büyümüş, tavırları yumuşamış, üzerine kadınca bir hal gelmişti. Pastore'ye yaklaştı, çabucak onu alnından öptü, sonra öteki çocuklara katıldı.

Profesör, dış kapının kapandığını duyunca oturduğu yerde gözlerini yumdu, kendisini böyle hunharcasına ezen adamların çocuklarına karşı neden hâlâ ilgi ve sevgi duyduğunu anlamaya çalıştı. Koltuğunun yanındaki masanın üzerinde duran sigara paketine uzanırken eli ufak bir pakete değdi. Demin orada böyle bir paket yoktu. Yakından bakıp inceledi. Mavi bir kurdele ile bağlanmış beyaz kâğıda sarılı bir paketti bu. Ace-mi hareketlerle paketin bağlarını çözdüğü zaman içindeki paraları gördü. Çocukların hepsi harçlıklarını bir araya toplamış ve öğretmenlerine bir yardımda bulunmak istemişlerdi. Ona karşı minnettarlıklarını ancak bu yoldan belli edebilirlerdi. Başka imkânları yoktu.

Ö Ğ R E T M E N

Pastore'nin gözlerinden yaşlar boşandı, yaralı yanaklarından aşağı doğru süzölmeğe başladı. Yüzü yanıyor, ama gözyaşlarına bir türlü hâkim olamıyordu. Bulanık gözlerinin arasından mavi kurdeleyi görüyor, onu Carmella'nın bağladığını biliyordu. Şimdi çocukluğunu, karısını, kızını ve çektiği acıları düşünerek ağlıyordu Joe Pastore.

25

PROFESÖR SON BİRKAÇ

haftayı doktor çağırmadan geçirdi. Gitgide güçlenip iyileştiğini hissediyordu. Gerçi vücudu fena halde hırpanmış, yara bereler içinde kalmıştı ama, Allahtan hiçbir kırığı yoktu. Durumunu kimseye açmadığı için de memnundu. Bol bol dinleniyor, okuyor, yaralarını tedavi ediyor, sık sık telefonla Anna'yı ve Nancy'yi arıyordu. Şimdiye kadar, kendini Rahip Monzati'den başka arayan olmamıştı. Gangsterlerden de hiç ses seda çıkmıyordu. Pastore'nin, şimdi bir an önce eski sıhhatli durumuna dönmekten başka derdi yoktu. Gelecekte kendisini bekleyen korkunç problemlerle başa çıkabilmek için adamakıllı güçlenmesi gerekiyordu. Bu

Ö Ğ R E T M E N

dertlerle mücadeleye ve üstelerinden gelmek için de var gücüyle çalışmaya ahdetmişti. Kendisini ve ailesini selâmete çıkaracak bir çözüm yolu bulmaya her zamankinden fazla azimliydı.

Gangsterler tarafından dövüldüğünden beri ilk defa evden çıktı, Rahip Monzati'yi ziyarete gitti. Monzati küçük ve güzel bir kilisede vaizlik yapıyordu. Etraf ağaçlık ve çimenlikti. Çevrenin insana huzur verici bir güzelliği vardı. Pastore'nin evinden ancak yirmi kilometre ötede olmasına rağmen, kilise ve çevresi, Pastore'ye el değmemiş, ücrâ ve gerçek dışı bir yer hissi veriyordu. Şimdiye kadar Rahibi çok seyrek ziyaret etmişti. O güzel ve güneşli havada, oraya daha sık gelmemiş olmasına hayıflandı birden. Belki de hayatının bu umutsuz ve karamsar döneminde huzura ve sükûnete her zamankinden fazla ihtiyacı vardı da ondan.

Nedenleri ne olursa olsun, Monzati ile birlikte kocaman bir ağacın gölgesinde oturdukları anda, uzun zamandır, ilk defa olarak kendini rahat ve mutlu hissetti. Küçük taş bina arkalarında kalıyordu. Bahçe çok güzeldi. Temiz hava ciğerlerine iyi geliyor, kuşların cıvıltısı da yüreğine ferahlık veriyordu. Pastore bacaklarını uzattı, başını sandalyesinin arkasına yasladı.

— «Hayat dediğin böyle olmalı, Monzati,» dedi derin bir hazla.

— «Bu sakın hayata fazla alışmanı tavsiye etmem, dostum. Tabii papaz olmak istiyorsan, başka.»

Pastore güldü: «Sen yerimi açık tut, ne olur ne olmaz.»

Monzati de Pastore gibi bacaklarını uzattı: «Herhalde çok kötü bir rahip olurdun,» dedi.

Profesör sandalyesinde aşağı doğru kayd, ellerini midesinin üzerinde kavuşturdu. «Ha, sırası gelmişken söyleyeyim. Ben de seni bir yere davet etmek istiyorum.»

— «Cevabım, ‘hayır.’ Senin işlerin tekin değil. Bakarsın, başım belâya girer.»

— «Ciddî söylüyorum. Gelecek hafta Nancy’nin doğum günü. Hafta sonunu birlikte geçireceğiz. Anna’yı da birkaç günlüğüne hastaneden eve getirmek istiyorum. Bir doğum günü partisi düzenlemeyi düşünüyorum.»

— «Anna gelebilecek durumda mı?»

— «Durumu eskisine kıyasla çok daha iyi.»

— «Peki, Nancy?»

— «Nancy de bizi çok özlemiş. Görmeye can atıyormuş. Ee, ne diyorsun, bakalım, sayın Peder?»

Monzati gülümsedi, cevap vermeden önce biraz düşündü: «Aileyi bir araya getirmeyi düşünüyorsun demek? Eh artık zamanıdır, dostum. Sevindim bu işe, Joe. Çok sevindim.» Başını çevirip Pastore’ye baktı. Yediği dayağın izleri hâlâ görünüyordu, ama genel durumu eskisinden çok farklıydı. Ciddî bir tavırla: «Joe, eski patronundan bir ses çıktı mı?» diye sordu.

— «O olaydanberi hiç ses çıkmadı. Onlara ait bir arabanın birkaç kere evimin civarında dolandığını gördüm. Beni gözetlediklerine eminim. İpin ucunu biraz gevşettiler. Dayağın üzerimde yapacağı etkiyi anlamak istiyorlar herhalde.»

— «Hizaya gelmeni bekliyorlardır.»

— «Herhalde.»

Birkaç dakika konuşmadan oturdular, sonra Mon-

zati oturduğu yerde doğrularak arkadaşına doğru eğildi.

— «Joe, doğrusunu istersen, bununla yetineceklerini sanmıyorum. Başına belâ kesilecekler gibi geliyor bana.»

— «Anna ile Nancy'nin eve gelmelerini fırsat bilip, seni daha fazla sıkıştırma yoluna gideceklerdir. En zayıf tarafının ailene karşı düşkünlüğün olduğunu biliyorlar. Bu zaafından yararlanmak isteyecekler gibi geliyor bana.»

— «Onu ben de düşündüm, Monzati.» Pastore'nin yüzü birden ciddileşmişti. Rahatı kaçmış, gergin ve üzgün bir ifade gelmişti yüzüne.

— «Peki, ne yapacaksın?»

— «Her şeyden önce iyileşeceğim, karımı ve kızımı göreğim, bir doğum günü partisi düzenliyeğim. Şimdilik gündemde sadece bu maddeler var.»

Monzati yeni bir soru sormadan önce iyice düşündü; sonra, «Başından geçenleri, ilgili makamlara anlatmayı aklından geçirdin mi hiç? diye sordu. «New York Üniversitesinin bahçesinde Dr. Carlton'un arabasına bindiğin günden bugüne kadar olup bitenlerin hepsini onlara açıklamayı düşündün mü?»

Profesör anî bir hareketle başını çevirdi. «Deli misin? Tabii düşündüm. Devamlı onu düşünüyorum zaten. Ama imkânsız.»

— «Neden?»

— «Polis bunu nasıl karşılayacak hiç düşündün mü? Bir üniversite profesörü Mafia'ya katılmak için görevinden istifa ediyor. Sonra başı belâyaya girince polise koşuyor, nasıl?»

Ö Ğ R E T M E N

— «Sen Mafia'nın faaliyetlerine katılmış değilsin ki!»

— «İyi ama polis yetkililerinin işi gücü kalmadı da, bu davranışımın altında yatan asıl nedenlerini, yüce amacımı mı araştıracaklar, sanıyorsun? Benim o çocuklara beslediğim yüksek duygular vız geliyor onlara, inan bana. Meseleye sadece yüzeyden bakıp bu işe gönüllü olarak katıldığım hususunu dikkate alacaklar. Polisin gözüyle bakarsan Mafia'nın sırtından pekâlâ milyonlar kazanmış olabilirim, değil mi?»

— «Ama öyle bir şey olmadı. Bunu kanıtlayabilirsin.»

— «Monzati, Allah aşkına bu kadar saf olma.» Pastore, yine her zamanki gibi, arkadaşına öfkelenmeye başlıyordu. «Mafia'nın ortaklarından biri de, korunmak için pekâlâ polise müracaat ediyor olabilir. Zaten doğrusu da bu ya. Ben onlara olup bitenleri anlatacağım, onlar da birkaç gün için kapıma bir polis dikecekler. Ne işe yarıyacak bu?»

— «Hiç yoktan daha iyi bence.»

— «Böyle bir durum ancak, ailemin yaralanmasına, sakatlanmasına, beiki de öldürülmesine yol açar.»

— «Ben polisi kastetmedim ki, Joe.»

— «Peki, neyi kastettin?»

— «Hiç haberleri dinlemiyor musun?»

Pastore sabırsızlandı ve sinirlendi. «Allah rızası için sadede gel. Hangi haberleri kastediyorsun?»

— «Amerika Birleşik Devletleri Senatosu Yeraltı Faaliyetlerini Tahkik Komitesi birkaç haftaya kadar Washington'da toplanıyor.»

Ö Ğ R E T M E N

Pastore şaşkın şaşkın baş salladı. «Sen de birşey duydun mu tam duyuyorsun.»

Monzati, acele acele: «Şimdi dinle Joe,» dedi. «Önümüzdeki hafta, mahkemeye celp kararı çıkacak. Dostların tanıklık etmek üzere Tahkikat Komitesine celbe-dilecek. Ama kanunun bir püf noktasını bulup ellerini kollarını salıya salıya dışarı çıkacaklar yine.»

Pastore omuz silkerek: «Doğru,» dedi. «O Allahın belâsı komitelerin şimdiye kadar hiçbir yararı olmadı.»

— «Peki neden?» diye sordu Monzati. Yüzünde büyük bir endişe ifadesi vardı. «Komite faaliyete geçiyor, delilleri topluyor, tanıkları topluyor, onları tanıklık etmek üzere Washington'a getiriyor ve çağırılan herkes Kanunun Beşinci maddesinden yararlanarak: 'Töhmet altına girmemek için cevap vermeyi reddediyorum' diyor. Oh, ne âlâ memleket.»

Pastore yine arkadaşının yüzünü inceledi, sonra şaşkın şaşkın başını salladı:

— «Maksadın nedir, kuzum, sövlesene?»

— «Kimse konuşmuyor, bildiklerini söylemiyor. Herkes korkuyor. Gangsterler de Beşinci Maddeden yararlanıp çekip gidiyorlar. Cinayetler de sürüp gidiyor bu sayede.»

— «Milli bir kahraman kesilip ortaya atılmamı mı bekliyorsun yoksa?»

Profesör şimdiye kadar arkadaşını hiç o derece heyecanlı görmemişti. Gülünç bir hali vardı âdeta.

Monzati, Pastore'nin alaylı sözlerini umursamadan devam etti: «Sana da celp gelecek. Hem de listenin en başında yer alanların arasında olacaksın.»

— «Sen delirmişsin,» diye bağırды Pastore.

— «İlgili makamların, faaliyetlerinden haberleri yok mu sanıyorsun, Joe? Mafia'nın elebaşları ile yakın ilişkin olduğunu unutuyorsun galiba, dostum.»

— «Benim bildiklerim ne ki?»

— «Dâva o değil ki. Ayrıca, düşünürsen tahmininden fazla bilgi sahibi olduğunu anlarsın.»

Profesör o sözleri yalanlamadı. «Devam et, Monzati. Hikâyeti tamamla bakayım.»

— «Hikâye falan değil. Mahkemeye celbedileceksin. Eline geçen bu fırsattan yararlanıp yararlanmamak senin elinde.»

— «Benim tanıklığım hiçbir şey ifade etmez. Bildiklerim değersiz.»

— «Komite, bu eroin imalâtı konusuyla mutlaka ilgilenecektir.» Monzati sesini alçalttı. «Ve daha birçok şeylerle. Hiç şüpheden olmasın.»

— «Yine de yetersiz.»

— «Yetersiz olup olmadığına Senato karar verir.»

Pastore sandalyesinde arkasına yaslandı, otomatik olarak sigara paketine el attı. İkisi de susmuşlar, kafa-larının içindeki düşüncelere dalmışlardı. Monzati, bir iki can alıcı noktaya parmak basmıştı. Dediği gibi, mahkemede bildiklerini anlatması, etkin bir mücadele yöntemi olabilirdi ama bu yöntemi uygulamak, aynı zamanda en kestirme yoldan ölümü göze almak ve çevresindekilerin hayatını da tehlikeye sokmak demek olacaktı... Pastore sigarasını tütürmeye devam etti, sonra Rahibe baktı:

— «Monzati,» dedi yavaşça. «Karının ve kızının hayatlarını, bile bile tehlikeye atmayı göze alabilir miydin?»

Ö Ğ R E T M E N

— «Hayır.»

— «İki masum insanı kurban etmeye ne hakkım var benim?»

Pastore ile Monzati gözgöze geldiler, yeniden sustular. Pastore hâlâ şiş olan gözünü elledi. Acısı geçmemişti daha. Rahip, Pastore'nin kaşlarını çatıldığını farketti.

— «Haydi gel, gidip karnumuzu doyuralım, Joe,» dedi. «Açlıktan ölüyorum.»

Profesör gülümsemeye çalıştı, yavaş yavaş yerinden kalktı:

— «Buranın kötü mutfağına güvenemiyorum.»

— «İyidir iyidir, merak etme.»

— «Artık orasını Allah bilir.»

Kiliseye doğru yavaş yavaş yürümeye başladılar... Monzati kulağına fısıldadı: «Tabii, elinde bir şık daha var. O da adamların tekliflerini kabullenip ömrünün sonuna kadar rahat etmek.»

Pastore ona bakıp gülümsedi: «Beni fazla tahrik etme.»

26

ANNA PASTORE BİR hafta sonra, bir Cumartesi günü, New Rochelle hastanesinden çıkarak evine döndü. Yüzü solgundu. Kaybettiği kilolar yüzünden yıpranmış bir hali vardı. Ama dönmüştü işte ve Pastore de sevincinden uçuyordu. Anna oturma odasında pencereye yakın bir yerde dinleniyordu. Pastore onu rahat ettirmek için etrafında pervane gibi dönüyordu. Arkasına yastıklar koyuyor, ayaklarının altına tabure yerleştiriyor, ona sevdiği çaydan hazırlıyordu. Güneş ışınları fazla rahatsız etmesin diye perdeleri çekiyor, elinden geldiği kadar şen görünmeye, hoş ve güzel bir ortam yaratmaya çalışıyordu. Anna'nın sü-

kûnetini bozacak en ufak bir şey söylemekten ve yapmaktan şiddetle kaçınıyordu.

Rahatsız edici tek faktör kendi görünüşüydü. Onu değiştirmesi imkânsızdı, tabii. Gözlerinin üstünde hâlâ bereler vardı. Bir de sol yanağında birkaç yara izi göze çarpıyordu. Onlar belki de hiç silinmeyecekti. Ömür boyu, bu son öğretmenlik görevini hatırlatacak acı ya-digârlar olarak kalacaktı. Anna'ya yediği dayaktan bahsetmeyi tasarlıyordu. Karısı, o ana kadar, yara izlerinin üzerinde durmamış, hiçbir şey sormamıştı. Pastore o açıklamayı daha sonra, Anna iyice rahatladıktan sonra, belki de Nancy'yi istasyonda karşılamaya gitmeden önce yapmayı düşünüyordu. Karısının yeniden bir şok geçirmesini istemiyordu. Dr. Carlton, Anna'nın durumunun çok nazik olduğunu ve özel bakıma ihtiyacı olduğunu belirtmişti.

Anna sakindi, hattâ gereğinden fazla sakindi. Pastore eve gelirken çantasına yerleştirdiği müsekinleri, uyku ilâçlarını, sayısız tabletleri düşündükçe ürperiyordu. Pek az konuşuyordu Anna. Konuştuğu zaman da gayet yumuşak ve heyecansız bir sesle konuşuyordu. Hastanede çok iyi bakılmıştı. Herkes kendisine gayet iyi davranmış, özel bir ihtimam göstermişti. Pastore özellikle, hastalığının başında geçirdiği en zor dönem sırasında büyük bir yardımseverlik gösteren genç bir hemşireyi hatırlıyordu. Kız derin bir anlayışla, incelikle hareket etmişti. Anna da onu bir akşam yemeğe davet etmek suretiyle Pastore'yi sevindirmişti.

Nancy'nin, Virginia'dan yazdığı mektuplardan söz açtılar. Ata binmeyi öğrendiğinden söz ediyordu kızları. Anna, o konuşma sırasında birkaç kere gülümsemiş,

hattâ bir seferinde kahkaha bile atmıştı. Her ikisi de kızlarının bir an önce gelmesini bekliyor ve ertesi günkü doğum günü partisini iple çekiyorlardı. Arada bir eski günlerin havasına dönüyorlardı. Ama bu durum Pastore'yi üzüyordu, çünkü eski günlerin bir daha geri gelmeyeceğini biliyordu. Artık buna iyice inanmıştı. Anna'nın, bunu kendisine belirttiği günü hatırladı birden, kendisine lânet etti. Karısının zayıf ve soğuk elini avuçları arasına aldı.

Anna, birden:

— «Yüzüne ne oldu, Joe?» diye sordu. Bile bile ve gayet sakın bir şekilde sorması Pastore'yi gafil avlamıştı.

Profesör, otomatik bir hareketle elini yüzüne götürdü, Anna'yı üzmeyecek sözler düşünmeye çalıştı... Ama daha konuşmaya fırsat bulamadan Anna atıldı:

— «Dövdüler, değil mi?» Pastore başıyla onayladı. Anna dümdüz ve heyecansız bir ses tonuyla devam etti: «Bunu yapacaklardı, biliyordum. Yaraların ne durumda?»

Pastore şefkatle: «Fena dövdüler,» dedi. «Ama şimdi iyiyim.»

— «Bu yara izleri geçmeyecek.»

Pastore, hafiften almaya çalıştı: «Sen asıl ötekilerin halini görecektin,» dedi gülümseyerek.

— «Peki ne yapmayı düşünüyorsun şimdi?» Anna'nın yüzü gülmüyordu. Pastore başından beri bu tarz bir konuşmadan kaçınmıştı. Şimdi de konuyu hemen geçiştirmesi gerekiyordu.

— «Bilmiyorum, sevgilim. Bir çâresine bakacağız elbette.»

Ö Ğ R E T M E N

— «Ben bu mesele üzerinde çok düşündüm. Bol bol vaktim oldu düşünmeğe zaten.»

Anna'nın halinde bir tuhaflık vardı. Onun bu sakin ve soğukkanlı halini yadırgıyordu Pastore. Hali uyuşturucu ilâçların etkisi altında bir kadınıninkine hiç de benzemiyordu. Tam tersine, duruma hâkim, kararlı ve azimli bir tavrı vardı. Onun bu kesin ve kararlı haline Pastore ilk defa tanık oluyordu. Ama şimdi bunu tahlile kalkışmanın zamanı değildi.

— «Anna, şimdi bunu tartışmayalım. Bak evdesin artık. Bu anın tadını çıkarmalı, zevkine varmalıyız. Daha o işi konuşacak çok zaman var önümüzde.»

— «Ama sonra konuşacağız, değil mi?»

— «Evet.»

— «Herşey hakkında değil mi?»

— «Evet, Anna. Herşey hakkında.»

Pastore, Anna'nın gülümsediğini görerek sevindi. Artık bir daha o konuyu açmadılar. Günün geri kalan zamanını Rahip Monzati'den, hastane personeline ve Nancy'nin doğum günü partisi hazırlıklarından konuşarak geçirdiler. Mafia'nın adı ağıza alınmadı.

Monzati, tam Pastore treni karşılamak için istasyona gitmek üzereyken geldi. Selâmlaştılar, birkaç kelime konuştular, sonra Rahip, Anna ile görüşmek üzere içeri girdi. Anna'nın görünüşü endişe vericiydi. Rahip, Pastore'nin talimatına uyarak o tehlikeli konudan kaçınmak için büyük çaba harcamasına rağmen başarılı olamadı.

— «Hastanede bol bol düşünmeye vakit buldum... Kocama, hayatının bu en kritik döneminde yardım edebilmem için çok güçlü olmam gerekiyor.»

Monzati de, Pastore gibi, Anna'nın genel durumundaki değışikliğı farketmekte gecikmemişti. Bu, yalnız ilâçların etkisi olamazdı. Anna, yeni bir güç, yeni bir kişilik kazanmıştı. Pastore'nin, âciz bir kadını idare etmesi gerekmiyordu artık. Hastanede kendi kendiyile yaptığı mücadelede galip çıkmış, aklını kaybetmek tehlikesi karşısında, ip gerilmiş gerilmiş, ama kopacak yerde, büsbütün sağlamlaşmıştı.

Anna birdenbire, dobra dobra: «Polise müracaat edecek mi?» diye sordu.

— «Bilmiyorum, Anna. Böyle bir karar vermiş olsa bile, Joe'nun hesabına konuşmak yetkisine sahip değilim.»

Anna yalvardı: «Monzati, bana yardım etmek zorundasınız. Hayatımızı rayına koymamız gerekiyor.»

Monzati dayanamadı, Senato Tahkikat Komisyonundan söz açtı. Anna da, onu hastanede öğrendiğini ve o işle çok ilgilendiğini söyledi.

— «Joe'yu herhalde ifade vermek için celbedecekler,» dedi Monzati.

— «Peki, Washington'a çağrıldığı takdirde ne yapmayı düşünüyor?»

— «Bilmiyorum. Ama isabetli bir karar vereceğine eminim. İşler ne zaman sarpa sarsa, bir çözüm yolu bulmakta gecikmiyor.»

Anna, şiddetle «Hayır,» diyerek koltuktan ayağı fırladı. Monzati onun odayı arşınlamasını seyrediyor ve hayretten hayrete düşüyordu. «Hayır,» diye tekrarladı Anna. «Doğru değil bu! Joe Pastore'nin verdiği kararlar her zaman isabetli olmuyor. Bu lâfı dinlemekten bıktım artık.»

— «Anna, lûften kendine hâkim ol.»

Monzati yalvarıyordu. Ama Anna ona fırsat vermedi: «Pasif kalmaktan, sırtımın sıvazlanmasından bıktım artık ben. Bütün evliliğimiz süresince hep Joe karar verir, ben de ona uyardım. Bazan içim dolup taşar, patlayacak hale gelirdim ama her seferinde gülümser, ona ayak uydururdum. O da yüzümü okşar, sırtımı sıvazlardı. Hastaneye de o yüzden düştüm zaten. O çocukların eğitimini üzerine almakla iyi mi yaptı, kötü mü yaptı bilmiyorum. Bildiğim bir şey varsa, o da beni ve kızımı bu işlere bulaştırmaya hiç hakkı yoktu. Bundan sonra artık kendi kararlarımı kendim vereceğim.»

Monzati, Anna'nın ellerinin titrediğini ve yüzünün gerildiğini farkettiler ama içini boşaltmasına engel olamayacağını da anladı. Geçmişte boyun eğdiği yılların ve gelecekteki yılların öcünü almaya kararlı görünüyordu. Çantasını dolduran ilâçların hepsinden daha etkin bir tedavi yöntemi bu.

— «Bıktım artık, Monzati,» dedi. Sesini alçaltmıştı. «Kendi hayatım için de mücadele ediyorum aynı zamanda.» Elini cebine daldırdı, bir ilâç şişesi çıkardı. «Her gün altı tane hap yutuyorum. Günde altı hap. Her gün. Daha kimbilir ne kadar da alacağım? Doktor eski gücümü kazanabilmem için bir yere hava tebdiline gitmemi, bir kaç ay dinlenmemi sağlık verdi. Hangi güçten söz ediyor? Ben hiçbir zaman güçlü olmadım ki.»

— «İşler yoluna girecek, Anna. Hastaneden daha bugün çıktın. Kendini yorma fazla.»

— «Beni korumaya, şımartmaya çalışmayın, Monzati. Bu adam bir karar veriyor, hayatımızı kökünden değiştiriyor, sonra da benden tevekkül göstermemi,

kadere boyun eğmemi bekliyorsunuz.» Başını salladı, içini çekti;

— «Onu seviyorum. Ona daima destek olacağım... Ama bundan sonra, ben de fikirlerimi belirteceğim, o da beni dinlemek zorunda kalacak.»

Rahip, sükûnetle: «Bunda yerden göğe kadar haklısın,» dedi. «Ama Allah rızası için, yıkıcı olma. Böyle bir zamanda onu yerden yere vurmaya kalkışma. Sana çok ihtiyacı var.» Bir an durakladı, sonra devam etti: «Bırak da senin gücünden yararlanırsın biraz. Sen çok güçlenmişsin anlaşıyor.»

Anna biraz vakit kazandı. Tekrar konuşmaya başladığında kendine tamamiyle hâkim olmuştu. Bunu sistemli bir şekilde yapmasını öğrendiği belliydi. Tedavi iyi sonuç vermişti anlaşılan. Rahip, birçok bilgili psikanalistlerin, onu hastanedeyken ele aldıklarını biliyordu.

— «Güçlü olup olmadığımı bilmiyorum, Monzati... Yalnız bildiğim bir şey varsa o da çetin bir düşünce sürecinden geçmiş ve apaçık harekete zorlanmış olmam... Önümde iki şık vardı. İntihar, kadere boyun eğme, ya da mücadele. Daha bu dünyadan, bir çok nedenler yüzünden ayrılmaya hiç niyetim yok. Ama bugüne kadar sürmüş olduğum hayata boyun eğmek niyetinde de değilim. Tımarhaneyi boylamaya ise hiç niyetim yok. Gerekirse, Joe'yu da terkederim.»

Gece bütün aile bir araya gelmişti. Nancy pürsıhhat görünüyordu. Çocuksu, gürültücü hallerini bir yana atmış, olgunlaşmış, güzelleşmişti. Hepsi sarmaşdolaş olmuş, ağlaşmış, gülüşmüşlerdi. New Rochelle'deki ev, yeniden sıcak bir aile mutluluğuna sahne olmuştu. Mafia bir süre için, sadece metrolarda gazete okuyanları

ilgilendiren bir Cizvit papazını ve bir öğretmen ailesini zerre kadar ilgilendirmeyen bir gazete başlığı haline geldi. Ama yine de fırtına bulutunun ağırlığını üzerlerinde hissetmekten kendilerini alamıyorlardı.

Hafif bir akşam yemeğinden sonra aile oturma odasında toplandı, bol bol Virginia'dan, atlardan, Mitchells ailesinden söz edildi, Nancy'nin getirdiği fotoğraflar gözden geçirildi. Ama iğne değmişti bir kere, balon neredeyse patlamak üzereydi. Kahkahalar gitgide samimiyetini yitirdi, neşeli lâflar tükendi. Bulut gitgide alçalıyordu. Havadaki gerilim, herkesi tedirgin etmeye başlamıştı. Birazdan gerçeğe yüzyüze gelmeleri gerekecekti.

Nancy, divanın üzerine serilmiş, anlatıyordu: «Oğlanlar yakışıklı ama o sıkıcı güneyli havasını bir türlü üzerlerinden atamıyorlar. Hepsi akıllı, uslu, tam birer centilmen. İnsanın içine fenalık basıyor. New York şivesini özledim, vallahi. El peşrevi çeken küstah bir oğlana bile razıyım, o hanım evlâtlarından iyidir herhalde.»

Pastore, şakacı bir tavırla:

— «Oğlanların canı cehenneme!» dedi. Bir yandan da Rahip Monzati'ye ve kendine içki hazırlıyordu. «Atlardan ne haber? Sen ondan haber ver.»

— «Onlar da güzel, temiz ve bakımlı. Tam güneylilere göre.»

— «Üç günlük bir ziyafet için bu kadar bavulu niye taşıdın buraya?»

Anna'nın bu dobra dobra sorusu üzerine bütün başlar ona çevrildi.

Nancy, ciddiyetle: «Maksadım belli değil mi, an-ne?» dedi. «Geri dönmeyeceğim.»

Bulut tepelerine inmişti artık. Odadaki atmosfer değişti. Gerçeğe adımını ilk atan Profesör oldu.

— «Seni hayal kırıklığına uğratmak istemem ama Virginia'ya döneceksin,» dedi.

— «Şimdi bunu tartışmanın sırası değil.»

Nancy divanın üzerinde doğruldu, kesin bir tavırla: «Virginia'ya dönmiyeceğim, Babacığım,» dedi. «Bundan sonra her şeye birlikte göğüs gereceğiz.»

Pastore:

— «Neye göğüs gereceğiz?» diye sordu. Birdenbi-re sinirlenmişti.

Nancy, sakın: «Problemlere,» dedi.

— «Bu işlere burnunu sokma. Seni ilgilendirmez.»

Nancy: «Yüzündeki şişlikler beni de ilgilendirir, Babacığım,» dedi.

Kesin bir tavır takınmıştı.

Pastore içkisinden bir yudum aldı, Anna'ya, Rahip Monzati'ye, sonra tekrar kızının yüzüne baktı. «Bu kadar olgunlaştığına göre, annenin hastaneden yeni çıktığını da hesaba katman, onu üzmemen gerekir.»

Nancy annesinin yüzüne baktı. Monzati de dönüp baktı. Anna'nın ne söyleyeceğini tahmin etmişti.

Anna: «Bu iş Nancy'yi de beni de ilgilendirir, Joe. Durumu tartışmak istiyorum,» dedi.

Pastore karısına baktı. Hiç de hasta görünmedi gözüne. Sesi güçlü çıkıyor ve gayet sakın konuşuyordu. Birden Anna'nın hali onu sinirlendirdi. Sevdiklerini korumak, kanadı altına almak, onun en doğal, en kutsal göreviydi. Ama savunmakla görevli olduğu in-

sanların kendisini yargılaması, Pastore'yi âciz bırakıyordu.

— «Şu tartışmak istediğin neymiş bakalım, anlayalım,» dedi alaylı alaylı. «Benim korkularımı ve üzüntülerimi eşit olarak paylaşmak mı istiyorsun? Bunları üçümüzün arasında bölüştürüp benim yükümü hafifletmek mi istiyorsun?»

Anna, soğuk bir tavırla: «Onu zaten paylaşmış durumdayız,» dedi. «Sen farkında ol veya olma.»

Pastore, yine karısını ilk defa görüyormuş gibi onun yüzüne baktı. Nancy araya girdi: «Ortalıkta dönenleri biliyorum, Baba. Onun için lütfen, bebek muamelesi yaparak beni kandıracağını sanma. Ben de bu ailenin bir parçasıyım. Bu yüzden korunmam için uzaklara gönderilmek istemiyorum.» 'Kızım da bana karşı cephe aldı,' diye düşündü Pastore. O da yargıç pozuyla annesinin yanında yer almıştı. İnanılmıyacak bir şey kafasına yeni dank ediyormuş gibi başını salladı, içkisini almak üzere bara yöneldi. Fakat yarı yolda durarak birden başını çevirdi, gözlerini oturma odasındaki gruba dikti:

— «Pekâlâ, başlayalım öyleyse. Güçlü bir karım, yetişkin bir kızım, bir de Allahla aramı bulacak bir rahip var aramızda. Bundan iyisi can sağlığı.» İçkisini doldurdu, sonra Nancy'ye döndü: «Demek Virginia'ya gitmek istemiyorsun.» Omuz silkti. Bana göre hava hoş. Burada kal ve herşeye göğüs ger. Ama,» geri dönüp yerine oturdu, «neyi göğüsleyeceğinden emin olmalısın.»

Nancy ısrarla: «Biliyoruz,» dedi.

Pastore, umutsuz bir sesle bağırdı: «Hiç bir halt

bilmiyorsunuz. Hepiniz safsınız. Bu adamları tanımıyorsunuz. Onların ne kadar gaddar, ne kadar kötü olduklarını bilmiyorsunuz. Bunlar en hunharca şeyleri bile yapmaktan çekinmezler. Anlıyor musunuz?»

Herkes susuyordu. Profesör ceketinin iç cebine el attı, oradan kocaman kalın bir zarf çıkarıp onlara gösterdi.

— «Bu ne, biliyor musunuz?» diye sordu, teker teker hepsinin yüzüne baktı.

Anna, heyecanla: «Mahkemeden gelmiş bir celp,» dedi.

Pastore hayretle onun yüzüne baktı. «Evet, doğru. Celp,» dedi. Sonra Monzati'ye baktı. Rahip sessiz sedasız oturmuş, haliya gözlerini dikmişti. Pastore'nin ses tonu çirkindi: «Bana vakit kazandırdığın için teşekkür ederim,» dedi.

Ayağa kalktı, odanın içinde dolaşmaya başladı. «Celp kararı, ya!» diye tekrarladı. «Amerikan Hükûmetinden geliyor. Daha doğrusu, Amerika Birleşik Devletleri Senatosu Tahkikat Komitesi, Washington'dan geliyor. Bu sabah elime geçti.»

Üç seyirci, Pastore'nin odayı arşınlamasını ilgiyle seyrediyordu.

Pastore, bilgiç bir tavırla: «Peki, bu komitenin neyle uğraştığını biliyor musun?» diye sordu.

Nancy: «Amerika'daki cinayet örgütleri ve Mafia hakkında soruşturma yapıyorlar,» dedi.

Pastore:

— «Doğru. Küçük hanımın hakkı var,» dedi. Sonra ses tonunu alçaltarak devam etti: «Beni Washington'a tanıklık etmem için çağırıyorlar, Mafia hakkında

Ö Ğ R E T M E N

bütün bildiklerimi söylememi istiyorlar. En ufak ayrıntıların bile üzerinde önemle duruyorlar.» Biraz durdu, içkisini yudumladı. «Özellikle, bir süre önce katılmış olduğum bir toplantı üzerinde duruyorlar.»

Nancy: «Ne toplantısı?» diye sözünü kesti.

— «Gizli bir toplantı, canım. Son derece mahrem bir toplantı.»

Nancy, ısrarla: «Ne toplantısı, Baba?» diye sordu.

Pastore bir süre kızına baktı, sonra: «Uyuşturucu maddelerle ilgili bir toplantı,» dedi. «Bu kadarını bilmen yeterli sanıyorum.»

Nancy annesiyle bakıştı. «Dur, dur, dahası var,» diye devam etti Pastore. «Bölük pörçük kulak misafiri olduklarımı topladığım zaman bir hayli şey bildiğimi anlıyorum. Eh, Washington'dakiler bunların hepsini öğrenmeye can atıyorlar. Ama dostlarım bunu herhalde hiç de hoş karşılamayacaklar.» Farkında olmadan elini yüzündeki yara izlerinde gezdirdi.

Anna: «Peki, ne yapmayı düşünüyorsun?» dedi.

Profesör koltuğuna doğru gitti, oturdu. İçki bardağını elinde tutuyordu: «Bu celple mahkeme huzuruna çıkmak zorundayım. Ama onlara birşey söylemem gerekmez tabii.»

Nancy sözünü kesti: «Televizyonda yayınlanacaktı.»

— «Evet, yayınlanacak biliyorum.» Zarfı tekrar cebine yerleştirdi. «Töhmət altına girmemek bahanesiyle sorulara cevap vermekten kaçınabilirim.» Karşısındakilerin cevap vermesini bekledi. Nihayet Anna sordu:

— «Kararın bu mu?»

Ö Ğ R E T M E N

Pastore çabucak: «Hiçbir kararım falan yok,» dedi. «Mafia ile ilişkisi olan bütün tanıklar, Anayasanın Beşinci Maddesinden yararlanacaklar. Zaten hep aynı hileye müracaat ediyorlar. Töhmet altına girmekten çok, bu halka açık televizyon yayınında, Mafia hakkında bildiklerini açıklamamanın, Amerikan halkının gözleri önünde intihar etmekle aynı anlama geldiğini biliyorlar da ondan.»

Anna, sabırla: «Peki, ne yapmayı düşünüyorsun?» diye sordu tekrar.

Pastore bardağını masanın üzerine bıraktı: «Eh, artık hepimiz bu işte beraber olduğumuza göre, bir düşünelim,» dedi. «Washington'a gidip de Anayasanın Beşinci Maddesinin verdiği haklara dayanarak bildiklerimi söylememekte direnirsem Mafia'ya mensup olduğumu ve gizleyecek şeylerim olduğunu itiraf etmiş olacağım. Yok, Washington'a gidip de bildiklerimi açıklarsam, o zaman da başıma gelecekleri siz düşünün.»

Nancy divanın kenarına oturmuş, söylenen her sözü büyük dikkatle sindirmekle meşgûldü. Nihayet dayanamadı: «Peki, sana ne yaparlar sanıyorsun, Baba?» diye sordu. «Yani Mafia'yı kastediyorum.»

Pastore, Rahip Monzati'ye ve karısına baktıktan sonra kızına cevap verdi: «Bu ailenin sorumlu bir ferdi olduğunu düşünerek, Virginia'ya gidip, tehlikeden kaçmak, saklanmak istemiyorsun demek? Öyle değil mi, canıkom?»

— «Evet.»

— «Annen de buna taraftar görünüyor.» Tekrar karısına baktı. «Ben de bunu kabul ediyorum öyleyse. Şimdi soruna cevap vereyim. Annenin yüzüne iyi-

Ö Ğ R E T M E N

ce bak, Nancy, sonra bir de benim yüzüme bak. Seni sadece uyarıyorum..»

Rahip Monzati müdahale ihtiyacını duydu. Bu ana kadar, kasten konuşmanın dışında kalmıştı: «Joe, bu kadar yüklenme kıza.»

— «Hayır, Monzati. Bu işi hafiften alamam. Ailem, bu işin muhasebesini yapmak istediğine göre, onlara herşeyi açıklamak gerek. Benden bu izahatı istemek hakları. Bundan önce, onlara gerçekleri anlatmayı, bencillik, düşüncesizlik ve korkaklık addediyorum. Ama başkalarını düşünmek bazan insanın aleyhine oluyor. Yıllardanberi aldanmışım demek. Artık herşeyi kafamdan atmak istiyorum. Madem bunu istiyorlar, herkes benim kaygılarımı ve sorumluluklarımı paylaşsın o halde.» Anna, kocasının, bu gereksiz addettiği alaycılığını umursamadı:

— «Neden kızının sorusuna cevap vermiyorsun?» diye sordu.

— «Nancy, bildiklerimi söylersem, hayatlarımızın hiçbir değeri kalmayacak. Bunu bilmiş ol. Ve bozuk para gibi harcayacaklar bizi. Mademki, sorunlarımı paylaşmak istiyorsun, sana şu kadarını söyleyeyim: Her an telefonun çalmasını, siyah bir arabanın gelip beni alarak eski patronlarıma götürmesini bekliyorum. Tahkikat Komitesinden bana celp geldiğini biliyorlar. Bu Komitenin karşısına çıkmamam için ellerinden gelen herşeyi yapacaklar, bundan emin olabilirsin.»

Monzati, müdahale etti:

— «Mahkeme huzuruna çıkmadan önce bir tanığa dokunmaya cesaret edemezler, Joe.»

— «Öyle mi dersin, Sayın Peder? Onu garanti edemem doğrusu.»

Odayı yine bir süre sessizlik kapladı.

— «Ne olursa olsun, bir karar vermek zorundasın, Joe.»

Karısının bu dobra dobra konuşması ve sesindeki yeni kararlılık, Pastore'yi yine gafil avlamıştı. Anna ile gözgöze geldiler.

— «Peki, ne tavsiye ediyorsun bana?» diye sordu.

Anna sandalyesinin ucuna doğru kaydı. Ellerindeki titremeye hâkim olmak için çaba harcıyordu. «Sen Mafia üyesi değilsin bir kere. Onun için ifade vermekten kaçınmak için Beşinci Maddeden yararlanamazsın.» Gözlerinde yalvaran bir ifadeyle Monzati'ye baktı, alçak sesle: «Bunu yapamaz,» dedi. Sonra yeniden kocasına döndü. «Komite huzuruna çıkıp senden istedikleri bilgiyi onlara vermek zorundasın. Sonu ne olursa olsun.»

Artık harekât plânı açığa çıkmıştı: Ölümü göze alıp konuşacaktı. Profesör acı acı gülümsedi, yerinden kalktı. Bir içki daha istiyordu canı ama, içtiği takdirde düşüncelerinin bulanacağını biliyordu. Bunu yapmaya hakkı yoktu şimdi. Hepsinin hayatları, şimdi vereceği karara bağlıydı.

— «Dediğin gibi, Anna,» dedi. Barın yanında duruyor, fakat içkilere el sürmekten kaçınıyordu. «Herşeyi göze alıp konuşmak gerek. Dur bakayım. Eroin imalâtıyla ilgili tertiplenen toplantıda gördüğüm kişilerin adlarını, yeni proje hakkında bildiklerimi, halihazırdaki dağıtım işlerini kimlerin yürüttüğünü, ayrıca, Chicago harekâtına ait kulağıma çalınan bazı ayrıntı...»

Ö Ğ R E T M E N

Monzati, alelacele müdahale etti: «Joe,» dedi. «Şu bildiklerini kendine sakla lûtfen.»

Pastore parmağını uzattı. Öfkesi gitgide artıyordu. «Neden? Hepiniz ne kadar safsınız, bunu size göstermek istiyorum. Burada yaptığımız açık celse, nasıl olsa. Washington'da konuşmamı mı istiyorsunuz? Pekâlâ. Onlara ünlü Bronx Şirketi ve o şirketin genel müdürü hakkında bildiklerimi, onun Vito Fulgoni'den talimat aldığını ve her hafta gelip rüşvet kopardığını söylerim. Bunun gibi daha pek çok şeyler. Ben...»

Monzati yine müdahale etti: «Joe! Kendine gel. Böyle yapmakla bir şey kazanamazsın.»

— «Ben kendimdeyim, Monzati. Daha doğrusu, henüz kendimden geçmiş değilim. Sizin gibi ukalâ danışmanların bir yargıya varmadan önce, işlerin ne merkezde olduğunun iyice kafalarına dank etmesini istiyorum. Haksız mıyım?»

Monzati yorgun yorgun: «Bildiklerini Komite'ye sakla,» dedi. «Bizlere haksızlık ediyorsun.»

Pastore bardağını viski ile ağzına kadar doldurdu. Şu anda içkiye çok ihtiyacı vardı. Kafası dumanlansa bile içecekti. «Tahkikat Komitesi bana kimbilir ne kadar müteşekkir olacak. Kendileriyle işbirliği yaptığım için beni göklere çıkaracaklar. Belki Senatodan bir takdirname bile alırım. Onu da çerçeveler, şuraya asarız.» Durdu, içkisini yudumladı, sonra kısık bir sesle devam etti: «Her şey olup bittikten sonra da, oturduğum yerden ailemin bir suikaste kurban gidişini seyredirim. Herhalde bana özel muamele yaparlar, en can alıcı yerimden vururlar.» İçki bardağı elinde, koltuğuna çöktü. Sonra bardağını kaldırdı: «Vatanı uğruna son

Ö Ğ R E T M E N

bir hizmette bulunan Profesör Joe Pastore'nin şerefini!»

Anna ayağa kalktı, kocasının yanındaki bir tabureye oturdu:

— «Hastanede çok düşündüm, Joe. Bu işe kendin girdin. Şimdi de içinden çık bakalım. Biz sonucu göze alıyoruz.»

— «Sen ne söylediğinin farkında değilsin, Anna,» dedi Pastore. Sakin bir sesle konuşuyordu. «Bu düpedüz cinayettir, intihardır. O zaman, benim herhangi bir Mafia üyesinden ne farkım kalır?»

Anna, aynı sükûnetle:

— «Bütün hayatımızı korku içinde yaşayamayız,» dedi.

Söz sırası Nancy'deydi. «Bütün hayatım boyunca senin dünyanın en cesur ve en akıllı adamı olduğuna inandım, Baba. Annemin dediğini yapmak zorundasın. Başımıza ne gelirse gelsin. Çocuklar da, —Albert ve diğerlerini kast ediyorum— mahkeme huzuruna çıkıp konuşmanı bekliyorlardır. Eminim. Tabii, bunu açıkça söyleyemezler, çünkü nihayet babaları söz konusu. Ama için için senden bunu beklediklerine eminim.»

Pastore kızının sözlerini dikkatle dinledikten sonra Monzati'ye döndü.

— «Sevgili dostum ve danışmanım, sen ne duruyorsun, söylesene. Yoksa Allahtan vahiy mi bekliyorsun?»

— «Belki de. Şu anda doğru dürüst söyleyecek bir şey bulamıyorum.»

— «Kusura bakma, Monzati.» Pastore özür dileyen bir tavırla başını salladı. «Biraz sinirliyim de.»

Ö Ğ R E T M E N

Monzati yine de düşüncesini açıklamaktan kendini alamadı: «Joe, karın ve kızın sana düşüncelerini açıkladılar. Hayatlarında ilk defa olarak kendi başlarına bir karar verdiler. İster doğru ister yanlış, Washington'a gidip mahkeme huzurunda konuşmanı arzu ediyorlar.»

Profesör yeniden sinirlendi: «Monzati, Allah rızası için vaazı bırak da bir şeyler söyle!»

— «Aslında hiçbir şey söylememem gerekir. Ama şu kadarını belirteyim, bunca yıl kendini eğitime adan bir adamın, toplum karşısında suçlu durumuna düşmesine gönlüm razı olmuyor. Kimseden gizleyecek bir şeyim olmadığını herkesin bilmesini isterim.»

Pastore'nin her zamanki gibi öfkeye kapılmasını bekledi. Ama öyle olmadı.

— «Mafia'nın çocuklarını eğitmiş olmakla övünebilirsin. Böyle bir dönemde, Washington'daki Tahkikat Komitesi huzurunda, Beşinci Maddeye sığınarak şimdiye kadar yaptıklarını bozarsan, çok yazık olur!»

Pastore: «Vay canına! Bu ne dokunaklı konuşma böyle?» dedi, oturduğu yerden kalkarak pencerenin yanına gitti. Karanlığa uzun uzun baktı, derin bir nefes aldı, sonra seyircilerine döndü:

— «Mükemmel!» dedi gülümseyerek. «Ailem ve papaz efendi beni kahraman olmaya ikna ettiler.» Nancy'ye göz kırptı. «Bakalım beni televizyonda beğenecek misin?»

Nancy yerinden fırladı, koşup babasının boynuna sarıldı. Pastore kızını kucaklarken bir taraftan da omuzunun üstünden Anna'ya bakarak elini uzattı. Anna ona doğru gitti.

Rahip Monzati oturduğu yerden gülümseyerek o dokunaklı sahneyi seyrediyordu: «Bu büyük kahramanlığı göze alacağını önceden tahmin ettiğim için, senin haberin olmadan, New York'un en büyük avukatlarından Paul Gunther'den senin için bir randevu almak cesaretinde bulundum. Bu işleri iyi bilen bir hukukçudur. Bundan önce de Washingtond'a Tahkikat Komitesi huzuruna çıkan birçok müşterileri oldu. Durumundan haberi var. İlk fırsatta kendisini gör.»

Profesör kollarını karısıyla kızının boynuna dolamış, Monzati'nin gözünün içine baktı, başıyla onayladı. İkisi de bunun ne demek olduğunu farkındaydılar.

NAPOLİ, NEW YORK'UN

Batı Kıyısında bir İtalyan lokantasıydı. Nefis Napoliten yemekleriyle tanınmış olan lokanta, ancak Mafia'nın en üst kademelerine hizmet ederdi. Ama lokantanın arka tarafındaki loş salon, çoktandır o kadar seçkin bir topluluğu bir arada görmemişti. Masaya şarap taşıyan garson, Mafia'nın kaynağını teşkil eden Fulgoni, Bellini, Paterno, Giardano ve Ratazzi'nin karşısında ezilip büzülüyordu.

O akşam erken saatte, Vito Fulgoni, Profesörle ilişki kurmuş ve biraz şarap içmek ve çene çalmak için hep birlikte, Napoli Lokantasında buluşmalarını tek-lif etmişti. Pastore de bunu kabul etmişti. Fulgoni, o

toplantının, iş toplantısından çok eğlence niteliğinde bir toplantı olacağını söylemişti. Profesör, o buluşmadan kaçınmağa imkân olmadığını biliyordu. O yüzden, dokların ücrâ bir köşesine götürülüp Hudson ırmağının dibini boylamaktansa, kendi arzusuyla bir İtalyan lokantasına gitmeyi daha uygun buldu.

Bellini: «Herifin güçlük çıkarmıyacağını size daha önce söylemiştim,» dedi arkadaşlarına hitaben.

Lokantada oturmuş, Pastore'nin gelmesini bekliyorlardı.

— «Güçlük çıkarmaya niyeti olsaydı bu gece buraya gelmezdi. Öyle değil mi, Vito?»

Ratazzi: «Henüz gelmiş değil,» diye homurdandı.

— «Gelir gelir.» Bunu söyleyen Bellini idi.

Garson, kadehlerine şarap doldurup telâşla masadan uzaklaştı.

— «Tabîî gelecek,» dedi Fulgoni otoriter bir tavırla. «Gelecek ve biz ne dersek, onu yapacak. Washington'da sesini kesip oturacak. Ben malımı bilirim. Yönetim kurulu toplantısına da bu yüzden çağırdım onu. İyice kapana kısırmak için. Bir süre bağırıp çağırarak, tehditler savuracak, göğsünü yumruklayacak, sonra da sesini kesip oturacak. Neden biliyor musunuz?»

— «Akıllı da ondan,» dedi Giardano.

— «Evet, akıllı,» diye tekrarladı Fulgoni. «Üstelik cesur da. Zekâ ile cesaret bir araya geldi mi, harikalar yaratır. Sadece cesur olan adam boşboğazlık edebilir. Sadece zeki olan adam da belki aynı şeyi yapar. Ama bizim, Profesör gibisi çenesini tutmayı bilir. Biraz daha şarap alsana, Bello. Çok nefis.»

Bellini bardağına şarap doldurdu, bir yudum al-

dıktan sonra: «Vito,» dedi, «Şu Profesör cenaplarını niye bu kadar önemsiyoruz sanki? Öylelerini biliyorum ki, mahkeme huzurunda konuşacak olsalar, anamızı belleyebilirler. Bu herifçioğlunun ise hiçbir bildiği yok. Birkaç kişinin adını biliyor, o kadar. Ne çıkar bundan?»

Paterno, müdahale etti:

— «Ondan biraz fazlasını biliyor ya!»

Bellini ısrar etti: «Al'in vurulduğu gün, evde olup bitenlerin hiçbirinden haberi yok, diyorum size. Ne bilebilir?»

Fulgoni şarap kadehine kaşıkla vurdu. «Herif akıllı diyorum size. İyi bir gözlemci, iyi bir düşünür ve iyi bir tahlilci. Gördükleri ile duydukları arasında kolayca bağlantı kurabiliyor. Bizim sandığımızdan çok daha fazlasını bildiğine kalıbımı basarım.»

Bellini: «Yine de bir şey bilmiyor bence,» dedi.

Sessiz sedasız şaraplarını içmeğe devam ettiler. Vito Fulgoni, birden söze başladı: «Senin, gammazlık edebileceklerini sandığın adamlar aslında, serseri. Onlar da bizden. Mahkemenin öntünde kıçlarını yırtsinlar, vız gelir Bize zararları dokunmaz. Ama bu herifin durumu başka. Bir kere, herşeyden önce bir üniversite öğretimi üyesi. Senatörler ona karşı büyük bir sempati duyacaklar. Hele bizim çocukları eğitmiş olması herkesin duygularını gıcıklayacak. Basın dersin bağrına basacak, televizyon dersin göklere çıkartacak. Onun tanıklığı bize zarar verebilir, hattâ derin bir iz bırakabilir. Benim söyleyeceklerim bundan ibaret.»

Giardano: «Doğru, Peterson'u birkaç kere gördü meselâ,» dedi.

Fulgoni:

— «Birçok şeyleri birkaç defa gördü,» diyerek Giardano'nun sözlerini doğruladı. «Ama bu bir şey ifade etmez. Çünkü, Washington'da zaten birçok soruların cevabı biliniyor. Önemli olan, bu adamın, saygıdeğer bir yurttaş olması. Onun söyleyeceği sözleri kayda değer bulacaklar, zapta geçirecekler, kendilerine göre bir takım kesin ve olumlu sonuçlar çıkaracaklar.» Durakladı, masanın etrafındaki ciddi yüzlere bakarak gülümsedi. «Haydi canım, üzmeyin kendinizi,» dedi. «O bizim adamımız nasılsa. Ve hep bizim adamımız kalacak.»

Masada yine sessizlik oldu; herkes şarabını yudumluyor ve bekliyordu. Fulgoni, birdenbire: «Bu Allahın belâsı yerden nefret ediyorum!» dedi.

Ratazzi hariç, hepsi güldüler. Washington'da yakında başlayacak Senato tahkikatını düşündükçe keyfi kaçıyor, hiçbir şeye gülemiyordu. Ayrıca kendisine özel talimat ta verilmişti.

Bu sefer, sessizliği bozan Paterno oldu: «Herifin çocuklara epeyce yararı oldu ama. Onu inkâr edemeyiz.» dedi.

Fulgoni, samimiyetle: «Çok büyük yararı oldu, bence. Zaten onun için güme gitmesini istemiyorum ya,» dedi. Ratazzi hariç, hepsi, Profesörün, çocukların sempatisini ve saygısını kazandığını biliyorlardı. Bu da durumu hayli güçleştiriyordu. Herkes içinden, işin iyi sonuçlanmasını diliyordu.

Bellini: «Keşke böyle bir durum olmasaydı,» diye mırıldandı. Aslında hepsinin aklından geçenleri dile getiriyordu. Yalnız Ratazzi aynı kanıda değildi:

— «Ne demek istiyorsun?» diye sordu.

— «Yani, keşke çocukları eğitmeye devam edebilseydi demek istedim. Benim kız aldı, yürüdü. Öğrenme aşkından yanıp tutuşuyor. Hep bu adamın yüzünden. Yazık olacak kıza. Ne yaparsın, hayat böyle.»

Giardano başını salladı. «Eğer o adama bir şey olursa, benim oğlan çılgına döner.»

Vito Fulgoni şarabı ağzının içinde yuvarladı, sonra masadakileri gözden geçirdi. «Bu benim için yeni bir şey değil. Aynı problem benim için de mevcut. Ama proje işi hepsinden önemli. Adam bu iş için biçilmiş kaftan. Bir daha onun gibisini bulamayız. Bu işi üzerine almalı. Kendine de hiçbir zarar gelmiyecek.»

Ratazzi daha fazla dayanamadı: «Herifi melek yapıp çıktınız yahu! Bakın, size söylüyorum. Bu herif temizlenecek. Yalnız o değil, onunla beraber birkaç kişi daha temizlenecek.»

Herkes bir an sustu. Nihayet Fulgoni sessizliği bozdu: «Ben sana bir şey diyeyim mi, Ratazzi? Sen gangsterin daniskasınsın.»

Joe Pastore'nin öğrencilerinin babaları, gülmekten kırıldılar.

Bellini yemek odasından yana baktı: «Hah, işte geliyor,» dedi.

Garsonlardan biri Profesörü masaya götürdü. Pastore, bir an önce sadede gelmeye kararlıydı. Yediği dayaktan da söz etmeyecekti. Yüzündeki yara izlerini görmeleri yeterliydi. Masada bekleyen topluluğun yanına yaklaştıkça kendi mantığından şüpheye düştü. Fulgoni'ye pekâlâ küfredebilir, onun teklifini reddedebilir ve telefonu yüzüne kapatabilirdi. Ondan sonra da avu-

katını, yetkili makamları, ya da Monzati'yi haberdar edebilirdi. Ama bunların hiçbirini yapmamıştı. Yine kendi ilkelerine göre hareket ediyor, oyunu kendi kozlarıyla oynamakta direniyordu. Yalnız bu sefer hepsinden tehlikeli bir oyun oynuyordu.

Masadakilerin hepsi ayağa kalkıp Profesörü samimî bir tavırla selâmladılar. Yalnız Ratazzi hiçbir tepki göstermedi. Pastore'nin yüzüne dik dik bakmakla yetindi. Profesör, Fulgoni'nin gösterdiği yere oturarak hemen söze başladı:

— «Kısa konuşacağım. Bu gece buraya gelmemin bir tek nedeni var. Karım hastaneden yeni çıktı. Kızım da Virginia'dan döndü. Onların hiçbir surette rahatsız edilmelerini istemiyorum.»

Fulgoni hoşgörüyü gülümsedi, elini kaldırdı. «Kendinizi kapıp koyvermeden önce biraz şarap alın.»

Profesör itiraz etti: «Ben şarap filân istemiyorum.»

Ama Fulgoni'nin işareti üzerine, Bellini onun kadehini doldurdu. Pastore umursamadan devam etti: «Tahkikat Komitesinden gelen celp hakkında bana nutuk çekmeden, bizi rahat bırakmayacağınızı biliyorum.»

Paterno sıırttı.

Profesör, «Ne söyleyecekseniz çabuk söyleyin, hemen geri dönmek istiyorum,» dedi.

Masadakilerden ses çıkmadı. «Bana Komiteden celp geldiğini herhalde biliyorsunuz, değil mi?» diye sordu.

Fulgoni, kesin bir tavırla: «Elbette,» dedi.

— «Peki, ne diyorsunuz?»

— «Ne mi diyoruz?

— «Karşılıklı oyun oynamayı bıraksak da sade-
de gelsek, nasıl olur?»

Pastore sinirlenmeye başlamıştı. «Herhalde, beni
buraya kaşımın gözümün hatırı için çağırmadınız.»

— «Mesele çok basit,» dedi Bellini. «Size celp gel-
diğini biliyoruz, o yüzden sizinle bir görüş birliğine var-
mak istiyoruz.»

— «Ne demek yani?»

Fulgoni bıçakla bardağına vurdu ve bardağın çın-
lamasına kulak kabarttı bir süre. «Profesör, bağırarak
konuşmamanızı rica edeceğim. Umumî bir yerde oldu-
ğumuzu unutuyorsunuz.»

Başka zaman olsaydı, Pastore bu teklifi gülünç bu-
lurdu. Ama bu kez, hiç umursamadı, öne doğru eğile-
rek masadakilerin yüzünü bir bir inceledi. Sonra ke-
sin bir tavırla: «Beni dinleyin,» dedi. «Komiteden celp
geldi. Tabii, gitmek zorundayım. Bu işlerde tecrübesi
olan bir avukata danıştığımı da bilmenizi isterim. Ko-
miteye vereceğim bilgi hakkında önceden açıklama yap-
mak yetkisine sahip değilim. Anlaşıldı mı?»

— «Anlaşıldı,» dedi Fulgoni. «Yine de sizin Komite-
te’de tanıklık etmiyeceğinize ve Beşinci Maddeden ya-
rarlanacağınıza inanıyoruz.»

Ratazzi birdenbire kadehini masaya vurdu. «Vito,
kusura bakma ama sinirim bozuluyor. Şu herife başın-
danberi fazla yumuşak davrandık. Şunu açıkca yüzü-
ne karşı söylesene: ‘Washington’da ağzını açtığı anda
kendini ölmüş bilsin!’»

Profesör masanın öbür ucunda oturan tipe baktı-
ğı zaman dayak yediği gece oturma odasında üzerine
saldıran silüetlerden biri olduğu kanısına vardı. Kendi

katılmamış olsa bile bu işi düzenleyenin o olduğuna emindi.

Fulgoni: «Ratazzi, kes sesini diyorum sana!» diye buyurdu. «Adama bizimle birlikte bir kadeh şarap içmesini rica ettik, o da zahmet edip geldi.» Sonra öne doğru eğilerek sesini alçalttı: «Profesör, açık konuşalım: Washington'a gidip, Beşinci Maddeden yararlanır ve ağzınızı açmazsanız sizi tamamen serbest bırakacağız. Bir daha bu örgütün hiçbir üyesinin sizinle bir ilişkisi olmayacak. Tabii, siz arzu ederseniz.»

Bellini de bu sözleri doğruladı.

— «Evet, bu teklifi kabul ettiğiniz takdirde bizimle bütün bağlarınız kopmuş olacak. Bir daha da yüzümüzü görmeyeceksiniz.»

Fulgoni tamamladı:

— «Karınızı çocuğunuzu alır Florida'ya yerleşirseniz, orada canınızın istediğini yaparsınız. Herşey size bağlı.»

Profesör birinden ötekine baktı, sonra gözü Giardano'ya ilişti. O da bunu fırsat bilerek kendi fikrini söyledi: «Bir gün herhangi bir yardıma ihtiyacınız olur ve bizi görmek isterseniz, her zaman elimizden geleni yapmaya hazırız. Namus sözü.»

Profesör masadakileri dikkatle inceledi. Paterno ile Bellini de bu kararı onayladılar. Hepsi samimî görünüyorlardı. Daha doğrusu Pastore'ye öyle geldi. Ama düşünecek olursa, işin basında, öğretmenlik görevini kabul ettiği zaman da böyle samimî davranmışlar, sonra birden yön değiştirmişler ve kendisini mahva sürüklemişlerdi. 'Acaba Albert Salvatore hayatta olsaydı durum değişir miydi?' diye aklından geçirdi Pastore.

— «Bu kararı Kurul toplantısında ele alırız. O zaman sağlama bağlanmış olur. Hiçbir kuvvet onu değiştiremez artık.»

‘Samimî görünüyorlar,’ diye düşündü Pastore yeniden. Kurul toplantısında nihaî kararlar alınır, ant içilirdi. O kararlar da hiçbir zaman değiştirilmezdi. Aleyhlerine tanıklık etmediği takdirde yakasını bırakacaklardı. Bundan emindi.

Fulgoni birden öne doğru eğildi, çok ciddi bir tavırla konuştu: «Ama Komite huzurunda ağzını açacak olursan,» ağır ağır başını salladı, «o zaman başın belâya girer. O takdirde, bu örgüt üyelerinden bazılarının, senin ve aile efradın hakkındaki tasarılarına engel olamam.» Sözlerini bitirdikten sonra arkasına yaslandı ve bir sigara yaktı.

Pastore onların bu sözlerinde de samimî olduklarını biliyordu. O zaman hakkında ölüm fermanı imzalıyacaktı. Ailesi de kimbilir ne işkencelere maruz kalacaktı. Masadakilerin yüzlerini birer birer inceledi. Hepsi de aynı görüşü savunuyorlardı.

— «Professore,» dedi Giardano. «Sen akıllı adam-sın. Bizi daha fazla merakta bırakma. Vito’ya, Komite huzuruna çıktığın zaman, Beşinci Maddeye sığınacağına söz ver.»

Pastore’nin gözleri masanın öbür ucunda oturan Ratazzi’ye takıldı, kaldı. Yediği dayanın acısını hâlâ vücudunda duyuyordu.

— «Ne sözü?» diye sordu. «Ben yalnız insanlara söz veririm. Hayvanlara değil.»

Fulgoni muhtemel bir fırtınayı önlemek için hemen

Ratazzi'nin koluna dokundu; sonra sesini yükseltti. Kısaca: «Beni dinleyin,» dedi.

Bu davranışıyla da öfkeden kuduran Chicago'lu gangsterin anî bir hareketine engel oldu.«Profesör, sizin yüzünüzden, Hükûmetle başımızın belâya girmesine müsaade edemeyiz. Örneğin, Park Avenue'da katıldığınız toplantıdan söz edecek olursanız, Chicago'da faaliyet gösteren çok önemli bir üyemizin başı belâya girebilir. O teşebbüs onun medarı iftiharıdır.»

Paterno: «Ratazzi size o arkadaş hakkında bilgi verebilir,» dedi. «Onunla karşılaşmamanız, hakkınızda hayırlı olur. Ama Washington'da ağzınızı açtığınız takdirde, maalesef onunla karşılaşacaksınız. Bunu garanti edebiliriz.»

Fulgoni, yeniden dayattı:

— «Bize Beşinci Maddenin verdiği sükût hakkından yararlanacağınıza namus sözü verin, bu konuyu kapatalım ve şerefine kadehlerimizi kaldıralım.»

Pastore bu Allahın belâsı toplantıya bir an önce son verip buradan ayrılmanın en doğru iş olacağı kararına varmıştı. Mafia'cıların kartlarını açık oynadıklarına ve bu anlaşmayı böyle umumî bir yerde yapmak istemelerine çok memnundu.

Aksi takdirde kendisini evde kısıtıracaklardı. Şu anda hepsi cevabını bekliyordu. Kafasında en uygun sözleri bulmaya çalıştı.

— «Beni siz çağırdınız,» diye başladı. Sözlerini büyük bir dikkatle seçiyordu. «Ben de geldim. Bazı tavsiyelerde bulundunuz. Onları hesaba katacağım, tabii. Bu gecelik bu kadar.»

Ö Ğ R E T M E N

Fulgoni: «Daha açık konuşmanızı tavsiye ederim, dostum.» dedi.

— «Şu kadarını söyleyeyim. Washington'da Komite huzurunda vereceğim ifadeyi avukatım tanzim edecek. Senato Komitesinin bir yardımcı üyesi de şehadetim konusunda benimle şimdiden ilişki kurmuş durumda.»

Fulgoni sert bir tavırla: «Nutuk dinleyecek değiliz,» dedi. «Söz vermenizi bekliyorum.»

Pastore müdahaleye aldırmadan devam etti: «Büyük iş adamları olarak, Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun huzuruna çıkmaya hazırlanan bir tanığa baskı yapmanın kanunî hükümlerini ve cezai sonuçlarını gözden geçerseniz iyi olur, sanırım.» Ayağa kalkmaya hazırlandı.

Vito Fulgoni birden masadan uzanarak Profesörün koluna yapıştı, onu mengene gibi sıktı. Hiç beklenmeyen bir kuvvetle Pastore'yi kendine doğru çekti, burun buruna geldiler. Kısık bir sesle: «Ben başka bir şeye güveniyorum,» dedi. Sesindeki kin, Pastore'yi şaşırtmıştı. Yerinden kıpırdayamadı. «Sen bize ve bizim faaliyetlerimize karşı gizli bir hayranlık duyuyormuşsun gibi geliyor bana. İtiraf etmek istemiyorsun ama, aslında bize çok benzeyen bir tarafın var. Bütün dâva, seni o yola doğru itiyor. Kalıbımı basarım.» Profesörü biraz daha kendine doğru çekti. «Beşinci Madde-den yararlanır, gammazlık etmezsen, sayesinde Karun gibi zengin olursun.»

Fulgoni, Pastore üzerindeki baskısını arttırarak onu büsbütün kendine doğru çekti. Yüzleri neredeyse birbirine değecekti. «Bana öyle geliyor ki, bir elinle be-

ni yumruklamak istiyor, bir elinle de o parayı almaya can atıyorsun.»

Profesör Fulgoni'nin gözlerinin içine baktı. Konuşamıyordu. Gangsterin yüzü nihayet güldü, Pastore'nin kolunu bıraktı. Pastore bir an öyle dondu, kaldı. Bir tepki göstermeye çalışıyordu. Öfke, korku, utanç, nefret, ne olursa olsun! Ama içinden hiçbir şey gelmiyordu. Sanki kendin umumî bir meydanın ortasında çırılçıplak soymuşlar gibi bir his duydu. O da kendini örtmek için en ufak bir çaba göstermiyordu. Yavaşça döndü, acele adımlarla yürüyerek lokantadan çıktı. Masadaki adamlar şaraplarını yudumluyor ve konuşmadan oturuyorlardı.

Giardano nihayet sessizliği bozdu: «Vito, maksadın neydi, öyle?»

— «Bana biraz daha şarap ver,» dedi Fulgoni sükûnetle.

Koltuğunda arkasına yaslandı, Giardano'ya hitap etti: «Size dediğim gibi, herif hem akıllı, hem cesur. Göreceksiniz, Komite huzurunda Beşinci Maddeye sığınacak.» Sonra Ratazzi'ye döndü: «Ratazzi, bak, ona söylediğim doğrudur. Komitede konuşmazsa, ona kimse el süremez, anlaşıldı mı? Hiç kimse! Chicago'dan emir gelse bile. Anlaşıldı mı?»

— «Anlaşıldı, Vito. Ama bu orospu çocuğuna hâlâ güvenim yok.»

— «Ratazzi!» Vito Fulgoni sabırlı sabırlı güldü. «Senin problemin şu ki, çocuğun yok. Sen benim dediğime bak. Washington'dan yana hiç korkun olmasın. Haydi, içkilerimizi bitirelim de buradan gidelim. Her zaman kasvet verir bana burası »

WASHINGTON'DA TOPLANACAK KONGRE, gün geçtikçe kamuoyunda büyük heyecan yaratıyor, bu olaya büyük önem veren basın ve televizyon yayınları da heyecanı büsbütün körüklüyordu. Profesör Joseph Pastore'nin yakında Komite huzuruna çıkması olayına da geniş yer veren bu yayınlar Nancy Pastore'ye büyük zevk veriyordu. Gazetelerde çıkan samimi ve sıcak bir üslûpla yazılmış çeşitli makaleler, Pastore'yi, bütün vaktini ve hayatını, Mafia üyelerinin çocuklarına adanmış olan fedakâr ve güçlü bir insan olarak tanımlıyordu. Bazı resimli dergiler, Profesörün, Mafia'nın gizlerini açıklayacağını bildiriyor, halkın tepki ve heyecanını kamçılıyordu. Pastore'nin ünü giderek artıyordu.

Çeşitli gazeteciler ve haber ajansları şimdiden New Rochelle'deki evine telefon etmişlerdi. Ama Pastore avukatı Paul Gunther'in direktiflerini harfi harfine uyguluyordu. Gazetecilere sadece geçmişteki akademik kariyerine ait bilgiler, Mafia nezdindeki öğretmenlik görevinin herkesçe bilinen tarafları anlatıldı, ama hiçbir ayrıntılı bilgi verilmedi.

Pastore, bu dönemin hayatının en heyecanlı dönemi olduğunu kendikendine itiraftan çekiniyordu. Gazeteler, dergiler, telefonlar, başını döndürüyordu. Kendisini, yeraltı dünyasına cesaretle inen bir Amerikalı kahraman gibi görmeleri gururunu okşuyordu. Herkes Mafia'nın karşısında sindiği halde, o cesaretle ortaya atılacak, bildiklerini söyleyecek ve Mafia'nın karanlık taraflarını gün ışığına çıkaracaktı. Bunları kafasından geçirdikçe böbürleniyordu. Ama birden ayılıyor, korku ve dehşet kendisini gerçeklerle karşı karşıya getiriyordu. Kendisinin ve ailesinin maruz kalacağı felâketler onu ürpertiyordu. Öyle zamanlarda, kendi içine kapanıyor, sesi çıkmıyor ve bunun hayatının en fecî dönemi olduğunu düşünüyordu.

Şimdiye dek gayet dikkatli davranmıştı. Basına, Tahkikat Komitesi huzurunda vereceği ifadenin niteliği hakkında hiçbir açıklamada bulunmamıştı. Ama, Komite ile ilişkisi olan birinin bazı şeyler yumurtlamış olduğundan emindi. Bu da kendisini endişelendiriyordu. Komite Başkanını temsil eden özel bir yardımcı bir akşam, evinde kendisini ziyaret etmiş ve Profesörden, kendileriyle tam bir işbirliği yapacağı vaadini koparmıştı. Bu durum nasılsa gazetelere intikal etmiş, onlar da tabii bu haberi şişirmişler ve Pastore'yi bir kahra-

man haline getirmeyi ihmal etmemişlerdi. Mafia'dan ise hiç ses çıkmıyordu. Kendisiyle bir daha ilişki kurmaya yanaşmamışlardı. Pastore, Komite huzuruna çıkmadan herhangi bir harekette bulunup bulunmayacaklarını merak ediyordu.

Bir süre kendisinden uzak durmayı tercih eden eski dostları da Pastore'yi yavaş yavaş aramaya başlıyorlardı. Üniversite Dekanı Whitmore bile, ona iyi şanslar ve başarılar dilemişti: «Bütün fakülte üyeleri televizyon yayınlarını izleyecek, Joe. Hepimiz, cesaretini takdirle karşılıyoruz,» demişti.

'Palavra,' diye geçirdi içinden Pastore.

Ama Nancy, bu kadar ilgi karşısında bayağı heyecanlanmıştı. Whitmore'un telefonundan sonra, babasına:

— «Göreceksin, bak, artık birer ikişer, hepsi seni arayacaklar. Bir kahraman oldun artık, Babacığım,» dedi. «Whitmore'un, ne zaman istersen seni üniversiteye geri alacağına eminim.»

'Ben öldükten sonra, kaç para eder,' diye düşündü Pastore. Ama üniversiteye hiçbir zaman dönmeyeceğini de biliyordu. Selâmete ulaşmak için önündeki bütün engelleri aşmasının gerektiğinin farkındaydı. Washington'daki engel bunların ilki, belki de sonuncusu olacaktı.

Oturma odasında toplanmış, akşam başkente uçuş için hazırlık yapıyorlardı. Pastore, Rahip Monzati kendisiyle birlikte gideceği ve ifadesi bitinceye kadar da yanından ayrılmayacağı için Tanrıya şükrediyordu. Bavullar yerde duruyor, Anna ile Nancy son hazırlıkları

tamamlarken, Profesör ile Rahip içki içiyorlardı. Pastore karısı ile kızını seyrederken çok düşünceliydi.

— «Anna, keşke Nancy ile sen de gelebilseydiniz,» dedi. «Sizi yalnız bırakmaya gönlüm hiç de razı olmuyor.»

Anna, heyecansız: «Bize birşey olmaz, merak etme,» dedi. Şu son birkaç gün içinde Anna'nın durumu daha düzelmişti, bazan neşelendiği bile oluyordu. İlâçlarını azaltmış olması iyiye alâmetti. Pastore'nin endişeleri bitiyordu artık. Sonu kötü bitse, hattâ ölümle bile sonuçlansa, artık bu dertten ebediyen kurtulmak istiyordu. İçindeki kanserli tümöre neşteri vuruyor, bütün tehlikeleri göze alıyordu.

Bavulunu kapatmadan önce başını kaldırdı. 'Washington'a gelecek olsak bile, bir otel odasına kapanıp kalacağız. Ben şahsen, burada kalıp bütün safahatı televizyonda seyretmeyi tercih ederim.»

Pastore içini çekti. «İyi. Donato'larla görüştüm, bu akşam gelip sizi alacaklar. Ben dönene kadar onlarda kalabilirsiniz. Evden ayrılmayacağınıza söz veriniz,» dedi kesin bir tavırla. «Seni sık sık telefonla arayacağım.»

— «Donato'larda kalır, hiç evden çıkmayız, Joe. Sen Washington'daki işlerini bitirmeye bak. Bizi düşünme, merak etme.»

Pastore, Anna'yı Washington'a gelmeye ikna edemeyeceğini anladı. Washington'daki elektrikli sinir bozucu ortamdan uzak kalması belki daha yerinde olacaktı. Nancy ile birlikte New Jersey'de daha rahat ederlerdi. Bunun her ikisi için de zor bir dönem oldu-

ğu muhakkaktı. Pastore, dikkatini Nancy'nin üzerinde teksif etti:

— «Albert'ten haber aldın mı?» diye sordu.

Kız birden şaşırdı.

— «Hayır, Babacığım. Uzun süredir hiç haber almadım.»

— «Nonoşum, senden bir ricam var. Albert'le görüşme, telefonla, ya da başka yollardan onunla ilişki kurma.»

— «Peki, Babacığım.»

— «Evde kalıp annene göz kulak olacağına söz ver.»

— «Söz veriyorum.»

— «Senden beklenenleri anlayacak yaşa geldin artık sanırım.»

Karısı: «Anladığından emin olabilirsin, Joe,» dedi. «İkimiz de bizden beklenenleri biliyoruz.»

Anna ile Nancy yukarda bir şey unutulup unutulmadığını anlamak için yukarı çıktılar. 'Ne kadar da rahat hareket ediyorlar,' diye düşündü Pastore. İkisi de masum çocuklar gibi, başlarına gelebilecek belâlardan habersiz, dolaşıp duruyorlardı. Onların bütün sorumluluğu Pastore'nin omuzlarına binmişti. Bu kimseden istenemeyecek kadar büyük bir fedakârlıktı. Ama ikisinin de bunu kendisinden beklediğini, istediğini ve sonuçlarına katlanmayı da göze aldıklarını biliyordu.

— «Bu iki kadın beni hayrete düşürüyor,» dedi Monzati'ye.

— «Talihli adamsın, dostum.»

— «Bazan olup bitenlerin acaba gerçekten farkındalar mı, diye düşünüyorum.»

Ö Ğ R E T M E N

— «Farkındalar, hiç kuşkun olmasın.»

— «Pikniğe gidiliyormuş gibi bir halleri var.» Profesör hayretle başını salladı.

— «Böylesi daha iyi,» dedi Monzati.

Profesör bardağını masaya koydu. «Ee, sayın Peder, birlikte cehennemin yolunu tutuyoruz artık.»

— «Belki senin için öyle ama benim elimde cennete girmek için resmî damgalı davetiye var.»

Pastore gülümsedi: «Bir tane de bana bulsana.»

— «Sen Komite’de doğruyu söyle, ben de cenneteki yerini garanti ederim.»

Bir süre sonra bavullar kapatılmış ve otomobile doldurulmuştu. Artık gitmeye hazırdılar. Rahip Monzati vedalaştı, Profesörü beklemek üzere dışarı çıktı. Pastore karısı ile kızının yüzlerine baktı. Onları birtakım dolambaçlı yollardan bugün bulundukları yere getirmişti. Şimdi de yolun sonuna gelmişlerdi işte. Tanrının yardımıyla bu işten alnının akı ile çıkabilecek miydi acaba? Söylemek istediği o kadar çok şey vardı ki, onlara karşı duyduğu sevgi, suçluluk, acıma ve saygı hissi içini dolduruyordu. Karısı ile kızından af dilemek geliyordu içinden. Ama onları söyleyecek yerde: «Florida’daki okuldan cevap aldım,» dedi. «Dönüşümde, Whitmore, okuldaki yerimi garanti edebilir.» Kadınlar başlarıyla onayladılar. Ne demek istediğini anlamışlardı. «İhtiyar tilkinin aradığı iyi oldu. Ben dönerdönmez, Florida Üniversitesi dekanıyla ilişki kurup bu işi halletmesini isteyeceğim.» Biraz durdu, sonra: «O zaman artık başımız dinç olur,» dedi.

Başka söylenecek bir şey yoktu. Joe Pastore karı-

Ö Ğ R E T M E N

sına sarıldı. Anna bir süre ordan ayrılmak istemedi. Sonra Pastore kızını kucakladı. Nancy ağlıyordu. Üçü de birbirine sarılmış, kapıda durdular.

Yakında herşey değışecekti.

29

JOE PASTORE, ÖĞRENCİLİK yılları sırasında bir kaç kere Amerika Birleşik Devletleri Senatosunu ziyaret fırsatını bulmuştu. Bir iki sefer, üniversite öğrencisi arkadaşlarla bilimsel araştırma yapmak maksadıyla, bir kaç kere yalnız, bir kere de küçük yaştayken anası babasıyla birlikte gitmişti... Her defasında da etkilendiğini hissetmişti. Şimdi de, esas Komite salonuna açılan koridorda yürürken geçmekteki o ziyaretleri hatırlamaktan kendini alamadı.

Yanında Rahip Monzati ile avukatı Paul Gunther vardı. Pastore, bir mahkûmun hayatındaki son merhaleyi, gaz odasını, idam sehpasını, giyotini aklından geçirdi. Sonra Johnson Bulvarındaki serseri güruhunu

düşünerek cesaretini toplamaya çalıştı. ‘Hepsinin canı cehenneme. Sonuna kadar dövüşeceğim,’ dedi kendikendine. Ama bu düşüncelerin hiçbirisi kâr etmedi. Bu binanın duvarları arasında kendini formunda hissetmiyordu. O yüzden, arenanın giriş kapısının önünde karşılaştığı pandomimaya hazırlıklı değildi. Koridorun sonuna geldiklerinde, birdenbire üzerlerine doğru gelen, kendilerini saran bir ordu ile karşılaştılar. Gazeteciler, fotoğrafçılar, televizyon kameramanları, konuşmacılar hep birden harekete geçtiler. Flâşlar parlıyor, telsiz telefonlar çalışıyor, gürültüden geçilmiyordu. Pastore ramp ışığına çıkmanın acı, tatlı bütün zevklerini tadıyordu. Birdenbire, boğulacakmış gibi oldu, başını eğdi ve hayatında ilk kez olarak paniğe kapıldı.

Paul Gunther, bütün o güruhu yöneterek, profesyonelcesine, çabucak koridor boyunca yürütmeye başladı. Her açıdan fotoğraflar çekiliyor, Profesör soru yağmuruna tutuluyordu. «Komitede isim verecek misiniz?» «Salvatore’nin katilini ifşâ edecek misiniz?» «Konuşacak mısınız?» «Konuşacak mısınız?» «Konuşacak mısınız?» Pastore başını önüne eğmiş, dudaklarını ısırtıyor ve dinlememeye çalışıyordu. Sadece Gunther’in sesine kulak veriyor, Avukatın; «Profesör Pastore halihazırda hiçbir açıklamada bulunmuyor,» diyen sesi kulaklarında yankılanıyordu. Aradan sanki yüzyıllar geçtikten ve binlerce kilometre katettikten sonra durdular.

Pastore ışıklara ve etrafını çeviren insan yüzlerine baktı. Elllerinde mikrofona, kendine doğru uzanan bir sürü kol gördü. Bağırarak, gevezelik eden, yalvaran bir sürü ses geldi kulağına. Başını daha yükseğe kaldırıncaya, kapıdaki levhaya gözü ilişti. ‘Konferans Salonu-A’

O odaya dalmak, bu kalabalıktan uzaklaşmak, kendini tecrit etmek istiyordu.

Birden arkadan itildiğini hissetti. Gunther'di iten. Sonra gözü bir üniformaya takıldı, kapı açıldı, kendini içerde buldu. Arkasından kapı kapandı. Kapının eşiğinde bir süre dondu, kaldı. Soluk almaya çalışıyordu.

Burası oldukça küçük ve çıplak bir odaydı. Gunther, orasının genellikle, Senatonun esas mahkeme salonundaki celseden önce, tanıkların ve dâva vekillerinin kullandığı bir oda olduğunu anlattı. Tahkikat salonu, koridorun öbür ucundaydı. Rahip Monzati bitkin bir halde bir koltuğa çöktü. Koridordaki kalabalık kendini adamakıllı sarsmıştı. Pastore, nihayet kendine gelerek Rahibin yanbaşında bir yere ilişti, ama o da bitkindi.

Gunther tam anlamıyla bir iş adamıydı. Masaya yürüdü, evrak çantasından bazı kâğıtlar çıkarıp önüne serdi. «Sizi ne zaman çağıracaklar, bilmiyorum, Profesör. Haber verilinceye kadar burada bekleriz.»

‘Bunların hepsi garip bir düş, daha doğrusu, kurnazca hazırlanmış bir kâbustan ibaret,’ diye düşündü Pastore. Birazdan uyanacak, New York Üniversitesinin bahçesinden çıkarak Dr. Carlton’la karşılaşacaktı. Doktor, Pastore’nin sinüsitini tedavi için yazdığı bir reçeteyi kendisine vermek için uğramış olacaktı. Hepsi bundan ibaretti. Hayal gücünün yarattığı bu fantezi otuz saniye kadar sürdü.

— «Tekrar ediyorum,» diyordu Paul Gunther. «Siz, etkili bir cevap verebilmeniz için, düşünmenizi gerektiren bir soru sordukları takdirde, cevap vermeden

önce avukatınızla istişare edebileceğinizi aklınızdan çıkarmayın.»

Senato binasının içindeydi. Birazdan Amerika Birleşik Devletleri Senato Tahkikat Komitesinin huzuruna çıkacak ve Mafia aleyhinde tanıklık edecekti. Şimdi onu hazırlıyorlar, başını traş ediyorlardı. Sonra, son defa yemek yiyecek, idam sehpasına götüren birkaç adımı yürüyecek ve sonunda ölecekti. Pastore, Paul Gunther'in söylediği mâkul sözlere dikkatini teksif etmeye çalıştı.

— «Senatörlerin ve Komite üyelerinin sizi, Mafia'nın bir suç ortağı olarak sorguya çektikleri hissine kapılabilirsiniz. Yine de sakın olun. Kesin sonuca varabilmeleri için, belli bir soruşturma yöntemi kullanmak zorundadırlar. Siz, Tahkikat Komitesinden yana, onlarla işbirliği yapan bir tanık olduğunuza göre, hiçbir soru karşısında sinirlenmemeye ve öfkelenmemeye gayret edin. Cevap vermeden önce iyice düşünün. Bir de benimle istişare etmeyi unutmayın. Anladınız mı?»

Pastore, Rahip Monzati'ye bakıyordu. Rahibin yüzü solgundu. Yutkunuyor, derin derin nefes almaya çalışıyordu.

Avukat, tekrar: «Anladınız mı?» diye sordu.

— «Efendim?»

— «Profesör, rahatsız mısınız, yoksa?»

— «Hayır, hayır, bir şeyim yok,» dedi Pastore sükkûnetle. Tam o sırada kapı açıldı, içeriye genç bir adam girdi. Profesör dışardaki yamyamların vahşi gürültülerini tekrar duydu, olduğu yerde ıstırapla kıvrandı. Uzun boylu, narin ve becerikli genç Paul Gunther'in yanına gitti ve onunla el sıkıştı.

Gunther: «Size Arnold Singer'i takdim ederim,» de-

di. «Komite Başkan yardımcısı ve danışman. Profesör Pastore, Rahip Victor Monzati.»

Pastore ile Monzati yerlerinden kalkmadan yabancıyı selâmladılar. Başkan yardımcısı onlara ciddi ve sert bir şekilde baktı:

— «Komite adına, yardımlarınıza teşekkür geldim,» dedi. Tavırlarında en ufak bir sıcakkanlılık yoktu. «Gerek sizin, gerek aileniz için her türlü güvenlik tedbirlerinin alındığını bildirmekle görevlendirildim. Bu konuda müsterih olabilirsiniz.»

Pastore ayılmıştı. Artık düş görmüyordu. Singer o sözleri hiç önemsemeden, gelişigüzel söylemişti. Ama, keyfiyetin öyle hafifletilerek kendisine bildirilmesi, Pastore'ye, sindirilmesi daha zor bir şey gibi geldi. Profesör öne doğru eğildi. Kafasındaki örümcek ağları tamamen dağılmıştı.

— «Ailem için alınan güvenlik tedbirlerinden ne kastediyorsunuz?» diye sordu.

Kanunu temsil eden robot bu sorudan alınmışa benziyordu. Profesörü sert bir bakışla uzun uzun süzdü, sonra aynı kesin, işgüzar ve bitaraf tavırla devam etti: «New York'un New Rochelle kesimindeki polis müdüriyetini ve o bölgedeki Federal Tahkikat Bürosunu keyfiyetten haberdar etmiş bulunuyoruz.»

Pastore, kulaklarına inanamadı. Fısıltıya yakın bir ses tonuyla: «Federal Tahkikat Bürosunu mu?» dedi.

Singer, Profesörün sorusunu umursamadan devam etti: «Donato ailesinin ikametgâhı civarındaki Orange, New Jersey'le ilgili polis yetkilileri de uyarılmış bulunuyor.»

Pastore adama hayretle baktı: «Ailemin Donato' larda kaldığını ner'den biliyorsunuz?»

Gunther hemen müdahale etti: «Bay Singer'i ben haberdar ettim, Joe.» Singer, masanın üzerindeki kâğıtları düzenlerken kuru bir ses tonuyla: «Profesör Pastore, bu üzücü dönem süresince ailenizin güvenlik içinde yaşayabilmesi için her türlü tedbirin alınmış olduğundan emin olabilirsiniz,» dedi.

'Aman ne büyük lütuf. Seni robot herif, seni,' diye düşündü Pastore. Rahip Monzati ile gözgöze geldiler... Rahip, başıyla onayladı gülümsemeye çalıştı.

— «Bay Singer.» Başkan yardımcısı, Pastore'nin hitabı üzerine başını kaldırdı. «Bilmeniz gereken bir şey var. Karım ciddi bir sinir hastalığı geçiriyor. Büyük üzüntülere mâruz kaldı bugüne kadar.»

— «Haberimiz var, Profesör Pastore. Elimizden geleni yapacağız.» Singer yine elindeki kâğıtlara döndü.

Profesör tatmin olmamıştı. «Polisler ve FBI, hastalığının nüksetmesine sebep olabilir.»

Singer yeniden başını kaldırdı. «Karınızın, polis nezareti altında olduğundan haberi olmayacak. Onlar işlerini bilirler.» Masadan bir kâğıt alıp inceledi. «Bu arada, otelinizi değiştirip size Shoreham Otelinde yer ayırttığımızı da bildirmek isterim.»

— «Neden?»

— «Orada, sizi güven altında bulundurmak daha kolay bizim için. İfadeniz alındıktan sonra New York'a resmi arabayla nakledilmenizi de sağladık.»

Nahoş bir yolculuk olacaktı bu Pastore için ama yine de gülümsemekten kendini alamadı: «Komite adına katlandığınız bütün bu zahmetler için size teşekkür

ederim. Ama bu adamlar beni temizlemeyi akıllarına koymuşlarsa, nasıl olsa bir çâresini bulurlar. O yüzden, aldığınız güvenlik tedbirlerinin hiç bir faydası olacağını sanmıyorum.»

Singer: «Bizim de kendimize göre usullerimiz var, Bay Pastore,» dedi. Sesinden biraz sinirlendiği anlaşılıyordu.

— «Ben bu adamları yakından tanıyorum. Onlara karşı koyamazsınız.»

— «Onlarla, buna benzer koşullar altında daha önce de karşılaştık.»

Pastore, ciddiyetle: «Ama ben aralarında yaşadım,» dedi.

Paul Gunther ustaca araya girdi. Başkan yardımcısına dâvayla ilgili bir soru sordu: «Dosya tamamlandı mı?»

Singer: «Evet,» dedi ve masanın üzerinden bir takım resmi vesikalar aldı.

— «Ama daha bazı eksikler var. Dosyanın tamamlanması Profesör Pastore'nin vereceği bilginin kapsamına bağlı.»

Sanki bir başkasından söz ediliyormuş gibiydi. Etrafında olup bitenleri belli bir yerde toplamak çok zordu. Senato binasında olduğunu bir türlü havsalası almıyordu. Singer soğuk bir tavırla konuşmasına devam etti: «Profesörün akademik kariyeri ve ihtisası ile ilgili bilgiler tespit edildikten sonra, Mafia ile ilgili faaliyetlerinin ayrıntılarına geçilecek.»

— «Profesörün akademik kariyerine halel gelmesi gerekiyor, Arnold.»

— «Merak etme. O konuda gereken titizliği göste-

receğiz. İşte istediğın evrak.» Gunther'e bazı kâğıtlar verdi, sonra işgüzar bir tavırla çantasını kapattı. Rahip Monzati ile Pastore'ye baktı.

— «Müdavimi olduğunuz kilisenin papazı mı?» diye sordu.

Pastore, yumuşak bir sesle: «Benim yakın arkadaşım,» dedi.

Singer başıyla onayladı. «Size iyi şanslar dilerim. Komite ve Senato adına, yardımlarınız için size tekrar teşekkür ederim. Bunun, sizin için ne demek olduğunu anlıyoruz.»

Kapı vuruldu. Etrafı gürültücü gazetecilerle ve fotoğrafçılarla sarılı bir mübaşir, Singer'e bir kâğıt uzattı. Singer çabucak okuyarak Gunther'e döndü.

— «Geç kalıyorum. Bana müsaade. Profesör yarın sabah saat onda komite huzuruna çıkacak.» Pastore'ye döndü: «Hazır olur olmaz, sizi Shoreham Oteline götürececek bir otomobil kapının önünde sizi bekliyor. Mahkemede görüşürüz.»

Soğuk bir selâm verdi, kapıyı açtı, sabırsız gazeteci güruhunun arasından kendine bir yol açarak gözden kayboldu. Üniformalı bir polis, konferans salonunun kapısı kapanıncaya kadar dışardaki kalabalığın içeri girmesine engel oldu.

Gunther kâğıtlarını toplayarak: «Biraz vakit kazanmış olduk. Bazı hususları yeniden gözden geçirmek yararlı olacak.»

Pastore: «Bu işin ertelenmesi hiç de iyi olmadı,» dedi. Gecikme asabını bozuyordu. Kendini hazırlamıştı. Şu Allahın belâsı ağırlı dişini bir an önce çektilerip kur-

tulmak istiyordu. «Bitmek bilmeyen, upuzun, uykusuz bir gece. Buna vakit kazanmak mı diyorsunuz?»

Gunther gülümsedi:

— «En önemli tanıklardan birisiniz. Kendinizi iyice hazırlamanızı istiyorlar. Her şey olup bittikten sonra, rahat bir uyku çekersiniz.»

— «Peki, şimdi ne yapacağız?»

— «Buradan çıkar, bir süre Shoreham Otelinde konuşuruz, sonra da iyice bir dinlenmenizi sağlık veririm.»

— «Eh, sayın Peder, sen ne diyorsun bu işlere bakalım?» diye sordu.

Monzati: «Bu da yeni bir tecrübe. Hayata renk katıyor,» dedi ve bitkin halde ayağa kalktı. Başını sallayarak kapıya doğru gitti.

Dışarda birkaç üniformalı polis, hemen üçünün etrafını çevirdi, onları kalabalığın arasından geçirdiler... Flâşlar, yeniden yanıp sönmeye, sorular yağmur halinde yağmaya devam etti. Profesörün hiçbir açıklamada bulunmayacağı tekrar edildi. Kalabalığı yarıp geçtikleri sırada, Pastore'nin aklına birdenbire, bir silâh, bir bıçak, ya da bir bomba geldi. Nişan alma, hedefe isabet ve ertesi gün gazetelerde bir başlık. Sonra o düşünceyi aklından çıkardı, canına kıyılacaksa, onun daha fiyakalı, daha zarif, daha profesyonel ve çok daha kaliteli bir şekilde yapılacağından emindi.

Senatonun ön kapısına doğru yürürlerken, başını havaya kaldırdı, dimdik ileriye baktı ve içinden hepsine küfretti.

PROFESÖR HAYATINDA O GÜNE kadar birçok otellerde kalmıştı ama hiçbir zaman Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun kendini misafir ettiği Shoreham Otelindeki gibi lüks bir dairede kalmamıştı. Kapısının önünde sürekli olarak bekleyen sivil bir polis memurunun hizmetinden yararlanmak, şimdiye kadar hükümet merkezini ziyaret eden pek az turisti nasip olmuştu. Rahip Monzati, odanın bir köşesinde bavulunu açmış, eşyalarını çıkarmakla meşgûldü. Pastore, divanın üzerine uzanmış, dinlenmeye çalışıyordu. Paul Gunther ise, yazı masasının başına geçmiş, birçok dosyaları tanzime uğraşıyor, bir yanda da buzlu Coca-Cola içiyordu.

Pastore, yattığı yerden: «Şu kapıdaki muhafız, yüreğime ferahlık veriyor,» dedi.

Gunther, başını çevirmeden: «Komite, himayesindeki şöhretli kişilere halel gelmemesi için gözünü dört açıyor,» dedi.

Profesör gözlerini yumdu:

— «Kendimi Clark Gable, ya da Lindberg veya Bruno Hauptmann gibi hissetmeğe başladım,» dedi.

— «Asansörlerin önünde de adamları var. Ayrıca hole de en seçkin elemanlarından dört tanesini dikmişler.»

Pastore hâlâ gözleri kapalı olarak:

— «Peki, gözde tanıgın, mahkemedeki işi bitince ne olacak?» diye sordu.

— «Kimsenin sana ya da ailene yaklaşmamasını sağlarlar.»

Pastore gözlerini açtı, yerinden doğruldu. Başı dönüyordu, ağzı kupkuruydu.

— «Bu ne kadar sürer? Bir gün, bir hafta, bir yıl mı, yoksa ebediyen mi?»

— «Benim bildiğim kadar, Komite kendisiyle işbirliği yapan tanıkları korumakla görevlidir.»

— «Saçma. Ne kadar korusa boşuna. Fulgoni'nin adamları için bu güvenlik tedbirlerini yarmak işten bile değil. Çocuk oyncağı bunlar!»

Gunther dosyalarını bıraktı, Pastore'ye doğru döndü: «Sen hangi taraftansın?» diye sordu. Bunu sorarken hafifçe gülümsüyordu.

Pastore: «Tam ortadayım,» diye cevap verdi. «Ne sağdayım, ne soldayım.»

Gunther'in gülümsemesi kaybolmuştu: «Sana bu

gece iyice dinlenmeni ve yarına kadar kendine adama-kıllı hâkim olmanı sağlık veririm,» dedi.

Profesör lüks dairenin öbür tarafına göz attı: «Ne âlemdesin, Monzati?» diye seslendi.

— «İşim neredeyse bitmek üzere.»

Pastore ayağa kalktı, gerindi, tekrar divana oturdu. İçi rahat değildi. Endişeliydi. Sarhoştan farksızdı. Gunther'in bir an önce cehennem olup gitmesini istiyordu. İçki içmek, hem de arka arkaya birkaç tane yuvarlamak ihtiyacını şiddetle duyuyordu. Ondan sonra da derin bir uyku çekmeğe.

Gunther, Pastore'nin karşısındaki bir sandalyeye geçip oturdu: «Gözden geçirmek istediğim birkaç nokta var. Ondan sonra giderim. Kendinde bu kuvveti görüyor musun?»

Pastore başıyla onayladı.

— «Mafia'nın, New York'daki eroin işiyle ilgili toplantısı hakkında seni inceden inceye sorguya çecekler, bilesin.»

Avukatın bu sözleri üzerine, Pastore'nin midesine bir kramp saplandı. Bu söylediği, ertesi sabah geçireceği imtihanın ancak küçük çapta bir örneğiydi.

— «Komite için önemli sayılacak şeyleri kendikendine tayine kalkışma. O toplantı sırasında duyduğun her lâfı, öğrendiğin her çeşit ayrıntılı bilgiyi aynen nakle çalış. Orada bulunan adamlar hakkında bütün hatırlayabildiklerini bir bir anlat.»

Pastore, ilgisiz:

— «Daha başka ne söyleyeyim,» dedi.

— «Afyonu eroine, eroini de morfine dönüştürme süreci hakkında Fulgoni'nin ağzından çıkan bütün lâf-

ları ve White Plains'de kurulması tasarlanan Lâboratuvar konusunda bütün bildiklerini anlatman gerekiyor. Bunlar hayati önem taşıyor.»

— «Sanki onlar bunları bilmiyorlar mı?»

— «Belki de bilmiyorlar. Onu sen tayin edemezsin ki! Hem bilseler bile, böylelikle, bu işlerin içinde olan bir tanığın ifadesiyle, bildiklerini doğrulamış olacaklar.»

Monzati yanlarına geldi, sessizce bir köşeye oturdu. Avukat devam etti:

— «O konuda ayağını denk al. Vakit kazanmaya çalış ve bizimle istişare etmeden cevap verme. Seni şaşırtmak için birçok yöntemlere başvurabilirler. Önce kolay sorularla başlayıp gitgide sıkıştırırlar adamı, terletirler. Ama Singer'in söylediğini duydun. Sana zarar verecek, seni müşkül durumda bırakacak herhangi bir şey yapılmayacak. Alnının akıyla çıkacaksın bu işin içinden.»

Pastore divana yaslanıp kahkahayı bastı: «Duydun mu, Monzati? Bana zarar vermeyeceklermiş. Alnımın akıyla çıkacakmışım bu işin içinden.» Sonra Gunther'e döndü. Ciddiyetini takınmıştı yine. «Ben Senato'dan korkmuyorum ki. İşin matrak tarafı da bu zaten.»

— «Sana dediğim gibi, ifaden alındıktan sonra başına bir iş gelmemesi için ellerinden gelen herşeyi yapacaklarından emin olabilirsin.»

Pastore öfkelenildiğini hissederek öne doğru eğildi: «Gunther, beni çileden çıkarıyorsun, biliyor musun? Şu esnaf ağzıyla yumurtladığın herzeler tepemi attırıyor. Trafik kurallarına aykırı hareketten karakola çekilmiş bir adammışım gibi hareket ediyorsun.»

Avukat kucağındaki dosyayı kapattı. Pastore'nin o davranışı kendisini biraz gücendirmişti. «Ben görevimi yapıyorum, Bay Pastore,» dedi.

— «Sen görevini yapıyorsun ama benim de hayatım söz konusu. Bunu unutma.» Pastore, Rahibe bir göz attı, sonra sesini alçalttı: «Benimle açık konuş. Karı muamelesi yapma bana. Yarın sabah bir sürü deyyusun hakkından geleceğim. Onun için bu gece tatlı dile ihtiyacım yok benim.»

Gunther tecrübeli adamdı, anlayışlıydı. Bu işleri idare etmesini, kendine hâkim olmasını da iyi bilirdi. «Joe,» dedi. «Komite lehine tanıklık etmeyi kabul ettin. Ben sadece senin avukatınım, başka bir şey değilim. Şur'da oturan arkadaşın sana bazı hususlarda benden çok daha yararlı olabilir kanısındayım.» Yazı masasına doğru yürüdü. «Seninle görüşmek istediğim son bir önemli mesele daha var. Bunu tartışabilir miyiz?»

Pastore başıyla onayladı.

— «Resmî olmayan kaynaklardan duyduğuma göre, özel bir tanık, Ticaret Odaları Birliğinin temsilcisi olarak Komite huzurunda, ticaret alanında dönen bazı kanunsuz işler hakkında bilgi vermeğe hazırlanıyor-muş. O işlerin çoğu Mafia tarafından kontrol ediliyor.»

— «Onun benimle ne ilgisi var?»

— «Komite, senden Bay E. J. Peterson hakkında bilgi isteyecek. Söz konusu tanık, seni bu konuda desteklemek üzere Komiteye celbedildi. Bu bilgiler hayatı bir önem taşıyor.»

— «Petersen mi dedin? Fulgoni'nin çalışma odasında birkaç kereler rastladığım adamını mı kastediyorsun?»

— «Ta kendisi. Eyalet Kamyon Nakliyat Şirketinin başkanı. Söz konusu işlerden birinin başındaki adam.»

Pastore'nin kafasında bir sürü çağrışımlar uyandı. Parçaların hepsi birleşmişti şimdi. Elinde tuttuğu çekle, ünlü, kodamanlardan Peterson gözünün önünde canlandı. «Ben Bay Petersen'le tek kelime olsun konuşmuş değilim,» dedi.

— «Doğru. Ama ona birkaç kere Salvatore'nin evinde, Fulgoni'nin çalışma odasında rastlamışsın. Ayrıca onun Fulgoni'den bir çek aldığına ve Fulgoni'nin kendisine Petersen diye göbek adıyla senli benli hitap ettiğine tanık olmuşsun. Bu kadar bilgi bile Komite için şimdilik hayatı önem taşıyor.»

— «O konu hakkında yeterince bilgi sahibi değilim. Yarın bunu açmasam daha iyi olacak.»

— «Açmak zorundasın. Zapta geçti bile. Komite temsilcisi seni evinde ziyaret ettiği zaman kendisine söylemişsin.»

Pastore kımıldadı: «Neden bahsettiğini bilmiyordum.» Bir sigara yaktı. Komite temsilcisine boşboğazlık etmişti. «O sıralarda, öfkeden çılgın gibiydim. Ağzıma geleni söylüyordum.»

Gunther, yumuşak bir sesle:

— «Yarın sana E. J. Petersen hakkında bildiklerini soracaklar. Yemin ettikten sonra onları cevaplandırmak zorundasın.»

Pastore düşünemeyecek ve cevap vermeyecek kadar bitkindi. Ayağa kalktı. Nezaketle: «Artık gidiyor musunuz, Bay Gunther?» diye sordu.

— «Evet, gidiyorum.» Gunther, Pastore'ye dikkatle baktı, sonra evrak çantasını alarak ihtiyatlı bir şe-

kilde yürüdü. «Odadan çıkma. Bir şeye ihtiyacın olursa, iste. Yarın sabah yedide gelirim. Mahkeme salonunda izlenecek beylik formaliteler hakkında seni aydınlatmak ve Komite üyeleri hakkında da özet şeklinde bazı kişisel bilgiler vermek istiyorum. Şimdi uyumana bak. İyi geceler. İyi geceler, Monzati.»

Paul Gunther odadan çıktı.

Pastore ile Monzati birkaç dakika sessiz sedasız oturdular. Sonunda Pastore dayanamadı: «İçki ısmarlayalım, kafaları çekip zom olalım.»

— «Anna'yı arasan daha iyi olmaz mı?»

— «Ararım, daha sonra.» Pastore başını arkaya yasladı, sonra onu kaldırıp tavandan sarkan muhteşem âvizeye daldı.

— «Doğrusu güç bir durum, Joe. Ancak senin gibi güçlü biri bu işin üstesinden gelebilir.»

Pastore kahkahayı bastı. Bir türlü kendini tutamıyordu. Rahibin ciddiyetini görünce kendine hâkim olmaya çalıştı. «Kusura bakma, ama bazen çok komik oluyorsun, Monzati,» dedi.

Rahip: «Zaten sahneye çıkmayı düşünüyorum,» dedi, ama belli ki kırılmıştı.

Pastore, ciddiyetle: «Beni dinle, dostum,» dedi. «Güçlü adam biraz önce ne düşünüyordu, biliyor musun? 'Cevap vermeyi reddediyorum,' demenin kolaylığını düşünüyordum. Bırak, onlar istediklerini düşününler, hepsinin canı cehenneme, diyordum kendikendime.»

— «Ama düşündüklerini uygulamayacağını da biliyorum.»

— «Hayır, uygulamayacağım. Ama kolayca uygulayabilirdim.»

Kapı vuruluyordu. Biraz sonra, sivil polis, üstünde içkiler sıralı bir tepsiyle içeri girdi, tepsiyi divanın yanındaki masanın üzerine bıraktı, içkilerin Bay Gunt her tarafından ısmarlandığını söyleyerek odadan çıktı.

Pastore:

— «Şuraya geldiğimizden beri, itoğlu itin yaptığı ilk akıllıca iş,» diye homurdanarak iki bardağa içki doldurdu, birini Rahibe verdi. Viskisini iki hamlede diktikten sonra bardağını yeniden ağzına kadar doldurdu ve Monzati'ye yaklaşması için işaret etti. «Yarın mahkeme salonuna girdikten sonra nasıl davranacağımı gerçekten ben de bilmiyorum, Monzati,» dedi. «Geçen akşam, Vito Fulgoni bana kendim hakkında bazı şeyler söylemişti. Bir türlü o sözleri kafamdan çıkaramıyorum.»

Monzati, içkisini yudumlayarak: «Anlat bana,» dedi.

— «Günah çıkarırken anlatırım. Mahkemeden sonra. Aslında ne kadar kötü bir adam olduğumu anladıktan sonra.»

Monzati gülümsedi: «İfaden alındıktan sonra kahraman olacaksın, o zaman Papaya gidersin, ona günah çıkartırsın.»

Pastore ikinci içkisini de bitirmişti. Kendini gayet rahat ve iyi hissediyordu. Rahibe doğru eğildi. «Fulgoni bana elli bin dolar teklif etti.» Sözlerinin onun kafasına iyice girmesi için biraz durakladı. Sonra: «Susmam için elli bin dolar teklif etti,» dedi.

— «Çok para.»

— «Dünyanın parası,» dedi Pastore. İçki ve yorgunluk yavaş yavaş etkisini göstermeye başlıyordu: «Parayı alıp çekip gideceksin. Florida'ya. Yeni bir iş, yeni bir hayat, bankada da paran olacak. Bundan iyisi can sağlığı. Adamlar sözlerinde samimi. Bundan eminim. Artık onları iyice tanıdım.»

— «Belki onları tanıyorsun, Joe, ama ben de seni tanıyorum.»

— «Acaba? Acaba beni gerçekten tanıyor musun?»

— «Bunca yıl sonra, artık seni tanıdığımı sanıyorum.»

Profesör: «İnşallah yanılmıyorsundur,» dedi. «Öyle olmasını bütün kalbimle temenni ediyorum, çünkü bazan ben bile kendimi tanıyamıyorum.» Yeni içkisinden bir yudum aldı. «Vito bana, kendilerinden biri olduğumu söyledi. Kader onları bir yola, beni de başka bir yola itmiş ama aslında aynı hamurdan yoğrulmuşuz... Öyle dedi bana. Parayı eninde sonunda alacağımdan emin.»

— «Alacağını sanmıyorum, Joe. Daha doğrusu, biliyorum.»

— «Haklısın,» dedi Pastore. Viski artık iyice hâkim olmaya başlamıştı. Ayağa kalktı, hafifçe sendeleyerek yatak odasına doğru yürüdü. «Neden, biliyor musun? Cesurum da ondan! Allah belâsını versin!» Kendisini yatağa attı. «Johnson Bulvarı kopuklarına erkek olduğumu ispat edeceğim.»

Monzati, başına dikildi: «Daha sonra Anna'yı aramayı unutma. Şimdi biraz uyu bakalım,» dedi.

Pastore, gözleri kapalı: «Ararım,» diye mırıldandı. «Bugünlerde onu tanıyamaz oldum.»

— «Onu acaba hiç tanıdın mı, Joe?»

Pastore:

— «Bu patırdı bitince, herşeye yeniden başlayacağız,» dedi ve uyudu.

ERTESİ SABAH PARLAK

bir güneş ortalığı aydınlatırken, arenada gladyatör dövüşleri için son hazırlıklar yapılıyordu. Senato'nun, büyük mahkeme salonuna açılan holünde, heyecanlı bir kalabalık birikmişti. Gazeteler, radyo ve televizyonlar, sabahın erken saatlerinde gangsterler dünyasının gizlerini gün ışığına çıkaracak kahraman İtalyan profesörü göklere çıkarmakta adeta yarış ediyorlardı. Profesör Pastore'nin saat onda mahkeme huzuruna çıkması, kamuoyunda yarattığı tepki, siyasî cinayetlere, savaş ilânlarına, kitle halinde katliamlara, ya da Warner Brothers'in muhteşem filmlerine karşı gösterdiği tepkiden farksızdı. Yiğit Profesör, bir Rahiple elele, Mafia'-

yı duman etmeye hazırlanıyordu. Yardımcı kuvvetlerle ve en güçlü silâhlarla donatılmış basın ordusu, Senato binasında yerini almıştı. Amerikan halkı, ölüm kalım savaşının ve kan kokusunun zevkini çıkarmaya hazırlanıyordu.

Tanık, bir gece önce karısı ve kızıyla telefonla konuşmuştu. Monzati, onu gece yarısı sarsarak uyandırmış, yüzüne su çarpmış ve ite kaka telefona götürmüştü. Profesör gayet az konuşmuş, sarhoş ağzıyla konuşmamak için azami çaba göstermişti. Anna formundaydı. Nancy de babasıyla iftihar ediyordu. Doğru New Jersey'de Donato'ların evine gitmişlerdi. Güvenlik tedbirlerinden haberleri vardı, bir sürü polis memuru evi göz altına almışlardı. Korkmuyorlardı. Anna, cesareten, inançtan ve her şeyi beraberce göğüslemekten söz ediyordu. Pastore, onları ayık kafayla dinleyemediğine hayıflandı. Anna, New Jersey'e gitmeden önce, bir sürü telefon ve telgraf geldiğini söyledi. Herkes kendisini takdirle karşılıyor, iyi şanslar diliyordu. Hepsi televizyon yayınlarını heyecanla bekliyorlardı. Bu sözleri dinledikten sonra Pastore telefonu kapatmış ve uykuya dalmıştı.

Kahvaltıda yumurta ve jambon yemişler, sonra Gunther, Profesöre bazı ayrıntılı bilgiler vermişti. Pastore ağrıdan çatlayan başını ve sızlayan kasığını unutmaya ve söylenenlerin hepsini hatırında tutmaya çalışmıştı. Otelden ayrılmadan önce, Rahip Monzati'nin dua ettiğini görünce, birden sinirleri bozuldu. Herşey fazla ciddi, fazla dürüst, fazla dramatik bir havaya bürünmüştü. Aczini itiraf edip Tanrıdan yardım dilenmekten başka bir şey değildi bu. Senato binasına doğru yol

alırlarken, gazetelerin başlıkları gözüne ilişti: «PROFESÖR BU SABAH HERŞEYİ AÇIKLAYACAK.» Dünyada ne kadar dürüst ve namuslu insan varsa, hepsi ona güveniyordu demek! Allah kahretsin! Pastore derin bir nefes aldı, gecedен kalma sarhoşluğu, içindeki korkuyu, karmakarışık duyguları ve çelişmeleri üzerinden atmak istedi. Gunther ve Monzati ile şakalaşmaya çalıştı.

«— İşte geliyorlar!» Mahkeme salonuna açılan koridor boyunca sesler yankılandı. Joe Pastore, kendi yarattığı cehennemin içine girmişti. Basın ordusu Profesörü kuşatmış, gazeteciler dört yandan saldırıyorlardı.

Gunther: «Açıklama yapmıyoruz» diye bar bar bağıyor, üçü de polislerin arkasından kalabalığı yara yara, koridorun öbür ucundaki mahkeme salonuna doğru ilerliyorlardı.

Pastore dişlerini sıkmış, kalabalığı ite kaka kendisine yol açıyordu. Soru yağmuruna kulaklarını tıkıyor, gözünü alan ışıkları görmemeye çalışıyordu. Kendini tecrit etmiş, dış dünya ile bağlarını koparmıştı. Tam mahkeme salonuna girmek üzereyken, diğerlerini bastıran bir soru kulağına çarptı: «Mafia çocuklarından bazılarının hukuk fakültelerine kabul edildikleri doğru mu?» Profesör, Gunther'in arkasından kapıdan girmeden önce bir duraksadı, sonra genç gazetecinin yüzüne bakarak; «Evet, doğru,» dedi. Ve Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun mahkeme salonuna girdi. Joe Pastore'nin mahkemesi başlamıştı.

Pastore önce gözlerini kırptırdı, başını eğdi, Gunther'in arkasından tanık yerine doğru ilerlerken, dizlerinin biraz büküldüğünü hissetti. Başını kaldırıp,

herşeyi birden kafasına nakşetmeye korkuyordu. Gör-düklerini azar azar, yavaş yavaş sindirecekti. Avukatı-nın yanında yer alırken başını kaldırdı ve Monzati'nin, seyircilere tahsis edilen yere doğru götürüldüğünü gör-dü. Ticaret Odaları temsilcisinin ifadesi alınmış ve Pas-tore'nin dinlenilmesine hazırlık yapılmak üzere celseye ara verilmişti. Profesör, yargıçların yer aldığı yüksek kürsüye bir göz attı. Senatörleri, Komite üyelerini, yar-dımcılarını, stenocuları teker teker gözden geçirdi. Hep-si birbirleriyle istişare ediyor, notlarını hazırlıyor ve arada bir Pastore'den yana bakıyorlardı. Profesör, özel-likle, solundaki senatörle ciddi bir konuşmaya dalmış olan Başkana dikkat etti. Onun arkasında, basın men-supları ve halk yer almıştı. Kimi oturmuş, kimi ayak-taydı. Görüş açısını genişleterek, ışıkları, kameraları, telsizleri, fotoğraf makinelerini de içine aldı, gürültü-ler kulaklarına çarpmaya başladı. Çıplak gerçeğe kar-şı karşıya idi şimdi. Amerika Birleşik Devletleri Senato-sunun huzurunda ifade vermek üzereydi. Şu anda, te-levizyon kameraları, ülkenin dört bir yanındaki, özel-likle New Jersey'in Orange kasabasındaki televizyon ekranları üzerine imgesini yansıtıyordu. Pastore doğ-ruldu. kravatını düzeltti. Ancak o zaman, bu muazzam arenadaki bütün gözlerin kendine dikilmiş olduğunu farketti.

Başkan tokmakla masaya vurdu, salondaki gürül-tüler yavaş yavaş yatıştı. Gunther eğildi, Profesörün önündeki masanın üzerine konmuş olan mikrofonu işa-ret etti. Pastore alete baktı ve başıyla onayladı.

— «Gürültü etmeyelim!» diye bağırdı Başkan. Bir

taraftan da tokmağını masaya vuruyordu. «Susalım lütfen.»

Salonda çıt çıkmıyordu artık.

— «Amerika Birleşik Devletleri Daimi Komitesinin Devlet İşleriyle İlgili Tahkikat Komitesi, Profesör Joseph Pastore'nin tanık olarak dinlenmesini talep ediyor.»

Salonda yeniden uğultular başladı. Fotoğrafçılar faaliyete geçtiler. Başkan tokmağını birkaç kere şiddetle masaya indirdi, sonra;

— «Gürültü kesilmediği takdirde, mahkeme salonunun tahliyesini isteyeceğim!» diye bağırdı. Bir süre gürültünün yatışmasını bekledikten sonra sözlerine devam etti: «Tanık lütfen ayağa kalsın.»

Joseph Pastore yargıçların karşısında ayağa kalktı.

— «Adınız?»

— «Joseph Pastore.» Duruşma başlamıştı. Bu duruşma, bir devlet komisyonu tarafından plânlı yolsuzluklar hakkında açılan bir soruşturma olmaktan çok, Pastore'nin özel duruşmasıydı. İlkeleri, idealleri, dürüstlüğü, kişisel gücü mahkeme huzurunda yargılana-caktı. Pastore, ant içtikten sonra Gunther koluna dokundu ve yerine oturmasını işaret etti.

Başkan: «Şehadette bulunmayı kabul ettiğiniz için Komite adına size teşekkür ederim,» dedi. Tatlı bir Güneyli şivesiyle konuşuyordu. Kürsünün üzerinde duran kâğıtları gözden geçirdi, «Kayıtlara göre, psikoloji öğretmeni Joseph Pastore'nin New York Üniversitesinde parlak bir sicili olduğu anlaşılıyor. Söz konusu üniversitenin Profesör hakkında verdiği mükemmel referanslar halen Komitenin elinde bulunmaktadır.»

Ö Ğ R E T M E N

Başkan bir yudum su içti ve sözlerine devam etti: «Elimizde bulunan diğer referanslar da, tanık Joseph Pastore'nin, işinde ehil, tecrübeli ve kendini eğitime adanmış fedakâr bir öğretmen olduğunu doğrulamaktadır.»

Başkan bazı evrakları incelemek üzere konuşmasına bir süre ara verdi. Gunther de o fırsattan yararlanarak masanın üzerindeki mikrofonu düzeltti. Başkan hızzırdı, soruşturma başlamak üzereydi.

— «Komitenin haber aldığına göre, vaktinizin büyük bir kısmını özel derslere adanmış bulunuyorsunuz. Özellikle, fakir mahallelerden gelen öğrencilere büyük önem verdiğiniz anlaşılıyor. Doğru mu?»

Pastore mikrofona uzandı: «Evet, efendim.»

— «Bu çeşit işlere ne zamandan beri merak sarmış bulunuyorsunuz?»

— «Lise öğrenimimi tamamladıktan sonra,» diye cevap verdi Pastore. Sakin bir sesle konuşmaya çalışıyordu. «Columbia'daki öğrenimim sırasında, geceleri özel ders veriyordum.»

— «Kötü çevrelerde yetişmiş çocukların sorunlarına karşı özel bir ilgi gösterdiğiniz anlaşılıyor. Bunun nedenlerini açıklayabilir misiniz?»

Profesör tereddüt etti. «Ben Brooklyn'in kenar mahallelerinden birinde doğup büyüdüm.» Pastore yutkundu, sonra öne doğru eğildi. «Bu yüzden bu çocukları anladığımı sanıyorum ve onlara karşı büyük bir yakınlık duyuyorum.» Arnold Singer haklıydı. Mahkeme heyeti, Pastore'yi halkın gözünde sempatik göstermek için elinden geleni yapıyordu.

Başkan, Pastore'nin hayattaki amaçlarını, mesleki

Ö Ğ R E T M E N

alandaki ideallerini sordu. Aldığı cevapların hepsi mükemmel ve kusursuzdu. Pastore bunun bir mizansen olduğunu biliyor ve hiç bozmamaya gayret ediyordu. Onların kamuoyunun gözünde yaratmak istedikleri fedakâr öğretmen, kusursuz insan ve Mafia'yı teşhire en uygun aday pozuna girmeyi kabul etmişti.

New Jersey'in Orange kasabasından Nancy Pastore yere, televizyon cihazının tam önüne oturmuştu. Michael Donato, Nancy'ye, televizyon yayınlarına karşı gösterdiği ilgiden daha fazlasını gösteriyordu. O da yere, kızın yanına çökmüş, beraberce seyrediyorlardı. Anası babası divanda oturmuşlar, Anna da onların yanıbaşında ciddi bir tavırla ekrana gözlerini dikmişti.

Nancy, coşkuyla: «Ne kadar yakışıklı, değil mi?» dedi

Michael Donato: «Bir sinema aktöründen farksız,» diye onayladı.

Nancy, ekrana biraz daha yaklaştı, «Asıl heyecanlı bölümü bundan sonra başlıyor,» dedi.

— «Ne bu yahu, sinema mı seyrediyorsunuz?» diye sordu Bayan Donato.

Anna birdenbire: «Lütfen susun!» dedi. Herkes ona dönüp baktı. «Nancy lütfen ciddi ol. Baban büyük bir baskı altında» diye ilâve etti yumuşak bir sesle.

Anna büyük bir ciddiyetle seyrediyordu. Başkanın sorduğu her soru, ona geçmiş hayatını hatırlatıyor, tanık yerindeki adamın cevapları ise, birlikte geçirdikleri günleri, beraber bulundukları yerleri, kırılan umutları, kaçırılan fırsatları geri getiriyordu. İlkelerini, ideallerini açıklayan kocasını dinledikçe, gözünde küçüldüğünü hissediyor ve bütün hayatını, onun amaçlarına

hizmet etmekle, onun kişisel çıkarlarını beslemekle geçirdiğini, şimdiye kadar mantığından, ilkelerinden, aklı seliminden zerre kadar şüphe etmediğini farkediyordu. Bu dar çerçeve içinde Pastore artık tanrısal niteliğini kaybetmişti. Odayı doldurmuyor, çevresine hükmetmiyordu. Ciddî bir sınavdan geçirilen sıradan bir İtalyan erkeğinden başka bir şey değildi. Birazdan, hayatında ilk kez, cesaretini ve alçak gönüllülüğünü gösterecekti. Hepsinin hayatı tehlikeye girecekti belki ama bu fedakârlığa değerdî. Bu düşüncesinden ötürü utanç duymakla birlikte, Anna, kocasının, yaptıklarının cezasını çektiğini düşünüyor, buna müstahak olduğunu da hissediyordu. Böylelikle hizaya getirilmiş, normal insan boyutlarına indirgenmiş olacaktı. Kendi de onun eşiti olacaktı. Hayatlarını dakikası dakikasına, saati saatine birlikte yaşayacaklar ve aralarına hiçbir şey girmeyecekti artık.

Başkan bir süre ara vermiş, Komite üyeleriyle istişare ediyordu. Buraya kadar, tanık hakkında gerçeğe uygun bir portre çizilmişti, Pastore de kendini iyi idare etmişti. Profesörün geçmişi, kişiliği, ihtisası ve gangsterlerle kurduğu ilişki mantıkî bir yorumla kamuoyunun gözleri önüne serilmişti. Komite tanığa karşı olan taahhütlerini yerine getirmiş, onu herkesin gözünde bir kahraman haline getirmişti. Şimdi Pastore'den onların karşılığını bekliyordu.

White Plains'deki muhteşem evin özel çalışma odasında, Vito Fulgoni ile Joe Bellini sabırla televizyon ya-

yınlarını seyrediyor, Başkanın soruşturmaya başlamasını ve işin doruğuna ulaşmasını bekliyorlardı.

— «Kendini iyi idare ediyor doğrusu,» dedi Bellini. Sakin görünmeye çalışıyordu.

Fulgoni: «Şimdilik, evet,» dedi. Soruşturmanın ilk dönemi süresince pek az konuşmuşlardı. «Asıl şenlik bundan sonra başlıyor. Bakalım o zaman ne olacak?»

— «Ona hâlâ güveniyor musun?»

— «Yüzde yüz,» dedi Fulgoni.

Bellini bir yudum viski aldı. Hayatta hiçbir şeyden yüzde yüz emin değildi. Özellikle, Joe Pastore'den. Ona hayranlık duyuyor, etkisi altında kalıyordu ama satın alınamayacağından ve korkutulamayacağından endişe ediyordu. Vito Fulgoni'nin kendine bu kadar güven duymasına hayret ediyordu.

— «Cins atın bile bacağı kırılabilir, Vito,» dedi gülümseyerek.

Fulgoni: «O zaman da vurursun,» dedi ve sigarasından derin bir nefes çekti.

Başkan tokmağını masaya indirdi. Gürültü yatıştı. Profesör kravatını düzelterek soruşturmanın başlamasını bekledi.

— «Albert Salvatore ile ilişki kurdunuz mu?»

Kalabalıktan heyecanlı bir uğultu yükseldi. Fotoğrafçılar stratejik yerlerini aldılar.

— «Evet.»

— «Vito Fulgoni ile?»

— «Evet.»

— «Victor Giardano ile?»

— «Evet.»

— «Vincent Paterno ile?»

Pastore terlediğini hissetti. Birdenbire mahkeme salonu derin bir sessizliğe gömülmüştü. Cevap vermeden önce Gunther'e bir göz attı.

— «Evet, efendim.»

— «Biraz sesinizi yükseltir misiniz?»

— «Evet.»

— «Peki, Joseph Bellini ile?»

— «Evet.»

Başkan önündeki kâğıtları karıştırdı.

— «Bu adamların Amerika'daki yeraltı dünyasının elebaşıları olduğunun farkında mısınız?»

Profesör adamakıllı ter döküyor ve buna engel olamıyordu. Gunther'e doğru eğildi, onunla fısıldaştıktan sonra mikrofona uzandı:

— «Evet.»

— «Mahkeme huzurunda bu adamlarla ilişki kurmanızın nedenlerini anlatabilir misiniz?»

Pastore, Gunther'e bakmadan acele cevap verdi:

— «Çocuklarına özel ders veriyordum.»

Başkan sağındaki senatörün kulağına bir şeyler fısıldadı, sonra: «Kayıtlar, tanığın çocukların eğitimini başarı ile yürüttüğünü gösteriyor,» dedi. «Yine kayıtlardan anlaşıldığına göre, çocukların notlarında belli bir düzelme görülmüş ve içlerinden bazıları önemli üniversitelere girmeye hak kazanmışlar.»

Televizyon lâmbalarının çıkardıkları ısı Pastore'yi rahatsız etmeye başlamıştı. Üzerindeki baskı gitgide artıyordu.

— «Bu çocukların anneleri ve babalarıyla yakın ilişki kurmuş muydunuz? Az önce söz konusu olan kişileri kastediyorum.»

Profesör cevap vermeden önce tereddüt etti. «Yakın ilişkiden ne kastettiğinizi anlayamadım, efendim.»

— «Onlarla herhalde istişare ettiğiniz oluyordu, değil mi?»

— «Evet, çocuklarla ilgili meseleler üzerinde tartışıyorduk.»

— «Onlarla sosyal ilişkiler de kurmuş muydunuz?»

Pastore avukatına danıştı. «Karımla birlikte bir yıl-baş partisine gitmiştik.»

— «Parti nerede verilmişti?»

— «Joseph Bellini'nin evinde.»

— «Örgütün başka üyeleri de var mıydı o partide?»

— «Oradakilerin çoğu bana yabancıydı.»

— «Az önce adı geçen kişiler de orada mevcut muydu?»

— «Evet, efendim.»

— «Profesör Pastore, biraz önce, bu çocukların ebeveynleriyle olan ilişkilerinizin, çocukların öğrenimiyle ilgili meselelere inhisar ettiğini söylediniz. Tamam mı?»

Profesör kravatını gevşetti, yakasını açtı. Fotoğrafçılar bu fırsatı kaçırmadılar.

— «Genellikle öyleydi,» dedi Pastore sinirli bir tavırla.

— «Özür dilerim, duymadım.»

— «Genellikle öyleydi, dedim.»

— «Peki, bunun dışındaki zamanlarda, yani çocuklarla ilgili meseleleri tartışmadığınız zamanlar?»

Pastore, boynunu çevirdi, çenesini kaşıdı ve içinden terlemesine ve sinirlerine hâkim olamadığı için kendi

kendine küfretti. Paul Gunther ile yeniden istişare etti. Nihayet:

— «Çeşitli konularda görüşüyorduk,» dedi. «Ama önemsiz konular. Şu anda hatırlamak çok zor benim için.»

Mahkeme heyeti üyelerinden biri Başkana bir kâğıt uzattı. Başkan onu inceledikten sonra, yeni bir soru sordu:

— «Salvatore'nin evinde uzun süre kaldığınız oluyor muydu?»

— «Evet. Çocuklarla orada ders yapıyorduk.» Pastore masanın altındaki ayaklarını oynattı, kendini yeni saldırıya hazırladı. Singer'in, Gunther'in ve diğer bütün Allahın belâsı heriflerin kendisine yalan söylediklerini anlıyordu. Kendisini hızla ve dosdoğru uçuruma sürük-lüyorlardı. Sonra da gözünün yaşına bakmadan uçurumdan aşağı itivereceklerdi. Aslında istedikleri bir, iki cevaptan ibaretti. Geri kalanını tasfiye edeceklerdi. Salvatore'nin evi. Salvatore'nin ölümü. Allah belâlarını versin diye düşündü. O konularda bir şey bilmiyordu zaten. Derken, Başkan birdenbire ve hiç habersiz, sadece geldi, Pastore'nin dengesini bir çırpıda bozdu.

— «Salvatore'nin evinde olduğunuz bir sırada, Bay E. J. Petersen'e rastladığınız oldu mu?»

Namussuzlar. Pastore, mendilini çıkarıp yüzünün terlerini sildi. Dinleyicilerin ilgisinin ve heyecanının git-gide arttığını farkediyordu. Doğruyu söyleme zamanı gelmişti. Pastore doğruyu söyleyeceğini ve akabinde öleceğini düşündü. Namert herifler kendisini kurban etmeye hazırlanıyorlardı. Öne doğru eğildi, mikrofونun içine fısıldadı:

— «Evet.»

— «Lûtfen sesinizi yükseltir misiniz?»

Pastore yutkundu: «Evet.»

— «Komite huzurunda, Bay Petersen ile hangi koşullar altında tanıştığınızı anlatır mısınız?»

Gangsterler, katiller, Chicago Johnson Bulvarı çetesi şu anda kendisini seyrediyor olmalıydı. Pusuya yatmış, bekliyorlardı yüzdeyüz. Anna da bekliyordu.

— «Ona ilk defa bir büroda rastladım.»

— «Bay Vito Fulgoni'nin bürosunda mı?»

Mahkeme salonundaki gürültüler Başkanı rahatsız ediyordu. Tokmağım masaya vurdu.

Pastore burnundan soluyarak sordu: «Sorunuzu tekrarlar mısınız, lûtfen?»

— «Bay Vito Fulgoni'nin bürosunda mı?»

— «Öyle sanıyorum, evet.»

Salondaki gürültü ondan sonraki sorunun ertelenmesine sebep oldu.

‘İşte söyledim,’ diye düşündü Pastore, ‘söylüyorum. Benimle oyun olmaz. İlkelerime bağlı, cesur bir adamım ben. Kurşunlar, elli bin dolar bana vız gelir.’

— «Kendisini gördüğünüz zaman kim olduğunu biliyor muydunuz?»

— «Hayır, o zaman bilmiyordum.»

— «Şimdi biliyor musunuz?»

— «Evet.»

— «Lûtfen anlatır mısınız?»

— «Bay Petersen'in, Eyalet Kamyonculuk Şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı olduğunu sanıyorum.» ‘İşte bildiklerimi size söyledim,’ diye düşündü. ‘Şimdi bırakın da gideyim artık. Hastayım ben. Söylediklerimi

duydunuz, onlar da duydular. Hepsi konuşmamı bekliyorlardı.'

— «Bay Petersen'in her hafta o büroda Bay Fulgoni'den para aldığını biliyor muydunuz?»

— «Onu bir gün bürodan çıkarken gördüm. Elinde... bir şey vardı.»

— «Çek mi vardı?»

— «Olabilir. Pek emin değilim.» Başkan yanındakilerle istişare etti.

— «Profesör Pastore, salonun sağ köşesindeki masada oturan adama lütfen bir bakar mısınız?»

Pastore yavaşça döndü, adama baktı.

— «Vito Fulgoni'nin bürosunda rastladığınız adam bu muydu?»

— «Evet,» dedi Pastore yavaşça.

— «Masada oturan kişi, Eyalet Kamyonculuk Şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı Bay Petersen'dir. Bu adamın, Vito Fulgoni'nin, Salvatore'nin evindeki bürosunu ziyaret ettiğini ve elinde de bir şey olduğunu ve o gördüğünüz şeyin bir çek olabileceğini beyan etmiş bulunuyorsunuz. Gördüğünüz şey, gerçekten bir çek miydi?»

— «Evet, öyle sanıyorum.»

— «Peki, Bay Petersen'e Albert Salvatore'nin evinde başka defalar da rastladığınız oldu mu?»

— «Evet, oldu.»

Oyun, ilân edilen programa uygun şekilde oynanıyor, seyirciler de büyük zevk duyuyorlardı. Tanık yerinde oturan şu kanter içindeki hırpalanmış adam, her ne kadar yakışıklı bir şövalye olmaktan uzak idiyse de, yine oyunun kurallarına harfi harfine uyuyordu. Konuş-

muştı. Az da olsa yine konuşmuştu. Tahkikat Komitesinin hayatı önem verdiği bir konu ile ilgili olarak olumlu bilgiler vermişti. Ama Başkan hâlâ tatmin olmuş değildi. Tanığın genel durumu kendisini tedirgin ediyordu. Doğrudan meselenin can noktasını deşmeye karar verdi.

Başkan yeniden tokmağını masaya indirerek asayiş sağladı. Profesör birdenbire kendi kendine ihanet etmiş gibi bir his duydu. Bu oyunu daha bir müddet sürdürecekti, sonra da oyunun finaline kendi gerçek kişiliğinin damgasını basacaktı. Aklı dengesini ancak bu şekilde muhafaza edebilecekti. Sağ bacağının titremesine, yüzünden boşanan terlere ve boğazının kurumasına bir türlü çâre bulamıyordu. Onun için, Joseph Pastore denilen o bedenin içerisine çekilmeye ve onu kendi kade riyle başbaşa bırakmaya karar verdi. 'Varsın bildiğini yapsın' diye düşündü.

Mutlâk sükûnet avdet ettikten sonra, Başkanın yeknesak sesi duyuldu:

— «Profesör, soruşturmanın bu döneminde, soracağımız soruların önemine dikkatinizi çekmek isterim. Düşünmeden cevap vermeyiniz lûtfen. Amerika Birleşik Devletleri Senatosu huzurunda ant içmiş bir tanık sıfatıyla bulunduğunuzu unutmayın.» Önündeki bir kâğıda göz attıktan sonra devam etti: «On sekiz Temmuz 1954'de New York City'de, 136 Park Avenue'da yapılan bir toplantıda hazır bulundunuz mu?»

Pastore alnını sildi, oturduğu yerde vaziyetini değiştirdi. Sonra avukatıyla görüşmeye karar verdi. Gunt her onu teskine çalışıyordu. Amerika'nın, birçok yerle-

rinde birçok insanlar, belli nedenlerle Pastore'yi seyrediyor ve ne söyleyeceğini bekliyorlardı.

— «Lûtfen Komitenin sorduğu soruya cevap verir misiniz?»

Profesör, kararsız bir tavırla, başını mikrofona doğru uzattı: «Peki,» dedi. Sesi kısık ve acayip çıkıyordu.

— «Profesör Pastore, o toplantıda hazır bulunan kişilerin adlarını açıklar mısınız lûtfen? Hatırlayabildiğiniz kadar.»

Pastore'nin gözlerinin önünde kırmızı, yeşil renkler uçuşuyordu. Gözlerini tekrar tekrar kırptırdı, ama renkler uçuşmağa devam ediyordu. Renkli televizyonu düşündü birden, gülümser gibi oldu. Sorulan soruyu unutmuştu. Tekrar bedeninin içerisine girip onu bu çıkmazdan kurtarmak için yardım etmeyi düşündü.

— «Soruyu tekrar eder misiniz, lûtfen,» dedi. Sesi kulaklarına yabancı geliyordu artık.

Başkan ilk kez sinirlendiğini ve meraklandığını belirtti:

— «Bu toplantıda hazır bulunan kişilerin adlarını, hatırlayabildiğiniz kadarıyla açıklayın lûtfen.»

Pastore mikrofona doğru uzanırken, Günther onu durdurdu, kulağına bir şeyler fısıldadı. Profesör yenden öne doğru eğildi. Bir an düşecekmiş gibi oldu, sonra gayet yavaş ve heyecansız bir sesle konuştu:

— «Vito Fulgoni... Joseph Bellini... Victor Giardano... Vincent...» Sağ bacağındaki titreme şimdi bütün sağ yanını kaplamıştı. Artık sağ eline de hâkim olamıyordu. Önündeki masada duran bir bardağa doğru uzanmak istedi ama erişemedi.

Paul Gunther, endişeyle: «Komitenin izniyle,» dedi, bardağa su doldurup Profesöre uzattı. Pastore içerken suyun bir kısmı gömleğine döküldü. Sonra mikrofona doğru uzanarak, bir an önce işini bitirmek ister gibi acele acele konuştu: «Vito Fulgoni, Joseph Bellini, Victor Giardano, Vincent Paterno, Frank Ratazzi... ve daha başkaları.»

- «Ötekilerin adlarını biliyor musunuz?»
- «Hayır, efendim.»
- «Gördüğünüz takdirde tanıyabilir misiniz?»
- «Evet, efendim.»

Başkan ve Komite üyeleri şimdi tanığa karşı sempati duymaya onunla ilgilenmeye başlamışlardı.

— «Ne kadar büyük bir baskı altında olduğunuzu biliyorum, Profesör. Onun için size acele etmemenizi ve cevap vermeden önce iyice düşünmenizi sağlık veririm. Soruşturmanın bu kritik safhasında, celseye ara vermek zorunda kalmak istemiyorum. Ama şu anda salim kafayla ve iyice düşünmeden cevap verecek durumda değilseniz, ara verebiliriz.»

Gunther, Pastore'nin kulağına fısıldadı, Profesör başıyla 'olur' anlamına bir işaret yaptı. Avukat mikrofona yaklaştı: «Soruşturmaya devam edebilirsiniz, sayın Başkanım,» dedi.

— «Pekâlâ. Bu toplantı sırasında görüşülen işler hakkında, hatırlayabildiğiniz kadarıyla bizleri aydınlatabilir misiniz?»

Joe Pastore bu sefer avukatına danışmadı. Komite üyelerini birer birer incelemekle yetindi. Sonra televizyon kameralarını incelemeye koyuldu. Gördüğü renklerin, kırmızılarının, yeşillerin zengin çeşidine hayranlıkla

baktı. Gürültüler, yüzler yavaş yavaş silindi. Gözlerinin önünde Carmella Bellini'nin çıplak göğüsleri canlandı. Sonra Frank Ratazzi'nin boğazını hamburger doğrar gibi doğradığını düşündü. Elli bin dolarlık Florida portakal bahçesi gözlerinin önünde dansetti... Başkan, asayiş sağlamak için tokmağını vuruyor, Gunther ise kolunu çekistirip duruyordu.

— «Komite adına sorulan soruya cevap vermenizi bekliyorum.»

Profesör Pastore derin bir şaşkınlık içinde başını eğdi, sakın ve belli belirsiz bir sesle mırıldandı: «Töhmety altında kalabilirim kaygısıyla... bu soruya... cevap vermeyi... reddediyorum.»

Mahkeme salonunda kıyamet koptu. Kalabalığın gürültüsü, Başkanın tokmak seslerini bastırdı. Profesör hiçbir şeyin farkında değildi. Dimdik önüne bakıyor, etrafında olup bitenleri görmüyor ve işitmiyordu. Vito Fulgoni'nin yüzündeki gülümsemeyi görür gibi oldu. Sonra sessiz sedasız kendisini seyreden karısı Anna'nın yüz ifadesinin değişmediğini, sadece yanaklarından aşağı yuvarlanan gözyaşlarını silmediğini hayal etti.

Gürültü biraz yatıştır gibi oldu. Başkan, yanındakiyle istişare ettikten sonra yine tanığa döndü:

— «Anayasanın Beşinci Maddesinden yararlanarak beyanda bulunmayı reddetmek kanunî hakkınızdır. Ancak, Amerika Birleşik Devletleri Tahkikat Komisyonu bazı bilgileri kasıtlı olarak açıklamak istemediğiniz kanısına varmış bulunuyor. Böyle davranmakla, adaletin tecellisine ve bu ülkede işlenen suçların cezasız bırakılmasına sebebiyet vermiş olacaksınız. Bu hususta si-

zi uyarmak zorundayım. Cevabınızı yeniden gözden geçirmek ister misiniz?»

Profesör mekarık bir hareketle öne doğru eğildi:

— «Hayır,» dedi.

Başkan yeniden senatörlerden biriyle istişare etti, sonra tokmağını vurarak gürültünün yatışmasını sağladı.

— «Profesör Pastore, söz konusu toplantıya katılanlar tarafından size, eroin imalâtıyla ilgili bir projeyi ele almanız teklif edildi mi?»

Paul Gunther, müşterisini uyarmak için en ufak bir harekette bile bulunmadı. Çünkü iş kanun çerçevesini aşmıştı artık.

— «Töhmets altında kalmamak için bu soruya cevap vermekten imtina ediyorum.»

Profesör Pastore'nin şehadetiyle ilgili celse sona ermişti. Belgesel fotoğraflar çekildi. Yorumcular faaliyete geçti. Gürültü bir türlü dinmek bilmiyordu. Herkesin göklere çıkardığı kahraman attan inip eşeğe binmişti. Başkan nihayet, gürültüyü bastırma çabasından vazgeçti, resmî bir açıklamada bulundu:

— «Oturum, saat 19'a kadar tatil edilmiştir.»

Profesör, koltuğuna yığılmış kalmıştı. Her tarafı uyuşmuş olduğundan hiçbir şey hissetmiyordu. Komite heyeti dağılıp, seyirciler arenadan çıkarlarken, Paul Gunther de kâğıtlarını topluyor, onları muntazam bir şekilde çantasına yerleştiriyordu. Biraz sonra, her zamanki soğukkanlı ve profesyonel tavrıyla Pastore'ye hitap etti:

— «İşlerin böyle bir seyir takip etmesine üzüldüm. Sizi anladığıma emin olabilirsiniz.»

Profesör başını kaldırmadan onu, onayladı.

— «Resmî araba, sizi New York'a götürmek için emrinize âmâde. İstedığınız takdirde.»

Profesör başını salladı.

— «Sizinle New York'a vardığınızda görüşürüz.»
Paul Gunther mahkeme salonundan çıktı.

Fotoğrafçılar son resimlerini çekiyorlardı. Gazetelerin atacağı başlıklar için Profesör bundan ideal bir poz veremezdi. Oda boşalırken, Profesör ipnotize olmuş gibi oturuyordu. Ameliyata rıza göstermiş, onlar da karnını yarıp barsaklarını ortaya dökmüş, herkese teşhir etmişlerdi. Uzmanlar içini iyice incelemişlerdi... Şimdi kendi başına karnını dikip, tekrardan yaşama ya koyulması gerekiyordu. Her tarafını deşmişler, kameraların karşısında varlığının dokusunu gözden geçirmişlerdi. Artık herkes içyüzünü biliyordu. Haysiyeti şerefi kalmamıştı. Yine de ameliyatın başarılı olduğu söylenebilirdi. Çünkü hasta yaşıyordu ve yaşamaya devam edecekti. Üniformalı bir şoför yanına yaklaşıp nezaketle Profesörün otele gidip gitmeyeceğini sordu. Joe Pastore, seyircilerin oturduğu tarafa baktı. Rahip Monzati kendisine doğru geliyordu.

— «Arkadaşımı bekliyorum,» dedi.

PROFESÖR İLE RAHİP

o akşam eve döndüklerinde, ortalıkta derin bir sessizlik vardı. Washington'dan trenle gelmiş ve yol boyunca hiç konuşmamışlardı. Konuşacak bir şeyleri kalmamıştı zaten.

Bavullarını antrede bırakmış, paltolarını çıkarmış ve yorgun argın oturma odasına geçmişlerdi. Pastore doğru bara gitti. Şişeyi işaret ederek Rahibe gösterdi, ama Monzati içki istemedi. O da bardağını ağzına kadar viskiyle doldurarak en sevdiği koltuğa yollandı... Oturduğu yerde viskisini yudumlarken birden büyük bir rahatlık ve sükûnet hissetti. Çevresindeki her şey kendisine ferahlık veriyordu. Bu çok güzel bir histi. Bu sü-

kûnetin nereden geldiğini düşünmeye başladı. Geçmiş olayları düşünmeye başladıkça birden midесinin kasıldığını hissetti. Bulantıya benzer bir his duydu.

Telefon çaldığında Pastore hiç tepki göstermedi, bir süre sonra Monzati yerinden kalkarak cevap vermeye gitti.

— «Joe, bir gazeteci seninle görüşmek istiyor,» dedi, âhizeyi Pastore'ye uzattı.

Profesör viskisinden bir yudum daha aldı, hiç istifi bozmadı. Söyleneni duymamışa benziyordu.

— «Joe, gazeteden telefon ediyorlar.»

— «Şu Allahın belâsı telefonu prizden çek, Monza-ti.»

Monzati gazeteciden özür dileyerek, Profesörün telefona gelmesinin imkânsız olduğunu söyledi, âhizeyi masanın üzerine bıraktı. Sonra koltuğuna yürüdü, oturdu. Hiç konuşmuyorlardı. Pastore, bardağını dikdikten sonra bir sigara yaktı, başını koltuğunun arkalığına yasladı. Rahip onu dikkatle izliyordu.

— «Mahkemeden beri telefonlar durmadan çalıyor burada herhalde,» dedi. «Bir süre buna katlanmak zorunda kalacaksın, Joe.»

Pastore, soğukkanlılıkla: «Hiçbir şeye katlanmak zorunda değilim,» dedi.

Birkaç dakika sonra Nancy merdivenden indi. Bir randevuya gittiği belliydi. Üzerinde şık bir elbise vardı. Kemerini düzelterek odaya girdi. Profesör kızını tepeden tırnağı inceleyerek gülümsedi:

— «Merhaba, Canım.»

Nancy: «Merhaba, Babacığım,» dedi fakat babasına sokulmadı.

— «Pek güzelsin. Yeni saç kuafürün çok yakışmış sana.» Nancy odanın ortasında durduğu için Pastore onu yerinden kalkmadan iyice görebiliyordu. İlk defa görüyordu onu sanki. Nancy de herkes gibi onun iç yüzünü seyretmişti. Bu yüzden yanına gelmiyordu. Pastore, onu zorlamamaya karar verdi.

Nancy, üzgün bir tavırla: «Kusura bakma, Babacığım, bir randevum var da,» dedi. «Yemeğe davetliyim.»

Pastore, sakın bir sesle: «Annenin haberi var mı?» diye sordu.

— «O teşvik etti beni çıkmaya zaten.»

— «Öyle mi?» Pastore, içkisinden bir yudum daha aldı. «Bu olmadı işte. Seninle konuşmak istiyordum.»

Nancy, sanki dünyada daha önemli bir şey yokmuş gibi çantasını inceden inceye muayene etti, sonra Monzati'ye döndü. «Nasılsınız, sayın Peder?»

— «Biraz yorgunum, Nancy.»

— «Size kimbilir ne kadar zor gelmiştir.»

— «Babana da çok zor geldi, Nancy.»

Pastore bardağını bıraktı. «Annen nerde, Canikom?»

«Ner'deyse iner.»

— «Annen nasıl?»

— «Bilmem, iyi görünüyor.» Saatine baktı. «Gitmem lâzım artık, Babacığım.»

Pastore kızına bakmaya devam etti ve üzülmele birlikte Nancy'nin gösterdiği tepkiye şaşmadı. Böyle bir tepkiyle karşılaşacağını ve aralarında hiçbir şeyin artık eskisi gibi olmayacağını biliyordu zaten.

— «Kiminle çıkıyorsun?»

— «Michael'la. Michael Donato ile.»

— «İyi. Geç kalma, Canım.»

Nancy ona uzun uzun baktı ve cevap vermedi. Sonra babasına doğru yürüyerek, koltuğunun üzerinden eğildi, gelişi güzel onu alnından öptü. Pastore başını kaldırıp kızının yüzüne baktı.

— «Memnun oldum, Nancy. Michael iyi bir çocuk.» Nancy'nin gözleri dolu dolu oldu. Onu kollarının arasına alıp geçmiş yıllara dönmek istiyordu. Nancy'nin küçük, basit bir kızcağız olduğu günlerin özlemiyle içi yandı. O zamanlar henüz kaderin sillesini yememişti Nancy. Pastore yanağını okşayıp gülümsedi.

Nancy, şefkatle: «İyi akşamlar, Babacığım,» dedi. «Michael'la bahçe kapısının önünde buluşacağız. Allahısmarladık, Baba.»

Nancy çabucak odadan çıktı. Biraz sonra dış kapının açılıp kapandığını duydular.

Monzati: «Bunu da atlatır Joe,» dedi.

Profesör bara doğru yürüdü, ağır ağır bardağına içki doldurdu. «Neyi atlatır, Monzati?»

— «Hayal kırıklığını, demek istiyorum.»

Pastore elindeki viski bardağını inceledi. «Herkes hayatının belli bir döneminde annesini, babasını yakından tanımak zorunda kalır, Monzati,» dedi acı acı. «Bu iş bazan gayet yavaş olur, bazan da insan tokat yemiş gibi olur. Hızlı bir çağda yaşıyoruz. Nancy de bunu hızlı bir şekilde öğrendi. Televizyonda seyretti.»

Anna merdivenden indi, enerjik adımlarla odaya girdi. Her halinden, ev işleriyle ilgilenen, işi başından aşkın, çevresine karşı da lâkayt olduğu anlaşılıyordu. Profesör barın yanından ayrılmadı, karısının o oyunu

sürdürmesine izin verdi. Başka çıkar yol yoktu.

Anna: «Telefon açık kalmış,» dedi.

Pastore: «O Allahın belâsı gazeteciler yüzünden, ne olacak?» dedi ve karısına dikkatle baktı. Anna masaya doğru yürüdü, âhizeyi yerine koydu.

— «Âcil bir telefon gelebilir, ne olur ne olmaz,» dedi Anna. Sonra kocasına döndü. «Nasılsın, Joe?»

— «Bu durumda daha iyi olmam beklenemez herhalde.»

— «Yemek birazdan hazır. Bavullarını yukarı çıkarıp kendine bir çekidüzen versene.» Sonra Monzati'ye döndü. «Yorgun görünüyorsunuz, Monzati.»

— «İyiyim, Anna, merak etme.»

Anna, masanın üzerindeki telefonu düzelterek: «Bütün gazetelerden telefonlar yağdı,» dedi. «Ülkenin her tarafından. Televizyon ve radyo istasyonlarından da aradılar. 'Look' ve 'Time' dergilerinden de telefon ettiler. Birçokları eve kadar geldiler.»

Pastore: «Yakında sesleri kesilir,» dedi.

Rahip Monzati ayağa kalktı. Usturuplu bir şekilde: «Ben bir banyo yapayım, izin verirsen,» dedi.

— «Misafirlere mahsus olan banyo dairesine girin,» dedi Anna. «Temiz havlu koymuştum.»

Rahip odadan çıktıktan sonra, Pastore, karısının sinirli sinirli telefonun kordonuyla oynamasını seyretti. Söyleyecek söz bulmakta güçlük çekiyordu. Söylenecek her şey söylenmişti. Her şey büyütülmüş, şişirilmiş ve kamuoyunun bilgisine sunulmuştu zaten.

— «Buradan ayrılır, Florida'ya gideriz, Anna. Yeni bir hayata başlarız.»

Anna yavaşça başını kaldırdı, kocasının gözlerinin içine baktı:

— «Ben Florida'ya gitmek istemiyorum, Joe,» dedi sakın bir sesle. «Burada kalmak istiyorum.»

Pastore divana doğru yürüdü, oturdu. İçki bardağı hâlâ elindeydi.

— «Bu işi yemekten sonra konuşuruz,» dedi.

Anna, birden: «Ben sinirli ve hasta bir insanım,» dedi. Pastore başını kaldırdı, ona gözlerini kısarak baktı. «Yeni bir hayata başlayacak durumda değilim.»

Pastore gözlerini karısından çevirdi, içkisini incelemeye koyuldu: «Otursana, Anna.»

Anna ayakta durmaya devam etti: «Bu koşullar altında, şimdiki hayatımızı elimizden geldiği kadar ayakta tutmaya çalışırız.» Pastore, yeniden başını kaldırıp Anna'ya baktı. Hayatında ilk defa kendini karısının karışında tamamiyle yetersiz buluyordu.

Anna: «Nancy, Virginia'ya dönmek istiyor,» dedi. «Onun için iyi olur herhalde. Doktor, benim de bir süre onunla birlikte gitmeme taraftar. Bir değişikliğe ve dinlenmeye ihtiyacım olduğunu söylüyor. Bir süredir düşünüyorum bunu.»

— «Belki iyi olur, sana faydası dokunur,» diye mırıldandı Pastore.

— «Bildiğim bir şey varsa, Joe, başka bir şehire, ya da başka bir eyalete gitmek niyetinde değilim. Burada kalmak istiyorum.»

— «Anna, şunu anlamalısın, Washington'da elimden geleni yaptım. Daha fazlasını yapamazdım.» Göz-göze geldiler. Pastore, yumuşak bir sesle: «Daha fazlasını yapamazdım,» diye tekrarladı.

Anna: «Biliyorum, Joe,» dedi ve kocasının bakışlarından kendini kurtararak mutfığa girdi.

Birkaç dakika sonra Monzati oturma odasına döndü. Neşeli görünmeye çalışıyordu. «Oh, kendimi çok daha iyi hissediyorum şimdi,» dedi.

Profesör onu umursamadı. Karısının arkasından mutfığa bakmaya devam etti. Tam o sırada kapı çalındı. Monzati: «Ben bakayım, istersen,» dedi. Pastore ona cevap vermeden kapıya doğru yürüdü. Profesör kapıyı açtığı zaman, elinde bloknot tutan zayıf bir gençle yüzyüze geldi. Çocuk, Pastore'yi görür görmez, cırlak bir sesle konuşmaya başladı. Mahalli gazeteden yollamışlardı kendisini. Büyük tirajlı gazetelerin Pastore'nin hikâyesini, daha önce basacaklarını biliyordu ama aynı mahalleden olduğu için bu büyük bir fırsat olacaktı kendisi için. Ne de olsa hemşeri sayılırlardı. Nancy ile bir partide tanışmışlardı bir seferinde. Pastore'ye sadece birkaç soru sormak istiyordu... Oğlanın nefes nefese konuşması uzadıkça, Pastore'nin öfkesi artıyordu. Çocuğun yüzü gözlerinin önünde bulanık bir hal aldı. Cırlak sesi gecenin sessizliği içinde kulaklarını tırmalıyordu. Mafia ile çevirdiği işler hakkında sorular soruyor, kendisine dayak atıp atmadıklarını öğrenmek istiyor ve Anayasanın 5. Maddesinden yararlanmakla ne gibi bir maksat güttüğünü bilmek istiyordu. O ana kadar Pastore'nin çekmiş olduğu bütün azap, o anda bu geveze ve aptal oğlanın üzerinde toplandı, Pastore avarızı çıktığı kadar: «Allahın belâsı, salak herif, sus, kes sesini,» diye bağırdı. Sonra çocuğun yakasına yapıştı: «Sersem! İt oğlu it! Beni rahat bırak! Allah belânı versin!» diye kükredi. Çocuğun korkudan bembeyaz kesi-

len yüzünü ve dehşet içinde açılan gözlerini görünce, birden ne yaptığını anladı, oğlanın yakasını bıraktı... Genç gazeteci, son bir defa Pastore'nin yüzüne dehşet içinde baktı, sonra döndü, koşa koşa oradan uzaklaştı.

Profesör kapıda durmuş, derin derin nefes alıyordu. Birden telefonun çaldığını duydu, içeri girerek telefona yürüdü. Karısı mutfak kapısının önünde, Rahip ise radyo-pikabın önünde durmuş, kendisine bakıyorlardı. Olan biteni seyretmişlerdi besbelli. İkisi de birer yabancından farksızdı. Telefon çalmağa devam ediyordu. Anna ile Monzati donakalmışlardı âdeta. Telefona bizzat cevap vermek zorundaydı Pastore. Anna ile Monzati, onun telefona gidişini seyrettiler.

Telefonun öbür ucundaki ses Pastore'ye yabancı değildi. Ona âdeta ferahlık verdi ses. «Evet,» dedi yavaşça. «Evet. Pekâlâ. Olur. İyi akşamlar.» Ahizeyi yavaşça yerine koydu, ağır ağır Anna ile Monzati'ye döndü. İkisi de yerlerinden kıpırdamamışlardı. Ebedivete kadar da kıpırdamayacaklardı. Çünkü kendisini tanıyorlardı artık. Herkesin önünde içi deşilmişti. Herkes, onu tanımıştı artık.

— «Vito Fulgoni ile konuştum,» dedi sakın bir sesle. Anna kendisine bakmakta devam etti ama yüz ifadesi değişmedi. Sonra çabucak merdivene doğru yürüdü, basamakları tırmanmaya başladı.

Pastore: «Anna,» diye seslendi ve onun arkasından koştu.

Anna merdivenin üst basamağında durdu, kocasının yüzüne baktı. Pastore, umutsuz bir sesle:

— «Sırf seni ve Nancy'yi kurtarmak için konuşmadım Washington'da,» dedi. «Buna inanman lâzım.» Tek-

rar söze başlamadan nefes almak zorunda kaldı. «Mafia'nın çocuklarına da sırf öğretmenlik aşkı uğruna, yardıma ve anlayışa muhtaç olduklarım bildiğim için ders vermeyi kabul ettim. Buna da inanman lâzım, Anna!»

Anna olduğu yerden Pastore'ye bakmağa devam etti. Yüzünde soğuk ve karşısındakini hakir gören ve herşeyden feragat ettiğini gösteren bir ifade vardı. Az sonra sakın bir sesle ve kelimelerin üstüne basa basa konuşmaya başladı:

— «Brooklyn'in bir lâfı vardır, 'İnsanın başına gelen kötülükler zamanla onu olgunlaştırır,' derler,» dedi. Bir süre daha hissiz bir şekilde kocasına baktıktan sonra merdivenleri tırmanmaya başladı.

Pastore oturma odasındaki bara gidip bardağına içki doldurdu. Hayret, eli titremiyordu. Bir sigara yaktı, sonra Rahip Monzati'nin karşısındaki bir koltuğa geçti oturdu.

— «Yarın arka avluda piknik olmayacak herhalde. Belki de kiliseye gelir, bir süre yanında kalırım,» dedi. Durdu ve içkisinden bir yudum aldıktan sonra: «Tabii, istersen,» diye ekledi.

Birbirlerinin gözlerinin içine baktılar, sonra Monzati başını çevirdi, gözlerini yere dikti. Profesör bir süre arkadaşını inceledikten sonra sigarasından bir nefes çekti, başını arkaya yasladı. Gözlerini yumdu.

Rahip Monzati dua ediyordu.

"DEV ROMANLAR" DİZİSİNİN
BİRİNCİ ŞAHESERİ

"20. YÜZYILIN EN HAZİN AŞK
HİKÂYESİ"

— TIME

ALİ İLE NİNO

Kurban Said

İliklerine kadar doğulu, yiğit, öz-beöz Türk delikanlısı Ali ile doğuş-tan Avrupalı, zarif Gürcü Prensesi Ni-no'nun aşk destanıdır.

Müslüman dünyasının Hristiyan Avrupa ile buluşup kaynaştığı Kafkasların, başından sonuna kadar oya gibi işlenmiş dekoru içinde geçen bu büyük roman "Leylâ ile Mecnun,, dan "Love Story,, ye kadar gelmiş geçmiş büyük aşk eserlerinin arasında unutulmaz bir yer alacaktır.

Bir bakıma, çağımızın "Romeo ve Juliet,, idir "ALİ İLE NİNO". Öte tarafta, aslan gibi, korkusuz mert Türk genci Ali'nin bir çiçek kadar nazlı, körpecik Gürcü Prensesi Nino ile inanılmaz mâcerasının hikâyesidir.

Nihayet "ALİ İLE NİNO" kan davaları ve harikulâde renkli sahnelerle dolu, heyecan verici bir aşk destanıdır.

ÖĞRETMEN JOSEPH PASTORE...

New York'un batakhaneşî Brook-ly'n'de doğmuş, fakir bir ailenin çocuğuydu Pastore. Hayatını sadece kutsal öğretmenlik mesleğine adanmıştı. Kıyasıya bir mücadele sonunda New York Üniversitesi'nin ünlü bir profesörü olmuştı.

Karısı ve kızıyla mutlu bir hayat yaşıyor, fakat kenar mahallelerin çocuğu olarak hayata başladığını, dişîyle tırnağıyla savaşıarak nasıl yükseldiğini hiç bir zaman unutmuyordu.

Sonra bir gün kendisine bambaşka problemleri olan bir öğrenci getirdiler. Bu yeni öğrenci Mafia şefinin oğluydu.

O günden sonra da Profesör Pastore öğretmen olarak havatının en kahredici imtihanını vermeğe başladı.

"ÖĞRETMEN" kendini dünyanın en güzel mesleğine adanmış cesur ve fedakâr bir insanın dramıdır. Bu eseri okurken başkalarının değil, sadece kendi hayatınızın gerçeklerine ayna tutacaksınız.

ÖĞRETMEN

JACK
LYNN

